

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Kuorimaan raportti no 77.
Pallina.

16/I 1931.

Talinnassa, tammik. 16 p. 1931.

No .....29.....

Herra Ministeri,

1/215 Pae. : 31		
20/1-31	3	
5	C12	

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 77, joka si-
sältää seuraavaa:

- 1) Ministeri Lattikin käynti Suomessa,... (siv.1-4)
- 2) Taloudellinen asema Virossa..... (siv.5-7).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomai-
sen kunnioitukseni vakuutus.

Rune Miettinen

Herra Ministeri Axel Solitander,
V.t. Ulkoasiainministeri,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

1/215/ae. 81		
20/1-31.	3	EM.
5	C12.	ACIA

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 77-1931.

Ministeri Lattikin
käynti Suomessa.

Ministeri Lattikin Suomenmatkan johdosta, sen syistä ja vaikutuksista, haluan seuraavassa lausua muutaman sanan.

Minulla on jo aikaisemmin raportissani no. 76 joulukuun 10 päivältä 1930 samoinkuin Herra Ulkoasiainministerille osotetussa salaisessa kirjeessäni no. 1190 joulukuun 13 päivältä 1930 kumia esittää täällä ilmenneitä mielialoja suomalaisvirolaisista suhteista. Viimeksimainitussa kirjeessäni kerroin myös siitä keskustelusta, joka tšekäläisissä sanomalehdissä Suomea vastaan tähdättyjen hyökkäysten johdosta minulla oli riigivanem Strandmanin kanssa, jossa keskustelussa nimenomaan valitin sitä, että näitä hyökkäyksiä on ohjattu tai inspiroitu tšekäläisestä ulkoasiainministeriöstä. Keskusteluni riigivanem Strandmanin kanssa tapahtui hänen diplomaattikunnalle antamalla päivällisillä viimekuluneen joulukuun 11 päivänä ja syntyi siten, että herra Strandman heti päivällisten jälkeen pyysi minut kabinettiinsa, ilmoittaen haluavansa keskustella kanssani eräistä kysymyksistä m.m. sanomalehdissä esiintyneiden hyökkäysten johdosta, joita hän ei saattanut hyväksyä, koska ne eivät vastanneet Suomen ja Viron välillä vallitsevia todellisia suhteita. En tähän keskusteluun sen yksityiskohtaisemmin kajoa, koska sen jo olen selostanut edellämainitussa salaisessa kirjeessäni.

Ministeri Lattikin matka Suomeen aiheutui pää-asiasa sen keskustelun johdosta, josta edellä mainitsen. Keskustelun aikana ei kysymystä matkasta lainkaan herätetty, vaan syntyi se herra Strandmanin omana ajatuksena vähän myöhemmin. Matkan synty on seuraava:

Joulukuun 13 p:nä 1930 tuli pääkonsulimme Joakim Puhk luokseni ilmoittaen saapuneensa riigivanem Strandmanin pyynnöstä luottamuksellisesti sondeeraamaan olisiko Suomen Hallitus suostuvainen vastaanottamaan ministeri Lattikin vierailulle Suomeen, mikäli mahdollista vielä ennen joulupyhiä. Riigivanem Strandman toivoi että tällainen vierailu voisi parantavasti vaikuttaa maittemme välisiin suhteisiin viime aikoina Virossa tapahtuneiden terävään Suomea vastaan suunnattujen hyökkäysten jälkeen ja varsinkin siksi ettei hän katsonut voivansa tämän kysymyksen johdosta aiheuttaa hallituskriisiä poistamalla ulkoministerinsä paikaltaan.

Ilmoitin heti puhelimitse asiasta Ministeri Procopé'elle, joka vähän myöhemmin pyysi minut lausumaan ministeri Lattikin Suomen Hallituksen puolesta sydämellisesti tervetulleeksi. Sen jälkeen jatkuivat riigivanem Strandmanin neuvottelut asiasta hallituksensa kanssa muutamia päiviä, jonka jälkeen pääkonsuli Puhk jälleen riigivaneman toimeenannosta ilmoitti minulle hallituksen päättäneen, että ministeri Lattikin on matkustettava Suomeen, ja että nyt Suomen puolelta muodollinen kutsu oli esitettävä. Lausuin tähän että tulen heti pyytämään oikeutta esittämään tällaisen kutsun sillä edellytyksellä, että minulle kutsua esittäessäni heti annetaan siihen myönteinen vastaus. Kun pääkonsuli Puhk vakuutti asian näin olevan, pyysin puhelimitse valtuutusta kutsun esittämiseen, minkä muutamia tunteja myöhemmin Ministeri Procopé'elta sainkin. Esitinkin tämän kutsun pari päivää ennen joulupyhiä ja otti ministeri Lattik sen kiitteen vastaan, huomauttaen ettei hänellä ole mahdollisuutta matkustaa ennenkuin tammikuun ensipäivinä.

Ministeri Lattikin matka Suomeen aiheutui pää-asiasa sen keskustelun johdosta, josta edellä mainitsen. Keskustelun aikana ei kysymystä matkasta lainkaan herätetty, vaan syntyi se herra Strandmanin omana ajatuksena vähän myöhemmin. Matkan synty on seuraava:

Joulukuun 13 p:nä 1930 tuli pääkonsulimme Joakim Puhk luokseni ilmoittaen saapuneensa riigivanem Strandmanin pyynnöstä luottamuksellisesti sondeeraamaan olisiko Suomen Hallitus suostuvainen vastaanottamaan ministeri Lattikin vierailulle Suomeen, mikäli mahdollista vielä ennen joulupyhiä. Riigivanem Strandman toivoi että tällainen vierailu voisi parantavasti vaikuttaa maittemme välisiin suhteisiin viime aikoina Virossa tapahtuneiden terävään Suomea vastaan suunnattujen hyökkäysten jälkeen ja varsinkin siksi ettei hän katsonut voivansa tämän kysymyksen johdosta aiheuttaa hallituskriisiä poistamalla ulkoministerinsä paikaltaan.

Ilmoitin heti puhelimitse asiasta Ministeri Procopé'elle, joka vähän myöhemmin pyysi minut lausumaan ministeri Lattikin Suomen Hallituksen puolesta sydämellisesti tervetulleeksi. Sen jälkeen jatkuivat riigivanem Strandmanin neuvottelut asiasta hallituksensa kanssa muutamia päiviä, jonka jälkeen pääkonsuli Puhk jälleen riigivaneman toimeenannosta ilmoitti minulle hallituksen päättäneen, että ministeri Lattikin on matkustettava Suomeen, ja että nyt Suomen puolelta muodollinen kutsu oli esitettävä. Lausuin tähän että tulen heti pyytämään oikeutta esittämään tällaisen kutsun sillä edellytyksellä, että minulle kutsua esittäessäni heti annetaan siihen myönteinen vastaus. Kun pääkonsuli Puhk vakuutti asian näin olevan, pyysin puhelimitse valtuutusta kutsun esittämiseen, minkä muutamia tunteja myöhemmin Ministeri Procopé'elta sainkin. Esitinkin tämän kutsun pari päivää ennen joulupyhiä ja otti ministeri Lattik sen kiitteen vastaan, huomauttaen ettei hänellä ole mahdollisuutta matkustaa ennenkuin tammikuun ensipäivinä.

Heti joulupyhien jälkeen sovittiin siitä, että matka tapahtuisi tammikuun 8 ja 10 päivien välisenä aikana.

Lienee syytä tässä merkitä, ettei tšekäläinen ulkoasiainministeriö koko matkasuunnitelmasta tiemyt yhtään mitään, ennenkuin sitten, kun olin virallisen kutsun esittänyt ja myönteisen vastauksen saanut. Mikäli pääkonsuli Puhk vakuutti, oli ministeri Lattikin valittavana joko matka Suomeen tai luopuminen ulkoministerin paikalta.

Itse matkaan ei tässä ole syytä kajota. Se onnistui erittäin hyvin ja ministeri Lattik oli erikoisen tyytyväinen siihen, mitä seikkaa hän useampaan kertaan minulle vakuutti. Sanomalehdistö tuntui täällä verrattain kylmästi suhtautuneen ystävälliseen vastaanottoon, mutta on kuitenkin ollut pakoitettu sen tunnustamaan. Olihan tämä ystävällinen vastaanotto sille verrattain kiusallinen sen aiemmin tekemien hyökkäysten jälkeen. Nautimolla referoi se Helsingin Sanomain kirjoituksen "Sisäpoliittinen vieras". Poikkeuksen ovat tehneet vain Jaan Tönissonin lehti "Postimees", joka ystävällisestä vastaanotosta vetää oikeita johtopäätöksiä, sekä Revalsche Zeitung, jonka pääkirjoituksessa 14.1.1931 "Brücke über den Finnischen Meeresbusen?" ankarasti arvostellaan virolaisen sanomalehdistön tyyliä viime aikoina, mikäli suhtautuminen Suomeen on kysymyksessä. "Postimees"-lehden kirjoituksesta on lähetystä jo lähettänyt suomenmännöksen Ulkoasiainministeriölle (kirje no. 19 tammikuun 10 päivältä 1931), "Revalsche Zeitung" kirjoitus seuraa tämän raportin liitteenä. Palattuaan selosti ministeri Lattik ylistävin sanoin matkaansa sanomalehtimiehille, mutta selostuksen julkaisi ainoastaan "Revalsche Zeitung". Muissa toimituksissa ollaan ilmeisesti jossain määrin noloja. Lehdet selostavat Helsingin Sanomain ja toisten suomalaisten lehtien välistä kiistelystä matkan johdosta.

Yleisenä arviointina voitane sanoa, että ministeri

Lattikin käynti Suomessa on vaikuttanut edullisesti tšekäläisissä poliittisissa piireissä. Mutta suurempi rauhoittuminen on odotettavissa vasta sitten, kun kauppasopimus on saatu pois päiväjärjestyksestä, kauppasopimus, joka miltei yksinomaan on ollut aiheena koko syntyneelle kannaukselle niin terävässä muodossa, kuin se viime kuukausina on ilmennyt.

Talinnassa, 16 p:nä tammikuuta 1931.

Arne Murtoma

Revalische Zeitung
14. Januar 1931.

N: 10

Brücke über den Finnischen Meerbusen?

Es gehört zu den unerklärlichen Erscheinungen im öffentlichen Denken unseres Landes, daß man in weiten — ich sage nicht maßgebenden — Kreisen mit merkwürdigen Mißtrauen das Tun und Lassen unserer nächsten Nachbarstaaten beobachtet. Trotz aller offiziellen Erklärungen, die mit Recht immer wieder auf die innige Verbundenheit Estlands mit seinen nördlichen und südlichen Nachbarn hinweisen, und trotz der offiziellen Politik des Staates, die ehrlich bemüht ist, die mit der Selbstständigkeitswerdung begonnene wie einer nahen Zusammenarbeit mit unseren Nachbarn Finnland und Lettland loyal weiter zu verfolgen, stieß gerade die Entwicklung der Beziehungen zu diesen beiden Staaten in letzter Zeit an unangenehme Steine, deren Vorhandensein, wenn man die Dinge mit einigem Abstand betrachtet, fast unerklärlich erscheint. Es ist möglich, daß man sich zu gut kennt und über die fremden Fehler die eigenen Irrungen nur allzugern vergißt. Zwischen Estland und Lettland erscheinen gelegentliche Mißverständnisse noch bis zu einem gewissen Grade erklärlich. Es gibt die Frage der estnischen Gemeinden, die bei der Grenzziehung auf lettändischem Territorium blieben; es gibt ferner den ganzen unerfreulichen Komplex der mißglückten Zollunionsbestrebungen und die außenpolitischen Extratouren beider Bündnisstaaten, die viel Wasser getrübt haben. Wenn man das als Reibungsflächen bezeichnen will, so kann man zur Not solche daraus konstruieren. In unseren Beziehungen zu Finnland gibt es keinerlei derartige strittige Punkte, die auch nur entfernt die Trübung des Verhältnisses der Beziehungen zwischen beiden Staaten erklären würden.

Estland und Finnland scheinen von der Natur dazu ausersehen zu sein, sich einer reibungslosen, ungetrübten gegenseitigen Freundschaft zu erfreuen. Der Finnische Meerbusen, über den immer wieder die berühmte Brücke geschlagen werden soll, trennt nicht, er verbindet. Dieser Teil der Ostsee, der die Gestade beider Länder bespült, bildet eine viel reinlichere, viel unkompliziertere Scheidung, als der etwas zweifelhafte Stacheldraht, der mitten durchs Herz der Stadt Wall ein städtisches Gemeinwesen zertrümmert, und zwei Staaten von einander abgrenzt. Finnland und Estland sind beides überwiegend agrare Staaten. Die gegenseitigen Handelsbeziehungen sind nicht sehr lebhaft aus dem einfachen Grunde, weil es sich hier vorwiegend um Beziehungen von zwei Herstellern derselben Warengruppe handelt. Finnland befreit den estländischen Außenhandel nur zu $2\frac{1}{2}$ —3 v. H. Diese Tatsache mag an sich bedauerlich sein, entspricht aber der wirtschaftlichen Struktur beider Länder und birgt andererseits den

Vorteil in sich, daß Reibungen auf wirtschaftlichem Gebiet so gut wie ausgeschlossen hätten sein können.

Dem ist nun leider nicht so. Das letzte estländisch-finnländische „Mißverständnis“ stand vollständig unter wirtschaftlichen Vorzeichen. Es handelt sich um die finnländische Zollerhöhung auf Kartoffeln, Fleisch Äpfel, die hier in Estland einen Sturm der Entrüstung hervorrief. Nun muß festgestellt werden, daß diese Zollerhöhungen im Zuge einer großen Erhöhung der finnländischen Zölle vor sich ging. In den letzten Jahren im Zusammenhang mit der sprunghaften Steigerung des Lebensstandards des finnischen Volkes hat Finnland eine stark passive Handelsbilanz. Diese Tatsache im Zusammenhang mit der finnländischen Holzkrise, den Auswirkungen der Agrarkrise und der allgemeinen Wirtschaftskrise in Finnland, mußte dem verantwortlichen Leiter Finnlands zu denken geben. Wenn wir die Kosten der letzten Zollerhöhungen Finnlands durchgehen, so handelt es sich hier einerseits um eine Abschnürung der Luxuseinfuhr, andererseits vorwiegend um den Schutz landwirtschaftlicher Interessen. Bei dieser Aktion steht der von dieser Erhöhung betroffene estländische Import von Agrarerzeugnissen zahlenmäßig nur sehr wenig ins Gewicht, und wir verstehen die Frage des finnländischen Pressevertreter an Minister Rattil, aus welchem Grunde denn die Erhöhungen des Kartoffel-

Telefunksender.

zur roten Propaganda.

phantastischen Energien vor, die in den Dienst der internationalen Propaganda gestellt werden sollen.

Sowjetwahlen in Weißrußland.

Die Wahlen, die dem Zusammentritt des Sowjetkongresses vorausgehen, haben begonnen. Eine amtliche Meldung über das Ergebnis der Dorfrätewahlen in Weißrußland besagt, daß die Wahlbeteiligung 66 v. H. betrug, mithin um 7,2 v. H. gegenüber den letzten Wahlen gestiegen ist. Von den in die einzelnen Dorfräte gewählten Vertretern gehören 11,2 v. H. der (Kommunistischen) Partei an und 7,2 v. H. sind Mitglieder des Komssomol. Ihrer sozialen Lage nach verteilen sich die Vertreter folgendermaßen: 63,7 v. H. arme Kleinbauern, 24,4 v. H. Kolchosniki (Kollektivbauern), rund 8 v. H. Mittelbauern und rund 3 v. H. Landarbeiter.

Die Wahlen gehen in einer Atmosphäre des verschärften Klassenkampfes vor sich, wobei die Sowjetfeindlichen Elemente besonders aktiv sein sollen.

solles in Estland einen solchen Sturm der Entrüstung hervorgerufen habe. Die Antwort des Ministers war sehr plausibel. In bildhaften Ausdrücken schilderte er die besondere Art dieses estländischen Exports, der als Kleinerport der Hersteller bezeichnet werden dürfte. An diesem estländischen Kartoffelexport sind in erster Linie Bauern beteiligt, die seit Jahrzehnten gewöhnt sind, den finnländischen Markt zu beliefern. Ihnen fehlt die Möglichkeit größerer Handelsunternehmungen, die in der Lage sind, bei veränderter Marktlage sich neue Absatzmöglichkeiten zu schaffen. Insofern hatte Minister Rattil bei der Charakterisierung dieser Eigentümlichkeiten jenes nicht allzu bedeutenden Exportzweiges völlig recht. Es kommt hinzu, daß in diesem Jahre, infolge der großen vorhandenen Kartoffelbestände im Lande, die im Lande selbst keine Verwendung finden, der Ausfall der Ausfuhr nach Finnland besonders schmerzhaft empfunden wurde. Dabei wirkt der finnländische Kartoffelzoll als reiner Prohibitivzoll. Die Zahlen reden hier eine deutliche Sprache: der finnländische Zoll beträgt eben ca. 180 Ct. pro Tonne Kartoffeln, der Preis der Tonne Kartoffeln in Bierland ca. 140 Ct. pro Tonne. In Finnland ist in der letzten Zeit eine wesentliche Steigerung der Kartoffelpreise eingetreten. Es hat fast den Anschein, als ob trotz der gegenteiligen finnländischen Erklärungen die Kartoffel-

seiten jenes nicht allzu bedeutenden Exportzweiges völlig recht. Es kommt hinzu, daß in diesem Jahre, infolge der großen vorhandenen Kartoffelvorräte im Lande, die im Lande selbst keine Verwendung finden, der Ausfall der Ausfuhr nach Finnland besonders schmerzhaft empfunden wurde. Dabei wirkt der finnländische Kartoffelzoll als reiner Prohibitivzoll. Die Zahlen reden hier eine deutliche Sprache: der finnländische Zoll beträgt eben ca. 180 Ct. pro Tonne Kartoffeln, der Preis der Tonne Kartoffeln in Bierland ca. 140 Ct. pro Tonne. In Finnland ist in der letzten Zeit eine wesentliche Steigerung der Kartoffelpreise eingetreten. Es hat fast den Anschein, als ob trotz der gegenteiligen finnländischen Erklärungen die Kartoffel-

Heinrich von Stephan war einer der wenigen großen Neuerer, denen es vergönnt gewesen ist, die Früchte ihrer Arbeit noch zu Lebzeiten zu sehen. Er und sein Werk, die Reichspost, waren bald ungemein populär. Das beweist schon der heute noch übliche Scherzname im deutschen Volksmund, der den Briefträger „Stephansbote“ und den Postbeamten „Stephansjünger“ nennt. Auch staatliche Ehrungen sind ihm in großem Maße zuteilgeworden.

1885 erhielt er durch Wilhelm I. den erblichen Adel. Er war lebenslängliches Mitglied des Preussischen Herrenhauses, besaß den Titel eines preussischen Staatsministers, war Staatssekretär des Deutschen Reichs, und Dr. h. c. der Universität Halle. —

Stephan war ungewöhnlich gebildet und vielseitig, ein glänzender Kenner Ägyptens und seiner Altertümer, ein bezaubernder Gesellschafter und großer Sprachenkenner. Obgleich homo novus erstreute er sich in den Kreisen des Berliner Hofes weitgehender Beliebtheit. Das Vertrauen Bismarcks und des Kaisers genoß er in vollem Maße. In seinem Privatleben war er weniger glücklich. Erdische Schätze hatte er nie sammeln können. Ein bescheidenes ererbtes Vermögen opferte er seinem verlorenen Sohn. Übermäßig starker Esser und Trinker, hielt sein Körper die große Arbeitslast nicht aus. Eine Zuckerkrankheit, die wahrscheinlich durch seine Lebensweise gefördert wurde, setzte frühzeitig seinem Leben ein Ziel. Wenn man Berichte über die Vereisungsfeierlichkeiten Stephans nachliest, kann man feststellen, wie groß die Popularität und Wertschätzung war, die dieser Mann im In- und Auslande genoß. Mit heute unwahrscheinlich anmutendem Pomp wurde er zur letzten Ruhe gebettet. —

Wir sind gewohnt, allzusehr zu vergessen und nehmen das Selbstverständliche gedankenlos hin. Das Werk Stephans galt dem täglichen Leben, der breitesten Allgemeinheit, und war nicht nur für Deutschland von größter Bedeutung, daher ist es wohl berechtigt, wenn wir seiner als eines der besten Deutschen geden-

ten.

produktion Finnlands zur Ernährung des Landes nicht ausreicht.

Trotz dieser Sachlage scheint es uns, daß ein Teil unserer Presse über das Maß der notwendigen und verständlichen Vertretung estländischer Interessen hinausgegangen ist. Schließlich ist es der Ton, der die Musik macht.

Hätte sich unsere estnische Presse von vornherein nicht nur in Zeitartikeln, sondern auch im übrigen redaktionellen Teil von dem Standpunkt leiten lassen, den neulich S (ans) R (ebane) im „Päevaleht“ vertrat, und der darin gipfelte, daß bei aller Sympathie und Freundschaft jeder Staat doch das Recht habe, seine inneren Angelegenheiten, folglich auch seine Hölle, selbst zu bestimmen, dann wäre es nicht zum „Kartoffelkrieg“ gekommen. Anstatt dessen wurde jede Meldung über jeden unglücklichen Seeler, der nun pöblich seine paar Sad Kartoffeln höher bezollt saßte, möglichst fett und vielspaltig gedruckt. Der Chefredakteur des „Päevaleht“ äußerte neulich in einem Artikel, der gegen die Kritik an der estnischen Presse Stellung nahm, etwa den Gedanken, daß die Zeitung nur allzuoft gezwungen sei, so zu berichten, wie der Leser „diktiert“. So merkwürdig es auch klingt, so bestehen doch zwischen dem estländischen und dem finnländischen Volke trotz naher Blutsverwandtschaft Gegenläufe (oder sollten es Ähnlichkeiten sein?) die im Volksbewußtsein mitunter zu ertaunlichen Härten in der gegenseitigen Beurteilung führen. Hat das keinen Niederschlag in der estnischen Presse gefunden? Uns scheint doch, daß in solch einem Falle die Redaktionen nicht zu aufmerksam dem Diktat der Menge lauschen sollten. Alle feierlichen Aktus und tiefgründigen Freundschaftsartikel können den Schaden nicht wieder gutmachen, den eine häßlich aufgemachte kurze Zeitungsnacht verursacht. Schon aus dem Grunde, weil solche Notizen viel mehr gelesen werden, wie lange Artikel!

Wenn z. B. das der Regierung am nächsten stehende Organ es für nötig befindet, bei der Meldung, daß für 12.000 estnische Kriegsteilnehmer Erinnerungsmedaillen aus Leitland eingetroffen seien, hinzuzufügen, diese Medaillen seien äußerst häßlich und lassen sich nicht an der Brust tragen, so fragt man sich, ist das nun einfach unhöflich oder ausgesprochen unfreundlich? Eine solche Nadelstich-Pressepolitik (oder war es einfach Gedankenlosigkeit?) läßt sich leider auch Finnland gegenüber beobachten. —

Es ist zu hoffen, daß der Besuch des Außenmini-

... (oder war es ein-
fach Gedankenlosigkeit?) läßt sich leider auch Finnland
gegenüber beobachten. —

Es ist zu hoffen, daß der Besuch des Außenmini-
sters Rattik und seine herzliche Aufnahme in Finnland
dazu beitragen werden, Mißtrauen zu zerstreuen und
freundliche Gefühle auf beiden Seiten des Fin-
nischen Meerbusens zu verstärken. Gott sei Dank,
gibt es hier und drüben immer noch Männer genug,
denen jegliche kleinliche Eiferucht fremd ist, und die
ohne jede Frage aus ganzem Herzen für das Zusam-
menarbeiten beider Staaten eintreten. —

Wie man von finnländischer maßgebender Seite
die Sachlage beurteilt, geht am besten aus einer Rede
des finnländischen Außenministers Procopé herbar, die
im finnländischen Reichstag am 9. Dezember 1930 ge-
halten wurde. Der Minister führte damals aus:

„Ich will aber keineswegs verheh-
len, daß in diesem Augenblick die fin-
nisch-estnischen Beziehungen nicht so sind,
wie sie sein müßten. Man kann Mißverständnisse
und Mißtrauen konstatieren, welche die Leitung der finni-
schen Außenpolitik als erste aufrichtig bedauert.
Meiner Ansicht nach ist diese bedauerliche Erscheinung in
erster Linie darauf zurückzuführen, daß man auf dem
wirtschaftlichen Gebiete noch nicht das wünschenswerte
Gleichgewicht erreicht hat. Finnland war gezwungen Maß-
nahmen zu ergreifen, die Estland als für seine Interessen
schädlich betrachtete. Ich bedauere diese negativen Erschei-
nungen in unseren Beziehungen, will sie aber nicht
übertreiben. Ich bin überzeugt, daß sie nur zufäl-
ligen und vorübergehenden Charakter haben, und daß man
daran gehen wird, die wirtschaftliche Verhandlung auf
breiterer und festerer Basis auszubauen. Ich will
auch in diesem Zusammenhange energisch
die Behauptungen zurückweisen, daß diese
Erscheinungen auf eine Änderung der
Richtung der finnischen Außenpolitik zu-
rückzuführen seien. Unsere Außenpolitik ist
und bleibt unverändert, wie sie schon viele Jahre unter vielen
Regierungen und vielen Außenministern war.“ —

Die Einstellung der amtlichen estländischen Kreise
zu dieser Frage findet der Leser in den Ausführungen
des Ministers Rattik, die gestern an anderer Stelle des
Blattes wiedergegeben waren. —

Man wird hoffen können, daß die Wirtschaftsbezie-
hungen zwischen beiden Ländern nun eine erbspriehliche
Regelung erfahren. Aber Wirtschaft ist nicht das Pri-
märe, sicher nicht in den Beziehungen Estlands zu Finn-
land. Man kehrt sich es immer wieder auszusprechen,
weil jede immer wiederholte Wahrheit leicht abgedro-
schen klingt. Aber deshalb ist es nicht weniger wahr:
Estland und Finnland sind schicksalsverbunden, viel-
leicht am wenigsten ihre Wirtschaft, aber ihre Politik,
ihre staatliche Entwicklung und ihre Kultur sind es.
Von diesem Standpunkt ausgehend, sollte man einzig
und allein die Rücksicht des gegenseitigen Handels
und der gegenseitigen Beurteilung wählen.

Dann wird auch das Fragezeichen hinter der
„Brücke über den Finnischen Meerbusen“ verschwinden.

Talinnassa.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 77 - 1931.

Taloudellinen
asema Virossa.

Raportissani no. 65 viime vuoden toukokuun 5 päivältä koetin luoda lyhyen yleiskatsauksen taloudelliseen asemaan Virossa. Siinä esitetyt käsitykset pitävät edelleen paikkansa ja voinepa sanoa, että tilanne entisestään on huonontunut. Kun parhaillaan kokoan aineistoa tämän kysymyksen yksityiskohtaisempaa selvittelyä varten, en tällä kertaa aijo sen laajemmin tähän asiaan puuttua, vaan ainoastaan lyhyesti mainita parista viime päivien tapahtumasta, jotka taloudellisella alalla ovat synnyttäneet jonkunlaista paniikkia: Diskonto-pankin ja Kommerts-pankin luhistumiset.

Kolmisen viikkoa sitten lakkautti tšekäläinen Diskontopankki maksunsa. Maksujen lakkautus johtui siitä, että mainittu pankki oli mennyt liian suuriin takauksiin Tallinnassa toimineen "Yhdistyneet Nahka- ja Kenkätehtaat" nimisen laitoksen puolesta. Erään mainitun tehtaan shekin oli pankki hyväksynyt ja siirrettiin se Best-pankkiin. Kun sitä sitten ryhdyttiin perimään, ei pankissa ollutkaan varoja shekin katteeksi ja julistettiin pankki maksukyvyttömäksi samoinkuin edellämainittu kenkätehdaskin. Eräissä liikepiireissä vaikutti tämä luhistuminen pienempää levottomuutta, mutta kun pankilla ei ollut suurempia piirejä asiakkainaan, ei sen luhistuminen enempää levottomuutta herättänyt. Puheenaolleen nahkatehtaan johtajat on vangittu, koska heitä epäillään epärehellisestä kauppatoiminnasta.

Paniikin aiheutti pari päivää sitten tapahtunut Kommertspankin luhistuminen. Se on ollut Viron varsinainen teollisuuspankki, joka on yrittänyt finansioda eri teollisuuksia, pääasiassa tekstiiliteollisuutta. Pankki on kuitenkin finansioinnissaan memyt pitemmälle, kuin mitä sen varat sallivat ja tuloksena on ollut luhistuminen. Saamieni tietojen mukaan on pankin osakepääoma ollut ainoastaan 15 miljoonan Suomen markan paikkeilla ja ennen luhistumista aiheutuneet tappiot olivat jo nielleet koko tuon pääoman. Kun nyt piti sitoumuksia täyttää, ei varoja ollutkaan ja maksut oli lakkautettava. Tähän pankkiin olivat lukuisat yksityisetkin sijoittaneet varojaan säästöön, mistä luonnollisesti aiheutui suurta levottomuutta heidän keskuudessaan. Jo pitemmän aikaa on pankin heikosta asemasta huhuiltu ja huhujen perusteella säästöönpanijat alkaneet ottaa pois säästöjään, ja täten pankin varat yhtäkkiä hupenivat miltei olemattomiin. Englantilaisella pääomalla toimivan Tartu-pankin kanssa neuvoteltiin Kommertspankin yhdistämisestä edellämainittuun, mutta olivat ehdot olleet niin ankarat, ettei Kommertspank voinut niitä hyväksyä ja seurauksena oli luhistuminen. Pankin toimintaa tarkastamaan on asetettu erikoinen huoltokomitea ja sen töiden päätyttyä saataneen selvyys todellisesta asiaintilasta.

Nämä kaksi pankkiskandaalia ovat yleisön keskuudessa aiheuttaneet suoranaisen paniikin. Ihmiset jonottavat pankkien edessä, ottaakseen niistä pois säästöjään. Suurin virolainen yksityispankki, Kredit-pank, jonka sanotaan olevan lujalla pohjalla, on varsinkin ollut jonotuksen alaisena. Eräs liikemies kertoi minulle eilen, että mainittuun pankkiin toissapäivänä oli tuotu rahea noin 150.000 kruunua, kun ulosottoja oli yli 1 miljoonan kruunun arvosta. Pankki on kuitenkin voinut kaikki vaatimukset tyydyttää ja eilen ilmoitti valtion lainapankki vastaavansa kaikista Kreditpankin asioista, joten yleisöllä ei ole aihetta levottomuuteen. Tämä tiedonanto lienes

jossain määrin mieliä tyymnyttänyt, mutta kestää tietysti jonkun aikaa, ennenkuin rauhoittuminen tapahtuu.

Yleisenä vikana näissä kysymyksissä näyttää Virossa olleen se, että pankkeja on perustettu kohtuuttomia määriä ja aivan mitättömillä pääomilla, joten pienempienkin vaikeuksien syntyessä on luhistuminen ollut seurauksena. Tapahtuneet vahingot tulevat todennäköisesti vaikuttamaan tervehdyttävästi pankkitoimintaan.

Mikäli minulle on vakuutettu, on seuraavia Virossa toimivia pankkeja pidettävä luotettavina: Valtion pankit, saksalaisella pääomalla toimiva Scheelin pankki, englantilaisella pääomalla toimiva Tartu-pank ja virolaisella pääomalla toimiva Kredit-pank.

Kuten jo alussa mainitsin, tulen vielä lähipäivinä palaamaan Viron yleiseen taloudelliseen tilanteeseen, luodakseni siitä yleiskatsauksen.

Tallinnassa, 16 p:nä tammikuuta 1931.

Antoni M. M. M.

724

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Wuorimaa:n raportti no 78.
Tallina.

6/1 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, tammik. 19 p:nä 1931.

N:o 36.

2 2/5 kae: 31		
20/2 31		
RUUSI	BLA TIC	ACM
5 C12		

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 78, joka käsittelee

Aseistariisumiskysymystä.....siv. 1-2.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Kivimäki

Herra Ministeri Axel Solitander,
v.t. Ulkoasiainministeri,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Talinnassa.

2/215	Re:	31
20/1.31		
5	C12	

Ministeri Wuorimean
raportti no. 78 - 1931.

Aseistariisumiskysymys.

Viimekuluneen joulukuun 22 p:nä sain vastaanottaa seuraavan chifferisanoman:

"Onko Venäjä esittänyt asemamaassanne huomautuksen Commission prepar. desarmementin artiklasta EC koskeva Venäjän rajanaapurien oikeutta Venäjän vuoksi varata itselleen vapautus eräistä desarm.sopimuksen määräyksistä",

Tiedusteltuani asiaa tšekäläisestä ulkoasiainministeriöstä sain kuulla että Venäjän lähettiläs oli siellä ministeri Lattikin kanssa keskustellessaan tiedustellut Viron osallisuutta kysymyksenalaiseen varaukseen Venäjän suhteen, jolloin ministeri Lattik oli antanut aivan ylimalkaisen ja epä-määräisen vastauksen, josta puhelinsanomalla 30/12 1930 ilmoitin seuraavasti:

"Lähettiläs tiedustellut onko Viro osallistunut. Vastattu ei edustajaa konferenssissa eikä pöytäkirjoja vielä saatu, joten täsmällinen muoto tuntematon".

Viime viikolla kertoi minulle tšekäläinen Latvian lähettiläs, että Riassa oleva Venäjän lähettiläs oli jyrkässä muodossa vaatinut Latviaa protestoimaan sitä vastaan, että Suomi ja Puola ilman valtuuksia Latviainkin puolesta olivat tällaisen varauksen sopimukseen sisällyttäneet. Saatuaan jyrkän kielteisen vastauksen oli mainittu lähettiläs vaatinut Latvian hallituksen asiasta antamaan jonkunlaisen deklaraationin, mihin myöskään ei suostuttu.

Apulaisministeri Schmidt kertoi minulle, että lauantaina t.k. 16 p:nä tšekäläinen Venäjän lähettiläs oli käynyt hä-

nen luonaan tiedustamassa uudelleen Viron suhtautumista mainittuun varaamaan. Ministeri Schmidt oli maininnut, että vaikkei Viro olekaan osallistunut valmistavan komissionin töihin on se ollut Suomen ja Puolan taholta koko ajan informoitu asiain kulusta ja hyväksynyt mainittujen valtioiden edustaman kannan. Lähettiläs oli tällä in tiedustellut eikö Viro voisi antaa deklarationia, jossa se ilmoittaisi, ettei se ole ollut mukana mainituksa varaamassa, mutta oli ministeri Schmidt ilmoittanut sen olevan mahdotonta, koska Virokin varaaman hyväksyi.

Tähän oli lähettiläs huomauttanut, että Venäjän naapurivaltioiden välillä siis sittenkin on olemassa yhteistoimintaa Venäjään nähden, johon herra Schmidt oli vastannut, että Kansainliitossa on tehty suuri määrä kansainvälisiä sopimuksia, jotka kaikki edellyttävät valtioiden välistä yhteistoimintaa.

Talinnassa, tammik. 19 p:nä 1931.

A. Schmidt

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Moringan Kap. no 89.

Tallinn.

22/I 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Tallinnassa, tammik. 22 p. 1931.

N:o 40.

Herra Ministeri,

3 / 215 ke. 1931.		
24	1-313	ENV.
5	012	ASIA

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 79, joka käsittelee
Narvan-kosken konsessi onia (Saksan ja Englannin
kilpailu vaikutuksesta Itämerellä).....siv.1-2.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomai-
sen kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Korte

Herra Ulkoasiainministeri Hj. J. P r o c o p é,

HELSINKI.

Tallinna.

31215 Re. : 181		
24/2-30	9	181
5	C12.	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 79 - 1931.

Narvan-kosken konsessiononi.

Saksan ja Englannin kilpailu vaikutuksesta Itämerellä.

Otsakeasiaa olen jo useissa raporteissani täälläoloaikani käsitellyt. Olen tällöin koettanut osoittaa mikä merkitys konsessionikysymyksellä on kansainvälis-poliittiselta kannalta, samoin kuin selostaa asian käsittelyn kehitystä Virossa.

Viime kuukausina on konsessionikysymys saanut sellaisen muodon, että hallitus riigikogulle on tehnyt esityksen siitä, että osa koskivoimasta amettaisiin konsessionille Kreenholmin kangastehtaille, joiden takana on tšekäläinen Scheelin pankki, jota taas omasta puolestaan tässä kysymyksessä finansioi saksalainen finanssiliike Mendelssohn ja Saksan valtio. Toiselta puolen oli neuvotteluja ollut käynnissä erään englantilaisen yhtiön kanssa, mutta kun ne venyivät pitkälle ja tulokset hallituksen mielestä näyttivät epävarmoilta, jäi hallitus yllämainitun osittaisen konsessionin kannalle.

Kun hallituksen esitys riigikogulle tässä asiassa tuli tunnetuksi alkoi Jaan Tönnisson lehdessään "Postimeehessä" ankaran hyökkäyksen näitä suunnitelmia vastaan, uhaten, että mikäli hallitus esityksessään pysyy ja se riigikogussa hyväksytään hänen ryhmänsä vetäytyy pois hallituskoalitiosta. Eilen on hänen ryhmänsä virallisesti ilmoittanut tästä suhtautumisestaan riigivanem Strandmanille. Nyt on Tönnissonin puolueen (kansanpuolue) tarkoituksena voi-

massaolevan valtiopäiväjärjestyksen myöntämässä piireissä pysähdyttää asiain käsittely riigikogussa ja koettaa viedä se kansanäänestykseen, mikäli hallitus ei luovu esityksestä. Tönnisson vaatii ensi sijassa, että ennenkuin kysymys ratkaistaan on englantilaisten yhtymäin suhtautuminen saatava täysin selväksi.

Kun herra Tönnisson tänään pistäytyi luonani kyselin häneltä hänen motiivejaan tässä kysymyksessä. Tällöin selitti hän minulle asian seuraavalla mielenkiintoisella tavalla.

Jos konsessio joutuu saksalaisiin käsiin merkitsee se tuntuva Saksan vaikutusvallan kasvamista Baltian-maissa. Jos sen sijaan englantilaiset saavat sen haltuunsa, on se omiaan ylläpitämään englantilaista intressiä tännepäin, johon myöskin sisältyy Itämeren vapaus. Kun englantilaisilla täten Virossa tulisi olemaan jättiläismäinen sähkövoima-konsessio ja toiselta puolen englantilainen yhtymä Goldfields Ltd. parhaillaan rakentaa polttokivi-ölytehdasta, joka tulee käyttämään Narvan sähkövoimaa, on tämä kahdenkertainen kiinnostuskohta englantilaisille. Kun Goldfields-yhtiö aikoo perustaa tehtaansa bensiinin massatuotannolle, ei se ajamittaan voi myöskään olla kiinnittämättä Englannin sotalaivaston huomiota, koska se täältä itseään lähellä olevalta seudulta voi hankkia itselleen kuljetusainetta, jota vielä lisäksi valmistetaan englantilaisella kapitaalilla. Mikäli herra Jaan Tönnisson kertoi, on Englannin ulkoministeriökin näiden teollisuuksien luomiselle englantilaisella kapitaalilla antanut siunaksensa. Toiselta puolen on Englannin intressin pysyminen ja ylläpitäminen Itämerellä kaikkien Itämeren-valtioiden kannalta erittäin mielenkiintoinen asia. Saksan pyrkimyksenä luonnollisestikin on hegemonian saavuttaminen Itämerellä ja sen sulkeminen muilta suurvalloilta.

Tätä taustaa vastaan katsottuna on Tönnissonin aktioita arvioitava ja mielenkiintoista on nähdä, mihin suuntaan asia tulee kehittymään.

Talinnassa, 22 p. tammik. 1931.

Raschko

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Ministeri Kuoremaan raportti no 80.

Tallinna.

16/2 1981.

Tallinnassa, helmik. 16 p. 1931.

No 97.

Herra Ministeri,

5/215/ae. 1931		
17/2.31		
5	C12	

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 80, joka käsittelee

Hallituksen vaihdosta Virossa (siv.1-4).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisten kunnioitukseni vakuutus.

Aarne Miettinen

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

HELSINKI.

5/215/ae 131		
18/2-31	?	?
KOKO	?	KOKO
5	C12	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 80 - 1931.

Hallituksen vaihdos Virossa.

Strandmanin hallituksen kaatuminen ei tullut odottamatta, joskin se tuli äkkiä. Jo useita kuukausia heilui kriisiuhka Damokleen miekkana hallituksen yllä. Ja täytynee sanoa, että hallitus kaatui sisäisiin vastakkaisuuksiin. Lisäksi lietsoivat oppositiossa olevat sosialistit tulta eri koalitioryhmien kesken, missä suinkin pystyivät sen tekemään. Peltomiesten vaatimuksia maatalouden suojaamisen alalla koetti Strandman mahdollisuuksien mukaan tyydyttää, missä hän osittain onnistuikin, kuten viljamonopoli, eräät luottoasiain järjestelyjen suunnittelut y.m., niin että hänellä ja hänen ryhmällään hallituksen erotessa peltomiespuolueeseen oli erittäin hyvät suhteet, mutta kaikki sen sijaan katkenneet sosialisteihin päin. Pienviljelijöihin, jotka aina ovat olleet vakuutettuja siitä, ettei yhdenkään hallituksen muodostaminen ilman heitä ole mahdollinen, ja tämän vakaumuksensa perusteella aina osottaneet verrattain vähän sovinnollisuuden henkeä, oli tyytymättömyys yhtä suuri sekä oikeistossa että vasemmistossa, mistä syystä molemmilla puolilla jo pitemmän aikaa oli haudottu suunnitelmia, miten saada pienviljelijät kerran hallituksen ulkopuolelle.

Vaikkakin näinollen kriisipilvet kuukausia uhkailivat, pysyi hallitus verrattain kauan jotenkuten jaloillaan, kunnes Jaan Tõnisson alkoi ankaran hyökkäyksen Narvan kosken osakonsessioniehdotusta vastaan (katso raporttini no. 79), minkä seurauksena oli hänen puolueeseensa kuuluvan maatalousministeri Keremin ero hallituksesta. Kun hallituksen paikkauksesta ei tullut mitään siksi, että sekä peltomiehet että pikkutilalliset

vaativat maatalousministerin paikkaa, eikä kumpikaan vaatimuksestaan peräytynyt, ei jäänyt muuta mahdollisuutta kuin hallituksen ero. Hallituksen kaatumiseen voidaan kuitenkin katsoa vaikuttaneen muutkin seikat, erikoisesti laaja tyytymättömyys talous- ja ulkoministereihin. Talousministeri Zimmermannin politiikkaa oli jo kauan aikaa ankarasti arvosteltu taitamattomaksi ja hänen juuri riigikogulle esittämänsä valtion menoarviota pidettiin erinomaisen heikkona, vaikka hän verrattain kovakouraisesti oli siihen supistuksia tehnytkin. Mutta supistukset olivat sitä laatua, että ne vaikuttivat suuriin joukkoihinkin. M.m. virkamiehistö hermostui kun hän ehdotti eläkkeitä supistettaviksi. Vielä huonommaksi oli ulkoministeri Lattikin asema tullut. Yleinen käsitys hänestä oli sellainen, ettei hän pysty ulkoasioita hoitamaan ja kannatuksen oli hän menettänyt kaikilla puolilla. Kaikki nämä seikat, sekä lisäksi monia muita, heikonsivat Strandmanin hallituksen aseman siinä määrin, että sen voidaan katsoa luhistuneen omaan sisäiseen heikkouteensa ja eripuraisuuksiin.

Kun sitten uutta hallitusta oli ryhdyttävä muodostamaan, antoi riigikogun esimies Einbund, eri ryhmien kanssa neuvoteltuaan, hallituksen muodostamisen hra. Konstantin Pätsin tehtäväksi, joka sen ottikin vastaan, päivän asiaa mietittyään. Sulkumerkkien välillä voinen tässä mainita, että herra Einbund itse olisi halunnut riigivanemmaksi ja tarjosi hallituksen muodostamisen hra. Pätsille siinä varmassa vakaumuksessa, ettei viimeainittu tehtävää ottaisi vastaan. Näin ei kuitenkaan käynyt ja herra Einbund sai tyytyä kohtaloonsa.

Ryhtyessään hallitusta muodostamaan, laati Päts ohjelmansa, jonka hän esitti eri ryhmille, saadakseen tietää, niiden suhtautumisen. Ohjelma sisälsi seuraavat 13 kohtaa:

- 1) Aktiivinen talouspolitiikka kaikilla talousaloilla.
- 2) Tarkka säästöpolitiikka niin valtion kuin maakuntahallinnossa.
- 3) Ulkomaankaupan tasapainoon saattaminen.
- 4) Maataloussuojan kehittäminen ja maataloustuotteiden markkinain vakiinnuttaminen.
- 5) Maatalouslainojen muuttaminen pitkäaikaisiksi ja halpakorkoisiksi.
- 6) Maatalouden ammattiedustuksen luominen (maatalouskamari).

- 7) Heikkojen maatalousyksikköjen vahvistaminen maatalojen suurentamisen kautta ja maareformin loppuunsaattaminen kiireellisesti.
- 8) Teollisuuden rationalisoiminen.
- 9) Työmahdollisuuksien hankkiminen kansalle.
- 10) Luotto-olojen parantaminen.
- 11) Maakuntahallinnon uudistaminen.
- 12) Opetus-, sivistys- ja sosialitoiminnan järjestäminen valtion taloudellisen kestävyuden mukaiseksi.
- 13) Kansanäänestyslain muuttaminen (s.o. Presidentin instituutin luomisen mahdolliseksi tekeminen; minun huomaatukseni).

Näihin ohjelmakohtiin antoivat kaikki ryhmät suurin piirtein myönteisen vastauksen, joten näytti siltä, että hra. Päts saisi syntymään kaikkiin ryhmiin nojautuvan hallituksen. Tiedossani on kuitenkin, että hra. Pätsin henkilökohtaisena toiveena oli syrjäyttää pikkutilalliset ja kristilliset (Lattik). Viimemainittujen kanssa ei hän tietääkseni edes neuvotellut. Ja kun pikkutilalliset jälleen vaativat maatalousministerin paikkaa, taisi hra. Päts käyttää tätä hyväkseen syrjäyttääkseen heidät. Mutta silloin syntyi uusi vaikeus, joka jo näytti vievän epäonnistumiseen; sosialistit kieltäytyivät astumasta hallitukseen, jos sinne tulee työpuolue (Strandmanin puolue). Peltomiehet taas olivat hyvässä sovussa työskennelleet Strandmanin kanssa, eivätkä halunneet hänen puoluettaan syrjäyttää. Kun sitten työpuolueen johtaja ilmoitti hra. Pätsille, ettei se halua tehdä vaikeuksia hallituksen muodostamiselle pidettämällä kuitenkin itselleen oikeuden asettua oppositioon sosialisteja vastaan, selvisi tilanne niin paljon, että hra. Päts saattoi jatkaa yrityksiään. Eräitä muitakin vaikeuksia voitettuaan oli hallitus vihdoin koossa ja hyväksyttiin riigikogussa toimeensa 54 äänellä 17 vastaan, toisten jäädessä puolueettomiksi.

Niinkuin jo olen lyhyesti ilmoittanut, kuuluu hallitukseen 3 peltomiestä, 2 sosialistia, 2 kansanpuoluelaista ja 1 talon-omistajain edustaja (talousministeri Pung). Riigivanemana on neljättä kertaa Konstantin Päts ja ulkoministerinä Jaan Tõnisson.

Kuten tästä huomataan, muodostavat hallituksen oikeisto ja vasemmisto, keskustan jäädessä oppositioon. Eräs keskustalehti ennättikin jo huomauttaa, että hallituksella on "musta pää ja punainen häntä". Tavatessani hra. Pätsin heti hallituksen valmiiksi

saamisen jälkeen, huomautti hän sosialistien suhtautuvan erittäin sovinnollisesti sekä hallituksen muodostamiseen että ohjelman käsittelyyn nähden. Kuitenkin lienee hra.Pätsillä ollut porvarillisenkin kokoomushallitus takataskussaan, ellei sosialistien kanssa sovintoa olisi syntynyt ja tietoisuus siitä seikasta kai osaltaan vaikuttikin sosialistien sovinnollisuuteen. Lisäksi mainitsi hra. Päts sosialistien lausuneen rehellisesti pyrkivänsä olemaan yhteistyössä ja sitten kun sellainen kysymys esiintyy, jota he eivät voi hyväksyä, yhtä rehellisesti eroavansa. Itse tuntuu hra.Päts olevan varsin tyytyväinen tulokseen. Kun hallituksessa istuu maan kaksi suurinta miestä, Päts ja Tõnisson, vaikuttaa se varmastikin rauhoittavasti ja vakaannuttavasti yleiseen mielialaankin. Hallitus esittänee ohjelmajulistuksensa tämän kuun 17 p:nä. riigikogussa, enkä siihen sen erikoisemmin, ellei erikoista syytä ilmene, tule puuttumaan, koska sen pääkohdat Suomenkin lehdistössä heti tulevat tunnetuiksi.

Mainitsen vielä, että hra.Päts tulee edelleen asumaan Suomen lähetystön talossa, "Suomen territoriumilla", ja käyttämään valtionpäämiehen virka-asuntoa ainoastaan virallisissa vastaanotoissa.

Mitä suomalais-virolaisiin suhteisiin tulee, ovat sekä hra.Päts että hra. Tõnisson vilpittömiä Suomi-ystäviä ja koettavat ja tahtovat ymmärtää Suomen näkökantojakin meille yhteisissä kysymyksissä, joten voin toivoa entistä parempaa yhteisymmärrystä ja yhteistoimintaa.

Tallinnassa, helmik. 16 p:nä 1931.

Aune Wirtanen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Neuvoston Rap. no 81.
Tallinna.

14/3 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, maalisk. 14 p. 1931.

N:o .....208.....

8/216 ka: : 31		
16/3.31	1	
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 81, joka kä-
sittelee

Taloudellista tilametta Virossa v. 1930,

(siv. 1-14.)

Vastanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

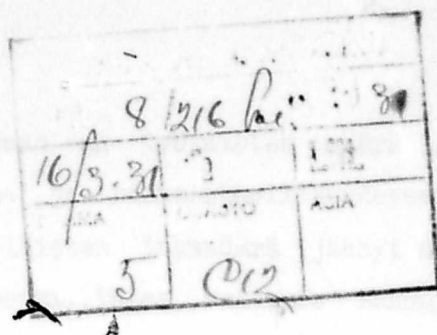
Runeberg

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

HELSINKI.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 81 - 1931.

Taloudellinen tilanne

Virossa v. 1930.

Koottuani eri aloilta aineistoa on minulla kunnia seuraavassa selostaa Viron taloudellista tilaa vuonna 1930.

Teollisuus.

Kun tilastoa teollisuuden tuotannosta viime vuodelta vielä ei ole saatavissa rajoitun seuraavassa toisten numeroiden avulla selostamaan teollisuuden tilaa.

Ensimmäkin kiinnitän huomiota teollisuustyöläisten lukumäärään. Suurteollisuudessa (enemmän kuin 20 työläistä käsittävässä tehtaassa) oli työväkeä:

	<u>1929.</u>	<u>1930.</u>
1 p. tammik.	29.957	29.998
1 " huhtik.	32.147	31.581
1 " heinäk.	35.141	33.185
1 " lokak.	31.752	29.725
1 " jouluk.	31.162	29.789

Tästä selviää, että työläisten lukumäärä 1 p. jouluk. 1930 oli 1.373 henkeä pienempi kun vastaavana aikana edellisellä vuonna.

Suurteollisuuteen kuuluvia laitoksia oli 1 p. jouluk. 1930 toiminnassa 274, edellisellä vuonna 281; keskisuuria teollisuuksia 466, edellisellä vuonna 474.

Enemmän on työläisiä vähennetty tekstiili-alalla, noin 1.200. Samoin on niitä vähennetty myöskin puu-, mineraali-, nah-

ka- ja rakennusteollisuudessa. Sensijaan on työläisten määrä lisääntynyt kemia-, paperi-, poligrafia- ja rihkamateollisuudessa. Keskisuudessa teollisuudessa on työläisten lukumäärä jäänyt suunnilleen samaksi kuin edellisenä vuonna. Täten voitane sanoa, että teollisuuden asema on heikontunut, vaikkakaan ehkä ei samassa määrässä kuin useissa muissa valtioissa. Teollisuuden heikonomisen syynä on ulkomaisten markkinain puute, sillä teollisuuden tuotanto on pääasiassa vähentynyt vientiin nähden. Kotimaan markkinoille on tuotteita mennyt suunnilleen yhtä paljon kuin ennen. Mitä tekstiiliteollisuuteen tulee, ei edellisenä vuonna voimaanpantu suuri tullisuoja ole tätä teollisuusalaa pystynyt vilkastuttamaan. Myöskin nahkateollisuudessa on ollut huomattavaa heikontumista, huolimatta korkeista tulleista. Enemmän kuin edellisenä vuonna vaikutti teollisuuden kehitykseen häiritsevästi markkinain, luoton ja toimintapääoman puute.

Erikoisesti on näistä huomattava luottovaikeudet. Teollisuudet, jotka työskentelevät ulkomaisella pääomalla ovat huomattavasti paremmassa asemassa kuin ne, jotka toimivat kotimaisella pääomalla, koska kotimaisen luoton saaminen on hyvin vaikea ja kallis. Tässä yhteydessä on huomattava että kansallinen luotto on epäkonstantti: kun tuonti suurenee on huomattavissa rahan poisvirtaamista Eesti Pankista ja katteena olevien varojen vähenemistä kun liikkeessäolevia seteleitä mekaanisesti vähennetään. Tästä johtua rahanpuute markkinoilla ja luottovaikeudet. Useille teollisuuslaitoksille on Diskontto- ja Komerssi-pankkien konkurssit aiheuttaneet suuria vaikeuksia, kun niiden lyhyessä ajassa on täytettävä sitoumuksensa mainittuihin pankkeihin nähden.

Kauppa.

Kauppaan on vaikuttanut erikoisesti hintojen laskeminen. Jos hintojen indeksi 1913 merkitään 100:ksi, oli tuontitavaroiden keskimääräinen indeksi 1928 106, 1929 104 ja 1930 lokak. 92, marraskuussa 91 ja joulukuussa 90, ja vientitavaroit-

den vastaavat indeksit 141, 135, 106, 106 ja 104. Näinollen on tuontitavaroiden joulukuun indeksi 14 pistettä pienempi edellisen vuoden keski-indeksiä, mutta vientitavaroiden 31 pistettä. Vaikkakin tuonti ja vienti kvantitatiivisesti ei ole pienentynyt on sen arvo tuntuvasti vähentynyt. Depressionista johtuva hintain laskeminen maailmamerkkinoilla muutti kaupallisen toiminnan epävakaiseksi. Vuonna 1930 tuotiin maahan tavaroita n. 98 miljoonan kruunun arvosta ja maasta vietiin n. 96 milj. kruunun arvosta. Koko kauppavaihto, joka 1929 edusti n. 240 milj. kruunua, oli 1930 194 milj. kruunua. Kauppabilanssi, vaikkakin 1.966.000 kruunua passiivinen, oli sittenkin 1930 edullisempi kuin 1929, jolloin se oli 5.496.000 kruunua passiivinen. Tämä johtuu siitä, että kulutusaineita tuotiin viime vuonna maahan vähemmän kuin ennen. Ruokatarpeiden tuonti on vähentynyt n. 13 milj. kruunulla, mikä pääasiassa johtuu 1930 vuoden hyvästä sadosta Virossa ja osittain myöskin voimaannamusta viljamonopolista, vaikkakin viimeainittu vuonna 1930 ei vielä suuremmalla määrällä vaikuttanut, koska alkupuolella vuotta, jolloin monopolia vielä ei ollut runsaasti tuotiin varastoihin ulkomaista viljaa. Kuluvana vuonna tulee todennäköisesti monopolin vaikutus enemmän ilmeiseksi. Raaka- ja puolivalmiiden tuotteiden tuonti on vähentynyt n. 5 milj. kruunulla, josta tekstiilialalle tulee n. 3,7 milj. kruunua (puuvilla). Valmiiden tuotteiden tuonti on vähentynyt n. 5 $\frac{1}{2}$ milj. kruunulla rahallisesti vaikka sen kvantitatiivinen määrä onkin pysynyt samana. Vielä on kalliiden metallien tuonti huomattavasti vähentynyt. Viennissä on ravintoaineiden rahallinen vientiarvo vähentynyt 6,4 milj. kruunua, mikä johtuu hintojen alenemisesta. Raaka- ja puolivalmiita tuotteita on viety 11 $\frac{1}{2}$ milj. kruunun arvosta vähemmän, erikoisesti tekstiili- ja metsätuotannon alalla. Suuremmaksi on kasvanut ainoastaan selluloosan vienti. Valmiiden tuotteiden viennin väheneminen on ollut vähäpätöinen.

Yksityisistä tuontituotteista on viljaa ja jauhoa tuotu maahan n. 16.000 tonnia vähemmän ja sillejä 3.800 tonnia vähem-

män. Viimemainitun seikan oletetaan johtuneen siitä, että kotimaisten rasvaaineiden hinnat ovat olleet halvat. Sokerin käyttäminen on vuosittain lisääntynyt, niinpä on sitä 1930 tuotu 3.000 tonnia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tämän seikan arvellaan johtuvan siitä, että on runsaasti ruvettu valmistamaan kotitekoisia viinejä. Niinikään on nafta-aineiden tuonti kasvanut, kun sensijaan tupakan, puuvillan, puuvilla- ja villakankaiden, raudan, kivihiilen, koksien ja lannoitusaineiden tuonti on vähentynyt.

Edelläolevasta huomaa, että kun yhdeltä puolen kulutusaineiden tuonti on vähentynyt, on myöskin raaka-aineiden tuonti supistunut. Yksityisiin vientituotteisiin nähden olisi seuraavia huomautuksia tehtävä.

Markkinain puutteessa on perunanvienti vähentynyt noin 2.000 tonnia, mutta sensijaan voinvienti kasvanut n. 1700 tonnia. Lihan vienti väheni n. 340 tonnia, kun sensijaan munien vienti lisääntyi 2,4 milj. kpl:illa. Puutuotteiden vienti on vähentynyt n. 5 $\frac{1}{2}$ milj. kruunun arvolla, josta faneerin osalle tulee $\frac{1}{2}$ milj. kruunua. Pellavaa vietiin n. 1000 tonnia vähemmän. Samoin väheni puuvilla- ja pellavakankaiden, sementin ja tulitikkujen vienti tuntuvasti.

Mitä tulee kansan ostokykyyhin, on talonpoikien ostokyky entistestään vähentynyt. Sensijaan on palvelusväen, työväen, virkamiesten ja yleensä vakinaisia tuloja saavien henkilöiden ostokyky kasvanut hintojen langetessa. Tästä syystä ei tuotteita ole myyty sanottavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna, vaikkakin hintojen alenemisen tähden kaupankäynnin kokonaisraha-arvo on pienentynyt.

Maanviljelys.

Kylvöpinta-ala vuonna 1930 oli 30.000 ha. suurempi kuin edellisenä vuonna. Sato 1930 oli täysin tyydyttävä. Niinpä oli leipäviljan ja palkokasvien sato 1929 184.000 tonnia, arvoltaan n. 29 milj. kruunua, ja 1930 274.000 tonnia, arvoltaan n. 40

milj. kruunua. Viime vuonna tuli voimaan laki viljamonopoolista, jonka mukaan valtio sitoutuu ostamaan rukiin ylijäämän. Tämän lain yhteydessä on myöskin viljantuonti rajoitettu, niin kuin lähetystö aikanaan asiaa on selostanut. Viime syksynä tarjosivat talonpojat valtiolle lähes 40.000 tonnia ruista, josta määrästä valtio ensimmäisessä ostossa osti 12.000 tonnia, toisessa ostossa 10.000 tonnia ja kolmas osto on vielä toimittamatta. Osittain ovat talonpojat myöskin myöneet varastojaan suoraan kuluttajille.

Kotimaisen tuotannon lisäämiseksi korotettiin viime vuonna myöskin vehnän ja ohran tulleja. Ohraa, kauraa ja sekaviljaa saatiin 1929 n. 345.000 tonnia, arvoltaan n. 47 milj. kruunua, 1930 n. 370.000 tonnia, arvoltaan n. 44 milj. kruunua. Heinäsato vuonna 1930 oli 1.354.000 tonnia, mikä on 40.000 tonnia vähempi kuin 1929. Perunasato v. 1930 oli n. 863.000 tonnia, mikä on yli 100.000 tonnia enemmän kuin edellisenä vuonna. Suomessa voimaannun perunatullin tähden on perunainvienti tuntuvasti supistunut ja valtio ostanut perunoita lisäämällä viinan valmistusta. Pellavaa tuotettiin 1930 10.770 tonnia, arvoltaan noin 5 $\frac{1}{2}$ milj. kruunua, v. 1929 9.750 tonnia. Pellavansiementä saatiin 1930 12.672 tonnia ja 1929 10.666 tonnia. Hintojen alenemisen tähden on maanviljelystuotteiden sadon hinta 1930 arvioitu n. 160.000.000 kruunuksi, kun se 1929 arvioitiin n. 170.000.000 kruunuksi, huolimatta siitä, että sato silloin oli tuntuvasti pienempi.

Karjatalous-
tuotteet.

Karjatalous edustaa 75 % maatalouden rahallisesta tuotannosta. Koneiden käyttöönotto maataloudessa on 1930 vähentänyt hevosten lukumäärää 1200:lla. Sarvikarjaa oli v. 1930 627.219, niistä lehmiä 415.897. Vastaavat luvut vuonna 1929 olivat 604.616 ja 407.200. Lämpaiden luku osoittaa vuosittaista vähennystä. Niitä oli vuonna 1930 467.266, edellisenä vuonna 477.730. Sikojen lukumäärä on noussut, vaikkei siinä määrin kuin odotettiin:

1930 290.029 ja 1929 279.439.

Karjatalouden pääala on maitotalous, joka vuosi vuodelta on kasvanut. Maitotuotanto, joka maatalousvuonna 1922-23 oli 359.000 tonnia, nousi 1929 653.000 tonniin, ja ylitti tämän määrän huomattavasti vuonna 1930, mikä ilmeni voim viennin lisääntymisessä. Maidon jalostus on kehittynyt tiheään osuusmeijeriverkon kautta. Hallitus on näitä laitoksia tukenut verrattain runsaasti halpakorkoisilla lainoilla. Viime vuosina oli kuitenkin huomattavissa meijeriverkon laajentamisessa tuhlaavaisuutta, joka aiheutti epäsuotavaa kilpailua. Tästä syystä jaettiin viime vuonna meijerit eri luokkiin hallituksen avustukseen nähden. Niiden omaan määrättiin tarkoin niiden osuusmeijereiden määrä, mitkä eivät voi saada hallituksen avustusta. Tämä hallituksen toimenpide pakottaa todemmäköisesti heikommät järjestöt yhtymään vahvempiin ja vaikuttaa niinollen tervehdyttävästi meijerien toimintaan.

Niinkuin jo edellä mainittiin, on kanainkasvatus vahvasti lisääntynyt ja kanamunain vienti suuresti kasvanut.

Huolimatta hyvästä sadosta ja tuotannon kasvamisesta on maatalouden tila huonompi kuin edellisänä vuonna. Tuotannon rahallinen arvo on pienentynyt ja yleinen maataloustuotteiden hintainlasku nousee 30 %:iin.

Jos arvioidaan maatalouden tuotantoa viime vuodelta verrattuna vuoteen 1929 saamme 8 %:n kasvun, mutta hintojen laskeminen on tuonut mukanaan noin 18 %:n vientiarvon vähennyksen. Jos ottaa huomioon vientiarvon vähenemisen, on siitä tuloksena, että maatalouden tuotto viime vuonna väheni n. 7 milj. kruunulla verrattuna edelliseen vuoteen. Tätä tilannetta parantaa kuitenkin jonkunverran se seikka, että kotimarkkinoilla kulutus oli suurempi maitotuotteille ja rasva-aineille. Samoin on hallituksen tuki ruisostojen kautta jossain määrin helpottanut maalla vallitsevaa rahanpuutetta. Suurin vajaus verrattuna edelliseen vuo-

teen on huomattavissa pellavatuotannossa.

Talojen menot vähenivät myöskin hintojen alenemisen tähden. Samoin ovat maatyöläisten palkat laskeneet n. 6 %. Tästä huolimatta on maatalouden yleinen tilanne huonontunut ja tämä erikoisesti velkaantumisen tähden. Vaikkakin suurin osa maatilojen veloista on velkoja valtiolle, jotka ovat matalakorkoiset (n. 3 3/10 %) on sittenkin yksityisvelkojen kuorma riittävän suuri edustaen koko veloista 31.6%, ne kun ovat korkeakorkoiset ja lyhytaikaiset. Perintövelat muodostavat lähes 12 % talojen veloista. Edelläolevat määrät koskevat ostotaloja, toisilla taloilla ovat yksityisvelat pienemmät. Maatilojen velkaantuminen vuonna 1929 ilmenee seuraavasta taulukosta:

	valtion velat		yksityisvelat		Perintövelat		Muut yksityisvelat	
	milj. kr.	% koko velasta	milj. kr.	% koko velasta	milj. kr.	% koko velasta	milj. kr.	% koko velasta
Ostotilat	8,5	29,6	9,1	31,6	7,8	27,0	3,4	11,8
Valtion vuokr.til.	3,6	61,4	1,2	20,9	0,5	9,4	0,5	8,3
Asutustilat	18,8	83,1	2,3	10,0	0,6	2,7	0,9	4,2
Muut	3,3	56,9	1,2	20,7	0,8	13,8	0,5	8,6
	34,2	54,2	13,8	21,9	9,7	15,5	5,3	8,4

Talojen tuloista menee korkoihin keskimäärin 5 ½ milj. kruunua, joka yleiseen rahalliseen tuloon verraten ei edusta kovin suurta prosenttia. Mutta jos tarkastetaan yksityisiä talouksia, huomataan, että suurella määrällä maatiloja on liika raskaat velat, koska ne tekivät velkoja maataloudelle edullisena aikana.

Rahatalous.

Valtiotalous. Valtion menoarvio vuodelta 1930-31 oli tasapainossa 91.775.230 kruunulla. Valtiotalous verrattuna yksityistalouteen on Virossa suuri ja sen vaikutukset paljon tärkeämmät kuin muissa valtioissa. Tästä syystä ovat valtiokassojen tulot tärkeitä osoittajia taloudellisesta tilanteesta. Vuonna 1930 ovat

valtion tulot normaalisti kokoontuneet, vaikkakin edellisiin vuosiin verraten ovat pienentyneet. Edellisten vuosien talouspolitiikka on valtion tuloille ja valtiokassalle aiheuttanut erinäisiä vaikeuksia. Valtion lainojen ja investerausten kokonaissumma on noussut n. 100 milj.kruunulle, mikä pääasiallisesti on tapahtunut menosäännön kautta. Nämä lainat ja investeraukset antavat valtiolle takaisin hyvin vähän juoksevia tuloja. Tämä menosäännön rasittaminen suurilla investoimisilla oli ainoastaan osittain välttämätöntä ja siitä syystä oletetaan tällaisen investoimisen vastaisuudessa muuttuvan pidättyvämmäksi.

Yksityistalous. Rahamarkkinain tilanne on ollut hiukan parempi kuin edellisenä vuonna. Säästösumat osittivat nousua 69 milj. kruunuun, niiden ollessa edellisenä vuonna 64,3 milj.kr. Passiivisen ulkomaankaupan tähden nousi valuutan kysyntä erikoisesti kesäkuukausina. Ulkomaisen rahan oston tähden oli pakko vähentää liikkeelläolevaa setelistöä, ja edelliseen vuoteen verraten olikin vuonna 1930 vähemmän seteleitä liikkeellä.

BestiPankin katteena olevain varain suhde juokseviin maksuihin oli seuraavanlaatuinen:

31.III.1930	-	50,1 %
30.VI. "	-	48,5 %
30.IX. "	-	49,7 %
30.XII. "	-	48,5 %

Yksityispankit olivat mahdollisuuksien mukaan pakoitettut käyttämään hyväkseen valtiollisten pankkien (Besti Pank ja Pikalaenu Pank) luottoa. Yksityispankkien luottotilanne oli seuraava:

	<u>jouluk. 1929.</u> 1000 kr.	<u>jouluk. 1930.</u> 1000 kr.
Kotimaiset vekselit	240.053	21.332
Lainat	43.374	51.623
Vekselit, ulkomaiset	9.402	8.550

Edelliseen vuoteen verraten on kotimaisten vekseliin määrä vähentynyt, vaikkakin lainojen summa on suurentunut.

Huolimatta suuresta luoton kysynnästä alensi Eesti Pank diskonttoprosenttia 8:sta 7:ään. Yleistä luottotilaa kuvaavat seuraavat numerot:

luottojen summat olivat tuhansissa kruunuissa:

	<u>marrask. 1929.</u>	<u>jouluk. 1930.</u>
Eesti Pank	27.573	26.440
Pikalaenu Pank	38.248	32.399
Maapank	23.544	27.938
Aktsiapank	76.310	81.705
Ühispank	24.959	26.496
Eesti Hüpoteek Pank	6.276	6.369

Eesti Pank ja Pikalaenu Pank ovat vähentäneet luotonantoa, viimeksimainittu ennenkaikkea maatalouslainoissa. Luotonanto on suurentunut Aktsia- ja Yhdyspankeissa. Edellisessä yli 5 milj. kruunua, jälkimmäisessä n. 1 $\frac{1}{2}$ milj. kruunua. Yhteensä ovat kaikkien pankkien lainat nousseet n. 7 milj. kruunulla.

Protestoituja vekseleitä 1930 oli:

tammikuussa	6.519	-	1.762.000 kruunua
heinäkuussa	6.407	-	2.042.000 "
joulukuussa	5.249	-	1.199.000 "

Keskimäärin oli protestoituja vekseleitä vuonna 1930 kuukautta kohti 6.128 arvoltaan 1.762.600 kruunua, edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut 6.982 ja 1.580.000. Täten on vekselien määrä hiukan pienentynyt, mutta niiden arvo tuntuvasti suurentunut.

Mitä Viron rahataloudelliseen asemaan tulee, sitä arvostelee eräs virolainen asiantuntija käsittäakseni verrattain oikein lausueessaan seuraavaa:

"Mitä rahataloudelliseen asemaamme tulee, olemme, vakiinutettuamme rahan kurssin, sen yhteydessä asettaneet itsemme erinomaisen vaikeaan asemaan. Katteenaolevien varojen sitominen vaikuttaa luotonantoon siinä määrin sairaloisesti, ettei se vaikeina

aikoina autta talouselämää, vaan päinvastoin vaikeuttaa sitä. Kun ei ole riittävästi seteleitä, ei ole luottoa. Niinkauan kun ei ole tarpeellista luottoa, ei talouselämäkään voi riittävästi kehittyä. Luotto on talouselämässä sama kuin veri suonissa, sen vähäisyyttä voimme verrata verenvähyyteen. Luotto pitää myöskin olla saatavissa kohtuullisella korolla. Virossa on korko liian korkea: yksityispankeissa 12 %. Samalla maksetaan määräaikaista säästöistä 8 %, joten ero tekee 4 %, mikä on liian suuri, kun ottaa huomioon, että diskonttoprosentti Englannissa on kaikkiaan 4 %. Korkea diskonttoprosentti ja suuri ero säästöprosentin ja lainaprocentin välillä tekeekin meillä mahdolliseksi ylläpitää kuluttajain kustannuksella liika lukuisia pankkeja."

Liikenne.

1930 tuli Viron satamiin 2.648 laivaa ja sieltä lähtenyt 2.635 laivaa. Vastaavat luvut v. 1929 olivat 2.496 ja 2.485. Saapuneiden laivojen rekisteri-/tonnimäärä oli 977.057 ja 1929 892.057. Virossa lähteneiden laivojen vastaavat rekisteritonnimäärät olivat 970.030 ja 889.634. Noin 80 % laivoista on tullut Tallinnan satamaan ja lähtenyt sieltä.

Rautatieliikenne osoittaa pienentymistä. 10 kuukauden kuluessa v. 1930 väheni matkustajien lukumäärä 7,2 %:lla ja matkustaja-kilometrin lukumäärä 8,4 %:lla, ja kauppatavarain kuljetus painon jälkeen 9,7 %:lla.

Maanteitä on vuonna 1930 paljon parannettu ja sen johdosta auto- ja autobussiliikenne tuntuvasti lisääntynyt, mikä luonnollisestikin on vaikuttanut rautatieliikenteen vähenemiseen.

Työmarkkinat.

Työmarkkinat huononivat vuonna 1930 huomattavasti. Keskimäärin on suur- ja keskisuudessa teollisuudessa työläisten lukumäärä vähentynyt edelliseen vuoteen verraten 4,4 %:lla. Näistä seikoista on tämän selostuksen alussa jo mainittu. Palkan suhteen oli työläisten asema hiukan parempi kuin edellisellä vuonna. Palkat jäivät pääpiirteissään samoiksi ja muutamissa tapauksissa hiukan nousivatkin. Tuntipalkka suurteollisuudessa oli 1930 vuoden ensimmäisellä puoliskolla keskim. 32,6 senttiä, edellisen vuoden 32,1 senttiä. Nominaaliansion nousu oli näinollen noin 3 %, mutta

realiansion nousu paljon suurempi, noin 14 %, jos ottaa huomioon kulutusaineiden hinnan laskun.

Työnhakijoita noteerattiin työpörsseissä keskim. kulkautta kohti vuonna 1929 3171 ja vuonna 1930 3089.

Yleiskatsaus.

Jos edelläolevasta selostuksesta tahtoisii tehdä lyhyen yhteenvedon, voisi Viron taloudellista tilannetta vuoden 1930 lopussa luonnehtia seuraavasti:

Teollisuus ei maailmankriisin vaikutuksesta ole niin paljon kärsinyt kuin monissa muissa maissa. Tämä jo siitäkii syyistä, että Viron teollisuus suurin piirtein koko ajan on ollut heikko. Enimmän ovat kärsineet tekstiili-, puu- ja nahkateollisuudet vientimahdollisuuksien puutteessa.

Vaikkakin on todettava, että maan, erikoisesti maatalviljelevän väestön ostokyyky viime vuonna heikkeni, ei myynti kotimarkkinoilla sittenkään sanottavasti laskenut.

Teollisuuden asema on heikko seuraavista kotimaisista syyistä:

1. Liian suuret investioinnit useilla aloilla.
2. Luoton kalleus ja rajoitus.
3. Luoton epävarmuus.

Kauppabilanne on huonontunut hintojen laskemisen johdosta, mikä on vähentänyt kauppavaihdon raha-arvoa. Hintain horjuvaisuus on kauppapapireille epäilemättä aiheuttanut vahinkoja. Vaikkakin toisten piirien ostokyyky on laskenut, on toisten hintojen laskun johdosta noussut, niin että kvantitatiivinen kauppavaihto on pysynyt suunnilleen yhtä suurena kuin edellisenä vuonna.

Ulkomaankauppa ei niin paljon ole pienentynyt kvantitatiivisesti kuin raha-arvon puolesta. Kauppabilanssi

oli vähemmän passiivinen (noin 2 milj. Ekr.) kuin edellisenä vuonna. Kulutus- ja raaka-aineiden tuonti on vähentynyt (vilja, sillit, kankaat, lannoitusaineet, rauta, puuvilla).

Maatalous. Huolimatta harvinaisen hyvästä sadosta, leipäviljan sato ylitti 90 tuhannella tonnilla edellisen vuoden sadon, on sadon arvo 10 milj. kruunua pienempi kuin edellisenä vuonna. Maatilojen rahallinen tulo arvioidaan 7 milj. kruunua pienemmäksi kuin v. 1929. Toiselta puolen taas osottaa maatalous huomattavaa kehitystä: maitokarja on tuntuvasti lisääntynyt (8000 lehmällä). Maitotuotannon nousu on ehkä vielä huomattavampi, sillä pannaan yhä suurempaa painoa laatutuotannolle.

Sitävastoin on maatilojen velkaantuminen vuosi vuodelta lisääntynyt. Se vaatii noin 7 % vuotuisesta rahatulosta eli noin 5,5 milj. kruunua. Lukuisilla tiloilla on suuret vaikeudet, kun ne hyvinä rahavuosina investoivat tiloihinsa liika suuria summia. Tilannetta on valtio koettanut helpottaa viljamonopoolin kautta.

Palkat maataloudessa ovat laskeneet noin 6 %.

Maatalouden vaikeaa asemaa ei kuitenkaan ole pidettävä epätoivoisena, mutta huoleen on kyllä aihetta erikoisesti velkaantumisen tähden yksityislainoilla, jotka ovat korkeakorkoisia ja aiheuttavat lukuisia konkursseja.

Valtion raha-asema. Valtio on kymmenen vuoden kuluessa antanut edullisilla ehdoilla halpakorkoisia lainoja 75 milj. kruunun arvosta ja sijoittanut erilaisiin tuotantolaitoksiin 25 milj. kruunua, kaikki nämä summat menoarvionsa kautta. Valtiolla on täten ollut suuria menoja, jotka eivät läheskään ole olleet tuottavia. Yksityisyritteliäisyyttä on monenlaisilla raskailla veroilla ja maksuilla rasitettu, mikä useissa tapauksissa on johtanut siihen, että valtio on saanut ottaa tuotantoaloja haltuunsa niiden pelastamiseksi täydelliseltä häviöltä.

Kriisiajan johdosta ovat valtion tulot vähentyneet, mikä luonnollisesti pakottaa rajoittamaan menojaakin, kuten valtion investoimisia, hallintokoneiston supistamista y.m. Rahataloudellista tilannetta heikentää niin kotimaisen kuin ulkomaisen halvan luoton puute.

Lainasummat ovat suuret, olkoon ne sitten teollisuudessa tai maataloudessa. Kotimaisten vekselien ja luottojen summa on suuri. Talouselämän horjuvaisuutta osottaa protestoitujen vekselien lukumäärä.

Kuitenkin ovat säästöönpanot pankeissa kasvaneet, eikä viime vuonna tuntunut yhtä suurta jännitystä luottokysymyksissä kuin v. 1929.

Liikenne. Rautateiden käyttö on vähentynyt sekä henkilöettä tavarankuljetuksen suhteen. Maanteitä on parannettu ja auto- ja autobussiliikenne huomattavasti kasvanut. Laivaliike on myös lisääntynyt.

Työmarkkinat. Työläisten lukumäärä teollisuudessa väheni 4,4 %. Työläisten realiansio nousi hintojen laskun johdosta noin 14 %, kun palkat jäivät entiselleen. Työttömien lukumäärä pysyi suunnilleen yhtä suurena kuin v. 1929.

x   x

x

Edelläolevasta ilmenee, että taloudellinen tilanne Virossa on varsin vaikea, kuten muuallakin maailmassa. Mutta toiselta puolen osottanee se myöskin, ettei asema sittenkään ole niin huono kuin ehkä voisi luulla. Se joka pitemmän aikaa Virossa on elänyt, ei voi sanottavasti huomata eroa parin edellisen vuoden ja 1930 välillä. Tämä seikka, samoin kuin se, ettei kriisin vaikutus ulkonaisesti niin voimakkaasti ole

ilmennyt, lienee selitettävissä sillä, että Viron taloudellinen asema koko ajan on ollut heikko ja että jos se hiukan enemmän vaikeutuu, ei se läheskään tunnu yhtä paljon kuin siellä, jossa suurta nousua seuraa nopea lasku.

Talinnassa, 13 p:nä maaliskuuta 1931.

Arne Ruusmaa

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Ministeri Wuorimaaan rap. no 82.

Tallinn

24/3.31.

Tallinnassa, maalisk. 24 p:nä 1931.

N:o 247.

9	216	hac	31
26/3.28	2		
5	C12		

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 82, joka sisältää seuraavaa:

- 1) Virolais-venäläisistä kauppasuhteista.....siv.1-2,
- 2) Teatterivierailut....." 3-4,
- 3) Ministeri Rebane....." 5-6.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aamekko

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö - Koskinen,

HELSINKI.

Tallinna.

9/21/16		
26/3-31	3	111
5	C12	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 82 - 1931.

Virolaie-venäläisistä
kauppasuhteista.

Kun Neuvosto-Venäjän tšekäläinen lähettiläs parisen viikkoa sitten palasi käynniltään Moskovastä teki hän Viron hallitukselle ehdotuksen siitä, että Viro ostaisi Venäjältä vehnää. Hän ehdotti sopimuksen tekemistä, jonka mukaan Viro vuosittain sitoutuisi Venäjältä ostamaan 7.000 tonnia mainittua viljaa. Talousministeriön tiedusteltua tšekäläisiltä suurmyllyiltä niiden käsitystä ehdotuksesta, oli myllyjen puolelta huomautettu, että venäläinen vehnä tosin kvaliteetiltaan on huonompaa kuin amerikkalainen, mutta että jos virolaisia maataloustuotteita, kuten lihaa, perunaa y.m. - vastaavassa määrin saataisiin myydyksi Venäjälle lähinnä Pietariin, ja jos venäläistä vehnää sitaudutaan myömään kulloinkin vallitseviin maailmanmarkkina-hintoihin, ei heillä ole erikoista muistuttamista tällaisen sopimuksen tekoa vastaan, koska ehdotettu määrä ei ole niin suuri, että se riittäisi virolaista vehnätarvetta peittämään vaan voitaisiin jauhokvaliteettia parantaa sekottamalla siihen Amerikasta tuotua vehnää. Tällä pohjalla ovat neuvottelut parhaillaan käynnissä ja oletetaan niiden johtavan suotuisaan tulokseen.

Samanaikaisesti edelläolevan ehdotuksen tekemisen kanssa oli Venäjän lähettiläs esittänyt että Venäjä olisi valmis suurentamaan tavarainsa kauttakulkua Tallinnan sataman kautta

jos Viron hallitus myöntäisi kauttakulktavaralle 15 % alennuksen voimassaolevasta rahtitariffista. Asiaa on täällä tutkittu ja näyttää Viron hallitus olevan taipuvainen sellaiseen sopimukseen, että myönnetään 10 % alennus siinä tapauksessa että kauttakulkumäärä nousee vähintään 100.000 tonniin. Lienee myöskin ollut kysymystä siitä, että jos kauttakulkumäärä nousee 200.000 tonniin myönnettäisiin 15 % alennus, mutta mikäli olen saanut kuulla ei Viron hallitus erikoisesti ole halukas tähän viimeainittuun suostumaan.

Mikäli minulle on kerrottu on Venäjän tämänvuotinen transiitti Viron kautta jo 100.000 tonnin paikkeilla, josta suuri osa on viljaa.

Asia tuli pari päivää sitten puheeksi tšekäläisen Latvian lähettilään kanssa, joka tuntui tästä sopimussuunnitelmasta olevan verrattain hermostunut ja kertoi kovasti painostaneensa omaa hallitustaan koettamaan järjestää Venäjän kauttakulku ehdot Latvian kautta niin että Viro ei voisi vahingoittaa Latvian kauttakulkuetuja. Tähän on kuitenkin huomautettava, että Riigan satama on talvella kiinni, joten Venäjälle siitä ei ole sitä hyötyä kuin Tallinnan satamasta, joka koko talven on liikenteelle auki.

Tallinmassa, maalisk. 24 p:nä 1931.

Aune Storma

SUOMEN LÄHINTYSTÖ

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 82 - 1931.

Teatterivierailut.

Vaikkakin otsakeasian käsittely on jonkunverran myöhästynyt en kuitenkaan halua olla koskettelematta tätä kysymystä virallisessa raportissa.

Niinkuin muistetaan, tapahtui kuluvan kuun 3 ja 4 päivinä näyttelijäin vaihto Kansallisteatterin ja Estonia-teatterin välillä, siten, että pääosien esittäjät näytelmä-kappaleissa "Syntipukki" ja "Matkan pää" molemmista teattereista esiintyivät vastavuoroisesti toisessa teatterissa. Kuinka erinomaisen onnistunut tällainen ajatus oli ja kuinka hyvällä menestyksellä esitykset molemminpuolin suoritettiin, siitä ovat sanomalehdet jo kertoneet, eikä minun ole syytä senlähemmin siihen puuttua. Haluan vaan tässä yhteydessä vielä erikoisesti painostaa sitä suurta merkitystä, mikä näillä teatterivierailuilla sivistykselliseen yhteistyön kannalta on. Puhuttu sanahan jo sinänsä tehoa paljon välittömämmin kuin kirjoitettu ja tutustuttaa yhtä välittömästi kansoja toisiinsa. Tästä syystä on suotavaa, että tällaisia vaihtovierailuja jatkettaisiin, mikäli mahdollista entistä laajemmalla pohjalla.

Syyskauden suunnitelmiin kuuluu oopperain vaihto, joka suomalaisen oopperan puolelta ilmenneen haluttomuuden tähden kulvana keväänä jäi tekemättä, mutta mikä ehdotto-

masti syksyn kuluessa on saatava järjestetyksi.

Suomalais-virolaisen kultuuriyhteistyön alalla toisoin tässä yhteydessä vielä kiinnittää huomiota erääseen toiseen seikkaan, josta jo aikaisemminkin olen maininnut. Käsittääkseni olisi yliopistojemme välistä vuorovaikutusta kehitettävä. Se saattaisi yliopisto-opettajat läheisempään kosketukseen ja olisi jo tärkeätä siitäkin syystä, että ylioppilasnuorisojen välinen yhteistyö on kehittynyt solmittujen ystävyyssopimusten ja yhteisten ylioppilaspäivien kautta niin erinomaisen vilkkaaksi. Ehdotukseni olisi, että yliopiston opettajavoimat järjestäisivät toisilleen lyhyempiä vierailuluento-sarjoja keskenään sopimistaan aiheista. Tällainen järjestely otettaisiin epäilemättä ylioppilasnuorison puolelta suurella tyydytyksellä vastaan. Tästä syystä pitäisin suotavana, että hallitus omalta puoleltaan kiinnittäisi huomiota asiaan, ja vaikuttaisi siihen, että ajatus voitaisiin viedä suotuisaan ratkaisuun.

Tallinnassa, maaliskuun 24 p:nä 1931.

Aune Wirtanen

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 82 - 1931.

Ministeri Rebane.

Viron uusi Helsingin lähettiläs, ministeri Rebane, kävi eilen luonani virallisella tervehdyskäynnillä ja kertoi tällöin lähtevänsä Helsinkiin noin huhtikuun 10 ja 15 päivien välillä.

Saapuessani lähettilääksi Tallinnaan vähän yli 3 vuotta sitten oli ministeri Rebane ulkoasiainministeri. Yhteistyö hänen kanssaan oli varsin miellyttävää ja rauhallista. Luonteeltaan on hän hiljainen ja tyyni, ehkäpä hiukan jörö. Hän perehtyy huolella asioihin ja käsittelee niitä asiallisesti. Uskon, että yhteistyö hänen ja Ulkoministeriön välillä tulee muodostumaan miellyttäväksi. Hänen aktiivinen rouvansa on arvoltaan taloustieteiden tohtori.

Ministeri Rebane kertoi minulle eilen olbensa riigivanem Pätsin luona kuullakseen hänen toivouksiaan lähettilään tehtävistä Helsingissä. Riigivanem Päts oli tällöin osoittanut mitä lämpimintä Suomen-harrastusta ja kehoittanut herra Rebasta tekemään kaikki voitavansa suomalais-virolaisten suhteiden kehittämiseksi ja syventämiseksi.

Yhtä suuri Suomi-ystävä kuin riigivanem Päts, on ulkoministeri Jaan Tõnisson. Molemmat pyrkivät rehellisesti ja

sydämestään syventämään suomalais-virolaisia suhteita ja kehittämään kansojemme välistä tuntemusta ja kanssakäyntiä. Suomen suhteen suotuisampaa hallitusta voitane täällä tuskin kuvitella.

Talinnassa, maalisk. 24 p:nä 1931.

Runeberg

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C12

ASIA:

Ministeri Vuorimaa:n raportti no 83.

Pallua

23/3 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Tallinnassa, maalisk. 27 p. 1931.

No .....259.

10 216 Re: 31		
4 y. 31	2	
5	C 12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 83, joka kä-
sittelee

Virolais-venäläistä kauttakulkua.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aune Miettinen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

10/216 Pae. 10 31		
4/4. 51	№	LEL
5	012	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 83 - 1931.

Virolais-venäläinen
kauttakulku.

Täydennykseksi raporttiini no. 82, jossa m.m. käsitelin otsakeasiaa, olen luotettavasta lähteestä saanut tietää, että neuvotteluissa kauttakuljetuksen suhteen on päästy edullisempiin tuloksiin kuin mitä edellisessä raportissani mainitsen. Lienee nim. sovittu siitä, että jos kauttakulktavarain määrä nousee vähintään 80.000 tonniin, mutta ei ylitä 110.000 tonnia myönnetään rahtialennusta Viron rautateillä 10 %, jos kauttakulkuliikenne ylittää viimeksi mainitun määrän, myönnetään alennusta 15 %. Saamieni tietojen mukaan ei sopimusta vielä ole vahvistettu mutta pidettiin todennäköisenä, että se tällaisessa muodossa hyväksytään. Tämä sopimus on tehty ottamalla huomioon kansainvälisen kauttakulkuliikennettä koskevan sopimuksen, joka eräissä tapauksissa myöntää oikeuden poikkeuksien tekemiseen yleisistä määräyksistä.

Tallinnassa, maaliskuun 27 p:nä 1931.

Arne Wuorimaa

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Ministeri Kuorinaan raportti no 84.

Tallinn.

4/4 1931.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

myös Kauppi-Astorian.

Tallinna, huhtikuun 4 pnä 1931.

No 300.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
11/213/ae	D. N. 31	
4.31	5	L.H.
THILA	OSASTO	ACIA
5	P12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no.84, joka käsittelee
Kauppasopimusta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Aarne Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri
A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 84/1931.

1218/ae	1931	
1/4.31	3	1218
5	C12	

Kauppasopimus.

Kauppasopimusneuvottelujen viimeisistä vaiheista saan kunnioittaen esittää seuraavaa:

S o p i m u s t e k s t i .

Sopimustekstissä oli avoimeksi jäänyt 8 artiklan molempien momenttien loppuosa, joka koskee kysymystä, mistä määristä tullialennukset lasketaan. Tässä suhteessa sain hallituksen ohjeet, joiden mukaan alennukset lasketaan sopimustulleista, mikä periaate virolaistenkin puolelta hyväksyttiin. Kun virolaisten ehdottama tekstiluonnos tätä kohtaa varten oli monimutkainen ja vaikeasti käsiteltävä, tein, sovittuani sitä ennen asiasta pääkonsuli Savolahden kanssa, ehdotuksen, jonka mukaan "prosentittaiset alennukset lasketaan alimmista tullimääristä, mitä nyt tai vastedes sovelutetaan minkätahansa kolmannen maan vastaavaan tavaraan".

Tämän muodon hyväksyivät myös virolaiset, sillä lisäksi, että Viron suhteen jo tässä yhteydessä mainitaan poikkeukset Latviaan ja Liettuaan nähden, minkä katsoin voivani hyväksyä, koska virolaiset siitä eivät olleet suostuvaisia luopumaan ja koska se asiallisesti ei sisällä minkäänlaista muutosta sopimuksen sisältöön.

Näin ollen oli sopimustekstistä kokonaisuudessaan sovittu.

T a r i f f i t .

Tariffeissa oli avoin kysymys siitä, mihin Suomen tariffin nimikkeisiin pöytäveitset ja haarukat, joiden päät ovat alpakasta, ovat merkittävät. Saatuaani pääkonsuli Savolahdelta tiedon, että ne ovat merkittävät nimikkeisiin 589 ja 590, oli tämäkin kysymys ratkaistu

Jäljellä oli kysymys eräistä paperituotteista, paperimassa ja puupahvi, joiden suhteen Suomen paperiteollisuuspiirit halusivat

muutoksia. Asian johdosta sain vastaanottaa seuraavan puhelinsanoman:

B/6 Teollisuusmiesten neuvotteluissa sovittiin, että sekä märkä että kuiva mekaaninen puumassa saisi tulliedun. Sopimusluonnoksesta ei käy täysin selville - kun voitaneen myöhemmin väittää kohdan 176. 4 jäljessä olevan huomautuksen koskevan myös kohtaa 176. 2, olisi siis joko viimeainitun kohdan tai muistutuksen tekstiä selvennettävä.

Myös selluloosan tullietu olisi saatava koskevaksi märkäänkin, koska vienti Viroon on yhä enemmän siirtymässä märkään. Edelleen toivotaan, että kuivan ja märän mekaanisen massan vesipitoisuusraja määrättäisiin 40 %:ksi. Mailman markkinoilla märkä massa kulkee nykyään yleensä 46 absoluuttista vesiprocenttia sisältävänä tavarana. Hiomoille tuottaisi suuria teknillisiä vaikeuksia valmistaa Virolaisten varten enemmän vettä sisältävää massaa; joka tapauksessa on tärkein pahviasia, jonka Wuorimaa tuntee. Alpakan ja tullipykälän tekstiin palaamme. 30.3.31.
Klo.14,35 R/P.

Neuvoteltuani virolaisten kanssa, järjestyi kysymys siten, että paperimassan, sekä mekaanisen että kemiallisen suhteen myönnettiin 75 % alennus, niinhyvin märälle kuin kuivalle massalle, jolloin kuivan massan on oltava sellaisessa muodossa, ettei sitä voida muuhun käyttää kuin paperinvalmistukseen. Puupahvin suhteen myöntää Viro meille 50 % alennuksen sille määrälle, mikä ylittää puolen miljoonan kilon tullivapaan kontingentin.

Ehdottaessani että kuivan ja märän mekaanisen massan vesipitoisuusraja määrättäisiin 40 %:ksi, ilmoittivat virolaiset, että tällainen ehdotus oli ollut esillä komiteassa, joka laati uutta tullitariffia, mutta tuli siellä hyljättyksi, joten he myöskään eivät tähän sopimukseen suostu hyväksymään mitään muutosta tässä suhteessa. Virolaisten käsityskanta oli siksi kategorinen, ettei ollut mahdollista asiassa mitään tehdä.

Kun neuvotteluissa Helsingissä koko tariffista jo oli sovittu, jolloin massa koski yksinomaan kuivaa massaa ja puupahvin etu ainoastaan tullivapaata kontingenttia, ja virolaiset nyt pyynnöstäni ja sovinnollisuuden merkeissä suostuivat siihen lisäämään märän massan ja 50 % alennuksen yli kontingentin tulevalle puupahville, olisi

erittäin vaikeaa enää lisätä vaatimuksia asiassa, johon virolaiset eivät ole taipuvaisia suostumaan.

Tallinnassa, 4 p:nä huhtikuuta 1931

Ernesti Kivimäki

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

U.a. Asianhoitaja Suellmanin rapo. no 18.

Tallina

18/5-31.

Tallinna, 18/5 1931.

N:o 422

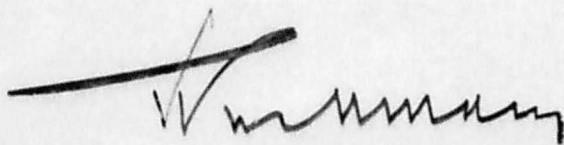
ULKOASIAINMINISTERIÖ		
18/21722. 13 31		
21/5-31 2	LIL	
RYHMÄ	LUKUNO	ASIA
5	C12	

Herra Ministeri,

Tämän ohella on minulla kunnia Teille toimittaa
raporttini n:o 18, joka sisältää seuraavaa:

1. Viron-Venäjän kaupallisista suhteista,
2. Järjestelytoimenpiteitä Viron ulkoasiainministeriö-
ssä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioitukseni
vakuutus.

Herra v.t. ulkoasiainministeri A. Kukkonen,
Ulkoasiainministeriö, Helsinki.

V.a. asiainhoitaja Snellmanin
raportti n:o 18/1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
19/213/100.1931		
21/5-31	2	LSL
RYHMÄ	LUOKA	ASIA
5. C12.		

Viron-Venäjän kauppalisista suhteista.

Kun Viron-Venäjän kauppasopimus allekirjoitettiin toukokuussa 1929 esitettiin Virossa verrattain arvovaltaisellakin taholla ennusteluja uuden ajanjakson alkamisesta Viron ja Venäjän välisissä kauppasuhteissa. Optimistista mielialaa oli omiaan lisäämään jokseenkin samaan aikaan tapahtunut Venäjän teknillisen komisionin käynti Virossa, minkä komisionin tehtävänä oli tutkia Viron leveranssimahdollisuuksia etenkin laivanveistämö- ja metalliteollisuuden alalla. Hetkellisenä "tuloksena" tuosta käynnistä olivatkin verrattain korkealentoiset puheet "suurista tilauksista". Ikäänkuin asian vakuudeksi toimeenpantiin viime vuonna virolainen vastavierailu Venäjälle Viron nykyisen Helsingin lähettilään Rebasen johdolla.

Kauppasopimuksen allekirjoittamisesta kuluneet kaksi vuotta ovat kuitenkin osoittaneet, että optimistiset ennustelut ovat olleet suuresti liioteltuja. Tosinhan kauppasopimuksessa on edellytetty vain tavallinen vastavuoroinen suosituvuus, joten erikoisetujen vaikutuksesta kauppavaihtoon ei voi olla puhetta. Mutta siitä huolimatta oli oletettu, että luvatuista "suurista tilauksista" ainakin osa toteutuisi. Niin ei ole ainakaan tähän mennessä käynyt. Kuten seuraavat numerot osoittavat on Viron vienti Venäjälle pysynyt entisissä ahtaissa rajoissaan ja mitä vastaavaan tuontiin tulee on se tosin melkoisesti lisääntynyt, mutta ottaen huomioon Venäjältä käsin muihinkin maihin tapahtunut laaja dumping-myynti ei tapahtunutta lisäystä voida pitää erikoisen suurena eikä missään tapauksessa suorastaan solmitusta sopimuksesta johtuneena. Viron kannalta katsoen ei tuota ilmiötä voitane missään tapauksessa pitää ilahduttavana, sillä kauppasopimustakin solmittaessa oli päähuomio kohdistettu mahdollisten tilausten saamiseen Venäjältä.

	<u>Vienti Venäjälle.</u> <u>1000 kruunua.</u>	<u>% kokonais-</u> <u>viennistä</u> 1000 kruunua.	<u>Tuonti Venäjältä.</u> <u>1000 kruunua.</u>	<u>% kokonais-</u> <u>tuonnista</u> 1000 kruunua
1928	5.495,5	4,3	4.938,5	3,8
1929	2.800,7	2,4	5.203,2	4,2
1930	4.300,4	4,5	9.136,4	9,3

Aikaisemmatkin vuodet huomioonottaen on todettava, että v. 1929 solmittu kauppasopimus ei ole aikaansaanut sitä kauppasuhteiden vilkastumista, mitä siitä joka tapauksessa odotettiin.

Kuluvan vuoden aikana on tosin esiintynyt eräitä oireita, joita voitaneen pitää tilanteen paranemisenä mainitussa suhteessa, joskin tuohon "paranemiseen" osaltaan sisältyy toinen ilmiö, johon jo edellä viitattiin: venäläinen dumping.

Jo vuoden alussa aloitettiin neuvottelut Viron maatalousministeriön ja tšekäläisen Venäjän kauppaedustajiston välillä eräiden maataloustuotteiden viemisestä Venäjälle, lähinnä Pietariin. Ottaen huomioon Pietarissa vallitseva suuri elintarvepula arveltiin viennin ensi sijassa tulevan käsittämään voita, margariinia, sianlihaa ja raavaanlihaa. Kompensationa piti venäläisille annettamaan oikeus tuoda Viroon vastaavat määrät toisia tuotteita, ensi sijassa vehnää. Yleiseksi vaatimukseksi päätettiin hyväksyä tasapainon säilyttäminen molempien maiden välisessä kauppavaihdossa. Koska suunnitelman sanottiin jo periaatteessa olleen hyväksytyin Moskovassa jäi asian lähempi järjestely Venäjän tšekäläisen kaupallisen edustajan Gustav Klingerin huoleksi. Tässä yhteydessä mainittakoon, että Klinger, joka on kansallisuudeltaan saksalainen (syntynyt Königsbergissä) saapui "erikoisin valtuuksiin" Tallinnaan viime maaliskuun alussa. Kaikesta päättäen on hänellä verrattain laajat valtuudet kaupallisten suhteiden järjestämiseksi.

Jo vuoden alussa aloitetut neuvottelut venäläisen transiitin laajentamiseksi, jolloin venäläisille piti myönnettämän erinäisiä helpoituksia rautatie y.m. maksuihin nähden, jos he puolestaan sitoutuisivat takaamaan Virolle määrätyn vuosikvantiteetin, ovat kuuluneina neljänä kuukautena johtaneet näkyviin tuloksiin. Venäjän transiitti on nimittäin sanottuna aikana kasvanut noin kolminkertaiseksi verrattuna viime vuoden koko transiittiin. Viime vuonna vietiin nimittäin venäläisiä tavaroita Viron kautta yhteensä 25.000 tonnia; tänä vuonna on enditty viedä jo n. 80.000 tonnia.

Venäläiset ovat sekä Narvassa että Tallinnassa vuokranneet kaikki saatavissa olevat tavarainsäilytysluoneet. Joskin transiittiliikenne on viime viikkoina ollut melkein seisanduksissa arvellaan kuitenkin, että se tulee myöhemmin tänä vuonna entiseen tapaan jatkumaan, joten vuoden koko transiitti ylittänee tuntuvaastikin vuosilaskelman, 100.000 tonnia.

Mitä virolaisten maataloustuotteiden vientiin tulee on toistaiseksi tehty sopimus 4.000 sian (etupäässä imisiäin) viemiseksi Venäjälle. Tämä vienti onkin jo täydessä käynnissä. Eläinten vastaanotto tapahtuu määrättyillä rautatieasemilla ja toimittavat takastuksen varta vasten Venäjältä tulleet ekspertit. Sioista maksettaneen yleensä 60 senttiä (n. 6 mk.) kilolta elävää painoa. Paitsi sikoja ei muiden maataloustuotteiden viennistä ole toistaiseksi juuri mitään tullut. Virolaista margariinia vietäneen Pietariin n. yksi vaununlastillinen kuukaudessa. Voin suhteen ei sitävastoin ole voitu päästä mihinkään tulokseen ja todennäköistä onkin, että voinvientisuunnitelmat raukeavat kokonaan. Siten tulisi maataloustuotteiden vienti Virosta Venäjälle toistaiseksi rajoittumaan eläviin sikoihin sekä, mikäli asiaatuntevalta taholta vakuutetaan, raavaanlihaan, jonka vientiä toivotaan saatavan järjestetyksi jo lähitulevaisuudessa. Missä määrin venäläiset kykenevät samalla Viroon viemään vehnää on vielä selvittämättä. Ainakaan tänä vuonna ei ole vielä venäläistä vehnää ostettu Viroon.

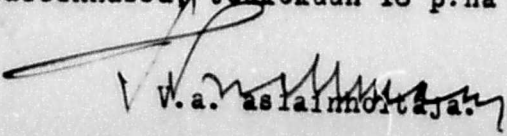
Teollisuustuotteisiin nähden ovat venäläisten lupaukset toistaiseksi jääneet miltei pelkiksi lupauksiksi. Venäjä on ostanut Virosta etupäässä paperia, mutta tänä vuonna ovat nämä ostot entisestäänkin supistuneet (n. 50 % ed. vuoden ostoihin verrattuna). Samalla yrittää Venäjä Virolle tyrkyttää omia teollisuustuotteitaan dumping-hintoihin. Niinpä tarjottiin täällä hiljan venäläisiä maatalouskoneita hintoihin, jotka olivat muiden maiden vastaavia hintoja paljon alhaisempia. Niinkään ovat venäläiset tuntuvasti alentaneet bensiinin hintojaan huolimatta Amerikan, Englannin ja Venäjän välillä vallitsevista sopimuksista. Esim. Tallinnan bensiiniautomaateissa myytiin bensiiniä joku aika sitten 28 senttiä litra. Venäläisen kauppaedustajiston hallussa olevissa automaateissa laski hinta viime viikkoina 25:een, sitten 23:een ja lopulta 20:een senttiin litralta. Koska Viron omaa bensiiniteollisuutta parhaillaan laajennetaan voi venäläisestä myyntipolitiikasta ajan pitkään koitua Viron omalle teollisuudelle huomattavakin vahinkoa.

Viime aikoina on myöskin ollut puhetta Venäjän metsätuotteiden markkinoilla harjoittamasta dumpingista. Niinpä on verrattain luotettavalta taholta kerrottu Venäjän aikovan tuoda Viroon suurempia määriä halkoja dumping-hintoihin, mikä tuonti olisi omiaan tuntuvasti vaikeuttamaan Viron ^{muutenkin} saangen raskasta puutavaratilannetta. Jo viime vuonna ostettiin Viroon paperipuita Venäjältä. Nytkin lienee Venäjä tehnyt huomattavia paperipuutarjouksia virolaisille tehtaille ja mikäli asiasta saamani tiedot pitävät paikkaansa onkin ostosopimuksia saatu aikaan.

Kuvaavana esimerkkinä siitä kuinka ylimielisesti venäläiset ~~muutenkin~~ saattavat esiintyä tehdessään kauppaa virolaisten kanssa mainit takoon seuraava keväällä sattunut tapaus. Viime vuoden lopulla esitti tšekäläinen Venäjän kauppaedustajisto, joka raha-asioissaan on etupäässä käyttänyt tallinnallaista pari kuukautta sitten konkurssiin mennyttä Kommerts pankkia, sanotulle pankille 8.000 punnan suuruisen shekin lunastettavaksi. Koska pankki ei omista varoistaan voinut tätä summaa suorittaa kääntyi se valtiopankin puoleen pyytäen summan korvaamista juoksevaa tiliä hyväksikäyttäen. Eestin Pankki ei kuitenkaan tahtonut siihen suostua koska vapaita summia ei ollut tarkoitukseen käytettävissä ja pankki ei toiselta puolen tahtonut ruveta finansioimaan Kommerts pankin operatiooneja. Kun kevään alussa levisi nälyttäviä tietoja Kommerts pankin tilasta vaativat venäläiset summan kiireellistä maksamista. Siitä ei kuitenkaan mitään tullut sillä pankki suljettiinkin miltei heti vaatimuksen esittämisen jälkeen. Vaikka yleisesti oletetaan pankin konkurssipesästä voitavan saada velkojen hyvittämisiksi n. 45 % eivät venäläiset suostuneet mihinkään kompromisseihin, vaan vaativat saatavansa maksamista viipymättä ja ilman supistuksia. Olivatpa he kyllin röyhkeitä (muuta sanaa tuskin voita-nee käyttää) kääntyäkseen Viron hallituksen puoleen uhaten kokonaan lopettaa paperin y.m. virolaisten tuotteiden oston ellei heidän vaatimuksensa heti suostuta. Seuraus tästä oli se, että Viron hallitus harkittuaan jonkun aikaa asiaa, päätti viime huhtikuun alussa pitämässään istunnossa valtion varoista suorittaa venäläisille koko k.o. summan. Asia on luonnollisesti Viron talouspiireissä herättänyt yleistä huomiota, sillä Kommerts pankki oli täysin yksityinen liikeyritys, jonka sitoumuksista valtion ei missään tapauksessa olisi tarvinnut vastata.

Tallinnassa, toukokuun 18 p:nä 1931.

V. a. asiamies

V.a. asiainhoitaja Snellmanin
raportti n:o 18/1931.

Järjestelytoimenpiteitä Viron
ulkoasiainministeriössä.

Vuonna 1929 annetun asetuksen mukaan kuului Viron ulkoasiainministeriöön kaksi osastoa: poliittinen ja hallinnollinen. Edellisen tehtäviin luettiin myöskin kaupallista laatua olevien asioiden hoito. Sanottua asetusta on hiljattain muutettu sikäli, että kahden aikaisemman osaston lisäksi on määrätty perustettavaksi kolmas osasto, ulkomaankauppaosasto, ja on eri osastojen tehtävät samalla määritelty seuraavasti.

Poliittisen osaston tehtävänä on poliittisten suhteiden järjestäminen ulkovaltoihin, kansainvälisiin järjestöihin ylläpidettävien suhteiden hoitaminen ja tiedoitus toiminta ulkovalloista ja ulkovaltoihin;

Hallinnollisen osaston tehtävänä on kansainvälisen yksityisoikeuden alalla syntyvien kysymysten hoitaminen, konsuliedustuksen järjestäminen, henkilökuntaa koskevien kysymysten ratkaiseminen, huolenpito ministeriön käytettävissä olevien valtion varojen hoitamisesta sekä tilinpito;

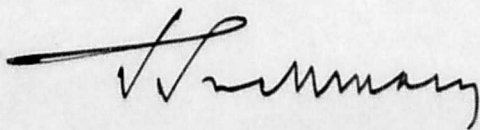
Ulkomaankauppaosaston tehtävänä on taloudellisten suhteiden järjestäminen ulkovaltoihin, ulkomaankaupan edistäminen sekä taloudellinen tiedoitus ulkovalloista ja ulkovaltoihin.

Viron ulkoasiainministeriöön on siis toisin sanoen perustettu uusi kaupallinen osasto, jonka tehtävistä poliittinen osasto aikaisemmin huolehti. Tätä toimenpidettä on perusteltu nykyisellä taloudellisella kriisiajalla, joka pakottaa omistamaan entistä enemmän huomiota kauppasopimuspoliittisiin ja ulkomaankauppaa koskeviin kysymyksiin. Uuden osaston perustamisen kautta on Viron ulkoasiainministeriöön perustettu

5
samalla uusi virka, nim. sanotun osaston päällikön virka. Sitäpaitsi kuuluu osaston virkamiehistöön poliittisesta osastosta eroitettun entisen kauppapoliittisen jaoston päällikkö sekä pari sihteeriä.

Paitsi sitä asiallista merkitystä, mikä uuden osaston perustamisella Viron ulkoasiainministeriön toimintaan nähden voidaan katsoa olevan, on lisäksi otettava huomioon se merkitys, mikä sillä on virkamiessiirtoihin nähden. Ministeri Hellatin nimittämisen kautta lähettilään paikalta ulkoasiainministeriön kansliapäälliköksi oli ikäänkuin tie raivattu lähettiläiden nimittämiseksi ulkoasiainministeriön virkoihin. Sitä ennen tuskin sellaista olikaan tapahtunut. Seuraava toimipide~~x~~ oli Moskovassa ja sittemmin Kaunasessa Viron lähettiläänä toimineen hra Laretein nimittäminen poliittisen osaston päälliköksi tri Leppikin jälkeen, joka määrättiin Laretein seuraajaksi Kaunaseen. Hra Laretei onkin jo näinä päivinä astunut uuteen virkaansa ja tri Leppik matkustaa huomenna Kaunaseen. Mitä ulkomaankauppaosaston päällikön virkaan tulee on sen täyttämisestä viime aikoina ollut puhe (osasto perustettiin vasta viime päivinä) ja on ehdokkaana siihen yleisesti mainittu Viron nykyinen lähettiläs Riigassa Virgo. Kaiken todennäköisyyden mukaan tuleekin hän toimeen nimitettäväksi. Kysymys on vain sopivan lähettilään löytämisestä hänen seuraajakseen Riigaan. Hra Virgon nimittämisen kautta ulkoasiainministeriöön tulisi sanotussa virastossa yhtä aikaa olemaan kolme entistä lähettilästä täyttäen kansliapäällikön viran sekä kolme^{sta} osastopäällikön virasta kaksi.

Tallinnassa, toukokuun/7 pznä 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

V.a. Asiamiehittäjä Snellmanin rap. no 20.

Tallinna.

28/5 1931.

Tallinnassa, toukokuun 28 p:nä 1931.

No 457.

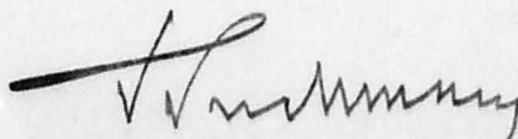
11/21/31		
1/6-31	2	LN
MIA	C	DA
5	C12	

Herra Ministeri,

Tämän ohella on minulla kunnia Teille toimittaa
raporttini n:o 20, joka sisältää seuraavaa:

1. Nykyiset pyrkimykset kansanäänestyksen ja perustuslain muuttamiseksi,
2. Viron - Latvian kauppasopimus ja
3. Suomen apu Virolle vapaussodassa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioituk-
seni vakuutus.

Suomen Ulkoasiainministeri,
vapaaherra Aarno Yrjö-Koskinen,
Ulkoasiainministeriö,
Helsinki.

V.a. asiantuntija T. Snellmanin
 poliittinen raportti n:o 20.

Nykyiset pyrkimykset kansanäänestuksen ja perustuslain muuttamiseksi.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
17/217/1918		
1/6-38	9	111
MIA	C. 112	MIA
5	C12	

Jo vuosikausia vireillä ollut kysymys perustuslakimuutosten aikaansaamisesta on viime aikoina tullut uuteen vaiheeseen sen kautta, että erinäiset vapaat kansalaisjärjestöt, ensi sijassa Viron rintamamiesten liitto (Eesti Vabadussõjalaste Keskkliit), ovat ryhtyneet asiaa ajamaan. Verrattain laajoissa kansalaispiireissä ja luonnollisesti etupäässä perustuslakimuutoksia kannattavissa piireissä, ollaan tultu siihen käsitykseen, että nykyiset poliittiset puolueet kuluttavat aikaa turhanpäiväisillä keskusteluilla ja väittelyillä saamatta mitään positiivisia tuloksia kysymyksessä aikaan. Sentähden rintamamiesten liittokin, viime maaliskuun 22 p:nä pitämässään, koko maan käsittävässä kongressissa, minkä kongressin johdossa nähtiin Viron vapaussodasta tunnetut amiraali Pitka sekä kenraalit Pöder ja Larka kuten myös suojeluskuntien ylipäällikkö kenraali Roska, päätti ryhtyä ratkaiseviin toimenpiteisiin perustuslakimuutosten sekä eräiden muiden liiton päämäärien toteuttamiseksi. Koska kongressin yksimielisesti hyväksymät päätökset parhaiten kuvastavat rintamamiesten liiton nykyisiä pyrkimyksiä suomennan ne tähän.

I .

Viron kansalla olkoon varma ja pysyvä hallitus, jonka toiminnan kestävyys ja ulottuvaisuus eivät riipu etupäässä yksityisten ryhmätujen tyydyttämisestä valtakunnan yleisten etujen kustannuksella, vaan joka valtiota lainmukaisesti hallitessa omantunnon ja parhaimman kykynsä mukaan pyrkii kohottamaan kansalaisten hyvinvointia taaten kaikille kansalaiskerroksille työrauhan.

Tällaisen hallitusvallan luomisen edellytyksenä, huomioonottaen nykyinen tilanne, pitää kongressi presidentin virkaan asettamista laajoin valtuuksin, jolloin presidentillä olisi oikeus tarpeen vaatiessa ennen istuntokauden päättymistä hajoittaa riigikogu sekä käyttää suspensiivista veto-oikeutta riigikogu hyväksymiin lakeihin

nähdessä; presidentin valitsisi kansa ja käyttäisi hän yhdessä parlamentaarisen ministeriön kera toimeenpanevaa hallitusvaltaa.

II.

Riigikogua tulee muuttaa niin, että se paremmin vastaa meidän kansamme vähäistä lukumäärää, on syvennettävä riigikogun jäsenten vastuutunnetta valitsijoihin nähden ja tarjottava kansalaisille mahdollisuus henkilöiden valitsemiseen.

Tässä tarkoituksessa on tarpeen: a) vähentää riigikogun jäsenten lukumäärää 50:een ja b) riigikoguvaaleissa proportionaalisen valitsemistavan asemasta ottaa käytäntöön enemmistöperiaate.

III.

Valtakunnan taloudellista elämää on parannettava äärimmäisen säästäväisyyden avulla ja johdonmukaista taloudellista suunnitelmaa toteuttamalla.

On pidettävä rikoksena tuhjata valtion rahaa poliittisten puolueiden taloudellisiin yrityksiin. Valtion laitokset ja valtiotaloudelliset yritykset luovutettakoon erikoistuntijoiden johtoon. On juurta jaksain hävitettävä "poliittisten toimitusjohtajien" instituutti.

IV.

Kongressi vaatii vapaussodan tunnustamista meidän historiallisten vapauspyrkimystemme tärkeimmäksi saavutukseksi.

Vapaussodasta osaaottaneille on etuoikeutettuina ennen muita myönnettävä perustuslain kaikille kansalaisille takaamat oikeudet.

Nuorisoa on kasvatettava syvään isänmaalliseen henkeen; siihen on juurrutettava tietoisuus, että vapaussodan aikaisen koulunuorison uhrimieli edustaa korkeata esikuvaa.

Näihin kongressin tekemiin päätöksiin liittyy seuraava, milteipä ultimatum muotoon laadittu loppulauselmä:

"Valtion- ja kansanjohtajat, jotka olette kutsutut ja määrättyt toimeenpanemaan kansan etujen mukaisia uudistuksia, teidän puoleenne kääntyy kongressi ehdotuksella viipymättä toimenpiteisiin ryhtymiseksi edelläesitettyjen uudistusten ja periaatteiden toteuttamiseksi. Jos meidän ehdotuksemme ei kuitenkaan johda tuloksiin ovat rintamamiehet pakotetut omien järjestöjensä kautta laillisin keinoin tavoittelemaan kongressin hyväksymien päämäärien toteuttamista luottaen kaikkien isänmaallisten kansalaisten tukeen. Kongressi valtuuttaa rintamaa-

miesten liiton keskushallituksen johtokuntaa hankkimaan selvitystä siitä, aikooko tasavallan hallitus tai riigikogu tai joku muu toteuttaa kongressin hyväksymiä päätöksiä. Jos kolmen kuukauden kuluessa kukaan ei sitä aijo tehdä, valtuuttaa ja velvoittaa kongressi johtokuntaa ryhtymään toteuttamisen edellyttämiin toimenpiteisiin".

Nämä toivomuksensa ja vaatimuksensa päätti kongressi erityisellä kirjelmällä saattaa valtion päämiehen, riigivaneman tietoon, missä kirjelmässä samalla esitetään toivomus, että riigivanem omistaisi asialle tarpeellista huomiota.

Viron rintamamiesten keskusliitto, joka perustettiin viime vuonna ja johon aluksi kuului suhteellisen vähän jäseniä, on kongressin jälkeisinä viikkoina harjoittanut hyvin tarmokasta propagandaa jäsenmääränsä lisäämiseksi ja vaikutuspiirinsä laajentamiseksi. Tällä hetkellä on liitolla paikallisosastoja toista sataa ja jäsenten lukumäärä laskettaneen tuhansissa. Kongressin päätösten mahdollisesti synnyttämien väärinkäsitysten torjumiseksi on liitto levittänyt julistusta, jossa selitetään, ettei liiton tarkoitus suinkaan ole pyrkiä diktaatuuriin tai jollain tavalla supistamaan kansan suvereniteettiä.

"Nykyään on kansan ja yksityisen kansalaisen osanottomahdollisuus valtioelämän järjestelyyn etupäässä olemassa paperilla. Todellisuuudessa hallitsevat poliittiset puolueet. Omien johtajiensa valintaan nähdään on kansalla hyvin vähän sanomista. Kongressin hyväksymät periaatteet takaavat sitävastoin kansalle mahdollisuuden valita johtajikseen vain sellaisia henkilöitä, joihin kansa luottaa ja joiden kunniakkutta kansa ei epäile".

Epäilemättä on rintamaamiesten viimeaikainen esiintyminen herättänyt Virossa yleistä huomiota. Sanomalehdet ovat yleensä suhtautuneet siihen suopeasti. Ja vieläpä eduskuntapiireissäkin voidaan viime aikoina havaita mielialan entisestään muuttuneen peruutuslakimuutosten ja etenkin kansanäänestysäädösten muuttamisen hyväksi. Viimeksimainitut ovatkin "kaiken pahan alkujuuri", kuten kenraali Pöder minulle huomautti. "Jos Viro olisi rikas maa, jos hallitus ja eduskunta voisivat tuhlaata mielin määrin ilman että se vaikuttaisi sanottavasti kansan hyvinvointiin ja maan turvallisuuteen, niin mikseipä nykyinen systeemi voisi jatkua. Mutta kun maa saatetaan puoluepukarien väliselle, usein kunniatomalle kilpailulle alttiiksi, samalla kuin Viron muka ylendemokraattinen hallitusmuoto takaa kansalle ratkaisuvallan maan elinkysymyksissä kansanäänestyksen avulla, mitä kansanäänestys-oikeutta ei kuitenkaan

nykyisten säädösten varassa käytetä kuin ehkäpä kerran kymmenessä vuodessa, niin muuttuu koko systeemi sellaiseksi, että se painaa raskaana taakkana Viron kansan hartioita eikä sen poistamisen välttämättömyydestä voitane nykyään olla kuin yhtä mieltä". Näin kenraali Pöder motivoi rintamamiesten pari kuukautta sitten aloittaman toiminnan.

Yhdentoista itsenäisyysvuoden kokemukset näyttävät Virossa yleensäkin kypsyttäneen tietoisuuden, että perustuslakia säädettäessä mentiin liian pitkälle radikaalisen demokratian tiellä. Eräs ranskalainen asiantuntija on hiukan väittänyt, että virolaiset lainsäätäjät toimivat Venäjän vallankumouksen synnyttämän radikaalisen mielialan vaikutuksen alaisina. Olivathan useimmat Viron johtomiehistä sitäpaitsi entisiä vallankumouksellisia. Virossa on kansaneduskunta todellakin kaikki kaikessa. Hallitus on kokonaan riippuvainen riigikogusta. Riigivanemalla on valtion päämiehenä vain määrättyjä edustustehtäviä, muuten on hän kuin tavallinen pääministeri, joka vastaanottaa hallituksen muodostamistehävän riigikogulta jättäen jälleen eronpyyntönsä riigikogulle, eroten yhdessä hallituksen kera. Riigikogu on vastuussa ainoastaan kansalle. Kansa taas voi kansanäänestyksen avulla peruuttaa riigikogun hyväksymiä lakeja. Tuskin minkään muun maan perustuslaissa on kansansuvereniteetti ilmaistu niin eittämättömässä muodossa kuin Viron perustuslaissa. Käytännöllisesti katsoen riippuu kuitenkin kaikki siitä, miten kansanäänestys on määrätty toimeenpantavaksi ja pidetäänkö sitä yleensä sellaisena keinona, että siihen kannattaa "kansakunnan elinkysymyksissä" vedota.

Aloitteenteko perustuslakimuutoksiin nähden on perustuslain muukaan uskottu joko kansalle ~~tai~~ kansanaloitejärjestyksessä tai riigikogulle tavallisessa järjestyksessä. Kummassakin tapauksessa ratkaistaan kysymys kansanäänestyksellä. Kansanaloitejärjestystä käytettäessä on 25.000 kansalaisella oikeus vaatia, että määrätty laki annetaan, muutetaan tai peruutetaan. Vastaava lakiehdotus esitetään riigikogulle ja ellei riigikogu sitä hyväksy, joutuu se kansanäänestyksellä ratkaistavaksi. Jos kansanäänestykseen osaaottaneiden enemmistö äänestää lakiehdotuksen puolesta saavuttaa se lain voiman. Kansanäänestyksen perusteiden lähempi määrittely on perustuslaissa jätetty myöhemmän lainsäädännön varaan. Tässä suhteessa on nykyään voimassa 18 p:nä helmikuuta 1926 annettu asetus, jonka mukaan perustuslain muuttamiseksi vaaditaan, että muutoksen puolesta äänestää vähintään puolet äänioikeutetuista.

Ne, jotka vaativat kansanäänestys säädösten muuttamista ovat kuitenkin sitä mieltä, että mainittu asetus ei ole sopusoinnussa perustuslain

vastaavien määräysten kanssa. Perustuslaissa ei nimittäin puhuta mitään kvalifisoidusta äänten enemmistöstä. Itse asiassa menettää koko kansanäänestysmenetelmä merkityksensä, koska vuoden 1926 asetuksen edellyttämää kvalifisoitua enemmistöä tuskin koskaan voidaan saavuttaa, sitä vähemmän koska vaaleihin Virossa yleensä ottaa osaa vain n. 70% äänioikeutetuista. Vaikkapa valtava äänestäjien enemmistö olisikin jonkun perustuslakimuutoksen puolesta voi asia raueta vain muutamien, kvalifisoidun äänten enemmistön saavuttamiseksi tarpeellisten äänten puuttuessa, kun taas joku hyvinkin mitätön vähemmistö voi ansiottomasti hyötyä tilanteesta.

Näihin epäkohtiin ovat peltomiehet (Pätsin puolue) ja kansanpuolue (Tõnisson) jo useita kertoja kiinnittäneet huomiota viime vuosien kuluessa. Parisen kuukautta sitten jättivät peltomiehet riigikogulle lakiehdotuksen perustuslain kansanäänestyspykälien muuttamiseksi. Muutos tarkoitti sitä, että yksinkertainen äänten enemmistö tulisi kansanäänestyksen nimenomaiseksi perustaksi. Myöhemmin muutettiin ehdotusta riigikogun komisionissa sikäli, että se tulisi tarkoittamaan vuoden 1926 kansanäänestysasetuksen muuttamista, jolloin vanha perustekvalifisoitu äänten enemmistö - säilytettäisiin, mutta äänestäminen tehtäisiin samalla pakolliseksi. Tässä muodossa hyväksyi riigikogu ehdotuksen ensimmäisessä lukemisessa kuluvan toukokuun 21 p:nä. Ehdotuksessa sanotaan nimenomaan, että osanotto kansanäänestyksestä on pakollinen kysymyksen ollessa perustuslain muuttamisesta. Joka ilman laillista syytä laiminlyö ottamasta osaa äänestykseen maksaa 5 kruunua sakkoa.

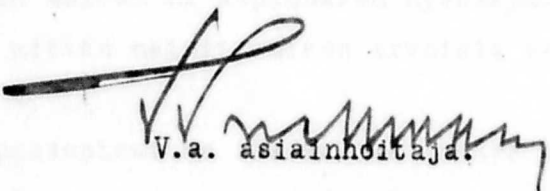
Jo ennen edellämainitun ehdotuksen hyväksymistä oli rintamamiesten liitto riigikogulle jättänyt oman kansanäänestyspykälää koskevan muutosehdotuksensa "Riigi Teatajassa" julkaistavaksi. Ellei riigikogu sitä hyväksy on se mahdollisuus olemassa, että liitto ryhtyy keräämään ääniä kansanäänestyksen toimeenpanemiseksi. Liiton ehdotus on muuten sisällykseltään jokseenkin samanlainen kuin peltomiesten ja kansanpuolueen aikaisemmin riigikogulle jättämä ehdotus, s. o. siinä puolestaan yksinkertaista äänten enemmistöä kvalifisoidun asemasta.

Edelläselostamillani pyrkimyksillä kansanäänestyspykälien ja eräiden muiden perustuslain säädösten muuttamiseksi on Viron sisäpoliittisen elämän kannalta verrattain suuri merkitys. Kysymys on noiden muutoksien avulla koettaa saada loppumaan se aikakausi itsenäisen Viron poliittisessa elämässä, joka yleiseuroopalaisen termin mukaan tunnetaan parlamentarismien kriisin nimellä ja joka Virossa,

"maailman kansanvaltaisimmassa maassa" on ollut erikoisen tuntuva. "Oman voiton pyynti, veljenpoika-politiikka ja aatteellinen köyhyys ovat jo luoneet siinä määrin korruptioonin vivahtavan ilmapiirin valtiollisessa elämässämme, että jokainen järkävä kansalainen tuntee kauhua ajatelleessaan meidän tulevaisuutta", sanotaan rintamamiesliiton näinä päivinä ilmestyneen äänenkannattajan ensi numerossa.

Millä menestyksellä kaikkia ehdotettuja perustuslakimuutoksia voidaan ryhtyä toteuttamaan on vaikea tällä hetkellä sanoa. Vaikka esimerkiksi ajatus riigikogun jäsenmäärän supistamisesta 50:een tai 60:een nauttii verrattain suurta suosiota kansan keskuudessa voi sen toteuttaminen toiselta puolen varsinkin vasemmiston taholta kohdata hyvinkin jyrkkaa vastustusta. Sitävastoin oletetaan ja verrattain yleisesti, että presidentti-instituutin luominen ei voi olla muuta kuin ajan kysymys. Ei tunnu mahdottomalta, että rintamamiesten ja heitä lähellä olevien puolueiden tarmokkaat toimenpiteet monista viimeaikaisista ilmiöistä päättäen voivat tässä suhteessa johtaa joihinkin positiivisiin tuloksiin jo tämän tai ensi vuoden kuluessa.

Tallinnassa, toukokuun 26 p:nä 1931

V.a. asioinnoittaja.

V.a. asiainhoitaja T. Snellmanin
poliittinen raportti n:o 20.

Viron - Latvian kauppasopimus.

Kuten Lähetystöllä puhelinsanomallaan n:o 44 t.k. 23 p:ltä oli kunnia Ulkoasiainministeriölle tiedottaa päätyivät Viron - Latvian kauppasopimusneuvottelut toukokuun 22 p:nä. Tulos neuvotteluista oli vuonna 1928 solmitun väliaikaisen kauppasopimuksen edellyttämä tariffisopimus, jonka molempien maiden delegatiot pääasiassa itsenäisesti, joskin tietysti asiassa aikaisemmin tehtyjä laajoja esitöitä ja ulkoministerien välisiä neuvotteluja hyväksikäyttäen, olivat valmistaneet. Aikomus on koettaa saada sopimus vielä kuluvana istuntokautena asianomaisten parlamenttien käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi, joten on luultavaa, että sopimus saatetaan voimaan jo tulevan kesäkuun alkupuoliskolla, ehkäpä sanotun kuun 15 p:stä lukien. Tšekäläisen ulkoasiainministeriön arvelujen mukaan ei sopimuksen hyväksyminen parlamenteissa tule kohtamaan mitään mainitsemisen arvoisia vaikeuksia.

Viron - Latvian uusi kauppasopimus on "seitsemän vuoden työn tulos", kuten eräs tšekäläinen lenti hieman ironisesti huomautti. Itse asiassa onkin lähes seitsemän vuotta neuvoteltu tulliliiton aikaansaamisesta kunnes parisen vuotta sitten päätettiin toistaiseksi luopua ajatuksesta. Sen sijaan solmittiin väliaikainen yleiseen suosituimmuuteen perustuva kauppasopimus, johon m.m. sisältyy se määräys, että sopimuspuolet sitoutuvat myöhemmin täydentämään sopimusta tariffiosalla. Sanotun tariffiosan aikaansaamiseksi on kulunut kolme vuotta.

Uuden sopimuksen tekstiossa on pääasiassa aikaisemman sopimuksen kaltainen. Siinä tunnustetaan yleinen molemminpuolinen suosituimmuus paitsi niille tavaroille, joille tariffissa on myönnetty erikoisedut. Tariffiliitteitä on kaksi, A ja B, joista toinen sisältää niiden virolaisten tuotteiden luettelon, joille Latvia on myöntänyt etuja, toinen taas niiden latvialaisten tuotteiden luettelon, jotka Virossa tulevat nauttimaan tullihelpoituksia. Tariffiosan toimitan samassa postissa kokonaisuudessaan ulkoasiainministeriölle kansliapäällikkö Valvanteelle osoittamassani kirjeessä. Kun vertaa kyseessäolevia

tariffeja Suomen - Viron uuden kauppasopimuksen sisältämiin tariffeihin voi ensinnäkin todeta, että Viron - Latvian tariffit ovat huomattavan paljon suppeammat kuin suomalais-virolaisen sopimuksen tariffit. Toiseksi on Viron - Latvian sopimuksen tariffeissa kauttaaltaan käytetty kiinteitä alennuksia, jota vastoin Suomen - Viron sopimuksessa on pääasiassa prosenttialennuksia. Mitä Viroon tuotaviin tavaroihin tulee havaitaan molempien sopimuksien tariffiosissa seuraavia yhtymäkohtia.

Viron tullitariffin nimike.	Tavaran nimitys.	Suomen alennus 1 kg. n.	Latvian alennus 1 kg. n.
56:sta kohd. 4 a	Jäniksennahat, valmistetut ja värjätyt.....	25 %	5,00 kr
57:stä kohd. 7	Konehihnat, ompelematta tai ommellut sekä moninkertaiset	25 %	0,50
74:stä kohd. 2	Uunikaakelit, sileät ja korkokuvilla koristetut:		
	a) yksiväriset, myös lasitetut	25 %	
	aa) valkeat.....		vapaat
	bb) muut.....		0,04
	b) moniväriset, myös lasitetut	25%	0,06
88:sta kohd. 3	Jalkineet, kautsusta ja kuttaperasta kangas-, nahka-j.n.e. lisäkkeillä ja ilman lisäkkeitä:		
	a) kalossit, päällyskengät ja saappaat.....	1,00	
	a:sta) kautsu ja lumikengät		0,75 tai 50%
131:stä	Lyijyvalkea.....	25 %	vapaa
149:stä kohd. 2	Aluminiumiastiat.....	25 %	0,50
194:stä kohd. 1	Balatahihnat.....	25 %	
kohta 1	-"- y.m.....		0,50.

Virosta vietäviin tavaroihin nähden havaitaan Suomen ja Latvian kanssa tehtyjen sopimuksien vastaavissa tariffeissa seuraavia yhtäläisyyksiä:

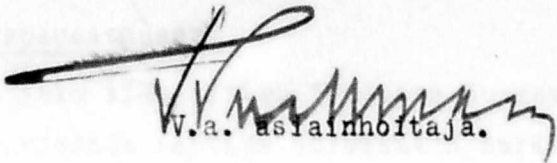
<u>Suomen</u> <u>tariffi</u>	<u>Latvian</u> <u>tariffi</u>	<u>Tavaran nimitys.</u>	<u>Suomen</u> <u>alennus</u>	<u>Latvian</u> <u>alennus</u>
874:stä		Superfosfaatti.....	vapaa	
735:stä		Kipsi- ja kalkkikivi, jauhettu kipsi, raaka fosfaatti.....	vapaa	
	41:stä kohd. 2	Fosforiitti, jauhettu		vapaa
484:stä	56:sta kohd. 2	Hylkeennahat.....	25%	vapaat
742:	65:stä kohd. 4	Kalkki.....	50%	vapaa
744	65:stä kohd. 5	Portland sementti.....	20%	vapaa
		<u>Suomi 30.000 astiaa</u>		
		<u>Latvia 35.000 astiaa</u>		
812:sta	71:stä kohd. 7	Voiteluaineet.....	vapaat	0,20
809:stä	80-84:stä	Polttokiviöljyt- ja tuotteet.....	vapaat	vapaat
795	77:stä	Akkunalasi.....	vapaa	vapaa
811:sta	85:stä	Bensiini.....	vapaa	vapaa
		<u>Suomi: 10 % tuonnista</u>		
		<u>Latvia: 2300 tonnia.</u>		
645-646	149:stä 2 - 3	Teokset alpakasta.....	3:60 ja 331/3%	2-2:50
589:stä ja 590:stä	158:sta 2	Pöytäveitset ja haarukat osaksi tai kokonaan alpakasta.....	3:60 ja 331/3%	1,00
700:sta y.m.	167:stä y.m.	Koneet ja kojeet.....	50%	vapaat
		Latvia: ky ~~h~~ tystinstallatiot.		
709:stä	172:sta	Pianot.....	25%	150,00 ^{opl}

Latvian tariffissa huomataan sitäpaitsi suolatut, savustetut tai kuivatut kuoreet (eperlans) - vapaat, sukset - 0,35, pumpuli-lanka - 1,50 - 1,80 j.n.e.

Mitä n.s. Baltian klausuliin tulee on se, mikäli minulle on va-
kuutettu, jätetty uudessa sopimuksessa samaksi kuin se oli v.1928
tehdyssä väliaikaisessa sopimuksessa. Siinä sopimuspuolet pidättävät
itselleen oikeuden myöntää erikoisetuja Suomelle, Liettualle ja Neu-
vosto-Venäjäälle, joista muut maat eivät pääse osallisiksi. Uudessa

Viron - Latvian sopimuksessa lienee vain kumijalkineet sellainen tuote, jolle Viro on velvoitettu automaattisesti myöntämään Suomelle samat edut kuin Latvialle.

Tallinna, toukokuun 27 p:nä 1931.

W.a. asioinnoittaja.

V.a. asiainhoitaja T. Snellmanin
poliittinen raportti n:o 20.

Suomen apu Virolle vapaussodassa.

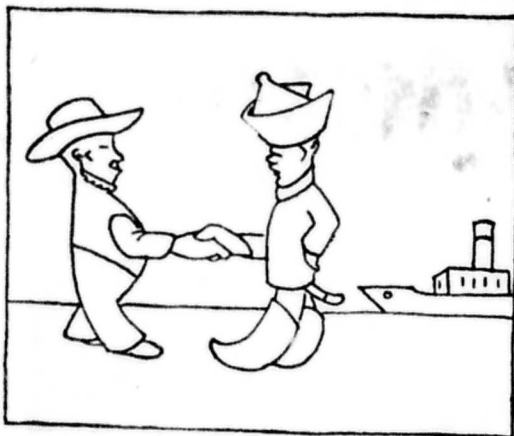
Tri Louhivuoren joku aika sitten "Uudessa Suomessa" tästä asiasta julkaisema kirjoitus näyttää Virossakin herättäneen jonkun verran huomiota päättään lehtien laajoista selostuksista ja asiassa yksityisestikin virinneistä keskusteluista. Kirjoituksen vastaanotolle Virossa ja samalla virolaiselle huumorille kuvaavana voitane mainita "Päevalehden" 25/4 julkaisema pilakuvasarja, jonka tähän oheenliitän. Kuvasarjan otsikkona on "Suomen apu" ja esittää ensimmäinen kuva suomalaisen ja virolaisen kohtaamista, jolloin suomalainen lausuu mielihyvän, että voi kertoa toiselle kuinka on auttanut häntä vapaussodassa. Toisessa kuvassa suomalainen juo suomalaisten vapaaehtoisten terveydeksi, kolmannessa hän arvelee: "että me tässä nyt herrastelemme siitä saamme kiittää Suomen apua", ja neljännessä kuvassa huomauttaa suomalainen vielä jäähyväisiksi, ettei toisen pitäisi unohtaa, että auttoi häntä sodassa. Hieman vakavammaksi muuttui asia kun suomalaisten avusta keskusteltiin eräässä tšekäläisessä kulttuuriyhdistyksessä nimeltä "Oraator". Puheenjohtajana toimi amiraali Pitka. Eräs vapaussodan ajoilta tunnettu eversti Simon huomautti, etteivät suomalaiset saapuneet Vieroon pelkästään aatteellisten vaikutteiden perusteella. Yhtenä syytä oli varmasti myöskin "suomustamisen" halu. Tätä väitettä vastaan esiinnyttiin toiselta puolen hyvin jyrkästi, mutta lausunto saatiin kuitenkin seuraavana päivänä lukea eräiden lehtien selostuksista.

Epäilemättä suomalaiset ovat juhlapuheissaan joskus liioitelleet Suomen Virolle antamaa apua ja tosiasiassa on, että virolaiset yleensä ajattelevat hieman toisella tavalla suomalaisten avusta kuin mitä suomalaiset itse tekevät.

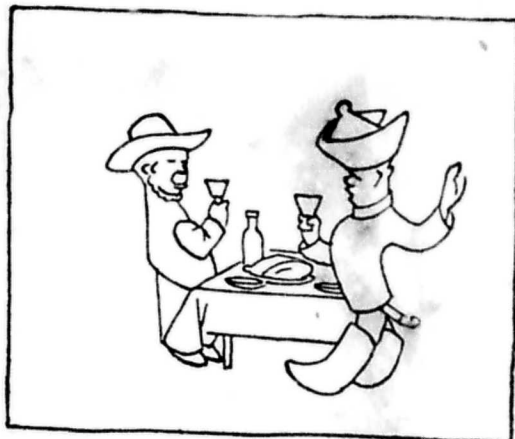
Tallinnassa, toukokuun 26 p:nä 1931.

V.a. asiainhoitaja.

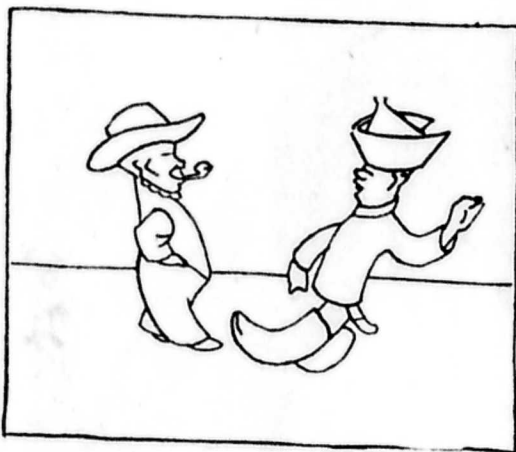
Soome abi.

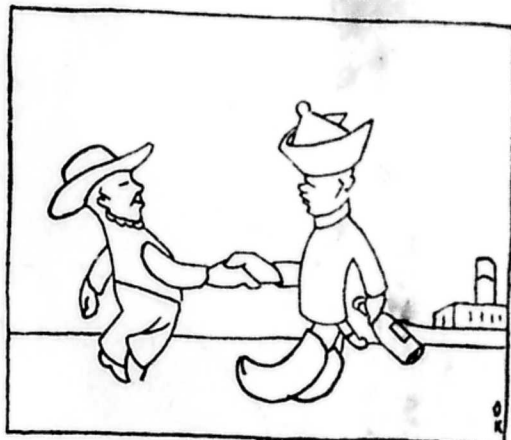
„Tere, armas onupoeg! Mul on hea meel sind näha, stia saan ma sulle ütelda, kuidas sind sõjas aitasime.“

„Tõestan oma klaasi Soome vabatahtlike terviseks, kes sulle abiks tulid!“

„Tänu Soome abile võime nüüd siin praalida!“

„Noh, hüvasti, onupõeg! Ära siis unusta, et sõjas sind aitasin!“

— Hea, ma katsun joobuda vaid su hingest, langetas noormees süüdlaselt pea.

Möödusid päevad täis igatsust ja piina, ööd, täis rahuldamatat janu ja täitmata unelmaid. Veel mahajäetum kolombiin patjade ummikust nuttis nägemata kaastundepisaraid, kui nägi noormees tundide viisi seismas naise pildi ees ja otsimas petlikku rahuldust mahajäetud hingest. Üks öhtu järgnes teisele ja keegi ei puudutanud patju ega korraldanud kolombiini kohevil kraed. Öhtud täis igatsust ja roostetavat kirga.

Siis kuuldus tagasihoidlik koputus. Põksuva õnnega südames ruttas noormees uksele ja säravail silmil vaatas kolombiini talle järele.

Uksel seisis sale daam mustas ja tõstis kuldvõrestatud sõrmega tiheda loori kaunit, hirmunud näolt.

— Sa tulid tagasi, sulges noormees ruttu ukse ja sõlmis naise õnnest värisedes sülelusse.

— Jah, mu kehal hakkas üksi igav, sosistasid naise huled anduvalt.

Kolombiin joubeldas...

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 12

ASIA:

Ministeriön Wastimaan Rap. 85.

Talvina

12/6-31

Tallinnassa, 12 pnä kesäkuuta 1931.

No 573

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
15/2/31 Ser.D. 1131		
15/6-31	No	Li
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C 12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena Teille, Herra Ministeri,
lähettää raporttini no. 85, joka sisältää seuraavaa:

- 1) Hallituksen asema Virossa, sivu 1-3,
- 2) Kommunistivangitsemiset " 4.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 85/1931.

Hallituksen asema Virossa.

Viime viikkoina on lehdissä paljon kirjoitettu mahdollisesta hallituspulasta. Hallituksen lakiesitykset Maatalouskamarin ja Työläisvanhimman instituutin perustamisesta samoinkuin 8-tunnin työaikalain tiukentamisesitys ovat synnyttäneet siksi paljon vaikeuksia, että oppositio on alkanut heiluttaa kriisilippua.

Onhan ilmeistä, että oikeiston ja vasemmiston yhdessä muodostamassa koalitiossa mahdollisuudet vastakkaisuuksien syntymiseen ovat suuremmat kuin muunlaisessa hallituskokoomuksessa ja voivat paljon helpommin muuttua voittamattomiksi. Erimielisyyksiä kuuluu nykyisessäkin hallituksessa olevan. Alussa mainitsemiini lakiehdotusten suhteen, joita oppositio vastustaa ja joista ensimmäinen, maatalouskamari, on oikeiston aloite ja molemmat toiset vasemmiston, on hallituksen ja koalitioryhmien kesken käyty paljon neuvotteluja kompromissin löytämiseksi ja ellei sellaiseen parin viikon kuluttua päättyvän Riigikogun istunnon aikana päästä, on varsin todennäköistä, että kysymysten ratkaisu lykätään syksyyn, jossa tapauksessa kriisi tällä hetkellä vältettäisiin. Kuitenkin pitänevät sosialistit ainakin toistaiseksi 8-tunnin työaikalain hyväksymisestä vielä tällä istuntokaudella kiinni.

Mikäli ministeri Hellatin kautta kuulin, on ulkoministeri Tõnisson valitellut hallituksessa esiintyviä vaikeuksia ja väittänyt sosialistien siellä tekevän demagogiaa. Toiselta puolen kertoi minulle ent. ulkoministeri Lattik opposition tekevän kaikkensa hallituksen aseman vaikeuttamiseksi, mutta

ei kuitenkaan millään ehdolla haluavan kriisiä, koska sille nykyinen asema ensi keväisiä vaaleja silmälläpitäen on varsin edullinen. Samalla väitti hän, ettei Peltomiespuolueen ajamalla Maatalouskamarilla talonpoikien keskuudessa ole mitään kannatusta, koska se vaan lisää kuluja, s.o. veroja. Missä määrin nämä hra. Lattikin väitteet pitävät paikkansa, sitä en ole toistaiseksi saanut tarkistetuksi. Kun hän kuitenkin on yksi opposition johtajia olen tämänkin seikan tahtonut mainita, huolimatta siitä, ettei ministeri Hellatin mukaan hra. Lattikin puheisiin ole pantava mitään painoa.

Tosiasiana on kuitenkin merkittävä, että viime viikkoina julkinen sana on alkanut voimakkaammin hallitusta arvostella kuin aikaisemmin. Niinpä esim. on paitsi oppositiolohdistoa, myös Revalsche Zeitung sekä Viron suurin ja puolueettomana käyvä lehti "Päevaleht" ankarasti hyökännyt hallitusta vastaan sen alussa mainittujen lakiehdotusten tähden, joita lehti pitää epäonnistuneina ja tarkoitustaan vastaamattomina. Puoluekaupittelun katsotaan menevän liian pitkälle.

Riigivanem Päts taas on tunnettu erittäin taitavana sovittelijana, joka vaikeistakin tilanteista pystyy selviämään. Taitavakin sovittelija saattaa kuitenkin epäonnistua varsinkin sellaisessa tilanteessa kuin tässä on kysymyksessä, jossa kummallakin puolella on oma esitys valvottavana ja jossa kumpikin puoli kuumeisella tarkkuudella huolehtii, että jos sen omasta esityksestään jotain täytyy tinkiä, vastaava tinkiminen on myös vastapuolen myönnettävä esityksensä suhteen.

Lopuksi pari sanaa Riigikogun käsiteltävänä olevan Työläisvanhimman instituutin perustamista koskevan lakiehdotuksen sisällyksestä.

Asetusehdotus työläisvanhemmista sisältää lyhyesti lausuttuna sen, että kussakin teollisuuslaitoksessa työläiset keskuudestaan valitsevat asetuksessa määrätyn suhdeluvun mukaan edustuston, joka edustaa työläiskuntaa ja tekee esityksiä parannuksiksi, uudistuksiksi j. n. e., jotka tehtaan hallinto harkintansa mukaan ottaa huomioon tai ei. Hallinto on velvollinen neljännesvuosittain jättämään työläisten valtuutetuille selostuksen tehtaan toiminnasta ja markkinain tilasta. Kirjanpidollista puolta ei

hallinnon tarvitse tiedoittaa. Työvoimia vähennettäessä on hallinnon ajoissa työläisten valtuutetuille tästä aikomuksesta ilmoitettava ja viimeainittujen esitettävä missä järjestyksessä työläiset on irti-sanottava, ottamalla huomioon nuoremmat ja perheettömät työläiset ensi sijassa. Tehtaat suorittavat työläisten valtuutetuille palkkiota $1\frac{1}{2}$ päiväpalkkaa kuukaudessa. Valtuutetuiksi voidaan valita jokainen 22 vuotta täyttänyt ja vähintään 6 kuukautta tehtaassa työskennellyt työläinen. Erikoinen sovittelulautakunta voi erottaa valtuutetun, jos hän on rikkonut tehtaan järjestyssääntöjä vastaan. Työläisten valtuutettujen kokoukset ovat suljettuja, mutta on heillä oikeus kutsua niihin asiantuntijoita käsiteltäviä kysymyksiä selvittämään.

Saamieni selostusten mukaan on lakiehdotuksen nykyinen sovitteleva muoto edelläolevanlainen. Alkuperäinen sosialistien ehdotus oli ollut hyvin radikaalinen, jossa työläisvaltuutetut saattoivat vaikuttaa hallinnon päätöksiin, tarkastaen kirjanpidon y.m. Selostamani muoto on syntynyt Riigikogun valiokunnassa, jossa teollisuuspiirien edustajia on ollut asiantuntijoina ja vaikuttaneet sellaisien muutosten aikaansaamiseen, jotka poistavat esityksestä sen jyrkimmät määräykset ja tekevät syntyvän lain siedettävämmäksi. Mieluimmin näkisivät he lain käsittelyn lykkäytyvän syksyyn riittävän harkinta-ajan saamiseksi, mutta kuten sanottu, sosialistit eivät suostu lykkäykseen muuta kuin siinä tapauksessa että lakiehdotus Maatalouskamarista myös lykätään. Näin ollen on peli tällä hetkellä vielä avoin.

Tallinnassa, 12 pnä kesäkuuta 1931.

Antoni Kõrva

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 85/1931.

Kommunistivangitsemiset.

Kun Suomenkin lehdistö tarkoin on selostanut viime päivinä tapahtuneita kommunistivangitsemisiä ja salakirjapainojen löytöjä, ei liene syytä niitä tässä laajemmin käsitellä. Mainitsen parista seikasta, joista ministeri Hellat minulle kertoi ja joita ei lasketa julkisuuteen.

Poliisin löytämä luettelo kommunistisen puolueen jäsenistä käsittää vain 50 nimeä, aivainkuin ei puolueeseen kuuluisikaan enemmän jäseniä. Poliisi on tässä suhteessa jossain määrin pettynyt, mutta olettaa kuitenkin saaneen käsiinsä viime aikaisen johdon, joten kommunistien toiminta joksikin aikaa jälleen on häiriytynyt.

Tarkastusten yhteydessä löydetystä laajasta arkistosta tavattiin joukko shifferikirjeitä, joita parhaillaan avataan. Pidetään mahdollisena, että niiden kautta ehkä saadaan ilmeiseksi Venäjän lähetystön suhde kommunistien toimintaan. Jos riittävän sitovat todistukset tässä suhteessa saadaan, tulee hallitus luonnollisesti harkitsemaan, mihin toimenpiteisiin ne antavat aihetta. On kuitenkin kysymyksenalaista, olisiko lähetystö menetellyt niin varomattomasti, että joutuisi komprometoiduksi.

Tallinnassa, 12 pnä kesäkuuta 1931.

Raimo Wuorimaa

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 12

ASIA:

Ministeri: Wessäläinen rap. N: 86.

Talenna

20/6-81

Tallinna, kesäkuun 26 p:nä 1931.

N:o 549.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
16/218 Jno D. 1031		
29/6-31	59	LML
RYHMÄ	LUOKA	ACIA
5	C 12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 86, joka käsittelee:

Viron - Latvian kauppasopimuksesta

ja sen vaikutuksesta Suomen kauppasopimukseen.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aarne Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Suomen Lähetystä

Tallinna.

Ministeri Wuorimaan
raportti N:o 86/1931.

Viron Latvian kauppasopimuksen
vaikutus Suomen kauppasopimukseen.

Selvittääkseni otsakeasiaa esitän seuraavassa taulukon niistä tuotteista, joissa Viro on myöntänyt etuja sekä Suomelle että Latvialle, merkiten samalla Viron tullitariffin nykyään voimassa olevan tullin (merkitty taulukossa "vanha") sekä uudessa, todennäköisesti lähiviikkoina voimaansaattavassa tariffissa olevat tullimäärät.

	Suomi	Latvia	Tulli Ekr.	
			vanha	uusi
56 k.4a jäniksen nahat	25 %	5:-	3:60	7:50
57 k.7 konehihnat nahk.	25 %	-:50	-:94	1:-
74 k.2 kaakelit	25 %	(a)aa vapaa bb -:04 (b) -:06	a):04 b):06	-:07 -:10
88 h.3 kalossit ja päällyskengät	1:-	0:75	-:71	(kalossit 0:50 (muut 3:25)
131 lyijyvalkea	25 %	vapaa	-:07,5	-:10
149 k.2 alumiinasti- at	25 %	-:50	-:71	1:-
167 k.1 koneet, valurauta	50 %	Ekonomisaat- orit vapaat	-:03,7	-

Niinkuin edellä olevasta huomaa, on Latvialle ainoastaan harvoissa tuotteissa, jotka myös on annettu Suomelle, myönnetty etuja. Näistäkin on vain pari kolme sellaisia, jotka voivat vai-

kuttaa haitallisesti vasta solmittuun Suomalais-Virolaiseen kauppasopimukseen. Sellaisena voitaneen mainita kaakelit, jotka Latvialle osittain on myönnetty vapaiksi, osittain puolella tullilla, kun meillä sen sijaan on yksineljäosanalennus, samoin lyijyvalkea, joka Latvialle myönnetty etu vastaa 50 % uudesta tariffista meidän 25 % vastaan. Meidän sopimuksemme mukaan lankeaa kalosseille ja päälyskengille myönnetty -:75 sentin tulli automaattisesti myös Suomelle joten molemmat maat joutuvat tullitietujen kannalta tasaväkisinä kilpailemaan Viron markkinoilla.

Meitä kiinnostava etu, jonka virolaiset olivat varanneet Latvialle, oli fajanssi. Latvialle ei tässä suhteessa myönnetty mitään, joten Suomi jää ainoaksi edunnauttijaksi Virossa fajanssituotteille, meillä kun uudessa sopimuksessa on edellytetty 25 % alennus.

Jos vielä muutamalla sanalla koskettelen Virolais-Latvialaista kauppasopimusta, voitaisiin siitä sanoa: *parturiunt montes j.n. e.* Kun ajattelee, että sopimus tulliunionin aikaansaamisesta oli tehty monta vuotta sitten, kauppasopimuksesta 7 vuotta neuvoteltu ja molemmin puolin suurta meteliä pidetty, pääasiassa toisiaan syyttelemällä, niin täytyy sanoa, ettei tulos ole suuremmoinen. Ja ne kohdat joita sopimuksessa pidetään kaikkein tärkeimpänä, nimittäin sokerin etu Latvialle ja bentsiinin etu Virolle, nekin kontingenteina, ovat tulevaisuuden kysymyksiä joilla lähiaikoina ei kaupallisesti tule olemaan sanottavaakaan merkitystä. Kun Ministeri Tönnisson'ille huomautin sopimuksen pienuudesta, oli hänkin samaa mieltä, mutta lausui kyllästyksen loppumattomiin neuvotteluihin olleen niin suuren, että oli parempi tehdä minkälainen sopimus tahansa kysymyksen poistamiseksi päivä järjestyksestä. Vielä allekirjoittamispäivänä olivat latvialaiset tehneet sellaisia vaikeuksia, että sopimus oli vähällä jäädä allekirjoittamatta.

Talinnassa, kesäkuun 26 p:nä 1931.

Arne Korsmaa

VII
142

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Kuorimaan Ref. no 87.

Tallina.

9/8-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Tallinna, 9/7 1931.

No

572.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No	17/218 fac.	D. 19 31
13/7.31	50	L.M.
RYHMÄ	UASTO	AGIA
	5	C12

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 87, joka käsittelee
Vaalilain muutos Virossa

Hooverin ehdotus ja Viron talouselämä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Aarne Wirtama

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

H e l s i n k i.

ULKOMAILLE LÄHETETTÄVÄ		
13/218 (ac)	D. 10	31
13/218	LIIL	
5	C12	ASIA

Ministeri Wuorimaan raportti n:o 87.

Vaalilain muutos Virossa.

Niinkuin aikaisemmissa raporteissani olen kertonut, on Virossa kasvanut yhä vahvemaksi pyrkimys perustuslain muutoksiin erinäisissä suhteissa: tahdotaan rajoittaa riigikogun valtaa ja luoda sen vastapainoksi presidentti-instituutti, tahdotaan myös lisätä hallituksen valtuuksia. Ehdotuksia näiksi muutoksiksi ovat tehneet Peltomiehet ja Kansanpuolue ja olen niistä aikoinaan verrattain laajasti tehnyt selkoa. Pitemmän pysähdysajan jälkeen näyttää asia jälleen ruvenneen liikkumaan sen jälkeen kuin ensimmäinen askel mahdollisuuksien luomiseksi perustuslain muutoksiin on otettu: 12 p:nä viime kesäkuuta hyväksyi Riigikogu lain vaalilain, kansanäänestys- ja kansanaloittelain muuttamisesta.

Entinen laki edellytti, että kansanäänestyksessä oli saatava äänioikeutettujen absoluuttinen enemmistö, ennenkuin lain muutos oli mahdollinen. Uuden, nyt vahvistetun lain mukaan on osanotto vaaleihin pakollinen, mutta riittää äänestäjien enemmistö lain muutoksen aikaansaamiseksi. Tämä onkin tärkein nyt tapahtunut muutos lainsäädännössä.

Tärkeimmät yksityiskohdat uudistetussa vaalilaissa ovat seuraavat:

Perustuslain muutosehdotus, joka Tasavallan Perustuslain 88§:n perusteella jätetään kansanäänestykseen, katsotaan hyväksytyksi, jos sen puolesta äänestää kansanäänestykseen osaaottaneiden enemmistö.

Osanotto kansanäänestykseen Perustuslain muuttamisesta on pakollinen jokaiselle äänioikeutetulle kansalaiselle. Äänioikeutettua kansalaista, joka ilman pätevää syytä on jäänyt pois perustuslainmuutosehdotusta koskevasta kansanäänestyksestä, rangaistaan rahan sakolla, joka ei saa olla 5 kruunua suurempi. Pätevänä syynä poisjäämiseen pidetään: yli 70 vuoden ikää, sairautta, ruumiinvikaa,

lähaisen sukulaisen kuolemaa tai vaikeaa sairautta, oleskelua vaalipäivänä 50 km. kauempana äänestyspaikasta, luonnon- tai muuta ylivoimaista estettä ja siirtämätöntä virka- tai työvelvollisuutta. Työnantaja on velvollinen vaalipäivinä järjestämään työt niin, että kaikki äänioikeutetut voivat oikeuttaan käyttää. Samoin sotilaspäällystö äänioikeutettujen sotilashenkilöiden suhteen, mikäli sotapalvelus sen sallii.

Tämän jälkeen seuraavat yksityiskohtaisemmat, alussamainittujen periaatteiden mukaiset määräykset vaalien toimittamisesta ja vaalin toimittajista, samoinkuin viranomaisista, jotka määräävät sakot ja sakkovalituksista.

Näin on lainsäädäntö muutettu sellaiseksi, että entisen teoreettisen perustuslainmuutosmahdollisuuden asemalle on saatu olo-tila, joka käytännössä tekee mahdolliseksi perustuslainmuutokset.

Lain voimaantulon jälkeen ovatkin riigikogun ryhmäin edustajat pitäneet ensimmäisen kokouksen, jossa on käsitelty Peltomiesten ja Kansanpuolueen tekemiä aloitteita, joita aikoinaan olen selostanut. Neuvottelukokouksessa, jossa kaikki ryhmät olivat edustettuina, puolsivat presidentin instituutin luomista ja riigikogun jäsenmäärän vähentämistä Peltomiehet, Kansanpuolue ja Kristilliset, kun taas sosialistit, työpuolue ja pienviljelijät eivät vielä kantaansa ilmaisseet, vaan lykättiin asiankäsittely seuraavaan, lähipäivinä pidettävään kokoukseen. Mikäli minulle on olettamuksena kerrottu tulevat sosialistit ehdotuksia vastustamaan, kun sen sijaan työpuolue ainakin toistaiseksi on jakautunut kahtia ja pienviljelijät horjuvat.

Näin ollen on toistaiseksi epävarma, saadaanko muutosehdotukset Riigikogun päätöksen kautta alistetuksi kansanäänestykseen, seikka joka tuntuvasti jouduttaisi asian käsittelyä ja ratkaisua, vai jääkö aloitteentekeminen asiaakannattavien ryhmien huoleksi kansanalotteena.

Asian kehitystä tulen seuraamaan ja siitä aikanaan tiedottamaan.

Tallinnassa 8 p:nä heinäkuuta 1931.

Raimond Kõrma

Ministeri Wuorimaan raportti n:o 87.

Hooverin ehdotus

ja Viron talouselämä.

Yhdysvaltain Presidentin toimenpide sotavelkamaksujen pysäyttämiseksi määräajaksi, on myös Viron valtiotaloudelle tärkeä, helpottaen sen asemaa kuluvana vuonna. Elin- ja sotatarpeiden hankinnasta aiheutuneet ulkomaiset velat rasittavat Viron valtiota vapausodan ajoilta. Ranskalta ja Suomelta saadut lainat on jo tosin saatu maksetuiksi, mutta velat Yhdysvaltain ja Englannin hallituksille ovat järjestetyt kuolettaviksi pitkäaikaisin vuosimaksuin.

Valtion ulkomaisista lainoista, joiden kokosumma on Ekr 119.288.000:–, muodostavat edellämainitut 2 lainaa suurimman osan eli Ekr 82.101.000:–. Laina Yhdysvalloille oli 1.1.1931 Ekr 61.756.000:– jäännöksen Ekr 20.345.000:– muodostaessa erilaisia maksuveloituksia Englannille. Viron muut velat (7% ulkomaanlaina, Kreugerlaina, rautatielaina Englannista y.m.) eivät tietenkään maksuehtojen suhteen kuulu Hooverin suunnitelman alaisiksi. Suunnitelman alaisiksi kuuluvista yllämainituista veloista olisivat kuoletus ja verot kuluvana vuonna tehneet Ekr 3.610.000:–, josta Yhdysvalloille 2.325.000:– ja Englannille 1.285.000:–. Näin ollen helpoituu Viron valtiotalous kuluvana vuonna yli puolella sen ulkomaisten velkojen maksuista, jotka vuotta kohti tekevät pyörein luvuin 6,8 milj. Ekr. Valtion kokonaismenot, jotka menoarviossa on merkitty 80,5 milj. Ekr:ksi, vähenevät siis ylläolevalla määrällä eli noin 4,5%:lla.

Tämä menojen helpotus on Viron valtiolle sitä tervetulleempi, kun valtion tulot jatkuvasti pyrkivät laskemaan arvioituja pienemmiksi. Vakinaiset tulot, jotka huhtikuussa 1930 olivat 8,1 milj. kr, nousivat viime huhtikuussa vain 6,6 milj. kr. Erikoisesti on lasku ollut tuntuva n.s. epäsuorissa veroissa kuten tulli, aksisi, spriimonopoli, mutta on tuntuvaalaskua ollut valtion tuotannollisillakin aloilla. Hallitus pyrkii menoja supistamaan mahdollisimman paljon.

Ensi sijassa on suunniteltujen uusien rautateiden rakentamisesta toistaiseksi luovuttu, mutta rajoituksia on tehty ja tehdään edelleen kaikkialla, missä sellainen käy päinsä.

Säästötoimenpiteiden kautta on Hallitus onnistunut kokoomaan niin paljon varoja, että se pystyi suorittamaan Eestin Pankille osan velkaansa - 3 milj. kr. Tämä 5 milj. kr. suuruinen rukiinostoon käytetty velka, lankesi maksettavaksi 1.7.31, mutta myönnettiin jäänökselle, 2 miljoonalle 3 kuukauden maksulykkäys. Rukiin liikarunsaus vapaille markkinoilla on estänyt valtion ruisvarastojen realisointia (ktso raporttiani Valtion viljamonopolista) ja on oletettavissa, että valtio pystyy myymään vielä hallussaan olevat 26.000 tonnia ruista vasta ensi vuonna, koska satotoiveet näyttävät tänä vuonna olevan kohtalaisen hyvät. Uuden sadon ostosta ei Hallitus vielä ole mitään päättänyt.

Pankeilla on kuluva ja edellinen vuosi ollut vaikea. Olen siitä aikaisemmin kirjoittanut kahden suuremman pankkiromahduksen yhteydessä. Pankit ovat saaneet tehdä huomattavia tilipoistoja ja kun säästöönpanot eivät ole riittäneet peittämään luottotarvetta, on pankkien sen tyydyttämiseksi täytynyt käyttää sekä kotimainen että ulkomainen luottonsa. Pankkien kotimainen nettovelkautuminen on nousut 8,9 ^{milj.}/kruunusta 10 milj. kruunuun, ulkomaisen nettovelkautumisen kasvaessa 9,9 milj:sta 11,6 miljonaan kruunuun. Tässä yhteydessä lie-nee syytä mainita, että takausluotot osottavat vähenemistä.

Ulkomaankauppa, jonka tilasta lähetystö useammassa otteessa on tiedottanut, on kuluvana vuonna pysynyt aktiivisena, viennin osottaessa parinsadan ^{tuhannen}/kruunun suuruista enemmyyttä tuontiin nähden. Voin vienti erikoisesti on kvantitatiivisesti lisääntynyt.

Eräs huomattava liikkeen siirto on tässä mainittava. Tallinnassa oli Venäjän vallan aikana suuri vaunutehdas "Dvigatel", joka sodan jälkeen joutui rappiolle ja on kokonaan seisonut. Nytemmin on sen ostanut riigalainen "A-G Phönix", jonka pääosakkaana on saksalainen Busch-Linke-Hoffmann-Werke. "Dvigatel" on muodostettu yhtiöksi "A-G Eesti Dvigatel", 2,6 milj. kr. pääomalla ja odottaa Venäjältä vaunutilauksia, pannakseen tehtaansa käyntiin.

Tallinnassa, 9 p:nä heinäkuuta 1931.

Raimo Korte

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Ministeri Kuorimaaan Raportti no 88.

Tallinna

2/8-31.

Tallinna, elokuun 7 p:nä 1931.

No 636.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
19/8/31		
7/8.31	№	LII
TYHKA	OSASTO	ASIA
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra
Ministeri, raporttini no. 88, joka käsittelee
Riigivaneman Suomenmatkasta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunni-
oitukseni vakuutus.

Aarne Wormala

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

TALLINNASSA.

ULKOASIA MINISTEERIÖ		
19/218 (ae) D. 1331		
7/8-38	2	LIITE
5	e12	

Ministeri Wuorimaan raportti n:o 88.

Riigivaneman Suomenmatkasta.

Seuraavassa pyydän saada mainita eräistä vaikutteista sen vierailun johdosta, jonka Riigivanem Päts teki Tasavallan Presidentille Kultarantaan.

Mitä Riigivanem Pätsiin itseensä tulee, ei hän ole säästännyt sanoja lausuakseen vilpittömimmän tyytyväisyytensä matkan johdosta. Ennen kaikkea on hän mielissään niistä keskusteluista, jotka tapahtuivat molempien Valtionpäämiesten kesken, ja jotka huomollisestikaan eivät olleet tarkoitettut julkisuutta varten, mutta kaikki näkemänsä on häntä myös kiinnostanut ja jokaista tilaisuutta käyttää hän hyväkseen, kertoakseen Suomen hyvin hoidetuista talonpoikaistaloista, maalaistuista rakennuksista, puhtaudesta ja ennenkaikkea pienestä, 2 ha. suuruisesta pikkutilasta, jota katsomassa Ruskossa pistäydettiin.

Täkäläiset diplomaatit, joille Riigivaneman matka Suomeen tuli täydellisenä yllätyksenä, kiersivät sekä Herra Pätsiä että minua matkalta palattuamme kuin kissat kuumaa puuroa toivossa saada keskustelun käännetyksi matkaan, josta kukaan ei rohjennut suoraan tehdä kysymystä. Vähän he saivat tietää niin toiselta kuin toiseltakin. Suomesta saapumispäivämme iltana oli täällä ulkoministerin kutsut diplomaatikunnalle ja siellä istuin hra Pätsin toivomuksesta kauan aikaa yhdessä Riigivaneman ja ulkoministerin kanssa keskustellen, seikka, joka herätti kolleegoissani suurta uteliaisuutta. Neuvostolähettiläs, jota erikoisesti pidin silmällä, nousi tuon tuostakin pöydästään seisomaan, nähdäkseen paremmin, jatkuiko kolmenkeskinen keskustelumme edelleen, eikä lopuksi enää voinut pysyä paikallaan vaan tuli pöytäamme tiedustellen, saisiko istuutua, johon luonnollisestikin sai myönteisen vastauksen. Tällöin alkoi Riigivanem kertoa hänelle suomalaisista talonpoikaistaloista, niiden kargasta, siisteydestä ja järjestyksestä sekä kansallistunnon voimakkuudesta

sellaisessa äänilajissa, että Neuvostolähettiläs tunsu itsensä verrattain noloksi.

Hallitukselle on Riigivanem antanut yksityiskohtaisen suullisen selostuksen matkastaan ja on tulokset hra Pätsin kertoman mukaan suurella tyytyväisyydellä otettu vastaan. Hallituksen sosialistijäsenetkin olivat selostuksen kuultuaan lausuneet toivomuksen, että sanoista käytäisiin tekoihin. Ulkoministeri Tõnisson on minulle niinikään ilmaissut suuren mielihyvänsä matkan positiivisten tulosten johdosta.

Julkisuutta kiinnostaneista Kultarannassa kosketelluista kysymyksistä samoinkuin ulkonaisista matkavaikutelmista on Riigivanem Päts lehdille antanut laajemman haastattelun, joka Ministeriölle jo suomennettuna on toimitettu.

Kun Riigivanem kotimatalla sai nähdä vedenalaiset laivamme Airiston selällä sukellusnäytteineen ja lisäksi saimme pistäytyä "Vesihäiden" sisuksiakin katsomassa, oli hän tästä huomaavaisuudesta miltei kyyneliin saakka liikutettu. Vedenalaisten hankintaa Virolle innostutti käynti varmasti.

Kotimatalla mainitsi Riigivanem minulle, että hän haluaisi jakaa virolaisia kunniamerkkejä eräille suomalaisille upseereille ja laivamiehille sekä muutamille muille hänen matkaansa tavalla tai toisella avustaneille henkilöille. Luettelo kysymykseen tulevista henkilöistä laadittiin laivalla ja samalla pyysimme me luettelon niistä Riigivaneman laivan miehistä, joille olisi syytä ehdottaa kunniamerkkiä. Tämän perusteella lähetin jo ehdotuksen asiasta herra Ulkoasiainministerille ja pyydän vielä tässä yhteydessä painostaa sen suotuisan ratkaisun merkitystä.

Tallinnassa, 7 p:nä elokuuta 1931.

Aame Wormala

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Kuorimaa:n raportti no 89.

Tallinna

14/8. 31.

Tallinna, elokuun 14 p:nä 1931.

No 663.

20/208 fac. 10 31.		
18/8.31	2	LXX
FINLAND	EUROPA	ASIA
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no.89, joka käsittää seuraavan tiedoituksen:

Riigivaneman kiertomatka Virossa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Vironen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Ministeri Wuorimaan raportti n:o 89.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
20/218 Paik. 1937		
17/8-37	2	LM
5	012	

R I I G I V A N E M A N K I E R T O M A T K A V I R O S S A .

Kuten jo aikoinani Ministeriölle ilmoitin, järjesti Riigivanem Päts viime kuluneen heinäkuun 25 - 31 päivinä laajan, noin 1300 km. pitkän kiertomatkan autoilla Viron ympäri, saaria ja niiden vastaista mannerta lukuunottamatta, jolle matkalle hän kutsui kaikki lähetystöjen päälliköt rouvineen, kunkin omalla kustantamallaan autolla, ottamaan osaa. Lähettiläät osallistuivat melkein kaikki, ainoastaan 2, Tšekoslovakian ja Liettuan jäivät asiallisten syiden estämisenä pois, rouvista olivat mukana vain Puolan ja Venäjän lähettiläiden puoliset. Matkalle oli myös kutsuttu konsulikunnan vanhin, Suomen Pääkonsuli J. Puhk.

En aio seuraavassa sen yksityiskohtaisemmin itse matkaa selostaa, mainitsen vain sen pääpiirteet ja siirryn sen jälkeen matkan jättämiin vaikutelmiin.

Tallinnasta lähdettyä itään päin oli ensimmäinen pysähdyspaikka Jägala'n sotilasleiri, joka tarkastettiin ja sen jälkeen jatkettiin Rakveren kaupunkiin. Sieltä Kohtlan polttokivitehtaan kautta Jähvin kauppalaan ja lopuksi Narva-Jõesuuhun. Viimemainitusta paikasta laivalla jokea pitkin Narvaan, sieltä autoilla Jöhvin kauppalan kautta takaisin, josta käännettiin etelään Iisakun pitäjän kautta Tarttoon. Tartosta 12 km. sen eteläpuolella olevaan Ottas'en mallitaloon, jossa on paitsi hyvää karjaa, ardennilaishevosten kasvatusta. Sieltä jatkettiin eräaseen Emajoen rannalla lähellä ~~olevaan~~ Peipusjärveä olevaan lastenkotiin, jossa laivat odottivat, viedäkseen meidät Peipusjärven eteläpäässä olevaan II Divisionan kesäleiriin, Värska'an. Leirillä yövyttyä jatkettiin matkaa autoilla Petseriin, josta luostariin ja kaupunkiin tutustuttua lähdettiin ylimääräisellä junalla uutta Petserin ja Tartun rautatietä Holvandin asemalle saakka, jossa Riigivanem löi viimeisen yhdistävän naulan molemmista päistä alotetun rautatierakennuksen kiskoihin. Tääl-

lä siirryttiin jälleen autoihin ja kuljettiin Võrun kaupungin kautta Antslan maatalous- ja talouskoululle ja kalankasvatustalokselle. Antslan kauppalassa astuttiin uudelleen ylimääräiseen junaamme, jossa yövyttiin ja yön kuluessa siirryttiin Valk'aan, jonne aamulla kl. 8 oli järjestetty asemalle ^{15 min.} vastaanotto, minkä jälkeen juna lähti Pukk'an asemalle, jossa autot odottivat. Autoilla jatkettiin Helmen maatalouskoululle ja sieltä Viljandi'in, josta edelleen Öisun meijerin ja rikkaimpien maanviljelysseutujen Karksinja Abjan kautta Pärnuun, missä matka päättyi.

Matka herätti koko maassa suurta mielenkiintoa. Kaikissa kylissä, kauppaloissa ja kaupungeissa, joiden läpi matkustettiin, oli rakennettu kunniaportteja, kansa oli kaikkialla suurin joukoin kokoontunut vastaanotamaan vieraita, suojeluskunnat, lotat, sotaväki, palokunnat, koulut ja kaikenlaiset järjestöt muodostivat kunniakuja, paikkakuntien hallinnot lausuiivat tervetuliaissanat ja ateriat oli järjestetty paikallishallintojen puolesta juhlapuheineen sekä Riigivanemalle että Diplomaateille ja sai allekirjoittanut kaikkialla diplomaattikunnan vanhimpana huolehtia vastauspuheista, jotka kaikki pidin vironkielellä. Kauniin sään ja erinomaisen järjestelyn johdosta onnistui matka ulkonaisesti suuremmoisesti, ja ovat kaikki lähettiläät näkemäänsä ja kuulemaansa hyvin tyytyväisiä.

Mielenkiintoisinta luonnollisesti oli Viron eri puolien näkeminen ja niiden vertailu toisiinsa. Kun Pohjoisviro on maanviljelykseen heikkos paasikivipohjan ja matalan hiekansekaisen maakerrostuman tähden, rakennusten suurelta osalta ollessa vanhoja, olkikattoisia majoja, jossa saman katon alla ovat talonväki, karja, hevoset ja kaikki varastot, on suuri muutos huomattavissa 50 - 60 km. Suomenlahden rannasta etelään päin. Siellä ovat asuinrakennukset siistejä, suomalaisen talonpoikaistalon tyyliin rakennettuja, ulkorakennukset erillään, usein siistit, uudet navetta - ja tallirakennukset, maan laatu paranee mitä etelämmäksi tullaan ja parhaita, erinomaisia viljelysmaita ovat Tarton, Võrun, Valkan ja Viljandin maakunnat. Näillä seuduilla ovat pienviljelijät-uintisasukkaatkin parhaiten edistyneet. Siistit, puhtaat asuinrakennukset, navetat ja tallit sekä viljelykset sellaisessa kunnossa, ettei vanhan talonpojan viljelysten ja pientilallisten peltojen kasvun välillä ole minkäänlaista eroa huomattavissa. Heikoimmin kehittyneet näyttivät olevan venäläisväestön asumat seudut, Peipsin pohjois päässä ja Petserin ympäristöllä, mutta sielläkin alkaa jo länsieurooppalai-

nen vaikutus näyttäytyä uusissa rakennuksissa j.n.e.

Kuriositeettina ansainnee mainita, että venäläisseuduilla kansa toi Riigivanemalle leipää ja suolaa ja ettei se oikein käsittänyt, mikä Riigivanem oli, vaan kysyi tsaaria ja kun heille selitettiin, että Riigivanem juuri on heidän tsaarinsa, näyttivät he tyytyväisiltä.

Huomiota kiinnitti myös siihen, että lukuisia suuria herraskartanoiden päärakennuksia lähimpine maa-aloineen on käytetty kansanvalistustarkoituksiin. Niinpä kaikki koulut, joissa kävimme, olivat sijoitetut entisiin herraskartanoihin. Siellä oli talouskouluja talonpoikien tyttäriä varten, maanviljelyskouluja nuoria maamiehiä varten, meijerikouluja, lastenkoteja j.n.e., kaikkialla erinomainen järjestys ja siisteys, jota oli nautinto katsella. Suomen lähettilään huomiota herätti vielä se, että useimmat koulujen johtajat olivat Suomessa oppinsa hankkineet ja suomenkielen taitoisia. Samoin olivat Suomessa koulunsa käyneitä sekä Tarton että Viljandin maakuntien maakuntahallitusten esimiehet (tavallaan meidän maaherroja vastaavat).

Muutama sana Viron metsistä. Sanomalehdet ovat vuosia huttaneet metsien loppumisesta ja raiskaamisesta. Maareformin jälkeen jouduivat kaikkien suurtilojen metsät valtiolle ja voihan olla, että niitä osittain onkin raiskattu. Kuitenkin ajoimme itä-Virossa suurien, kauniden metsien halki, eikä ainakaan ole syytä puhua metsien loppumisesta, vaikkakaan niitä suhteellisesti ei ole niin paljon kuin Suomessa, mutta käsittäakseni suhteellisesti enemmän kuin keski- ja länsi-Euroopassa. Viljandin seudut taas ovat köyhempiä metsistä, koska siellä suurin osa maata on viljelyksessä. Soita, jotka kertoman mukaan ovat erinomaista viljelysmaata, on Virossa paljon ja vaatii niiden kuivattaminen pitkiä aikoja ja runsaita varoja.

Yleislausuntona voisi sanoa, että maatalous jätti parhaimmat vaikutukset, mahdollisuuksia sen kehittämiseksi on paljon, runsaasti on itsenäisyysvuosina hedemällistä työtä tehty, mutta paljon voidaan vielä tehdä, sen mukaan kuin varoja riittää ja on saatavissa. Kuluvan vuoden sato näytti kaikkialla erittäin hyviä tuloksia lupaavalta.

Oman osansa vaatii Viron suojeluskunta. On aluksi huomautettava, ettei valtio anna yksityisten suojeluskuntalaisten vaatetukseen ja aseistukseen mitään avustusta, vaan on hankkiminen jäseninä tarpeet hankittava omalla kustannuksellaan. Kun noin 3 1/2 vuotta sitten saavuin

Viroon , oli vain aniharvassa nähtävissä univormua kantavia suojeluskuntalaisia. Kun nyt teimmematkan, oli jok'ainoassa kylässä suojeluskunta ja lotat vastassa ja vain poikkeuksena näki suojeluskuntalaisia ilman univormua. Parissa kohdassa, Helmessä ja Viljandissa, yhtyi kulkueeseemme Riigivanemaa saattamaan suuret suojeluskunnan ratsuväkieskortit. Suojeluskunta - aate ja - organisatio on näin ollen levinnyt yli koko maan ja harrastus ja innostus asiaan näytti olevan hyvin suuri. Neuvosto-Venäjän lähettiläälle lienee huomioiden teko varsinkin tässä suhteessa ollut mielenkiintoista ja valaisevaa.

Neuvostolähettilästä oli koko matkan ajan viranomaisille paljon vaivaa, sillä yrityksiä hänen rauhansa häiritsemiseksi ei liene puuttunut, kuten Riigivaneman adjutantti kertoi. Lähettiläs itse ei tapahtuneista tienne mitään. Petserissä lienee suunniteltu jonkinlaista hänen kimppuunsa hyökkäämistä, koska vierailun aikana joukko henkilöitä pidätettiin "kuulusteluja varten". Salapoliisit valvoivat lähettilästä hänen tietämättään koko ajan. Lähettiläs itse oli Petserissä hermostunut huomattuaan jonkun häntä seuraavan ja "vihaisesti katselevan" ja oli eräällä upseerilta tiedustellut mitä tuo mies aikoi. Tiedustelun oli kuullut vieressä seisova "Vaba Maan" kirjeenvaihtaja, joka sen julkaisi lehdessä suurin rubriikein "Venäjän lähettiläs pelkää". Viljandissa, jossa söimme aamiaista, oli juhlahuoneistoon tunkeutunut nuori ylioppilas huutaen: alas neuvostovenäjä, mutta pidätettiin hänet ennenkuin asia tuli laajemmin tunnetuksi. Pärnussa oli 2 tuntematonta miestä hotellissa tiedustellut lähettiläään huonetta ja pyrkineet sinne. Poliisi teki Riigivaneman adjutantille päivittäin raportin Neuvostolähettilään yörauhasta.

Ulkovaltojen lähettiläät ovat erittäin tyytyväisiä tehtyyn matkaan. Useimmat heistä olivat nähneet ainoastaan Pärnun ja ehkä Narvan kaupungit, joten varsinkin maaseutu oli heille tuntematon. Siksipä useat ovatkin lausuneet hämmästyksensä siitä, että maatalous on niin korkealla asteella, siisteys ja järjestys siksi hyvä ja yllätyksenä tuli heille se heidän mielestään odottamattoman korkea kehitys- ja sivistystaso, minkä he eri puolilla totesivat. Näistä lausunnoista päättäen tulevat useimmat lähettiläät todennäköisesti ^{/tarkistamaan/}hallituksilleen esittämiään näkökohtia Viron suhteen. Mielihyvin voi allekirjoittanutkin todeta, kuinka vuosi vuodelta olosuhteet osottavat paranemista miltei joka alalla. Maantiet m.m. ovat kolmen vuoden kuluessa siinä määrin korjatut, ettei enää voi sanottavia moitteita esittää. Tiehöylät ja jyrät liikkuvat teitä tasottamassa joka

puolella maata. Samoin on kehitys käynyt muillakin aloilla, niinkuin usein raporteissani olen voinut todeta.

Riigivanem Pätsillä oli matkaa suunnitellussaan //kaksi/ tarkoitusta: nähdä, miten kansa suhtautuu valtion symboliin, riigivanemaan, ja näyttää maataan ulkovaltojen lähettiläille. Näitä matkansa tarkoituksia painosti Riigivanem useimmissa puheissaan, erikoisen voimakkaasti ensin mainittua Tartossa. Matkan loputtua antoi hän sanomalehdistölle haastattelun, jossa totesi kansan kunnioittavan valtion symbolia täydellä määrällä ja "olevan kypsän presidentti-instituutin luomista varten". Tätä seikkaa tehosti hän yksityiskeskustelussa minullekin, lisäten, että asia on nyt maaperän ollessa edullisen, nopeasti toimeenpantava. Oppositiolehdistö on matkan edesottamista ankarasti arvostellut ja todennut juuri päinvastaista kuin Riigivanem Päts, nimittäin että nykyisen perustuslain mukainen Riigivanem on saanut valtion symbolina sellaisen aseman kansan keskuudessa, ettei muutosta nykyiseen tilaan ollenkaan tarvita ja että matkalla osotettu arvonanto on kohdistunut riigivanemaan nykyisessä muodossa. Ilmeistä on joka tapauksessa, että Riigivanem Pätsin yhtenä matkan tarkoituksena oli luoda maaperää presidenttikysymykselle kansan laajoissa kerroksissa. Asia tulee syksyllä esille, mutta on mahdotonta edeltäpäin arvioida mihin suuntaan ratkaisu lankeaa, sillä molempien suuntien kannattajat ovat yhtä kategorisia voitostaan kansanäänestyksessä.

Tallinnassa, 14 p:nä elokuuta 1931.

Arne M. ...

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Huorimaan rap. no 90.

Tallinna

24/8.31.

Tallinnassa, elokuun 24 p:nä 1931.

N:o 703.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
21/219 (re) 1931		
26/8-31	?	L12
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 90, joka käsittää seuraava
van tiedoituksen:

Viron kauppasopimuksista ja kauppasaston
perustamisesta ulkoministeriöön. (siv. 1-6)

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Aameli Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri
A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Talinnassa.

26/8.31		
26/8.31	2	LVA
5	00	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 90 - 1931.

Viron kauppasopimuksista ja
kauppaosaston perustamisesta
Ulkoministeriöön.

Ranskan kaup-
pasopimus.

Elokuun 6 päivälle päivätyllä kirjeellä nro. 9438 Ministeriö tiedusteli oliko Ranskan puolelta ryhdytty mihinkään toimenpiteisiin virolais-ranskalaisen kauppasopimuksen muuttamiseksi. Tähän kirjelmään vastasin kuluvaan kuun 15 p:nä kirjelmällä nro. 665 huomauttaen, ettei siihen memessä mitään esityksiä oltu tehty. Tämän kuun 22 päivänä oli kuitenkin tšekäläinen Ranskan lähettiläs käynyt ulkoasiainministeriössä ehdottamassa kauppasopimuksen tarkistamista sikäli, että myönnetyt edut sahatulle puutavaralle siitä poistettaisiin. Kävin tänään vasta perustetun kauppasaston johtajan, ministeri Virgon, luona asiaa lähemmin tiedustelemassa ja sain silloin kuulla seuraavaa. Viro, jonka Ranskan viennistä sahattu puutavara edustaa n. 20 %, ei erikoisen kernaasti ole halukas tästä edustaan luopumaan, mutta arveli ministeri Virgo Ranskan painostuksen tulevan niin suureksi, ettei muuta mahdollisuutta ole kuin luopua tästä edusta. Kysymys on näinollen taistelu kompensatiosta, minkä Ranska näin menetettävälle Viron kannalta tärkeälle edulle voi tarjota. Lähinnä ajatteli ministeri Virgo kompensatio-aineena väkiviinaa, jolloin miljoonan kilon vientioikeus korvaisi menetettyä etua sahatussa puutavarassa. Hän epäili kuitenkin riittävien myönnytysten saamista tällä alalla ranskalaisen puolelta. Muilla aloilla taas olisi vaikea kompensatio-ai-

netta löytää, koska Virolla on hyvin vähän sellaisia tuotteita, joilla Ranskan kaupassa on merkitystä. Ministeri Virgo vakuutti, etteivät virolaiset tarkistuksen kanssa tule pitämään kiirettä vaan koettavat sitä venyttää mahdollisimman pitkälle. Mutta toiselta puolen, niinkuin sanottu, oli hän varma myöskin siitä, ettei Viro voinut revisionia Ranskan toivomassa muodossa vastustaa.

Jugoslavian kauppasopimus.

Ministeri Virgo kertoi myöskin, että ensi tilassa aijotaan ryhtyä neuvotteluihin tariffisopimuksen aikaansaamiseksi Jugoslavian kanssa. Sinne lienee Virolla mahdollisuuksia saada sijoitetuksi ainakin osan tekstiilituotantoon ja toiveita on heillä myöskin löytää siellä markkinoita voilben.

Ruotsin kauppasopimus.

Ruotsin tšekäläisen edustajan kanssa sanoi ministeri Virgo jo kosketelleensa kysymystä erinäisten etujen saamisesta Ruotsissa. Ruotsin kauppa Viroon on viime vuosien kuluessa muodostunut Ruotsille suhteettoman edulliseksi ja on virolaisilla sentähden halu saada sopimusta niin paljon muutetuksi, että hekin voisivat enemmän käyttää hyväkseen Ruotsin markkinoita. Lähinnä ajattelevat virolaiset koettaa maataloustuotteilleen kontingenttien muodossa saada joitain etuja Ruotsista, mutta oli Ruotsin edustaja lausunut epäilyksensä etujen saamiseen mikäli maataloustuotteet ovat kysymyksessä, kun hän sen sijaan oli viitannut siihen mahdollisuuteen, että ehkä polttokivituotteiden alalla Viro voisi joitakin etuja saada. Kysymys on siis toistaiseksi alkuasteellaan.

Venäjän kauppasopimus.

Tästä kysymyksestä en viralliselta taholta toistaiseksi ole saanut mitään lähempiä tietoja, mainitsen kuitenkin tässä yhteydessä, että lehdistössä mainittua sopimusta on yhä useammin ruvettu arvostelemaan koska Viron vienti Venäjälle ei sanottavasti ole muuttunut, kun sen sijaan tuonti Viroon huomattavasti on kasvanut. "Päeväleht" 22.8.31 sisältää asiasta kysymysmerkillä varustetun uutisen "Viron

Venäjän kauppasopimus tarkistettavaksi?", jossa mainitaan Venäjän kauppaedustajan Klingerin matkustaneen Venäjälle selvittääkseen virolais-venäläisiä taloudellisia kysymyksiä ja onko Venäjältä mahdollisuutta antaa tilauksia Viron teollisuudelle. Lehti kirjoittaa m.m.: "Mitä tulee kauppavaihdon tasapainoon Viron ja Venäjän välillä, on tämän kysymyksen suhteen viime aikoina pidetty talousministeriön aloitteesta vakavia neuvotteluja. Viron passiivisuuden lopettamiseksi kauppabilanssista valmistettiin suunnitelma, jossa oli edellytetty Leningradiä markkinain varustaminen Viron maito- ja karjatuotteilla. Tähänastiset neuvottelut suunnitelman toteuttamiseksi eivät ole antaneet toivottuja tuloksia. Venäläiset esittävät niin vaikeita luottovaatimuksia, joita eivät pysty tyydyttämään suurelta osin pääomarikkaat maat. Koska venäläiset kauppasopimusta solmittaessa antoivat varman lupauksen ylläpitää kauppavaihtoa tasapainossa, pyritään nyt heiltä tämän lupauksen täyttämistä vaatimaan. Harkittavaksi on otettu kauppasopimuksen tarkistus siinä tapauksessa, ettei sopimuksen tasapainoon saattamista voitaisi toteuttaa." Tärkein virolaisten vientitavara kuluteen kevään ja kesän aikana on ollut elävät rotusiat, joita on lähetetty useita tuhansia. Nyt toivovat he saavansa rautatievaununtilauksia saksalaisella pääomalla käyntiin pantavaa Tallinnassa olevaa "Dvigatel'in" tehdasta varten.

Latvian kaup-
pasopimus.

Tiedustelin ministeri Virgolta mitä keskusteluja ulko-ministeri Tõnissonin ja pääministeri Ulmanisen välillä viimeainitun äskettäin täällä käydessä, taloudellisella alalla oli ollut. Sain tällöin tietää, että oli keskusteltu vasta voimaantulleen tariffisopimuksen laajentamisesta. Viron taholta oli aikoinaan esitetty tullionia käsiteltäessä, että koska unionia sellaisenaan välittömästi ei voitu toteuttaa, tehtäisiin sopimus negatiivisista listoista, joihin merkittäisiin ne tavarat, joita toiseen maahan tullitta ei saa tuoda, ja jota luetteloa vähitellen ja olosuhteiden mukaan pienennettäisiin, kunnes tulliraja olisi kokonaan poistettu. Tätä ehdotusta oli Ulmanis aikoinaan ankarasti vastustanut, mutta nyt, Saksan ja Itävallan tehtyä samantapaisen sopimuksen, siihen innos-

tunut ja tehnyt sensuuntaisia ehdotuksia, että kysymystä vakavasti molemminpuolin harkittaisiin. Edellytyksenä tällaisen sopimuksen aikaansaamiselle on kuitenkin tullitariffien yhdenmukaistuttaminen, joka siis ensimmäisenä tullaan toteuttamaan, mikäli vastaiset neuvottelut osottavat periaatteellisissa kysymyksissä suotuisia tuloksia. Mikäli tällainen sopimus Viron ja Latvian välillä saadaan syntymään, tulee se aikanaan aiheuttamaan kauppasopimusten irtisanomisen useimpien muiden maiden kanssa, m.m. Latvian-Venäjänsopimuksen irtisanomisen. Kestänee kuitenkin kauan, ennenkuin neuvotteluissa niin pitkälle päästään, mikäli päästään. Aikaisemmat neuvottelut eivät suinkaan ole olleet erikoisen rohkaisevia, elleivät täysin uudet tuulet mielialoissa molemminpuolin rajaa ala puhaltaa.

Kuukauden päivät voimassaolleen tariffisopimuksen käyttämisestä antavat Tallinnan lehdet Riigasta saamiensa tietojen mukaan seuraavia yksityiskohtia. Virolaiset ovat sopimusta suurella määrällä käyttäneet hyväkseen. Ensimmäisenä kuukautena on Viro radi-aattori-kontingentista käyttänyt melkein puolet koko vuosikontingentistaan - kahdeksastakymmenestä tullivapaasta tonnista kolmekymmentäviisi. 35.000:sta sementtiastian kontingentista on rajan yli viety 5.100 astiaa. Viron lähetystön pyytäessä, että kontingenttiin luettaisiin myöskin säkeissä tuotu sementti, ei Latvian hallitus ole suostunut. Latvialaiset eivät kuluvaan kuun aikana olleet tulliviranomaisille tehneet yhtään ilmoitusta viennistä Bestiin.

Kauppaosaston perustaminen.

Niinkuin lähetystö Ministeriölle aikaisemminkin on tiedoittanut, on Viron Ulkoasiainministeriössä viime kuukausina tapahtunut sekä joukko henkilövaihdoksia että Ministeriön sisäisen järjestelyn muutoksia. Henkilövaihdoksista on huomattavin kolmen lähettilään ja yhden lähetystöneuvoksen kotiin kutsuminen Ministeriön palvelukseen: kansliapäälliköksi ministeri Hellat Helsingistä, poliittisen osaston päälliköksi ministeri Laretei Kaanasesta, uuden kauppaosaston päälliköksi ministeri Virgo Rigasta ja hallinnollisen osaston päälliköksi lähetystöneuvos Möllerson Lontoosta. Viimeisenä näistä saapui ministeri Virgo, joka tämän kuun puolivälissä ryhtyi uuden osaston

päälliköksi ja parhaillaan sitä järjestää. Ministeri Virgon saavuttua antoi ulkoministeri Tönisson yhdessä hänen kanssaan selostuksen uuden osaston järjestelystä ja tarkoituksesta. Mainitsen tästä selostuksesta pääkohdat, jotka eivät liene ilman mielenkiintoa.

Ulkomaankaupan osaston perustaminen on oikeastaan laajakantoinen uudistus kansantalouden organisoinnin alalla, mikäli ulkomaankauppa on kysymyksessä. Tähän saakka on kukin vienyt tavaroita ulkomaille niinkuin on kyennyt ilman mitään suunnitelmaa. Vientiin on sekaantunut monenlaiset valtion järjestöt niinkuin maatalous- ja talousministeriöiden eri osastot ja kolmanneksi ulkoasiainministeriö lähestyvästi ja konsulaatteineen. Satunnaisuutensa tähden ja kekusjärjestön puuttumisen johdosta ei vienti ole pystynyt käyttämään hyväkseen kaikkia ulkomaanmarkkinain mahdollisuuksia. Tuottajamme eivät ole pystyneet sellaisella säännöllisyydellä löytämään markkinoita niinkuin sitä ovat pystyneet tekemään esim. Suomi ja Tanska varsinkin viennin alalla. Meidän nuoremmat kilpailijamme, Latvia ja Liettua, ovat menossa meistä edelle markkinainjärjestelyn alalla, varsinkin mitä bacon-in vientiin tulee. Niinpä pyrkii Latvia nykyään valloittamaan voilleen Belgian ja Pariisin markkinoita. Liettuassa on bacon-in viemiseksi luotu keskusjärjestö, jonka osakkaana on valtio ja joka hyvällä menestyksellä on toiminut. Tällaisten keskusjärjestöjen kautta ei ainoastaan saavuteta yhdenmukaista laatua, vaan voidaan myöskin ylläpitää hintaa. Viron tuotteiden hinnat sensijaan ovat juuri olleet alhaiset siksi, ettei vientiä ole järjestetty ja viejät kilpailevat keskenään. Varsinkaan ei Viron vienti ole pystynyt käyttämään monien kauppasopimusten etuja hyväkseen, vaikkakin sopimukset on solmittu kauppapiirien vaatimuksesta. Ulkomaankaupan keskittämiseksi on ulkoasiainministeriössä ryhdytty muutoksiin ja luotu keskusjärjestö ulkomaankaupaa varten. Kauppaosaston tehtävänä on auttaa vientiä hankkimalla sille kauppasopimusten kautta kansainvälisiä mahdollisuuksia sekä valvoa sopimusten täyttämistä ja käyttämistä. Sen on

hankittava kaupallista informationia ulkomaanmarkkinoista, oltava kiinteässä yhteistyössä kotimaisten keskusjärjestöjen kanssa ja kehitettävä ja suunnattava lähetystöjen ja konsulaattien työ kaupallaisella alalla. Lähetystöjen ja konsulaattien on hoidettava tiedoitus toimintaa ja autettava kotimaantuotteiden markkinoille pääsyä. Niiden nykyistä työjärjestystä on yksinkertaistuttava, että niille jäisi enemmän aikaa uusia tehtäviä varten. Liikepiirit taas saavat tietonsa uuden kauppaosaston kautta, niin ettei lähetystöjen ja konsulaattien tarvitse samassa asiassa moneen kertaan eri tiedustajille vastata. Kaikkien virastojen, järjestöjen ja liikkeiden on niinollen vastaisuudessa kääntävä yksinomaan kauppaosaston puoleen tietoja halutessaan.

Kun varoja ei ole käytettävissä uuden osaston järjestämisen, on poliittiselta osastolta poliittinen jaosto lakkautettu ja niin vapautuneet varat käytetään uudella kaupallisella osastolla. Tähän osastoon yhdistetään myöskin kauppasopimusosasto ja sanomalehtiosasto. Lähemmän yhteyden aikaansaamiseksi talouselämän kanssa perustetaan ulkomaankaupan neuvosto, johon kuuluvat: ulkomaankaupan osaston päällikkö, ulkoministeriön poliittisen osaston päällikkö, yksi edustaja talous-, maatalousministeriöistä, tilastollisesta keskustuimistosta, keskuskauppakamarista, maatalouskamarista, pörssikomiteasta, teollisuusliitosta ja osuuskuntien keskusliitosta.

Perustetulla uudella osastolla on näinollen laaja toiminta-ala ja suuret toimintavaltuudet. Käytännöllisesti katsoen tulee siitä muodostumaan jonkunlainen Viron ulkomaankaupan keskusjärjestö, jonka toiminta ei rajoitu ainoastaan kauppasopimusten tekoon vaan itse tuonnin ja viennin järjestelyyn. Tulevaisuus on osoittava, voiko osasto todellakin keskittää itseensä kaiken sen, josta ulkoministeri Tönisson ja ministeri Virgo haastatteluisaan ovat maininneet.

Tallinmassa, elokuun 24 p:nä 1931.

Rasmus Rönkä

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Kuorimaa:n raportti no 91.

Talima.

28/8-81.

Talinnassa, elok. 28 p. 1931.

N:o 723.

ULKOASIAIN	
22/269/31	
31/8.31	No
OSAL	
5	C12

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 91, joka käsittää seuraavan tiedoituksen:

Kapitalististen valtioiden kauppasuhteet
Neuvosto-Venäjäan (siv. 1-5)

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aune Worsma

Herra Ulkoasiainministeri
A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

MINISTERIÖ	
22/219	31
30/8.31	LII
5	C12

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 91 - 1931.

Kapitalististen valtioiden
kauppasuhteet Neuvostovenäjään.

Raportissani no. 43, päivätty heinäkuun 5 päivälle 1929 oli minulla kunnia lähettää Ministeriölle eräitä tietoja otsakeasiassa sekä sitä koskevia saamiani promemorioita. Kysymyksessä oli tšekäläisen pääkonsulimme Joachim Puhkin Kansainvälisessä Keskuskauppakamarissa Viron Keskuskauppakamarin esimiehenä tekemä alote. En tässä ryhdy kertamaan niitä mielenkiintoisia näkökohtia, joita hra Puhk perusteluissaan esittää, koska ne jo ovat Ministeriölle tunnetut, mutta pidän kuitenkin asiallisena esitykseni selventämiseksi ottaa tähän ne 5 pontta, jotka hra Puhk lausuntonsa tuloksena esittää.

1) Neuvosto-Venäjän kanssa tehtyjen kauppasopimusten täytyy sisältää samoja ehtoja ja puolustaa yhteisiä näkökantoja. Ennenkaikkea olisi vaadittava vastavuoroisuusperiaatteen tunnustamista, s.t.s. toiselle sopimuspuolelle myönnettyjen oikeuksien ja etujen on myöskin toisen sopimuspuolen saatava.

2) Kauppasopimuksia Neuvosto-Venäjän kanssa solmittaessa olisi noudatettava periaatetta, ettei toisen valtion kansalaisia ole asetettava epäedullisempaan asemaan Neuvosto-Venäjän kauppaedustustoon nähden (ulkomaalaisten oikeus, shifferinkäyttöoikeus, eksterritorialiteetti).

3) Niin kauan kuin toisten valtioiden kansalaisille Neuvosto-Venäjällä ei ole sallittu harjoittaa sisäkauppallisia operationeja eikä ryhtyä kauppasuhteisiin Neuvostoliiton kansalaisten kanssa, on kaupankäynnissä Neuvostoliiton kanssa rajoituttava ainoastaan ulkomaankauppatoimintaan, s.o. ostettaessa tai myytäessä Neuvostoliittoon joko fob, cif tai franco rajalla, on ulkomaankaupan käsite seuraavalla tavalla määriteltävä:

"Ulkomaankaupalla käsitetään sellaisia kauppatoimia, jotka tapahtuvat kahden tai useamman osallisen välillä, - joissa kauppakohte on yhden valtion alueella ja ostaja (tavaran vastaanottaja) toisen valtion alueella, ja jonka toiminnan kauppateknillinen täyttäminen tavaranantajan puolelta ei laajene toisen valtion alueelle.

Kaikki kauppateknillinen toiminta, niinkuin lossaus, tulliselvitys, tavaran edelleen toimittaminen, uudelleen osottaminen, varastoon paneminen j.n.e. ovat luonteensa mukaisesti luettavat sisämaankaupan piiriin kuuluviksi."

4) Mitä tulee kauttakuluvapauteen, On Neuvosto-Venäjän tunnustettava vastavuoroisuuden periaate, s.o. sen on tunnustettava kauttakulun suhteen eurooppalaisten valtioiden tunnustamat ehdot ja normit.

5) Kansainvälisen kauppakamarin yhteyteen luodaan erikoinen toimisto, joka rekisteröi Neuvosto-Venäjän maksusitoumukset sekä sen puolelta tapahtuneet kauppatapojen (usages commerciaux) rikkomiset.

Siitä, miten kysymyksen käsittely kehittyi, olen tenyt selvää Pääministerille osoittamassani kirjeessä no. 1155 lokakuun 30 p:ltä 1929 ja Ulkoasiainministerille lähettämässäni kirjeessä no. 137 helmikuun 5 p:ltä 1930.

Sen jälkeen ei asiasta pitkään aikaan kuulunut mitään. Varsinkin Saksa ja Englanti olivat Kansainvälisen Keskuskauppakamarin myöhemmissä kokouksissa ryhtyneet asiaa jarruttamaan, tehden esteitä sen esilleottamiseksi ja Yhdysvaltain edustajakin oli lopulta yhtynyt kielteiseen suhtautumiseen, uhaten Washingtonin kansainvälisessä kauppakamarien konferenssissa viime keväänä ryhtyä puolustamaan kaupan-

käyntiä Neuvostoliiton kanssa, jos asia otetaan päiväjärjestykseen. (Hra Puhk olettaa venäläisten ostaneen mainitun Yhdysvaltain edustajan, joka oli Venäjän-Amerikan kauppakamarin esimies.^{x)} Näin lie-
nee kysymyksen edelleen käsittely Kansainvälisessä Keskuskauppakama-
rissa painunut "vihreän veran alle".

Aktiivinen tämän asian ajaja on Belgian entinen pääministeri Theunis, joka ennen nykyistä Mendelsohnia oli kansainvälisen kauppakamarin esimies. Kun kysymys näytti näin jäävän käsittelemättömäksi epämääräiseksi ajaksi, vaati hra Theunis viime heinäkuun alussa koossaolleessa Kansainvälisen Kauppakamarin toimeenpanevan komitean kokouksessa jyrkässä muodossa asian edelleen valmistelua ja tämän johdosta päättikin toimeenpaneva komitea antaa sihteeristön tehtäväksi valmistaa sitä edelleen sekä jossain myöhemmässä kokouksessa ottaa se päiväjärjestykseen.

Kun viime kesänä Kansainvälinen Työtoimisto piti yleiskokousta, oli työnantajain edustajain ryhmässä, jossa J. Puhk edusti Viroa, kysymystä Venäjän dumpingista käsitelty. Tällä välin oli hra Puhkin promemoria julaistu eri aikakauslehdissä Saksassa, Ranskassa ja Itävallassa, ja niinollen laajemmin tunnettu. Ryhmän puheenjohtaja, tanskalainen Ørsted, oli Puhkin keskustelun aikana vaietessa, lopuksi kysynyt hänenkin käsitystään asiasta asiantuntijana. Puhk oli tällöin huomauttanut, että hänen käsityksensä kokonaan eroavat niistä mielipiteistä, joita ryhmässä oli esitetty. Hänen käsityksensä mukaan ovat kapitalistiset valtiot pääasiassa itse syyvät Venäjän dumpingiin. Kun nuo valtiot antavat Venäjälle suuria lainoja, koneita, insinöörejä ja ekspertejä sen teollisuuden ja talouden rakentamiseksi, niin että se pystyy saattamaan tuotteitaan maailmanmarkkinoille ja niitä myymään melkein mihin hintaan tahansa haluamansa sekasorron aikaansaamiseksi, niin eivätkö silloin kapitalistiset valtiot itse anna Venäjälle aseita käteen niiden vaikeuksien syntymiseen ja kasvamiseen, joita vastaan ne itse nyt taistelevat? Tilanteen selvittämiseksi ei ole muuta keinoa, kuin se, että kapitalistiset valtiot yhtyvät yhdenmukaiseen järjestyneeseen toimintaan Venäjän kaupan nähden ja panevat kaupankäynnissä sen suhteen

x) Saksalaiset ilmoittivat samassa tilaisuudessa pidättävänsä itsellensä vapaat kädet.

voimaan yhtäläiset periaatteet, kuin mitä Venäjä noudattaa muihin valtioihin nähden. On luotava kommunistista internationaalia vastaan luja kapitalistinen keskusjärjestö, joka tämän kysymyksen huollon ottaa käsiinsä.

Työnantajain ryhmässä ei liene asiassa pitemmälle päästy kuin käsittelyyn orjuutetun työvoiman käyttämisestä Venäjällä, mikä suhteen konferenssissa otti puheenvuoron Sveitsin edustaja Tzaut. Herra Puhk jatkoi yksityisiä keskustelujaa Genèvessä ja siirtyi sieltä konferenssin päätyttyä pariksi viikoksi Pariisiin, jossa asetui kosketuksiin johtavain henkilöiden kanssa. Puhkin julkaisut saatettiin myös Ranskan Presidentin tietoon, joka oli niistä ollut kiinnostettu ja tunnustukseksi lähetti hra Puhkille visiittikorttinsa; lisäksi lähetettiin julkaisua lukusille poliitikoille Ranskassa. Belgian entisen pääministerin Theunis'en kanssa on hra Puhk ollut yhteydessä ja saanut hänen täydellisen kannatuksensa ajatuksilleen. Amerikkalaisten teollisuusmiesten kanssa on hän samoin ollut kosketuksessa ja sielläpäin kiinnitetty hänen ehdotuksiinsa suurta huomiota. New-Yorkin kauppakamari on kysymystä käsitellyt ja asettanut hra Puhkin näkökohtia kannattamaan. Kokouksessaan 4 päivänä kesäkuuta 1931 on se tehnyt Venäjän kauppaa koskevan päätöslauselman, jossa se lausuu käsityksensä, että Venäjällä valmistettujen tuotteiden tuonti olisi kiellettävä ja "valittaa sellaisten tuotteiden vientiä, jotka edistävät Venäjän teollista kehittymistä ja sen valanpitäjien teknillistä neuvontaa, jonka kautta tosiasiallisesti vahvistetaan niitä voimia, jotka työskentelevät sen taloudellisen ja poliittisen systeemin tuhoamiseksi, jonka alaisina elämme." Tämä New Yorkin valtion kauppakamarin lausunto on lähetetty Yhdysvaltain Presidentille, Hallitukselle ja kongressille sekä kaikkien muiden Yhdysvaltojen valtioiden kauppakamareille. Lausunto kokonaisuudessaan seuraa tässä liitteenä saksankielisessä asussa, samoin kuin kaksi ranskankielistä kappaletta hra Puhkin promemoriasta ja 3 kappaletta aikakauskirja "Paneuropa'n" numeroa 3 vuodelta 1931, joka myös sisältää hra Puhkin esityksen.

Hra Puhkin lausuntojen mukaan alkaa organisatio Yhdys-

valloissa tämän kysymyksen edelleen viemiseksi olla täydessä toiminnassa. Euroopassa ei ole vielä niin pitkälle päästy. Paljon voimia on liikkeellä useimmissa maissa ja lokakuussa on Wienissä Euroopan suurteollisuusjärjestöjen johtajain epävirallinen kokous, jossa eurooppalaista järjestöä koetetaan luoda lujemmalle pohjalle.^{x)} Venäjän kauppaa koskevan kysymyksen alustajaksi sinne on hra Puhk saanut kutsun, minkä on vastaanottanut.

Kun tämä meidänkin kannaltamme tärkeä kysymys näyttää saavan yhä suurempaa huomiota osakseen, on tietysti syytä, että sen kehitystä Suomessakin mahdollisimman tarkoin seurataan. Sen mukaan kuin minulla on tilaisuutta tietojen saantiin, tulen siitä tiedoittamaan.

Talinnassa, 28 p:nä elokuuta 1931.

Arne Hult

x) Tähän kokoukseen osallistuvat m.m. Lambert-Ribot, Ranskasta, Girard Belgiasta, Vaneck Tsekkoslovakiasta, Ørsted Tanskasta, Saksan edustaja, Itävalta, Italia (todennäköisesti Olivetti) y.m.

Anmerkung: Dieser Bericht wurde allen Mitgliedern der Handelskammer fünf Tage vor der Versammlung zugestellt und den Teilnehmern an der Zusammenkunft als Diskussionsgrundlage ausgehändigt. Die auf Grund dieses Berichtes gefassten Beschlüsse dürften somit mehr oder weniger der Ueberzeugung der Gesamtheit aller Mitglieder der Kammer entsprechen. An den Monatsversammlungen der Kammer nehmen gewöhnlich dreihundert bis vierhundert Mitglieder teil.

HANDELSKAMMER
DES STAATES NEW YORK.

Die ordentliche Monatsversammlung der Handelskammer des Staates New York hat am 4. Juni 1931 folgenden Bericht und folgende Entschliessungen angenommen, die ihr von ihrem Ausführenden Ausschuss unterbreitet worden waren:

Die Handelsbeziehungen zu Russland und
die Gefahr des Sowjetsystems für das Wirtschaftsleben.

An die Handelskammer:

Die Bedeutung sowohl des wirtschaftlichen als auch des politischen Einflusses der sowjetistischen Wirksamkeit auf den Welt-handel drängt sich der Allgemeinheit in immer steigendem Masse auf. In manchen Fällen sind die daraus entstandenen politischen Folgen so schwerwiegend gewesen, dass die Regierungen einzelner Staaten zum Einschreiten gezwungen waren. Bei der Depression der Weltwirtschaft wird sich die russische Aussenhandelspolitik, wenn man ihr freien Lauf lässt, in einer Verstärkung des Niederganges von Wirtschaft und Handel anderer Länder auswirken.

Ueber diese Frage wurde auf der Monatsversammlung der Handelskammer vom 6. November 1930 verhandelt. Es wurde eine Entschliessung angenommen, in der "die ausführenden und gesetzgebenden Stellen der Regierung der Vereinigten Staaten" nachdrücklich ersucht werden "nötigenfalls in Einvernehmen mit allen Regierungen, zu denen die Vereinigten Staaten diplomatische Beziehungen unterhalten, Schritte

zum schutze der politischen Einrichtungen und wirtschaftlichen Interessen Amerikas zu unternehmen".

Diese Entschliessung gründete sich auf die ständig zum Ausdruck kommenden Bestrebungen Sowjetrusslands, "in Staaten Unzufriedenheit, Untreue und Umsturzgedanken zu nähren, mit denen es wirtschaftliche und politische Beziehungen anzuknüpfen gesucht hat".

Weiter ermächtigte und ersuchte die Novembertagung der Kammer Präsidenten und Ausführenden Ausschuss, zweckmässige und angemessene Schritte im Geiste der Entschliessung zu unternehmen. Folglich hat sich der Ausführende Ausschuss und ein von ihm eingesetzter Unterausschuss sehr eingehend mit dem Studium der russischen Beziehungen befasst. Im Verlaufe dieser Untersuchungen wurden amerikanische Geschäftsleute und hochstehende Ausländer, die mit den Verhältnissen in Russland vertraut sind, zu Rate gezogen; weiteres Unterlagsmaterial bildeten Interviews, Berichte von Kongressausschüssen, Verhandlungsberichte von Kongressen sowie eine eingehende Analyse öffentlicher und privater Dokumente.

Auf Grund amtlicher Erhebungen durch behördliche Stellen vieler Länder - darunter der Vereinigten Staaten - ist festgestellt worden, dass zwischen der Politik der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken und den Bestrebungen der Dritten Internationale keinerlei sachlicher Unterschied besteht. Beides ~~zweckmässig~~ sind Einrichtungen der Kommunistischen Partei, die zur Zeit den grössten Teil des früheren Russischen Kaiserreiches beherrscht. Darüber hinaus ist allgemein bekannt und unbestritten, dass die Grundidee der Kommunistischen Partei die Förderung der Weltrevolution ist. Aus der Verfassung der U.d.S.S.R. geht mit völliger Klarheit hervor, dass ihr Ziel in der Zerstörung der ~~XX~~ augenblicklich ausserhalb Russlands herrschenden Regierungssysteme besteht.

Es ist nicht Sache der Vereinigten Staaten, sich mit der Regierungsform ~~XX~~ zu beschäftigen, der das russische Volk die Führung seiner öffentlichen Angelegenheiten übertragen hat. Es ist jedoch seine Sache, sich mit der ausdrücklich bekanntgegebenen ~~XX~~ Absicht und den Bestrebungen des Sowjetsystems zu beschäftigen, die

Regierungsformen und nationalen Einrichtungen der anderen Staaten umzugestalten und dem russischen System anzugleichen. Ein Hilfsmittel zur Auslösung dieser Weltrevolution ist der "Fünfjahresplan", auf den sich zur Zeit die Politik Sowjetrusslands konzentriert. Russlands Ziel bei der Durchführung dieses "Planes" ist die Erreichung wirtschaftlicher und industrieller Unabhängigkeit zusammen mit der Vorherrschaft auf dem Weltmarkt für verschiedene Waren und Erzeugnisse. ~~XX~~ Nach Einnahme einer solchen Vormachtstellung, wenn nicht schon früher, hofft man, die Preise und Arbeitsbedingungen der anderen Länder so beeinflussen zu können, dass hierdurch tiefgreifende Unzufriedenheit und eine allgemeine Revolution entsteht.

Inzwischen wirkt sich dieser Plan dahin aus, dass er den Aussenhandel aller anderen Nationen einem unlauteren Wettbewerb unterwirft. Die Preisgestaltung der russischen Erzeugnisse erfolgt nicht auf Grund der in anderen Handelsstaaten üblichen Faktoren; dies muss zwangsläufig so sein bei der in Russland vorgenommenen Enteignung von Land und Besitz sowie der zwangsweisen Ausbeutung von Arbeitskräfte, Kapital und anderen Hilfsmitteln, über die freie Völker das Recht der freien Verfügung haben. Wenn Rohstoff- und Verarbeitungskosten nicht vorhanden oder verschwindend gering sind und wenn die leitenden Stellen in absoluter Machtstellung willkürlich andere Faktoren der Gesteuerungskosten unterdrücken oder weitgehend ändern können, so kommt es selbstverständlich zu einer Festsetzung von Verkaufspreisen, die für die Marktlage störend und verderblich sind.

Dabei darf jedoch nicht übersehen werden, dass Russland aus eigener Kraft sein Endziel - jedenfalls in kurzer Zeit - nicht erreichen könnte ohne die Mitwirkung und Hilfe gerade der Nationen, deren wirtschaftliche Wohlfahrt es zugegebenermaßen zu zerstören sucht. Können wir die Verantwortung dafür übernehmen, der russischen Herrschaft zu helfen, die Erreichung ihres angekündigten Zieles zu beschleunigen?

Schon jetzt werden als Ergebnis der Einfuhr von Maschinen und der Entwicklung technischer Produktionsverfahren in Russland unter der Leitung ausländischer Fachleute vielfach Fertigwaren auf in-

ternationale Märkte geworfen, die früher nur durch russische Rohstoffe beschickt wurden. Es muss doch einleuchten, dass ein Wettbewerb mit den in Sowjetrussland erzeugten Waren unmöglich ist, da sich die Sowjetherrschaft ohne Unkosten in den Besitz aller Hilfsmittel der Produktion setzt, da sie weiter in der Lage ist, mit diesen Hilfsmitteln ohne Unkosten im Sinne von Wertbegriffen zu arbeiten, mit denen die übrigen Staaten rechnen müssen. Tatsächlich werden die Marktpreise in der Zukunft fraglos auf manchen Gebieten diktiert werden nicht nur von den wirtschaftlichen Interessen des Sowjetregimes, sondern auch in direktem Zusammenhang mit seinen politischen Bestrebungen zur Auflösung der politischen und wirtschaftlichen Systeme, unter denen wir leben.

Die Politik der Sowjets in bezug auf den "Fünfjahresplan" ist im Leiterartikel der "Prawda" vom 29. August 1929 sehr deutlich zum Ausdruck gebracht. Dort heisst es: "Der Fünfjahresplan ist ein wichtiger Bestandteil der Offensive des Weltproletariates gegen den Kapitalismus: er ist ein Plan zur Unterhöhlung der Stabilisierung des Kapitalismus. Er ist der Plan einer grossen Weltrevolution".

Durch das Zollgesetz ist der Versuch gemacht worden, die Einfuhr von Produkten zu verbieten, bei denen unlauterer Wettbewerb erwiesen ist. Artikel 337, Absatz e) gibt über diese Frage Auskunft. Daneben ermächtigt Artikel 337, Absatz f) zu den Präsidenten zum Einschreiten in Fällen, in denen er solchen unlauteren Wettbewerb vermutet. Wenn Artikel 307 des Zollgesetzes am 1. Januar 1932 in Kraft treten wird, so werden zweifellos die Massnahmen unserer Regierung auf diesem Gebiete gestärkt werden. Doch haben die mit Artikel 377 gemachten Erfahrungen klar bewiesen, dass der praktischen Durchführung derartiger Zollbestimmungen grosse Schwierigkeiten entgegenstehen. Promptes Vorgehen ist hier nicht möglich.

In den Vereinigten Staaten werden eine Reihe von Industrien schwer durch dem unlauteren und verderblichen Wettbewerb Russlands bedroht. Wir sollten nicht mehr zögern, sondern rasch

Massnahmen ergreifen, um eine Verschlimmerung der Lage zu verhindern. Sonst mag die drohende kommunistische Gefahr die ernstesten Folgen zeitigen. Es ist erforderlich, den Handel mit der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken einzustellen, damit die wirtschaftliche Wohlfahrt und die politischen Einrichtungen der Welt erhalten bleiben. Wir glauben, dass die anderen Staaten folgen würden, wenn die Vereinigten Staaten an die Spitze der Verteidigung ihres Wirtschaftssystems träten.

Kanada hat eine Einfuhrsperre für bestimmte russische Artikel erklärt, um so den Untergang einiger seiner Industrien zu verhindern. Schon durch die Arbeitslosigkeit schwer geschädigt, ist die Zerstörung jedes durch seine Arbeitskraft beschickten Marktes eine ernste Angelegenheit.

Geleitet von dem Gefühl einer hohen Verantwortlichkeit für das Wohl der Allgemeinheit, zum Schutze der in unserer Verfassung niedergelegten nationalen Ueberzeugungen und auf Grund all der hier dargelegten Umstände, empfiehlt der Ausführende Ausschuss die folgenden Massnahmen:

Die Handelskammer des Staates von New York ist der Ansicht, dass die Einfuhr von Wirtschaftsgütern, die innerhalb der Grenzen der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken erzeugt worden sind, den Interessen der Allgemeinheit zuwiderläuft; dieser Import sollte daher eingestellt werden. Sie bedauert weiter die Ausfuhr von Hilfsmitteln zur industriellen Ausrüstung und die technische Unterweisung der Machthaber Sowjetrusslands, wodurch tatsächlich Kräfte gestärkt werden, die auf eine Zerstörung des wirtschaftlichen und politischen Systems hinarbeiten, unter dem wir leben. Ein derartiges Vorgehen ist weder aus politischen, noch aus wirtschaftlichen, sozialen oder sittlichen Erwägungen zu rechtfertigen.

Sie ermächtigt und ersucht den Präsidenten und den Ausführenden Ausschuss, zur Förderung der vorstehend befürworteten Politik angemessene und zweckmässige Schritte zu unternehmen und beschliesst

den Wortlaut dieser Entschliessung dem Präsidenten der Vereinigten Staaten, den Mitgliedern des Kongresses, den Leitern der Regierungsstellen, die Rechtsprechung ausüben, und anderen Handelskammern und Vereinigungen zugehen zu lassen.

J. BARSTOW SMULL,
Präsident.

Bestätigt:

JERE D. TAMBLYN,
Sekretär.

CHARLES T. GWYNNE,
Geschäftsführender
Vizepräsident.

New York, am 4. Juni 1931.

7. JAHRGANG

MÄRZ/APRIL 1931

HEFT 3

PANEUROPA

R. N. COUDENHOVE - KALERGI

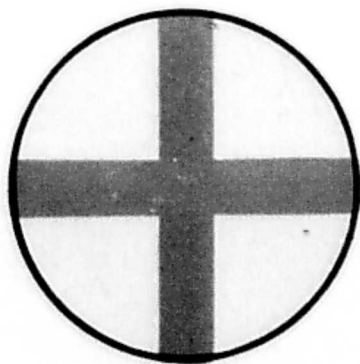
WIRTSCHAFTSKRISE

KRIEGSSCHULD?

R. N. COUDENHOVE - KALERGI

VORSCHLAG ZUR REGELUNG DES
WIRTSCHAFTSVERKEHRS MIT DER UdSSR.

JOAKIM PUHK

PANEUROPA-VERLAG
WIEN-LEIPZIG-PARIS

PREIS DIESES HEFTES: Mk. 0'70, ö. S 1'20

JAHRESABONNEMENT 10 HEFTE (EXKL. PORTO): Mk. 7'—, ö. S 12'—

Nachdruck nur gegen vorherige Bewilligung des Paneuropa-Verlages gestattet.
Als offizielle Berichte der Paneuropa-Union gelten nur die Mitteilungen des Zentralsekretariates und der Generalsekretariate.

Für die gezeichneten Artikel tragen die Verfasser die Verantwortung. R. N. Coudenhove-Kalergi zeichnet mit „.

PRESSESTIMMEN

über

WLADIMIR WOYTINSKY'S

Tatsachen und Zahlen Europas

24 Tafeln und 64 Tabellen

Preis: Ganzleinen RM 8'50, broschiert RM 6'—

„Berliner Börsen-Kurier.“

Wladimir Woytinsky, der berühmte Nationalökonom und Statistiker, Autor des Werkes „Die Welt in Zahlen“, bringt mit diesem Buch den zahlenmäßigen Beweis für die wirtschaftlichen Notwendigkeiten des europäischen Zusammenschlusses.

„Neue Freie Presse.“

Man wird es als äußerst verdienstvoll anerkennen müssen, daß wichtige Zahlen zusammengestellt sind, die unsere wirtschaftliche Einsicht auch unabhängig von paneuropäischen Plänen bereichern. Das statistische Tafelwerk stützt sich größtenteils auf die offiziellen Quellen staatlicher und zwischenstaatlicher Statistik und findet in leichtfaßlichen Schaubildern eine eindrucksvolle Ergänzung.

„Berliner Börsen-Zeitung.“

Der bekannte Statistiker Wladimir Woytinsky beschäftigt sich in dem 210 Seiten starken Buch, das neben einer großen Anzahl von Tabellen und zahlenmäßigen Aufstellungen außerordentlich interessante graphische Darstellungen enthält, mit einem Teil der wirtschaftlichen Probleme, die sich bei der Durchführung der Paneuropa-Projekte des Grafen Coudenhove-Kalergi ergeben, beziehungsweise ergeben würden.

„Der Deutsche“, Berlin.

Der Leser findet in diesem Werke keine Schilderungen über Schrecken des Krieges, keine Aufzählung über Vorteile des Friedens; statt dessen wird hier von Weizen, Roggen und Gerste, Fleisch- und Milchprodukten, Baumwolle, Steinkohle, Eisen und Stahl, Ausfuhr und Einfuhr, Produktion und Absatz gesprochen, kurz über alles, was den materiellen Inhalt des Wirtschaftslebens der Völker ausmacht.

„Journal de Genève.“

Wir glauben, daß es künftig unmöglich sein wird, nützlich über Europa und die neuen politischen Einrichtungen, die man ihm geben will, zu sprechen, ohne ständig die wichtigsten Ziffern des Buches von Woytinsky gegenwärtig zu haben.

„Prager Presse.“

Das Plädoyer Woytinskys wirkt in erster Reihe durch das umfangreiche statistische Material: Die Tabellen, welche zum Beispiel die internationalen Handelsverträge Europas und Amerikas darstellen, sind ein schlagender Beweis für die „Interdependenz“ der Völker und ihrer Wirtschaft.

„Europa-Wirtschaft“, Berlin.

Der Paneuropa-Verlag hat sich ein großes Verdienst erworben, daß er den bekannten Autor mit der Abfassung dieses Buches beauftragte, denn so ist die leider noch nicht allzu umfangreiche Europa-Literatur um ein wichtiges Standardwerk vermehrt worden.

„Schweizer Industrie-Zeitung“, Zürich.

Das Werk enthält eine Reihe von statistischen Tabellen und graphischen Darstellungen. Die Statistik ist jedoch hier nicht Selbstzweck, sondern sie beweist durch Tatsachen und Zahlen überzeugend die wirtschaftliche Notwendigkeit des europäischen Zusammenschlusses.

„Finanznachrichten“, Genf.

Woytinsky behandelt hier eine Reihe Probleme, von denen in den Wirtschaftskongressen, in den Parlamenten, in der Presse, immer wieder die Rede ist, aber nie, oder wenigstens selten in so tiefem Erfassen, wie in seinem Buche.

„Die Gemeinwirtschaft“, Jena.

Woytinskys Wissen und Können auf dem Gebiete der gesellschaftspolitischen Statistik ist unbestritten. Seine Statistiken sind keine Zahlenfriedhöfe, sie bieten uns tiefen Einblick in die Lebensbedingungen der Menschen. Das vorliegende Werk ist eine Musterleistung.

„Das Deutsche Buch“, Leipzig.

Dieses wichtige und fesselnde Buch stellt sich die Aufgabe, die Möglichkeit Paneuropas aus den heutigen, durch reichliches Zahlenmaterial belegten, wirtschaftlichen Verhältnissen zu beweisen.

Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und durch den

PANEUROPA-VERLAG

WIEN, I., HOFBURG

WIRTSCHAFTSKRISE.

* * *

Vier Krisenherde.

Die Welt ist im 19. Jahrhundert zu einem Organismus geworden. Jeder Organismus erkrankt, wenn ein oder mehrere seiner lebenswichtigen Organe erkranken.

Heute ist die Welt krank, weil vier ihrer Hauptorgane krank sind: Rußland, China, Indien, Europa. Die allgemeinen wirtschaftlichen Auswirkungen dieser vierfachen Weltkrankheit werden unter dem Sammelnamen „Weltwirtschaftskrise“ zusammengefaßt.

Die Ursachen dieser wirtschaftlichen Weltkrankheit, unter der auch die relativ gesunden Weltteile leiden, sind politisch. Politische Fehler rächen sich an der Wirtschaft. Die verfehlte Weltpolitik der beiden letzten Jahrzehnte trägt die Schuld an den wirtschaftlichen Zusammenbrüchen, an den Millionen Arbeitslosen, an dem Elend der Massen, in denen die Weltkrise sich auswirkt.

Die vier kranken Organe der Menschheit, deren natürliche Kaufkraft künstlich zerstört oder geschwächt ist, umfassen drei Viertel der gesamten Menschheit; kein Wunder, daß die Wirtschaftskrise auch das letzte Viertel der Menschheit erfaßt hat: Nord- und Südamerika, die britischen Dominions, Vorderasien und Japan. Nur eine radikale Neuorientierung der Weltpolitik kann zur Heilung der Weltkrankheit führen — zum Ende der Weltkrise.

England ist der erste Staat, der dies erkannt hat, und beginnt die Konsequenzen aus dieser Erkenntnis zu ziehen. In der großzügigsten Weise beginnt es auf neuen Grundlagen ein neues Kapitel seiner indischen Politik, um diesen Krisenherd durch weitgehendes politisches Entgegenkommen zu sanieren. An der Round-Table-Konferenz zeigte es sich bereit, auf den größten Teil seiner Rechte und Machtpositionen in Indien zu verzichten, um der Boykottbewegung ein Ende zu setzen und sich diesen Markt für die Zukunft zu retten.

Die Sowjetregierung hat gleichfalls im Fünfjahrplan begonnen, die russische Wirtschaft nach ihrem Zu-

sammenbruch durch Krieg und Revolution in großzügiger Weise wieder aufzubauen. Dieser Wiederaufbau soll freilich nicht der Sanierung der Weltwirtschaft dienen, sondern ihrer weiteren Zersetzung. Denn die Sowjetunion ist der einzige Staat der Welt, der aus der Weltwirtschaftskrise Vorteile zieht und an deren Dauer und Verschärfung unmittelbar interessiert ist: denn die Weltkrise steigert die allgemeine Unzufriedenheit und wird so zur Wegbereiterin der Weltrevolution, dem erklärten Endziel aller bolschewistischen Politik.

Die Sanierung des Krisenherdes in China, das durch eine zwanzigjährige Revolution zerrüttet ist, sollte eine der dringendsten Aufgaben aller beteiligten Mächte sein. Die Welt muß China im eigenen Interesse helfen. Dies wäre am besten zu erreichen durch eine chinesische Round-Table-Konferenz, die gemeinsam mit der chinesischen Regierung alle Maßnahmen zu prüfen hätte, die zur Befriedung Chinas notwendig sind: vor allem die Aufhebung aller ungleichen Verträge und die weitestgehende Unterstützung der Zentralregierung durch Gelder und Waffen.

Der vierte Krankheitsherd der Welt ist Europa. Ohne Sanierung Europas gibt es kein Ende der Weltkrise.

So müssen die einzelnen Krankheitsherde der Welt durch großzügige politische Entschlüsse wirtschaftlich saniert werden. Dann erst kann allmählich die verlorene Kaufkraft jener Weltteile wiederkehren und die Weltkrise ihrem Ende entgegengehen.

Europäische Wirtschaftskrise.

Die europäische Krise begann 1914. Ihr erster Akt war der Weltkrieg. Ihr zweiter Akt die Inflation. Ihr dritter, in dem wir uns jetzt befinden, die sogenannte Weltwirtschaftskrise, die durch den New Yorker Börsenkrach ausgelöst, aber nicht verursacht wurde.

Auch die Ursachen dieser dreifachen europäischen Wirtschaftskrise sind politisch. Sie liegen in der Verkennung oder Verachtung der Wirtschaftsgesetze durch die Staatsmänner, in einer Kette von politischen Fehlern und ökonomischen Kurzsichtigkeiten.

Der Weltkrieg war ein halber Selbstmord der europäischen Wirtschaft. Abgesehen von den Zerstörungen des

europäischen Produktionsapparates, der Vernichtung europäischer Arbeitskraft und der Verschwendung des europäischen Kapitals gab er den Vereinigten Staaten einen wirtschaftlichen Vorsprung vor Europa, den die Alte Welt kaum mehr einholen wird. Blockade, U-Bootkrieg und Frachtraummangel führten gleichzeitig zur Emanzipation der überseeischen Märkte von Europa: zu ihrer überstürzten Industrialisierung oder zum Austausch ihrer europäischen Lieferanten gegen amerikanische und japanische. So sah sich Europa, als es aus dem Kriegswahn erwachte, aus vielen seiner einstigen Märkte für immer verdrängt.

Hätten Männer von staatsmännischer Einsicht und wirtschaftlichem Weitblick den Frieden geschlossen, so hätten sie in diesem historischen Augenblick Europa zu einer Wirtschaftsgemeinschaft zusammengefaßt, um durch Zusammenarbeit die Kriegswunden schnell und gründlich zu heilen. Dieser Politik verdankten die Vereinigten Staaten ihren raschen Aufschwung nach den Zerstörungen des Sezessionskrieges. Die europäischen Friedensschlüsse taten genau das Gegenteil: sie zerrissen künstlich alte Wirtschaftsgebiete durch neue Zollgrenzen, verkleinerten die Märkte, vertieften die Gegensätze und zwangen den Unterlegenen ruinöse Kriegsentschädigungen auf.

So kam es bereits wenige Jahre nach dem Weltkrieg zu neuen Wertzerstörungen durch den Ruhrkrieg, jenem politisch-wirtschaftlichen Kampf im Produktionszentrum Europas. So lasteten dauernd neue Kriegsgefahren über Europa, untergruben dessen Kredit und zwangen es zu immer neuen Rüstungen, zu neuen Verschwendungen von Geld, Kraft und Material. Die Unsicherheit der Reparationsfrage lastete ein Jahrzehnt auf Europa und vergiftete dessen politische und wirtschaftliche Atmosphäre. Dazu kamen revolutionäre Erschütterungen und die dauernde Drohung des Bolschewismus.

Diese Unsicherheit, Furcht, Verwirrung und Anarchie, die Europa im ersten Jahrzehnt nach dem Weltkrieg beherrschte, führte zunächst zur Geldinflation: zum zweiten Akt der europäischen Wirtschaftstragödie.

Nach einem kurzen Zwischenakt setzte der dritte Akt ein: die Wareninflation. Denn auch die Geldinflation mit

allen ihren Härten, Schrecken und Opfern hatte nicht genügt, Europa zur Wirtschaftsvernunft zu bringen. Statt auf eine vollkommene politische Neuorientierung zu drängen, glaubten die Führer der europäischen Wirtschaft, durch Rationalisierung und Mechanisierung des Produktionsapparates die Krise zu bannen. Diese überstürzte Rationalisierung, verbunden mit der natürlichen technischen Entwicklung, steigerte die Arbeitslosigkeit, die heute mit ihren Millionen-ziffern im Mittelpunkt des Krisenproblems steht. Von ihren verhängnisvollen moralischen und politischen Folgen abgesehen, bildet sie eine neue schwere Belastung der europäischen Wirtschaft durch die Arbeitslosenunterstützungen einerseits und den Ausfall an Käufern anderseits.

Die Politik der Vereinigten Staaten und Rußlands hat die kritische Lage Europas noch verschärft. Die Vereinigten Staaten sperrten durch das Einwanderungsverbot das natürliche Ventil der europäischen Überbevölkerung — durch ihre Hochschutzzölle das natürliche Ventil europäischer Überproduktion. Gleichzeitig beharrten sie auf Rückzahlung der Kriegsschulden und zwangen so das verarmte Europa zu dauernden Tributen an Amerika.

Rußland war durch sein Außenhandelsmonopol Europa gegenüber im Vorteil. Es konnte seinen eigenen Markt fast hermetisch sperren und zugleich einzelne europäische Wirtschaftszweige durch Dumping nahezu lahmlegen. Denn es war in der Lage, durch niedrigste Löhne und Sklavenarbeit manche Waren wesentlich billiger zu liefern als Europa, das den Lebensstandard seiner Arbeiterklasse nicht weiter senken konnte.

Inzwischen hatte die Agrarreform in Osteuropa vielen Millionen Bauern eigenen Grund und Boden gegeben — aber nicht das Kapital zu dessen Bewirtschaftung. Die politische und wirtschaftliche Unsicherheit, die Drohung des Krieges und des Bolschewismus trieb gerade in Osteuropa die Hypothekenzinsen in eine Höhe, die in keinem Verhältnis zum Bodenertrag stand. Der Bauer mußte außer den normalen Zinsen eine Risikoprämie bezahlen, deren Höhe jeweils von der pessimistischen Phantasie des Gläubigers abhing.

Gleichzeitig drückte der Weltmarkt auf die Getreidepreise.

Kanada, die Vereinigten Staaten, Argentinien konnten viel billiger produzieren als Osteuropa. Auf ihren Latifundien jungfräulichen Bodens, gestützt auf reiche Kapitalsquellen, waren sie stets in der Lage, das Angebot der osteuropäischen Bauern zu drücken, die zu arm waren, um sich Maschinen zu kaufen, mit ihnen ihre Betriebe zu intensivieren und den Bodenertrag zu steigern.

Diese Verarmung von ungezählten osteuropäischen Bauern bis tief nach Deutschland hatte zur Folge, daß halb Europa, das agrarische Europa, als Konsument des industriellen Europa nicht die entscheidende Rolle spielte, die ihm zukam. Auf den Verlust der überseeischen Märkte folgte für die westeuropäische Industrie der Verfall des osteuropäischen Marktes*).

Die westeuropäischen Agrarier sperren sich durch Schutzzölle gegen die osteuropäische Getreideeinfuhr — während die osteuropäischen Staaten versuchten, durch hohe Schutzzölle in ihren kleinen Wirtschaftsgebieten künstlich lebensunfähige Industrien großzuziehen.

So kam es, daß Osteuropa sein Getreide nicht verkaufen kann und Westeuropa nicht seine Maschinen, daß Westeuropa sein mangelndes Getreide gegen bares Geld aus Übersee bezieht, statt es gegen Maschinenlieferungen aus Osteuropa einzutauschen, daß sich das östliche Agrarland im westlichen Industrieland spiegelt.

Europas Sanierung.

Diagnosen sind unfruchtbar, solange sie nicht den Weg zur Heilung weisen. Es ist sinnlos, unwiderruflichen Versäumnissen nachzutruern, statt reparable Fehler entschlossen wieder gutzumachen. Europa kann die verlorenen überseeischen Märkte nicht im Ausmaß der Vorkriegszeit zurückerobern. Es kann auf die Dauer mit dem Reichtum der Vereinigten Staaten in Südamerika und China nicht rivalisieren. Europa kann nur in Europa selbst den Ersatz für jene verlorenen Märkte finden.

Es muß von den Vereinigten Staaten lernen, die systematisch daran arbeiten, die südamerikanischen Agrarstaaten

* Siehe Delaisi: „Les Deux Europes“ (Payot, Paris), und Woytinsky: „Tatsachen und Zahlen Europas“ (Paneuropa-Verlag).

in ihre künftigen Märkte zu verwandeln — oder von England, das mit seinen agrarischen Dominions das größte Wirtschaftsgebiet der Welt auf Grundlage wechselseitiger Bevorzugung errichten will.

Was für die nordamerikanische Industrie wirtschaftlich Südamerika, für die britische Industrie die Dominions sind, das ist für die westeuropäische Industrie Osteuropa. Darum entspricht das paneuropäische Wirtschaftsprogramm dem panamerikanischen und der Empire-Bewegung.

Es ist von weittragender symptomatischer Bedeutung, daß die ersten praktischen Schritte der Genfer Europa-Konferenz der Sanierung der osteuropäischen Landwirtschaft durch Vermittlung billiger Kredite und Schaffung einer zentralen Absatzorganisation gelten. Denn nur ein kaufkräftiges Osteuropa kann die stabile Grundlage einer paneuropäischen Wirtschaft bilden.

Um diese Politik auszugestalten, müssen die europäischen Industriestaaten sich entschließen, das europäische Getreide dem überseeischen gegenüber zu bevorzugen. So kann die osteuropäische Landwirtschaft langsam den Lebensstandard der westeuropäischen erreichen, den Umsatz erhöhen und den größten Teil des westeuropäischen Industrieüberschusses aufnehmen.

Aufbau eines Zollvereins.

Diese Entwicklung muß zum Abbau der europäischen Binnenzölle und zum Aufbau des europäischen Zollvereins führen. Zur Schaffung eines inneren Marktes von 300 Millionen Europäern für den Absatz der europäischen Produktion. Denn nur ein großer innerer Markt ermöglicht durch Massenabsatz und Massenproduktion ein wesentliches Fallen der Preise der Industrieartikel, ohne daß die Löhne abgebaut zu werden brauchen und die Kaufkraft der industriellen Bevölkerungsmassen gedrückt wird.

Ein wirtschaftlich einiges Europa wäre zugleich eine stärkere Friedenssicherung als alle Verträge. Denn bei dem Wirtschaftscharakter moderner Kriege ist ein Krieg zwischen Teilen eines einzigen Wirtschaftsgebietes technisch nicht mehr möglich. So ergibt sich als Ergänzung des europäischen Wirtschaftsabkommens ein auf Gleichberechti-

gung und Gegenseitigkeit beruhendes Bundesverhältnis, das jedem angegriffenen Mitglied die Hilfe aller übrigen sichert und so eine weitgehende Abrüstung ermöglicht. Die Friedenssicherung bedeutet auch an sich einen unmittelbaren wirtschaftlichen Gewinn, weil sie die Sicherheit aller Anleihen und Anlagen erhöht und so den Zinsfuß drückt.

Die Einigung Europas bedeutet zugleich die Revision des Reparations- und Kriegsschuldenproblems. Mit der europäischen Abrüstung wäre für Amerika die psychologische Voraussetzung zur Streichung der Schulden Europas gegeben; durch den europäischen Zusammenschluß für die Streichung der Reparationen. Bei allen Handelsverträgen mit Rohstoffländern könnte Europa den gewaltigen Einsatz seines Konsums in die Waagschale werfen, während Rußland nicht mehr in der Lage wäre, die Staaten Europas wirtschaftlich gegeneinander auszuspielen.

Die größte Aufgabe des geeinten Europas aber wird die gemeinsame Erschließung Afrikas sein. Hier liegt zu Füßen Europas ein tropisches und subtropisches Riesereich, das ohne die Kolonien, Dominions und Vasallen Englands dreimal so groß ist wie Europa. Durch den Zusammenklang europäischen Geistes, europäischen Geldes und europäischer Arbeitskraft kann aus dieser Westhälfte Afrikas der Garten Europas werden, seine Rohstoffquelle, sein Zukunftsmarkt und ein gigantisches Arbeitsfeld. Hier kann Europa die gleichen Wunder vollbringen, die England im Sudan, die Vereinigten Staaten in Kalifornien, Japan in der Mandchurei vollbracht haben. Hier liegt ein ungehobener Schatz: der Siegespreis für die Versöhnung Europas, der teilweise Ersatz für das verlorene Amerika und das verlorene Asien.

Das große Ziel des europäischen Zollvereins kann nicht auf einen Schlag erreicht werden. Wirtschaftsbündnisse zwischen Nachbarstaaten werden ihn vorbereiten. Das erste Bündnis, zwischen Rumänien und Jugoslawien, ist in Vorbereitung. Das wichtigste, zwischen Deutschland und Frankreich, ist unsere nächste Forderung. Um die beiden Hauptströme Europas, um Donau und Rhein, wird sich so die europäische Wirtschaftseinigung kristallisieren.

Die europäische Politik muß heute durch großzügige Ent-

schlüsse die tiefen wirtschaftlichen Wunden heilen, die sie seit 16 Jahren schlug. Sie muß entschlossen mit der Politik der Einkreisung, der Rache, der Unterdrückung, der Ungleichheit, der Drohung brechen und eine europäische Solidarität schaffen, die allen großen und kleinen Nationen Gleichberechtigung und kulturelle Entwicklung sichert. So schafft sie die politischen Voraussetzungen für den Europäischen Zollverein, für die Vereinigung der 25 europäischen Zollgebiete zu einer gleichberechtigten wirtschaftlichen Weltmacht als Grundlage zu einer wirtschaftlichen Blüte aller Völker Europas.

Die europäischen Regierungen können aber nur dann diesen entscheidenden Schritt aus der heutigen Wirtschafts-anarchie in jene Wirtschaftsordnung von morgen wagen, wenn sie sich auf eine starke öffentliche Meinung stützen können. Wenn die europäischen Konsumenten selbst Paneuropa nicht nur dulden, sondern fordern.

Wie die Cobden-Bewegung einst in England durch den geschlossenen Willen der Konsumenten die Zollschränken weggefegt hat, so wird die Paneuropa-Bewegung die europäischen Binnenzölle niederlegen, diese großen Mitschuldigen an der Krise Europas und der Welt. Dann erst wird der vierte Krisenherd der Welt endgültig geheilt sein. Dann erst kann die Weltkrise ihrem Ende entgegengehen.

KRIEGSSCHULD?

* * *

1. Kriegsschuld und Abrüstung.

Die Frage der Kriegsschuld hatte in den letzten Jahren geruht. Sie schien unaktuell. Sie glitt unmerklich aus der politischen Sphäre in die historische.

Plötzlich ist sie erwacht. Maginot, der französische Kriegsminister, hatte sie geweckt. Denn er hatte sie mit dem aktuellsten Thema der Tagespolitik verquickt: der Abrüstungskonferenz.

Maginot begründete die Notwendigkeit einer militärischen Überlegenheit Frankreichs damit, daß Deutschland seine Nachbarn angegriffen hätte und diese darum neuer Angriffe gewärtig sein müßten. So sprach er aus moralischen Gründen Deutschland den Anspruch auf grundsätzliche Rüstungsgleichheit ab.

Bisher war die einseitige Abrüstung Deutschlands eine Machtfrage gewesen, ein Ergebnis der deutschen Kapitulation. Nun wird sie zu einer Prestigefrage. Denn die öffentliche Meinung Deutschlands wird nicht dulden, daß zwischen Deutschland und seinen Nachbarn die gleiche Parallele gezogen wird, wie zwischen Banditen und Polizisten.

Keine stolze Nation, weder Engländer noch Franzosen, würde es dulden, durch strafweise Rüstungsbeschränkung zu einer Nation zweiten Ranges gestempelt zu werden. So ist die neue These Maginots für die deutsche Öffentlichkeit verletzender als die Rüstungsbeschränkung selbst.

Denn es handelt sich nicht um Ziffern. Deutschland würde es verstehen und billigen, wenn Frankreich wegen seines riesigen Kolonialreiches eine größere Armee beansprucht als Deutschland: aber es kann nicht dulden, daß die militärische Ungleichheit in einer moralischen Ungleichheit verankert wird.

Daß die deutsche Rüstungsbeschränkung nicht als Auftakt zur internationalen Abrüstung gedeutet wird —, sondern als dauernde Strafe für das Verbrechen der Kriegsschuld.

2. Moralische Abrüstung.

In zehn Monaten soll die Abrüstungskonferenz beginnen. Diese kurze Zeit soll der moralischen Abrüstung gewidmet

werden. Sonst führt die Abrüstungskonferenz nicht zur europäischen Entspannung, sondern zu neuen Spannungen.

Wer den Stand der öffentlichen Meinung Deutschlands kennt, der weiß, daß vom Ausgang der Abrüstungskonferenz dessen Verbleiben im Völkerbund abhängt. Wird die deutsche Hoffnung nach grundsätzlicher Anerkennung der Rüstungsgleichheit nicht in irgend einer Form erfüllt, so wird keine deutsche Regierung in der Lage sein, ein Volksbegehren zu verhindern, das mit überwältigender Mehrheit Deutschlands Austritt aus dem Völkerbund beschließt.

Darum sollten alle, die den Frieden wollen, nach einer Basis suchen, die mit der bisherigen Zweiteilung Europas in Sieger und Besiegte endgültig bricht und die moralische Gleichberechtigung aller europäischen Nationen sichert.

Denn eine Versöhnung und Einigung Europas bleibt so lange unmöglich, als ein Teil Europas einen andern als minderwertig betrachtet. Denn solange europäische Nationen von ihrer moralischen Überlegenheit über ihre Nachbarn durchdrungen sind, werden sie versuchen, diese zu beherrschen oder zum mindesten zu bevormunden.

Alle deutsch-französischen Verständigungsversuche müssen darum scheitern, solange die offizielle Politik Frankreichs an der moralischen Zweiteilung Europas, bedingt durch die Kriegsschuld, festhält. Solange die grundsätzliche Rüstungsungleichheit das französische Vorurteil nährt, die Deutschen seien ein Fremdkörper in der europäischen Zivilisation, der im Interesse der allgemeinen Sicherheit ständig überwacht und niedergehalten werden muß.

Der Flottenpakt war ein glücklicher Auftakt zur Abrüstungskonferenz. Durch ihn verschwindet eine der gefährlichsten europäischen Spannungen. Wieder zeigt es sich, daß durch guten Willen und zähe Arbeit auch das scheinbar Unmögliche möglich wird.

Indessen verfinstern sich von neuem die deutsch-französischen Beziehungen. An der deutsch-französischen Front wird moralisch auf- statt abgerüstet. Der Verständigungswille der Regierungen hebt sich immer stärker ab vom Mißtrauen der öffentlichen Meinung.

Die Franzosen, die an der Verständigung arbeiten, sehen sich durch das Anschwellen des deutschen Nationalismus ent-

täuscht —, die Deutschen, die an der Verständigung arbeiten, verzweifeln immer mehr an der Hoffnung, mit Frankreich zu gleichberechtigter Zusammenarbeit zu kommen.

In dieser Lage blicken viele Deutsche nach Rußland. Nachdem ihre italienischen Bündnisträume durch den Flottenpakt enttäuscht sind, hoffen sie auf den Fünfjahrplan und die Wiedereroberung der internationalen Gleichberechtigung und Weltgeltung an der Seite des verjüngten Rußland.

Viele dieser Deutschen erkennen das Selbstmörderische dieses Planes: aber sie ziehen diese Aussicht auf kulturellen Selbstmord einer Zwangslage vor, die sie mit ihrer Ehre unvereinbar halten.

3. Kriegsschuld und öffentliche Meinung.

Die psychologischen Vorbedingungen der europäischen Verständigung sind nicht gegeben, solange die Europäer sich nicht bewußt werden, daß das europäische Vorkriegssystem als solches den Weltkrieg verschuldet hat.

Nur wenn diese Überzeugung Gemeingut wird, wird Europa ernstlich versuchen, mit diesem verhängnisvollen System zu brechen und sich zu einem Staatenbund zu organisieren.

Heute sind die europäischen Nationen noch sehr weit von dieser Erkenntnis entfernt.

Ein Durchschnittsdeutscher wird auf die Frage nach der Kriegsschuld guten Glaubens antworten:

„England war auf die deutsche Wirtschaftsentwicklung und Seegeltung neidisch: es hat sich darum mit dem französischen Revanchewillen und dem russischen Panslawismus zur Entente verbunden, mit der Absicht, Deutschland einzukreisen und im gegebenen Moment für England die deutschen Kolonien und die deutsche Flotte zu erobern, für Frankreich Elsaß-Lothringen, für Rußland das slawische Österreich und Konstantinopel.“

Ein Durchschnittsfranzose wird guten Glaubens antworten: „Das bismarckische und wilhelminische Deutschland strebte die europäische Hegemonie an. Der Dreibund, ergänzt durch die Türkei, sollte die Achse dieses Systems sein, in dem Deutschland führte. Als Deutschland erkannte, daß es auf friedlichem Wege dieses imperialistische Ziel nicht erreichen

konnte, griff es zum Kriege. Es bediente sich seines österreichischen Verbündeten und nahm die Ermordung seines Thronfolgers zum Vorwand, um über das friedliche Europa herzufallen und es seinem Willen zu unterwerfen.“

Da Deutschland kapitulieren mußte, wurde die französische These offiziell dem Friedensvertrag einverleibt. Die deutsche These blieb die Privatansicht der meisten Deutschen. Daran konnte auch die deutsche Unterschrift unter den Versailler Vertrag und die Kriegsthese der Entente nichts ändern. Jeder wußte, daß diese Unterschrift nur unter dem härtesten Druck der drohenden Hungersnot, des Bolschewismus und der feindlichen Besetzung zustande gekommen war. Sie überzeugte niemanden.

So stehen die deutsche und die französische These einander schroff gegenüber. In beiden Völkern gibt es vereinzelt Wahrheitssucher, die es wagen, der öffentlichen Meinung ihrer Nation in dieser Frage entgegenzutreten. Aber die große Masse der Deutschen und Franzosen will hier nicht das Recht suchen, sondern nur Recht behalten.

So zerreißt die Kriegsschuldfrage nach wie vor Europa und trägt nach beiden Seiten den Stempel der Verleumdung.

4. Veranlassung und Vorgeschichte.

Die deutschen Kriegsschuldforscher blicken mehr auf die Vorgeschichte des Weltkrieges; die antideutschen mehr auf dessen unmittelbare Veranlassung.

In den entscheidenden Julitagen traf, durch das absichtlich unannehmbare Ultimatum, die Hauptschuld am Kriegsausbruch Österreich-Ungarn unter Assistenz seines deutschen Bundesgenossen. Von den Entente-Großmächten trifft nur Rußland in diesen Tagen eine entscheidende Mitschuld — während England, Frankreich und Italien sich höchstens vorwerfen können, damals mit nicht genügender Entschiedenheit gegen die Kriegsgefahr aufgetreten zu sein.

Die Schuldfrage verschiebt sich jedoch wesentlich, sobald der gesamte Geschichtsabschnitt, der dem Kriegsausbruch voranging, in die Diskussion einbezogen wird. Denn in diesem Abschnitt war die Politik der Mittelmächte auf die Erhaltung ihres europäischen Besitzes bedacht — während die Entente und Italien die Karte Europas wesentlich verändern wollten.

Im beginnenden zwanzigsten Jahrhundert verstärkt sich der französische Drang nach Elsaß-Lothringen, der russische nach Konstantinopel, der serbische nach Bosnien, der rumänische nach Siebenbürgen, der italienische nach Trient und Triest. Indessen gab es keinen verantwortlichen Politiker in Deutschland oder in Österreich, der die Erweiterung seines Reichsgebietes nach Osten, Westen oder Süden gefordert hätte.

In England und in Deutschland gab es Kolonialpolitiker, die gerne ihr Kolonialreich durch den Besitz ihres Nachbarn arrondiert hätten. Und während Deutschland eine Flotte baute, die stark genug werden sollte, sich mit der englischen zu messen, mehrten sich die englischen Stimmen, die eine Vernichtung der deutschen Flotte empfahlen, ehe diese stark genug wäre, um England zu bedrohen.

Im ganzen waren die Mittelmächte strategisch in der Defensive, taktisch in der Offensive: sie griffen an, um ihren Besitz zu verteidigen.

5. Der österreichische Erbfolgekrieg. e

Wie einst der Weltkrieg des 18. Jahrhunderts um die Aufteilung der spanischen Weltmacht geführt wurde, so war der Weltkrieg des 20. Jahrhunderts seinem wahren Wesen nach ein Krieg um die Aufteilung der Donaumonarchie.

Nur waren in diesem neuen habsburgischen Erbfolgekrieg nicht Dynastien die streitenden Parteien, sondern Nationen.

Nicht Deutschland, sondern Österreich stand historisch im Mittelpunkt des Weltkrieges. Es begann den Krieg und fiel ihm zum Opfer. Während Deutschland und Rußland aus dem Weltkrieg als Großmächte hervorgingen, verschwand die habsburgische Großmacht von der Landkarte.

Die Donaumonarchie war im national gegliederten Europa längst zu einem Anachronismus geworden. Sie stammte aus einer Zeit, in der noch Dynastien statt Nationen Staaten verkörperten. Die große nationale Welle des 19. Jahrhunderts hatte ihr die Vormachtstellung in Deutschland und in Italien geraubt. Nun war die Zeit gekommen, auch den anderen Völkern Österreichs die nationale Einigung und Befreiung zu gewähren.

Die Frage war: wird sich das Auseinanderfallen der Donau-

monarchie in ihre nationalen Elemente durch eine Revolution vollziehen — oder durch einen Krieg?

Napoleon hatte die Aufteilung Österreichs beabsichtigt. 1848 schien Österreich durch nationale Revolutionen zu zerfallen. Zar Nikolaus I. griff aus monarchischem Solidaritätsgefühl ein und verlängerte das Leben Österreichs um 70 Jahre.

Die gute Verwaltung der Monarchie unter der Regierung Kaiser Franz Josephs ließ die Hoffnungen auf einen inneren Zerfall Österreichs schwinden. So verstärkten sich die kriegerischen Absichten der Nachbarn, diese Aufteilung durch internationale Aktionen zu beschleunigen.

Die Aufteilung Österreichs bildete das Programm der nationalen Jugend der meisten österreichischen Völker und deren Brüder jenseits der Staatsgrenzen. Wie weit diese Irredenta von den österreichischen Nationalitäten selbst ausging und wie weit sie vom Ausland geschürt wurde, läßt sich nicht feststellen. Das Komplott von Sarajevo war nur eine Etappe dieser nationalen Revolution gegen die habsburgische Hauspolitik.

Von dieser Perspektive aus erscheint der österreichische Angriff gegen Serbien als verzweifelte und ungeschickte Verteidigungsmaßnahme gegen den konzentrischen Angriff der österreichischen Slawen und Romanen gegen den Bestand der Habsburgermonarchie. Der österreichische Erbfolgekrieg wird zu einem nationalen Befreiungskrieg und zu einem dynastischen Verteidigungskrieg.

6. Schuld?

Diese historische Betrachtungsweise nimmt der Kriegsschuldfrage ihren Stachel. Denn es läßt sich ebensowenig ein moralischer Vorwurf erheben gegen diejenigen Menschen und Völker, die der Habsburgermonarchie bis zum Äußersten Treue gewahrt haben, wie gegen die Menschen und Völker, die den ringenden Nationalitäten in ihrem Freiheitskampf zu Hilfe kamen.

Der moralische Vorwurf der Kriegsschuld ist in vielfacher Hinsicht ungerecht. Denn alle Völker haben den Krieg als Verteidigungs- oder als Befreiungskrieg empfunden. Die deutsche Kriegsbegeisterung wurzelte im nationalen Ver-

teidigungswillen gegen den vermeintlichen Überfall von seiten Rußlands. Frankreich führte gleichfalls einen Verteidigungskrieg. Rußland verteidigte Serbien, England verteidigte Belgien. Italien, Bulgarien und Rumänien kämpften um die Befreiung ihrer Volksgenossen.

Vor der Unterzeichnung des Kellogg-Paktes galten eben nicht nur Verteidigungskriege, sondern auch Angriffskriege als legitime Mittel internationaler Politik.

England hatte Transvaal, Japan hatte Rußland, Italien und die Balkanstaaten hatten die Türkei angegriffen, ohne daß dies in irgend einer Weise ihrer nationalen Ehre geschadet hätte. Nach dem Weltkrieg gilt das gleiche vom polnischen Angriff auf Rußland und vom griechischen Angriff auf die Türkei.

Alexander, Cäsar, Napoleon haben ihr Leben lang Angriffskriege geführt und werden dennoch als Helden betrachtet und nicht als Verbrecher.

All dies beweist, daß Kriegsschuld als moralischer Makel rückwirkend nur Heuchelei ist; aber vorwärtsweisend eine sittliche Aufgabe. Es ist und bleibt unser Ziel, einen internationalen Zustand herbeizuführen, der Krieg durch Gericht ersetzt und dadurch den Krieg zu internationalem Räuberhandwerk stempelt. Dann erst gibt es Kriegsschuld. Dann erst wird die Gesellschaft die Urheber der Kriege zur Verantwortung ziehen können, statt wie bisher nur deren Opfer: die Unterlegenen.

Bis dahin bleibt die Kriegsschuldfrage ein Mittel, den Völkerhaß zu schüren, statt ihn zu löschen.

Anders steht die Frage der Verletzung der belgischen Neutralität. Hier handelte es sich um ein Unrecht Deutschlands. Wenn es auch in höchster Not begangen wurde, so bleibt es doch ein schweres Unrecht an einem neutralen Volk. Diese Schuld ist gesühnt. Deutschland hat mit Zinseszinsen bezahlt und gebüßt. Für Belgien und für Nordfrankreich, das es nur über Belgien überfluten konnte.

Darüber hinaus hat die deutsche Nation sich nicht mehr vorzuwerfen als die übrigen. Die Führer, die sie in den Krieg geführt haben, sind ihr verantwortlich für die unglückselige Politik, deren Konsequenzen sie hätten voraussehen können und müssen: aber sie tragen keine Verantwortung gegenüber dem Ausland.

7. Schuld und Schulden.

Auf der Kriegsschuld Deutschlands ruhen die Reparationsforderungen. Auch dies unterstreicht die Bedeutung dieser Frage.

Deutschland muß theoretisch nicht darum Reparationen leisten, weil es den Krieg verloren, sondern weil es ihn angeblich verschuldet hat.

Eine Wiederaufröhlung der Kriegsschuldfrage bedeutet die moralische Wiederaufröhlung der Reparationsfrage.

Ebenso fragwürdig wie die moralischen Grundlagen der deutschen Reparationspflichten sind die moralischen Grundlagen der interalliierten Schulden. Amerika hat mit der Entente einen gemeinsamen Krieg für gemeinsame Ideale geführt; dieser Krieg hat Amerika mehr Geld, Frankreich und England aber mehr Blut gekostet. Die Rechnung ist beglichen. Sie ist mit Blut bezahlt.

Die Erkenntnis des doppelten Unrechts, auf dem die internationale Kriegverschuldung ruht, beginnt sich allmählich durchzusetzen. Es ist Pflicht aller, die dem Frieden, der Gerechtigkeit und der Versöhnung dienen, diese Erkenntnisse nach Kräften zu verbreiten.

Dann wird ein Tag kommen, an dem die Vereinigten Staaten auf die Ententeschulden verzichten werden, die Ententestaaten auf die Reparationen.

Die Welt wird von einem Alp befreit sein, die Wirtschaft von einer schleppenden Last.

Dann erst wird der Weltkrieg in Wahrheit beendet sein. Dann wird die Kriegsschuld, die Kriegsschuld an künftigen Kriegen, die einzig wahre Kriegsschuld, verschwinden.

Dieser Tag wird der Geburtstag der Neuen Welt sein.

VORSCHLAG ZUR REGELUNG DES WIRTSCHAFTSVERKEHRS MIT DER UdSSR.

JOAKIM PUHK

PRÄSIDENT DER INDUSTRIE- UND HANDELSKAMMER, REVAL.

Die russische Gefahr! Darüber ist viel geschrieben und geredet worden, doch immer noch steht dieses akute Problem auf der Tagesordnung. Wenn früher „die rote Gefahr“ nur in der Propaganda der Weltrevolution seitens der III. Internationale erblickt wurde, so hat sich nun die wirtschaftliche Intervention der UdSSR. auf den Märkten Europas und Amerikas hinzugesellt, und der russische Dumping ist zu einer brennenden internationalen Frage geworden.

Seinerzeit schrieb das Hauptorgan der kommunistischen Partei, „Prawda“, über die Ziele des Fünfjahrplanes folgendermaßen: „Der Fünfjahrplan ist der wichtigste Teil des Angriffes des Weltproletariats auf das Kapital, er ist seinem Wesen nach ein Mittel zur Zerstörung der kapitalistischen Wirtschaft, ein großzügiger Plan der Weltrevolution.“ Dieser Satz gibt einen der ideellen Pläne Lenins bezüglich der Zukunft Rußlands wieder, andererseits erscheint es wahrscheinlich, daß Sowjetrußland seine Waren billig auf den Markt wirft und sie zu jedem Preis verkauft, um für die auf diese Weise erhaltene Valuta Maschinen und Fabrikseinrichtungen zu erwerben. Das Ziel der Wirtschaftler Rußlands ist, Rußland wirtschaftlich möglichst unabhängig von der übrigen Welt zu machen, welches Bestreben wir bei der russischen Wirtschaftspolitik bereits seit zehn Jahren beobachten können. Es hat eine großzügige Elektrifizierung (Dieprostoј mit 650.000 PS, Bobrin mit 200.000 PS und Swirtstroј mit 150.000 PS) begonnen, neue Industriezweige sind entstanden und entstehen, um Rußland von anderen Staaten unabhängig zu machen.

Wir können ernstlich bezweifeln, ob diese Pläne durchführbar sind, es muß jedoch anerkannt werden, daß der Export Rußlands von Mineralien und Naphtha, von Holz und Zündhölzern und auf einigen anderen Gebieten sich in der letzten Zeit vergrößert hat. Der Export Rußlands ist von

770 Millionen Goldrubel im Jahre 1926/27 auf 1,2 Milliarden Goldrubel im Jahre 1929/30 gestiegen.

Wie soll dieser Erfolg erklärt werden, während doch in Rußland selbst Not und Armut herrscht? Beim Steigen des Exports von Holz friert in den Städten infolge Mangels an Brennstoff die Bevölkerung Rußlands, beim Steigen des Exports von Naphtha sitzen ganze Gebiete Rußlands in der Dunkelheit, ungeachtet dessen, daß Getreide und Zucker in großen Quantitäten ausgeführt werden, sind diese Produkte in Rußland nur in sehr beschränktem Maße gegen Karten (Rationen) zugänglich.

Der Grund für einen derartigen Widerspruch liegt in der ungeheuren Anspannung, mit welcher der Fünfjahrplan (Pjätiletka) durchgeführt wird, dessen Ziel es nicht nur ist, Rußland wirtschaftlich unabhängig zu machen, sondern auch zu beweisen, daß die kapitalistische Welt vor dem sozialistischen Sowjetstaat kapitulieren muß. Ein Beweis dafür ist der russische Dumping auf dem Weltmarkte, welcher zum Teil schon heute die Grundlagen der kapitalistischen Produktionsordnung erschüttert hat.

Gegen diesen russischen Dumping haben verschiedene Staaten bereits Maßregeln ergriffen. So hat Amerika die Einfuhr von russischem Holz verboten, Kanada hat vor kurzem ein Gesetz gegen den Dumping erlassen, Frankreich Einfuhrerlaubnisscheine (Lizenzen) auf russische Waren eingeführt, und auf Anregung einzelner Staaten hat auch der Völkerbund begonnen, sich mit der russischen Frage zu beschäftigen. Doch das ist nur ein Anfang, und schon in der nächsten Zukunft müßten diesbezügliche Untersuchungen zeigen, welches die Gründe des russischen Dumpings sind und in welchem Umfange die Weltwirtschaft in der Zukunft mit ihm zu rechnen hat.

Es liegt zweifellos im Interesse aller kapitalistischen Staaten, die Erschütterungen, welche die russischen Handelsmethoden hervorgerufen haben, zu vermeiden, aber es genügt nicht, nur eine Frage, und zwar die des russischen Dumpings, zu klären, sondern es müßte das Problem der Regulierung der Beziehungen zwischen der UdSSR. und den kapitalistischen Staaten im vollen Umfang im internationalen Maßstab auf die Tagesordnung gesetzt werden.

Es ist zweifellos wahr, daß die Frage des wirtschaftlichen Verkehrs und der Handelsbeziehungen zwischen der UdSSR. und den kapitalistischen Staaten zu den delikatsten Fragen gehört und dank der eigenartigen staatlichen und sozialen Struktur der UdSSR. eng mit der Politik verknüpft ist. Es ist aber unbestreitbar, daß alle wichtigeren wirtschaftlichen Probleme unbedingt mit den politischen Verhältnissen eng zusammenhängen. So zum Beispiel beruht jeder Handelsvertrag, der zwischen zwei Staaten abgeschlossen ist, außer auf rein wirtschaftlichen, noch auf einer Menge politischer Erwägungen. Die Meistbegünstigung und die Tarifkonventionen sind häufig durch politische Erwägungen bedingt.

Durch die Monopolisierung des Außenhandels hat die UdSSR. ein besonders enges Band zwischen den wirtschaftlichen Beziehungen und der Politik geschaffen. Die wirtschaftlichen Beziehungen der UdSSR. zu den anderen Staaten stehen ganz unter dem Einfluß der Politik. Dank alledem mengen sich unvermeidlich politische Momente in Fragen ein, welche unter anderen Umständen ihre rein wirtschaftliche Natur zu wahren wüßten. Es ist jedoch nicht die Schuld der kapitalistischen Staaten, sondern die Verantwortung dafür trägt die Regierung der UdSSR.

Ich habe schon seit Jahren Gelegenheit gehabt, in der europäischen Presse darauf hinzuweisen, daß die kapitalistischen Staaten in ihren Handelsverträgen mit der UdSSR. benachteiligt werden.

Ich gestatte mir, in dem vorliegenden Artikel nochmals bei den einzelnen Momenten zu verweilen und gleichzeitig auf die Schritte hinzuweisen, die unternommen werden müssen, um die durch das Handelsmonopol und den Dumping der UdSSR. entstandenen Mängel zu beseitigen.

1. Der Grundsatz der Gleichberechtigung und der Gegenseitigkeit.

Wenn wir die zwischen der UdSSR. und den kapitalistischen Staaten abgeschlossenen Handelsverträge prüfen, finden wir, daß in ihnen den Handelsvertretungen Rußlands größere Vergünstigungen eingeräumt werden, als diejenigen, welche die kapitalistischen Staaten einander gewähren oder

den eigenen Bürgern zugestehen. In allen Verträgen wird der Handelsvertretung der UdSSR. die Exterritorialität gewährt, welche sich nicht nur auf die Vertretung selbst und ihre Abteilungen, sondern auch auf eine große Anzahl ihrer Beamten erstreckt. Auch in Bezug auf die Besteuerung und die gerichtliche Verantwortung sind die Handelsvertretungen in einer unvergleichlich günstigeren Lage als die einheimischen Unternehmungen. In einigen Staaten genießen die Handelsvertretungen der UdSSR. völlige Steuerfreiheit, obgleich sie in großem Umfang Geschäfte abschließen und Gewinn erzielen. Die Exterritorialität sichert das Vermögen der Handelsvertretung gegen Beschlagnahme, außerdem geben alle Verträge der Handelsvertretung das Recht, eine Geheimschrift zu benutzen, ein Recht, welches zum Abschluß von Handelsgeschäften durchaus nicht nötig ist und den einheimischen Kaufleuten nicht zusteht, ausgenommen die Möglichkeit, sich kaufmännischer Codes zu bedienen.

2. Das Niederlassungsrecht und die Handelsfreiheit.

Wie schon erwähnt, begünstigen die Handelsverträge die Tätigkeit der Handelsvertretungen der UdSSR. auf dem Gebiet der kapitalistischen Staaten. Sowohl in den Handelsvertretungen als auch in deren Abteilungen können die Angehörigen der UdSSR. ungehindert arbeiten, und ihre Niederlassung auf dem Gebiet der kapitalistischen Staaten ist durch entsprechende Vergünstigungen erleichtert. Dagegen erhält kein Kaufmann eines auswärtigen Staates das Recht, auf dem Gebiet der UdSSR. Handel zu treiben, Waren zu lagern oder persönlich sich niederzulassen. Die in dieser Hinsicht gemachten Versuche sind alle mißglückt.

3. Investierung von Kapital auf fremdem Gebiet.

Da die Tätigkeit der Handelsvertretungen der UdSSR. sich nicht nur auf Außenhandelsoperationen beschränkt, das heißt auf die Lieferung von Waren bis zu den Grenzstationen oder in die Häfen des entsprechenden anderen Staates, und da sie das Recht haben, in fremden Staaten auch Innenhandelsoperationen zu vollführen, und sogar ihre Waren im

Kleinhandel zu verkaufen, benötigen sie zahlreiche Lager-
räume und eigene Einrichtungen in den Häfen. Auf diese
Weise gelingt es ihnen, beträchtliche Kapitalien zu inve-
stieren und sich auch mit solchen Operationen zu beschäf-
tigen, welche eigentlich die einheimischen Unternehmungen
durchführen müßten. Darunter leiden sowohl das Unterneh-
mertum als auch die Arbeiter und Angestellten der kapitalisti-
schen Länder. Vom Standpunkt des Staates aus ist das In-
vestieren von staatlichen Kapitalien eines
fremden Staates unerwünscht und in gewisser Hin-
sicht auch für die Sicherheit des Staates gefährlich.

4. Freiheit des Transits.

Die Handelsverträge zwischen der UdSSR. und den kapi-
talistischen Staaten sichern der ersteren die Freiheit des
Transits durch das Gebiet dieser Staaten auf derselben
Grundlage, wie sie durch die Konvention von Barcelona
zwischen den europäischen Staaten in Kraft gesetzt ist. Die
UdSSR. gewährt jedoch den anderen Staaten nicht dieselbe
Freiheit und ist auch nicht der Konvention von Barcelona bei-
getreten. Dadurch, daß die UdSSR. das Recht des Transits
durch die kapitalistischen Länder genießt, selbst aber dieses
Recht anderen Staaten nicht zugesteht, hat sie es verstanden,
sich eine bevorzugte Stellung zu schaffen, und nützt diese
zum Schaden der kapitalistischen Staaten aus.

5. Warenkredit.

Beim Abschluß von Verkaufsgeschäften mit der UdSSR.,
sei es in Form von Bestellungen bei gewerblichen Unter-
nehmungen oder in Form von Verkauf von Waren, erweist
sich die Frage des Kredits als eine der schwersten. Die
UdSSR. bestellt und kauft hauptsächlich auf Kredit, dabei
fehlt aber dem Privatunternehmer eine Übersicht über das
Ausmaß des Warenkredits an die UdSSR. und den Betrag
seiner unbeglichenen Schulden. Bei der Gewährung von
Kredit muß der Unternehmer auf guten Glauben und gute
Hoffnung handeln, ohne auch nur den geringsten Überblick
über die Verschuldung der UdSSR. zu haben.

6. Verletzung von Handelsgebräuchen.

Die Verletzung allgemein anerkannter Handelsgebräuche
und der kaufmännischen Moral seitens der Handelsvertre-

tungen der UdSSR. ist eine häufige Erscheinung. Für Privatkauflleute und Unternehmer ist dieses besonders aus dem Grunde gefährlich und schädlich, weil diese Erscheinungen dank dem Fehlen einer entsprechenden Registrierungszentrale meist unbekannt bleiben. Viele Unternehmer haben keine Ahnung von den eigentümlichen Gebräuchen der UdSSR., und sie verstehen es nicht, sich gegen mögliche Schikanen zu sichern.

Dies sind die hauptsächlichsten Mängel des wirtschaftlichen Verkehrs zwischen der UdSSR. und den kapitalistischen Staaten, gleichzeitig sind aber diese Mängel so groß, daß unwillkürlich die Frage aufgeworfen werden muß:

Wie sollen die begangenen Fehler verbessert werden?

Ein gewisses Gleichgewicht im wirtschaftlichen Verkehr mit der UdSSR. wäre nur dann denkbar, wenn die anderen, das heißt die kapitalistischen Staaten der staatlichen wirtschaftlichen Front Räterußlands ihre eigene vereinigte Front und Zentralorganisation in Form einer Vertreterin der wirtschaftlichen Organisationen entgegenstellen könnten. Ausgehend von der Anerkennung des Prinzips der Gegenseitigkeit, kann doch wohl den kapitalistischen Ländern nicht verboten sein, was Räte-Rußland erlaubt ist. Wenn Rußland den anderen Ländern eine staatliche Wirtschaftsfront entgegenstellt, so muß es wohl auch den anderen Staaten gestattet sein, sich untereinander zu einigen, um auf der Basis einer festen Ordnung den Handelsverkehr mit Räte-Rußland zu regulieren, und untereinander feste Grundsätze bei dem Abschluß von Handelsverträgen wie auch bei der Abwicklung kaufmännischer Geschäfte in Kraft zu setzen.

Persönlich bin ich zur festen Überzeugung gelangt, daß, wenn die Staaten, welche bereits einen Handelsvertrag mit der UdSSR. besitzen, wünschen sollten, den Vertrag zu revidieren, es ihnen nicht leicht wäre, in dem Vertrag neue bessere Grundsätze zur Geltung zu bringen. Nicht besser ist die Lage derjenigen Staaten, welche noch keinen Handelsvertrag mit der UdSSR. besitzen, aber die Absicht haben, in Zukunft einen solchen abzuschließen. Die UdSSR. wird versuchen, ihnen dieselben Bedingungen aufzuzwingen.

welche sich schon in den bisherigen Verträgen finden, und welche alles andere als günstig sind. Einzeln handelnd, wäre kein kapitalistischer Staat imstande, die UdSSR. zu zwingen, sich im Außenhandelsverkehr zu besseren und normaleren Grundsätzen zu bekennen. Dieses könnten die kapitalistischen Staaten nur durch eine gegenseitige Einigung und gemeinsame Aktion erreichen.

Es ist dringend notwendig, daß die kapitalistischen Staaten sich beim Abschluß von Handelsverträgen mit der UdSSR. feste prinzipielle Grundlagen zu eigen machen, und nur von diesen Grundlagen ausgehend es sich gestatten, mit der UdSSR. in einen Handelsverkehr zu treten. Natürlich kann keine Rede sein von einem nach dem gleichen Muster abgeschlossenen und sich in allen Einzelheiten deckenden Handelsvertrag: die Wirtschaft eines jeden Landes hat ihre Eigentümlichkeiten, welche gewisse Verschiedenheiten in den Handelsverträgen bedingen. Aber in einer Reihe von Hauptfragen wäre es den kapitalistischen Staaten sicher möglich, einen gemeinsamen Standpunkt einzunehmen, und zwar in folgenden Fragen: 1. Abschaffung der Vorrechte der Handelsvertretungen der UdSSR. 2. Zulassung von russischen Waren auf den Markt nur auf der Grundlage des Außenhandels, damit die Handelsvertretungen der UdSSR. nicht mehr die Möglichkeit hätten, auf dem Gebiet fremder Staaten Innenhandel zu treiben und daselbst Kapital zu investieren. 3. Regelung des Niederlassungsrechtes auf der Basis der Gegenseitigkeit.

Damit das Unternehmertum der kapitalistischen Staaten mehr oder weniger über den Umfang des an die UdSSR. eröffneten Warenkredits unterrichtet sei, wäre es notwendig, bei einer der internationalen Wirtschaftsorganisationen eine entsprechende Registratur einzurichten.

Zu einer derartigen Organisation könnte sich unter gewissen Voraussetzungen die internationale Handelskammer entwickeln, da hinter ihr die Nationalkomitees der einzelnen Staaten stehen. Durch diese Komitees könnten alle notwendigen Daten über die Größe der Rußland gewährten Kredite und über die Tätigkeit der Handelsvertretungen der UdSSR. der Registraturabteilung der internationalen Handelskammer zugehen und dort zusammengefaßt werden.

Endlich müßte dieses Bureau sich mit der Registrierung der Fälle befassen, in denen der UdSSR. Verletzungen von Handelsgebräuchen und der kaufmännischen Moral nachgewiesen werden können.

Diese Grundgedanken habe ich seinerzeit in der internationalen Handelskammer auf die Tagesordnung gebracht und in fünf Vorschlägen zu folgenden Thesen zusammengefaßt:

1. Es ist wünschenswert zu erklären, daß die mit dem Rätebund abgeschlossenen Handelsverträge gleiche Bedingungen enthalten und gleiche Standpunkte vertreten. In erster Linie ist die Forderung der Anerkennung des Grundsatzes der Gegenseitigkeit konsequent durchzuführen, das heißt die Rechte und Begünstigungen, welche einer Seite zugestanden sind, müssen auch der anderen Seite zuteil werden.

2. Beim Abschluß eines Handelsvertrages mit Räte-Rußland ist der Grundsatz durchzuführen, daß die Bürger des eigenen Staates nicht in eine schlechtere Lage versetzt werden als die Handelsvertretung Räte-Rußlands (betrifft das Fremdenrecht, das Recht der Chiffrebenutzung, die Exterritorialität).

3. Solange es den Bürgern anderer Staaten nicht gestattet ist, in Räte-Rußland Innenhandelsoperationen durchzuführen und mit Bürgern Räte-Rußlands in Geschäftsbeziehungen zu treten, soll man sich in Hinsicht des Handelsverkehrs mit Räte-Rußland mit der Abwicklung von nur Außenhandelsoperationen begnügen, das heißt mit Kauf oder Verkauf an Räte-Rußland entweder fob, cif oder franko Grenze, wobei der Begriff „Außenhandel“ folgendermaßen zu definieren ist:

„Unter Außenhandel sind Handelsoperationen zu verstehen, welche zwischen zwei oder mehr Parteien abgewickelt werden, wobei das Objekt der Operation sich auf dem Gebiet des einen, der Käufer (Empfänger der Ware) auf dem Gebiet des anderen Staates befindet und deren handeltechnische Durchführung von seiten des Lieferanten der Ware sich nicht auf das Gebiet des anderen Staates erstreckt.

Alle handelstechnischen Operationen, wie Ausladen, Verzollen, Weiterbeförderung der Ware, ihre Umadressierung,

das Befördern derselben auf Lager usw., sind ihrem Charakter nach als Innenhandelsoperationen anzusehen.“

4. Es ist notwendig, zu erklären, daß in Hinsicht der Freiheit des Transits Räte-Rußland gegenüber die Forderung der Gegenseitigkeit gestellt werden muß, das heißt, daß Räte-Rußland, in bezug auf die Freiheit des Transits der Waren anderer Länder durch Rußland, die von den europäischen Staaten akzeptierten Bedingungen und Bestimmungen anerkennt.

Es ist notwendig, zu erklären, daß bei der internationalen Handelskammer ein spezielles Bureau gegründet wird zur Registrierung der Zahlungsverpflichtungen und der Verletzungen von Handelsgebräuchen seitens des Rätebundes.

Diese hier aufgestellten Thesen haben nicht den Zweck, den Handelsverkehr mit dem Rätebund zu schädigen, sondern sollen ihn regeln.

Auch die Paneuropa-Bewegung darf an der Frage der Entwicklung der Beziehungen zwischen der UdSSR. und den kapitalistischen Staaten nicht schweigend vorübergehen. Es handelt sich nicht darum, wie wir uns das zukünftige Großeuropa vorstellen, ob mit oder ohne Rußland, sondern darum, wie der Einfluß der UdSSR. zu beseitigen ist, damit dieser der Umordnung Europas keine Hindernisse bereitet. Der gefährlichste Feind des zukünftigen Großeuropas ist die wirtschaftliche und politische Aggressivität der UdSSR. Dagegen müssen schon rechtzeitig wirksame Gegenmittel gesucht und gefunden werden.

PANEUROPA UND SOZIALISMUS.

VON JULES DESTREE.

(„Le Soir“, Brüssel.)

Man schickt mir eine Zeitschrift, die ich nicht kannte: „L'Amitié française“, Organ der Annäherung zwischen Frankreich und dem Ausland, und ich lese dort auf der Titelseite einen Artikel „Wohin geht Europa?“, kräftig, energisch, scharfblickend. Ich zitiere daraus: „Die Krankheit Europas ist in einem so vorgerückten Stadium, daß jede Verzögerung seiner Heilung zum Verbrechen gegen die Menschheit, zur Bedrohung der Zivilisation, zum Sakrileg an Millionen unschuldigen Menschen wird, die am Altar des Kriegsgottes geopfert worden sind...“

Um diesen Wirtschaftskrieg zu beenden, drängt sich eine Notwendigkeit auf: Die schleunige Einberufung einer internationalen Wirtschaftskonferenz, die von aller traditionellen Kleinlichkeit der Diplomaten frei ist und deren Aufgabe es wäre, im Rahmen der Möglichkeiten einen Plan zum Abbau der Zollgrenzen festzulegen, die eine der Hauptursachen der Krise sind, die uns bedrängt...

Maßnahmen gegen die Arbeitslosigkeit, die nur einen lokalen Charakter haben, führen zu nichts. Sie müssen im internationalen Maßstab ergriffen werden, im weitesten Sinne des Wortes, denn die gegenseitige Abhängigkeit der Völker ist zur Stunde soweit fortgeschritten, daß kein Land es sich erlauben könnte, sich ihr zu entziehen.“

Ich sehe nach dem Namen des Verfassers: Leonardo Blum. Ich hatte zuerst Léon Blum gelesen. Und ich wollte freudig ausrufen: Endlich! — die Stimme eines großen Sozialisten hat sich für die europäische Föderation erhoben. Über dieses wertvolle Bekenntnis wäre ich glücklich

gewesen. Denn da ich immer klarer in der Organisation Europas die Lösung der Probleme des Friedens, der Abrüstung, der Krise sehe, so hätte ich als Anhänger der sozialistischen Partei mit Freude das Bekenntnis des internationalen Sozialismus zu dieser Heilsidee begrüßt. Ja, ich weiß sehr wohl, daß die Sozialisten ihr nicht feindlich gegenüberstehen, aber ich finde sie indifferent, oder mehr oder weniger lau. Mein Freund Troclet schreibt in einem Bericht über die Debatte im Generalrat über die Abrüstung: „Der neue Artikel verkündet erneut als eines der Hauptziele der belgischen Arbeiterpartei die Abschaffung der Kriege durch eine positive Organisation des Friedens zwischen den Völkern und legt unser Aktionsprogramm für die Abrüstung auf internationalem und nationalem Gebiete fest. Das zu erreichende Ziel ist die allgemeine Sicherheit, die jeden militärischen Apparat überflüssig macht. Auf internationalem Gebiet müssen wir jede Initiative zur allgemeinen Abrüstung unterstützen.“

Alle diese Vorschläge zielen wohlverstanden auf die allgemeine Abrüstung hin. Gibt es einen, der mehr Aussicht auf Erfolg in der nächsten Zukunft hätte, als jener Briands?

Es wäre mein Wunsch, daß in der belgischen Arbeiterpartei und in allen sozialistischen Partei Europas eine ständige, begeisterte, energische Propaganda für Panuropa durchgeführt werde und daß so das dumpfe und verzweifelte Streben von Millionen von Industriearbeitern, die zur Arbeitslosigkeit und von Bauern, die zum Elend verurteilt sind, gestützt und gestärkt werde.

Das ist, glaube ich, die dringendste und fruchtbarste Aufgabe der Gegenwart.

EIN ZEITGEMÄSSES BUCH.

KARL RENNER
STAATSKANZLER A. D.

„Tatsachen und Zahlen Europas“ von Wladimir Woytinsky, Paneuropa-Verlag 1930.

Der ausgezeichnete Statistiker Woytinsky hat in diesem Werke auf mehr als zweihundert Seiten die wirtschaftlichen und sozialen Daten zur Beurteilung der augenblicklichen Lage der europäischen Wirtschaft in erstaunlicher Übersichtlichkeit zusammengetragen. Europa ist durch die wirtschaftlichen Umschichtungen der Nachkriegszeit sich selbst und der Welt zum Problem geworden. Der Verfasser hat im Jahre 1926 eine Arbeit „Die Vereinigten Staaten von Europa“ veröffentlicht, das sich die Aufgabe stellte, die gegebenen Auswege aus der wirtschaftlichen und kulturellen Not Europas zu beleuchten. Alarmierende Tatsachen wurden den Wirtschaftspolitikern Europas vor Augen gestellt, Tatsachen, welche die Entthronung Europas und die Enteuropäisierung der Welt befürchten ließen. Diese Tatsachen bilden ja die Grundlagen aller Vorschläge zur Schaffung der Vereinigten Staaten von Europa. Die Wirtschaftsnot des alten Erdteiles, die durch die Umschichtung der Weltwirtschaft gegeben war, ist noch verschärft durch die Handelspolitik der großen und kleinen Staaten des Kontinents, die unter der trügerischen Vorstellung einer möglichen Autarkie ihres Wirtschaftsgebietes Europa zersplittern und einer wahren zollpolitischen Anarchie überantworten. Seit dem Jahre 1926 hat sich — und das gibt dem Werke Woytinskys seine aktuelle Bedeutung — vieles verändert. Das Europa von heute ist nicht mehr das Europa, das sich um die Stabilisierung seiner Währungen, um die Wiederherstellung seiner Wirtschaft bemühen mußte. Die Geldverhältnisse, die Kreditbeziehungen der Staaten und der wechselseitige Austausch der Wirt-

schaftsgebiete haben festere Gestalt angenommen und das Ergebnis ist, daß sich die Stellung Europas in der Weltwirtschaft etwas gebessert hat. Der Anteil Europas an der Weltwirtschaft ist günstiger geworden: Das Gold kehrt langsam in die alte Welt zurück, die Goldbestände Amerikas nehmen ab, die der europäischen Staaten wachsen. Die Verteilung der Umsätze des Welthandels weist bereits ein Wiederansteigen der Einfuhr Europas ohne Rußland auf 53.5 (statt 57.9 im Jahre 1913) und der Ausfuhr auf 44.8 (gegen 50.9) auf. Der Vorkriegsstand ist, wie man sieht, noch nicht erreicht, aber schon ist eine Annäherung feststellbar. Die Bevölkerungsbewegung Europas, die ja die tiefen Wunden des Krieges, vor allem im Rückgang der Geburtenzahl nicht verkennen läßt, verspricht zwar einen baldigen Ausgleich der Kriegsverluste, aber sie verkündet nach Woytinsky einen weltgeschichtlichen Wandel: „Gerade jetzt überschreiten die Völker Europas die geschichtliche Schwelle zwischen der langen Periode der unaufhaltsamen Zunahme ihrer erwerbstätigen Bevölkerung und einer anderen Ära, in der diese Triebkraft der Expansion, der Eroberungskriege gegen die übrige Welt und der Wettbewerbskampf untereinander nicht mehr wirken wird“ (Seite 75).

Das Buch behandelt nacheinander das Ernährungs-, Rohstoff-, Absatz- und Kolonialproblem und kommt dabei in jedem Abschnitt zu bedeutungsvollen Ergebnissen. Europa ist um etwa 70 Prozent ärmer als Nordamerika, um 60 Prozent ärmer als Australien. „Der Herd der Armut und des Leerlaufes seiner produktiven Kräfte liegt auf seinen Feldern und Wiesen“ (Seite 191). Die Entwicklung der europäischen Landwirtschaft ist der eine

Teil des Problems des Wiederaufstieges Europas. Andererseits leben mehr als 50 Prozent der Bevölkerung Europas (ohne Rußland) von Lohn oder Gehalt. „Die moderne industrielle Produktion, die auf den Massenverbrauch eingestellt ist, kann nur eine Produktion für die Volksmassen sein, und ihre Erweiterung ist nur Hand in Hand mit dem Aufstieg der arbeitenden Volksmassen denkbar“ (Seite 195). Eine leistungsfähige Wirtschaft braucht einen aufnahmefähigen Binnenmarkt, eine kaufkräftige Bauern-

schaft und Arbeiterklasse. Darüber hinaus aber „stellt Europa eine Einheit im Rahmen der Weltwirtschaft dar, seine Staaten sind miteinander weit enger verflochten als mit den überseeischen Ländern, sie sind gezwungen, eine gemeinsame Sozialpolitik zu führen, ebenso wie das Leben sie zum Abschluß internationaler Kartelle zwingt“ (Seite 204). Das Buch schließt in dem Satz „Ausschlaggebend ist die Richtung der Entwicklung: Zum Frieden, zum Wohlstand, zum sozialen Aufstieg der Volksmassen, zum Zusammenschluß Europas!“

B U C H B E S P R E C H U N G E N

Nie wieder Krieg!

Internationaler Gewerkschaftsbund.
Amsterdam 1930.

59 Bilder: Photographierter Heroismus; allen zur Ansicht empfohlen, die dem Kriegsroman und Kriegsfilm mißtrauen. Mund und Unterkiefer weggeschossen. Unterkiefer und Kinn weggeschossen. Mund und Nase vollkommen weggeschossen. Heroischer Realismus?

Diese 59 Bilder soll jeder schauen, erleben, bedenken. Fürchtet den Krieg nicht! Haßt den Krieg nicht! Seht diesen Invaliden ins Gesicht und seht ruhig dem Krieg ins Gesicht! Zieht alle Konsequenzen!

Victor Margueritte: Vaterland!

Ernst Rowohlt-Verlag, Berlin 1931.

Margueritte, der große französische Dichter, erhebt sein Wort für den Frieden. Es ist ein Mahnruf in letzter Stunde. Abkehr von allen Vorurteilen, die den Weg zur Verständigung versperren, Einkehr zur Erkenntnis der Wahrheit, Umkehr zur Vernunft wird hier gefordert. Margueritte zeigt, welche Umformungen und Entstellungen der Begriff Vaterland seit der großen Revolution erfahren hat, wie dieses Wort seiner weltumspannenden Bedeutung beraubt und als Schlagwort des Militarismus mißbraucht wurde. Als Franzose wen-

det er sich gegen die Behauptung von der alleinigen Kriegsschuld Deutschlands und fordert die Revision der Verträge und die allgemeine Abrüstung. So sieht er die Notwendigkeiten einer Neuorganisation Europas, die den Weltfrieden sichern soll. Wenn auch nicht immer realistisch, so ist es doch ein ehrliches Buch, das allgemeine Anerkennung verdient.

Lie. Dr. Hans Hartmann: Die junge Generation in Europa.

Der Neue Geist-Verlag, Berlin 1930.

Hartmanns Schrift hat mit Recht die allgemeine Aufmerksamkeit auf sich gezogen. Denn sie zeigt, wie notwendig es ist, gewisse Auffassungen vom Wesen der Jugend, ihrem Wirken und Wollen zu revidieren. Die Anlage von Hartmanns Schrift selbst läßt uns bereits erkennen, wie wenig „romantisch“ die junge Generation in Europa ist. Und das ist vielleicht das größte Verdienst des Buches, daß es in sachlicher und konkreter Weise die geistige Lage der Jugend und ihre Organisationsformen in den einzelnen Ländern Europas analysiert und die Gemeinsamkeiten ihrer Bestrebungen aufzeigt, die so groß sind, daß man wirklich bereits von einem europäischen Gemeinschaftsbewußtsein sprechen kann. Einen Einwand gegen Hartmann kann man freilich nicht unter-

lassen: daß er die radikale Jugend von rechts und links fast gar nicht berücksichtigt. Dadurch wird das Bild, das wir erhalten, verzerrt und gewiß kommt die große Krise der Zeit in dem Buch zu wenig zur Geltung. Aber wesentlich ist der Wille zum Aufbau und darum begrüßen wir das Buch.

Leopold Dingräve: Wo steht die junge Generation?

Eugen Diederichs Verlag, Jena.

Dingräve beschränkt sich nur auf Deutschland. Auch er schildert nicht die junge Generation, sondern im wesentlichen nur jene Schichten des Bürgertums, die durch die Enttäuschungen der Nachkriegsentwicklung in Deutschland ins Lager des extremen Nationalismus getrieben wurden. Darüber hinaus legt er die Triebkräfte dar, die alle jungen Menschen beherrschen, die an einer revolutionären Lösung der geistigen wie wirtschaftlichen Krise zweifeln und spricht von jener großen Masse, die unerkant und stumm den Ereignissen gegenübersteht, und doch vielleicht zu entscheidendem Eingreifen berufen sein wird. Die Schrift ist eine willkommene Ergänzung zu Hartmanns Buch und fesselt immer durch ihre eindrucksvollen Untersuchungen, auch wo man dem Verfasser nicht beipflichten kann.

Walter Hagemann: Deutschland am Scheidewege.

Einführung von Ludwig Kaas.

Herder & Co., Freiburg im Breisgau 1931.

Nach Bereinigung der Reparationsfrage und nach der Räumung des Rheinlandes sieht sich die deutsche Außenpolitik der großen Frage gegenüber, welches der Weg der Zukunft ist. Hagemann gibt den Standpunkt des Zentrums wieder. Das Ziel, das die deutsche Politik beherrschen muß, ist klar: Die Wiedergewinnung der Freiheit. Der Weg? Er soll durch christliche Ethik bestimmt sein, die die Machtpolitik der

Vorkriegszeit überwinden und zu internationaler Organisation der Völker führen soll. Darum ist auch Paneuropa wünschenswert. Einer vollkommenen Verwirklichung des Gedankens in der Gegenwart steht der Verfasser skeptisch gegenüber. Wenn aber Deutschland sich auf die Idee der geistigen Universalität wiederbesinnt, kann es in der Paneuropafrage führend werden und dem europäischen Friedensgedanken dienen.

Nikolaus Japikse: Europa und Bismarcks Friedenspolitik.

Deutsche Verlagsgesellschaft für Politik und Geschichte, Berlin.

Das Buch schildert in kurzer Fassung die große Politik Europas vom Frankfurter Frieden bis zu Bismarcks Abgang. Die verschiedenen Konfliktpunkte und Krisen werden mit sicheren Strichen dargestellt, so das Verhältnis des neuen deutschen Reiches zu dem rasch wiedererstarkten Frankreich. Deutlich tritt zutage, wie Bismarck es anlegt, Frankreich keineswegs stets zu demütigen oder gar zu vernichten, wie er aber durch die Kunst seiner Bündnispolitik Frankreich die möglichen Verbündeten entzieht. Das Buch ist das Ergebnis jahrelanger, ebenso folgerichtiger wie ernster Studien. Es soll nicht nur einen Ausschnitt aus der großen Politik der jüngsten Vergangenheit schildern, sondern es will beitragen zur Klärung der Ursachen des Weltkrieges. Die These, daß der Weltkrieg nur eine Fortsetzung der Gewaltpolitik Bismarcks gewesen sei, wird hier von einem ausländischen Historiker hohen Ranges bloßgestellt und zurückgewiesen, der wegen seines streng objektiven Urteils bei den Gelehrten namentlich der angelsächsischen Länder größte Achtung genießt.

Attilio Cabiati: Der Widersinn der Reparationen und die internationale Bank.

Verlag Robert Klett & Co., Berlin.

Der Zusammenhang zwischen der Weltwirtschaftskrise und dem Reparations-

problem wird durch die vorliegende Schrift in überzeugender Weise dargelegt. Der Verfasser, Direktor des italienischen Außenhandelsinstituts, nimmt die Gedankengänge Schachts vorweg und sieht einen Ausweg nur in einem Verzicht Amerikas auf die Kriegsschulden, der allein Deutschland von den Lasten des neuen Planes befreien kann. Das Buch verdient die Aufmerksamkeit aller, die eine Neuorientierung der europäischen Politik wünschen.

Paul Scheffer: Sieben Jahre Sowjetrußland.

Bibliographisches Institut, Leipzig.

Dieses Buch nimmt in der Rußlandliteratur der letzten Jahre eine besondere Stellung ein. Ein Mann, der sieben Jahre die Entwicklung in der Sowjetunion beobachtet hat, legt hier seine Eindrücke in chronologischer Weise nieder. So erhalten wir ein anschauliches Bild der Entwicklung des Lebens, der Wirtschaft und der Politik dieses Landes, von dem die Zukunft Europas in so hohem Maße abhängt. Die letzte Zeit freilich wird von Scheffer nicht behandelt, da er ja bekanntlich aus Rußland ausgewiesen wurde. Was er aber schildert, genügt: Das dunkle, schwere Ringen eines Riesenvolkes, dessen Bedeutung angesichts der Zersplitterung Europas klar wird, dessen Deutung aber unserer Zeit noch nicht möglich ist.

Dr. Viktor Engelhardt: Weltbürgertum und Friedensbewegung, erster Band.

Neuer Breslauer Verlag, Breslau 1930.

Eine Geschichte des Friedengedankens, im Orient, in der Antike und im christlichen Mittelalter. Geschichte einer Tragödie. Die Tragödie der nichtverwirklichten Idee. Nur ein Europäer konnte eine solche Geschichte schreiben; denn nur Europa stellte die Idee in so starkem Gegensatz zur Wirklichkeit, daß er ihre Unausführbarkeit gleichsam als Wesensmerkmal erklärte. Und darum, so verdienstvoll diese Geschichte auch ist, was ist ihr Wert? Wir

brauchen Geschichte von Verwirklichungen, nicht von Ideen.

Meyers Handatlas.

Bibliographisches Institut, Leipzig.

„Meyers Handatlas“ ist das Kartenwerk unserer Zeit. Man braucht nur die neu hinzugekommenen Karten zu überfliegen, um dies bestätigt zu finden. Hier sind bereits die Entdeckungen von Byrd und Wilkins am Südpol, die kommunale Neugliederung des Ruhrgebiets, die neue Verwaltungseinteilung der Sowjetunion und viele andere Veränderungen der Erdoberfläche verzeichnet. Neben den großen Übersichten aller Länder und Erdteile finden wir zahlreiche Sonderkarten, zum Beispiel über den Luftverkehr in Mitteleuropa, ferner viele wirtschafts- und kulturgeographische Karten, wie Mineralfundstätten, Staatsformen, Völker und Sprachen Europas, deutsche Mundarten, Landwirtschaft, Mineralien, Industrieverteilung, Verbreitung der Deutschen im Ausland usw. Die Farbigekeit der Karten und die Klarheit des Druckes sind für den gegebenen Maßstab erstklassig.

Gotha 1931.

Verlag von Justus Perthes in Gotha.

Preis RM. 24.—.

Für alle politisch und wirtschaftlich interessierten Kreise bleibt es das unentbehrlichste Nachschlagewerk, dessen größter Vorzug neben seiner peinlichen Genauigkeit und Durcharbeitung aller Quellen gerade darin beruht, daß es mit der Zeit geht und sich deren Erfordernissen anpaßt. Verfassung, Behörden, Wirtschaft, Ein- und Ausfuhr, Finanzen, Währung, Bevölkerung, Wehrverfassung und vieles andere ist bei allen Ländern der Erde eingehend dargestellt und sorgfältig durchgearbeitet. Auf den neusten Angaben beruhende Namenslisten aller maßgeblichen Dienststellen unterrichten über alle die Persönlichkeiten, die im öffentlichen Leben von Bedeutung sind. **W. Sch.**

Es ist nicht nötig, daß der Mensch in seinem Munde Millionen von Bakterien beherbergt und ungestört sich vermehren läßt, die nicht allein für die Zähne, sondern auch für die Gesundheit gefährlich sind. Odol überzieht Mundhöhle und Zähne mit einer dünnen, antiseptischen Schicht und hemmt damit die Entwicklung der Bakterien. Nehmen Sie den Kampf gegen diese Schädlinge auf. Spülen Sie nach jeder Mahlzeit mit Odol.

Gütermann's

Nähseide

ALLE AUSKUNFTE

Über Veröffentlichungen der Presse seit 1919

aus den einschlägigen Gebieten, wie Internationale Politik, Politik des Deutschen Reiches, der Länder und Gemeinden, Parteipolitik, Rechtspflege, Kulturpolitik, Frauenbewegung, Handel, Industrie, Handwerk und Gewerbe, Bodenpolitik, Finanzwesen, Verkehrswesen, Zollwesen, Sozialpolitik, Versicherungswesen usw. erteilt das

Zentral-Archiv für Politik und Wirtschaft

München, Ludwigstraße Nr. 17a - Telefon-Nr. 33-4-39

Der Zwiebelfisch

Zeitschrift über Bücher, Kunst und Kultur

erscheint im 23. Jahrgang

*Aus dem Inhalt des
letzten Heftes:*

Thomas Mann: Die geistige Situation der modernen Schriftsteller.

Karl Wolfskehl: Das unsterbliche München.

Ege: Wilh. Leibl, der Maler des 19. Jahrh.

Josef Frank: Was ist modern?

Plaut: Kritik der Buchkritik.

Marchand: Henrik Moor.

Illustrationen von *Alfred Kubin*.

Glossen, Theater-, Film- und Bücherbesprechungen.

Pressestimmen:

»Der *Zwiebelfisch*, die bekannte übermütig satirische, literarische Zeitschrift, setzt sich temperamentvoll und witzig mit der Kunst- und Kulturbureaukratie auseinander.«
(*Berliner Börsenzeitung*).

»Der *Zwiebelfisch*, die Zeit- und Streitschrift Hans von Webers, zeigt in der neuen Form einen angriffslustigen Geist.«
(*Münchener Zeitung*).

»Wie immer, zeichnet sich ‚Der *Zwiebelfisch*‘ auch diesmal durch unerschrockene Ausfälle gegen Theaterzensoren und allerhand zeitgenössischen Unfug auf ‚kulturellem‘ Gebiete aus. Das Heft ist unterhaltsam, was man nicht vielen Zeitschriften nachsagen kann.«
(*Prager Presse*).

»Der *Zwiebelfisch* ist eine Zeitschrift, die wir allen literarisch Interessierten empfehlen können.«
(*Westf. Zeitung*).

VERLANGEN SIE, BITTE, EIN PROBEHEFT!

Sozialistische Monatshefte

Herausgeber Joseph Bloch

Preis pro Quartal 3 Mark, Einzelheft 1 Mark

Vorzugsausgabe (auf besonders schönem Papier) pro Quartal 6 Mark, Einzelheft 2 Mark

Das neueste Heft enthält:

Dr. Richard Kleineibst

Schwankung oder Schwenkung?

Prof. Anna Siemsen

Staatsbürgerliche Erziehung

Paul Kampffmeyer

Die Rolle des Staats im Marxismus

Dr. Rudolf Wissel M. d. R.

Lohnausgleich durch ersparte Arbeitslosenunterstützung

Niko Imnaischwili

In und um Georgien

Dr. Walther Pahl

Raum für den sozialistischen Vortrag

Dr. Georg Wolff

Das Qualitätsproblem in der Bevölkerungspolitik

Ernst Untermann

Neue Lieder für die Muse

Dr. Paul Ferdinand

Schmidt

Kunstabücher und Kunstwerke in unserer Zeit

Arno Nadel

Die Geister der Toten werden euch einst beneiden

Die Europakonferenz des Völkerbunds / **Dr. Walther Maas** — Bolschewistische und nationalsozialistische Gewerkschaftspropaganda / **Dr. Adam Hüfner** — Vom deutschen Volk / **Dr. Herbert Kühnert** — Philosophische Forschungswege / **Dr. Christian Herrmann** — Protonen und Elektronen / **Dr. Wladimir Lasarew** — Der historische Jesus / **Prof. Theodor Siegfried** — Heilpädagogik / **Dr. Lisbeth Berndt** — Die Situation der Oper / **Herbert Trantow** — Der neue Wagnerstil / **Felix Stössinger** — Die Wünschelrute / **Dr. Heinrich Lux** — Zur Argrarkrise / **Dr. Hans Wilbrandt** — Das neue Museum in Berlin / **Ludwig Hilbersheimer** — Die Toten: Eduard David, John Edelheim, Eugen Goldstein, Paul Hensel, Oskar Nedbal, Ulrich Rauscher, Johannes Rehmke, Josef Wolfsthal; und anderes mehr.

Man abonniert in allen Buchhandlungen und auf jeder Postanstalt sowie direkt beim unterzeichneten Verlag. Für Bibliotheken bilden gebundene Bände der Sozialistischen Monatshefte ein wertvolles Nachschlagemittel.

Probehefte werden jederzeit kostenfrei übersandt

Verlag der Sozialistischen Monatshefte, Berlin W 35

CHRISTIAN MORGENSTERN

GALGENLIEDER

101.-107. Tausend / Geheftet M 2.- / In Ganzleinen M 4.-
100. Tausend als Jubiläumsausgabe in Ganzpergament M 14.-

PALMSTRÖM

62. Tausend / Geheftet M 2.- / In Ganzleinen M 4.-

PALMA KUNKEL

36. Tausend / Geheftet M 2.- / In Ganzleinen M 4.-

DER GINGGANZ

25. Tausend / Geheftet M 2.- / In Ganzleinen M 4.-

ÜBER DIE GALGENLIEDER

Geheftet M 2.- / In Halbleinen M 3.50 / In Ganzleinen M 4.-

MELANCHOLIE

21. Tausend / Gedichte / Mit einem Porträt des Dichters
- In Ganzleinen M 4.-

KLEIN IRMCHEN

Ein Kinderliederbuch mit handkolorierten Zeichnungen von J.L. Gampp
10. Tausend / In Halbleinen M 6.-

Verlangen Sie ausführliche Prospekte mit Pressestimmen!

BRUNO CASSIRER VERLAG / BERLIN W 35

Die grundlegende, an Vielseitigkeit unübertroffene russische Geschichte aus der Feder eines deutschen Historikers

Karl Stählin

Geschichte Rußlands

von den Anfängen bis zur Gegenwart

Band 2: „Von Peter dem Großen bis zum Ende Katharinas II.“

Gr. 8°, XII und 752 Seiten und 2 Kartenbeilagen. Geheftet RM 20.—, Halbleinenband RM. 24.—.

Zum ersten Male seit vielen Dezennien hat ein berufener deutscher Geschichtsforscher die Aufgabe übernommen, die Entwicklung des russischen Staates und Volkes von den Anfängen bis zur Gegenwart in einer alle Lebensgebiete umfassenden, Persönliches und Allgemeines zur Einheit verbindenden Darstellung aufzuzeigen. Der mit hervorragendem Einfühlungsvermögen für das wirklich Bedeutungsvolle auch einer uns vielfach fremdartigen Welt begabte Verfasser fußt auf der großen Tradition der deutschen Historiker. Der universale Standpunkt und die Prägnanz des Ausdrucks erinnerten die Kritik wiederholt an das Vermächtnis Rankes. Zugleich aber ist das plastische Gesamtbild durch eine reizvolle Fülle interessanter Einzelheiten aus der materiellen und geistigen Kultur der russischen Gesellschaft belebt. Mit Katharina II. und ihrer Epoche, die den großen Abschluß des 18. Jahrhunderts bildet und zugleich in das 19. überleitet, erreicht die Schilderung einen ihrer Höhepunkte. Sie ist mit keinen anderen der meistens von russischer Seite aus gesehenen Darstellungen zu vergleichen.

Band 1: „Bis zur Geburt Peters des Großen“

Gr. 8°, 446 Seiten und 3 Kartenbeilagen. Geh. RM 8.50, Halbleinenband RM 11.—.

Ost-Europa-Verlag / Berlin W. 35 und Königsberg i. Pr.

**Europäische
Revue**

Herausgeber: Karl Anton Prinz Rohan

Vorsitzender des Beirates:

D. D. Dr. h. c. Wilhelm Solf

Leiter: Dr. Max Clauss, für den literar. Teil: Efraim Frisch

Seit 1925 geht die von dem Österreicher Karl Anton Prinz Rohan ins Leben gerufene Monatsschrift unbeirrt und mit stets wachsendem Erfolge den Weg der konstruktiven Kritik, der geistigen Verantwortung, des Willens zur politischen Form.

Alle Fragen der Politik, Kultur und Wirtschaft finden Eingang in die „Europäische Revue“, die als lebendiger Zeuge des zeitgenössischen Geschehens eine führende Stellung in der deutschen Geisteswelt einnimmt.

Im Aprilheft erscheint u. a.:

Richard Riedl: Die deutsch-französische Bindung / Carl Schmitt: Die Wendung zum totalen Staat / Friedrich Gundolf: Bismarcks Gedanken und Erinnerungen als Sprachdenkmal

Die „Europäische Revue“ ist durch den gesamten Buchhandel zu beziehen
Einzelheft M. 2.—, 1/4 jährlich M. 6.—, jährlich M. 20.—

Probehefte kostenlos durch den Verlag:

Europäische Revue G. m. b. H., Berlin SW 68, Kochstraße 9/III

KULTURWEHR

ZEITSCHRIFT FÜR MINDERHEITENKULTUR UND -POLITIK

BERLIN-CHARLOTTENBURG 4

SCHLÜTERSTRASSE 57, V

AUS DEM 6. JAHRGANG

u. a.:

Minderheit ist, wer will?

Italienische Politik

Staatsbürgerliche Loyalität der
Minderheiten

Aus dem kulturellen Leben der
Lausitzer Serben nach dem
Weltkriege

Agrarpolitische Ausnahmegesetze
gegen die nationalen Minder-
heiten in Deutschland

Der 6. Minderheitenkongreß

Lehrerschaft und Mittelschulen der
deutschen Minderheit in Polen

Der „Fall Vydunas“

Ferner: Informationen und Berichte, reichhaltige Presse-
rundschau, Bücherbesprechungen und Mate-
rialsammlungen zur Minderheitenfrage.

UNABHÄNGIGE ZEITSCHRIFT ZUR KRITISCHEN
ORIENTIERUNG AUF ALLEN GEBIETEN DES
MINORITÄTENPROBLEMS

Jährlich 12 Hefte

Vierteljährlich: Inland: RM. 2.50; Ausland: \$ 1.—

Zu beziehen durch alle in- und ausländischen Buchhandlungen oder
direkt vom Verlag

PRESSESTIMMEN
über
„LOS VOM MATERIALISMUS“
von
COUDENHOVE-KALERGI

Preis: Ganzleinen RM. 8.—, broschürt RM. 5.50

„Vossische Zeitung.“

Dieses Buch ist ein Katechismus einer aristokratischen Weltauffassung und gleichzeitig ein Aufruf zur aristokratischen Politik. Es gehört mit zu jenen Büchern, welche die Grundlage des neuen, in Bildung begriffenen Weltbildes schaffen . . .

Colin Ross

„Neue Freie Presse.“

Hier redet nicht nur ein politischer Kopf, auch ein Wirtschafts- und Menschenreformer, ein Staatendenker und Seelenforscher, ein Biolog und Prophet . . .

Stefan Grossmann

„Deutsche Allgemeine Zeitung.“

Das Buch steckt fast auf jeder Seite voll von solchen kräftigen Formulierungen, die die Gegenwart entschleiern . . . Man kann es aufschlagen wo man will, man wird immer durch die kluge, klare Eleganz der Gedanken überrascht . . .

Tiltsch

„Journal de Genève.“

Dieses Buch verdient, ebenso wie die früheren Werke Coudenhoves, gelesen und außerordentlich durchdacht zu werden, auch von jenen, die seinen geistigen Ausgangspunkt nicht anerkennen.

„Neues Wiener Journal.“

Es gibt beinahe kein Daseinsproblem, das Coudenhove nicht unter dem Gesichtswinkel der beiden Weltanschauungen Materialismus und Idealismus behandelt, durch alle Zeiten der Welt verfolgt und schließlich für unsere Tage im Sinne seiner heroischen Ethik löst.

„Pester Lloyd.“

Werke wie das Coudenhove-Kalergi, durch prophetischen Schwung und kri-

stallische Prägung der Gedanken geädelt, sind im hohen Maße geeignet, die Gefolgschaft des Idealismus zu vermehren . . .

Dr. Szemere

„Die Neue Rundschau“, Berlin.

Die politischen Ideen des Schöpfers der Paneuropabewegung finden ihre Ergänzung in philosophischen Schriften, die die gleiche geistige Reinheit und Klarheit und die gleiche ethische Einstellung besitzen wie diese: Ja, diese Philosophie ist überhaupt wesentlich Ethik, und zwar orientiert an den großen geistigen und praktischen Fragen der Gegenwart.

Rudolf Kayser

„Literarische Welt“, Berlin.

Los vom Materialismus ist das System der neo-idealistischen Lebensdeutung. Der große Reiz dieses Systems ist: Klarheit. Jeder Satz leuchtet von innen heraus, mit so schöner Exaktheit ist er formuliert . . .

Klaus Mann

„Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung“, Berlin.

Jedenfalls gehört Coudenhove zu den wenigen Geistern unserer Zeit, die nicht mehr unter der Verblendung durch endgültig abgetane, wie angeblich die Zukunft verheißende Modeideologien stehen . . . Das Buch wird freie oder Freiheit suchende Geister aus allen Lagern anregen und fördern.

„Nürnberger Zeitung.“

Aus der beinahe verwirrenden Fülle von Gedanken und Ausblicken und eigenartigen Beleuchtungen kann jeder unbefangene und sinnige Mensch viel gute und starke Anregungen erfahren.

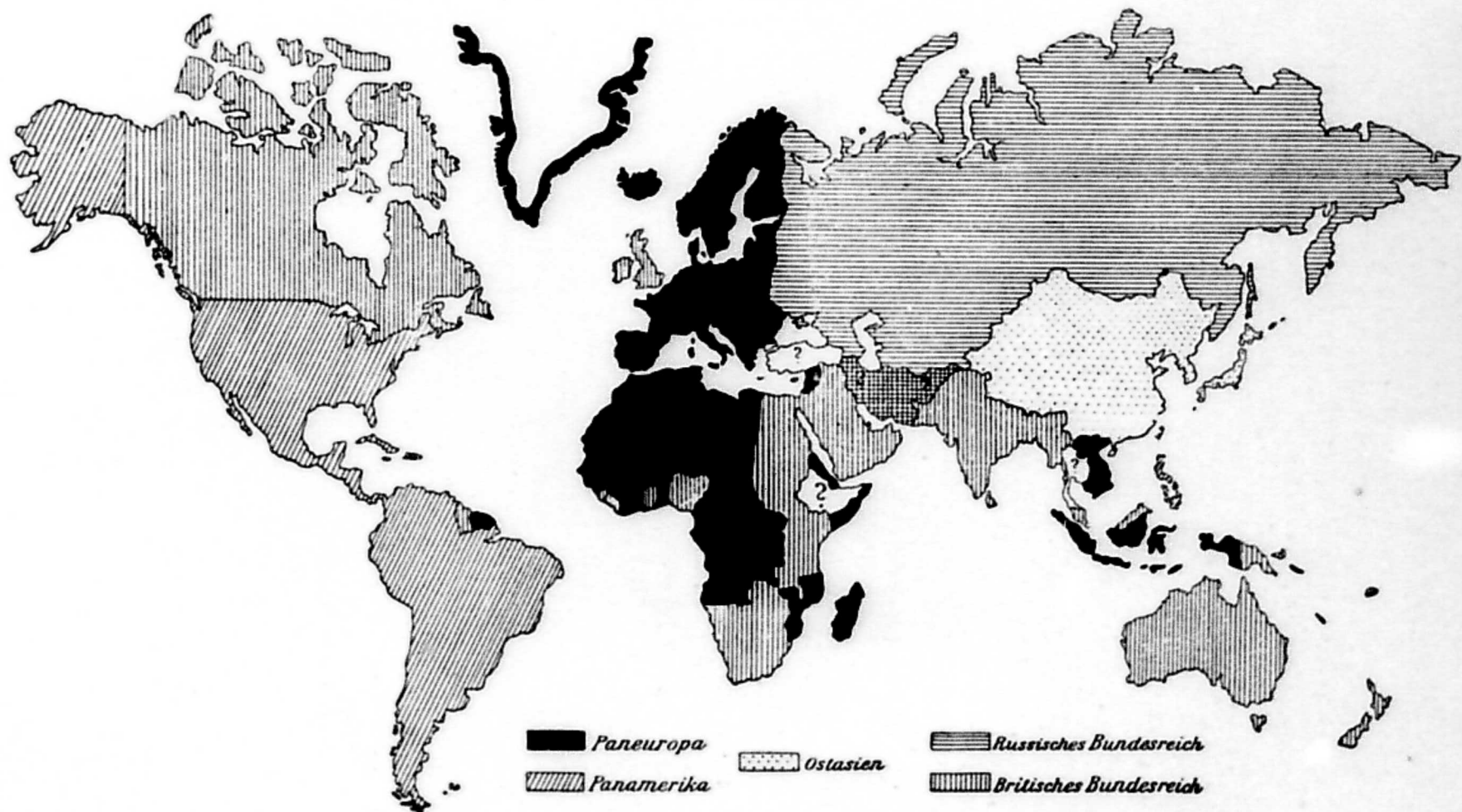
Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und durch den

PANEUROPA-VERLAG

Wien, I., Hofburg

Weltkarte.

Maßstab 1:120,000,000

Paneuropa | 25⁶ Mill. km²
431 Mill. Einw.

Panamerika | 36² Mill. km²
202 Mill. Einw.

Ostasien | 11⁷⁸ Mill. km²
408 Mill. Einw.

Rußland | 22 Mill. km²
145 Mill. Einw.

Britannien | 36³ Mill. km²
454 Mill. Einw.

PANEUROPA-VERLAG
LEIPZIG / WIEN

WLADIMIR WOYTINSKY

TATSACHEN UND ZAHLEN EUROPAS

PRESSESTIMMEN:

Berliner Börsen-Kurier.

Wladimir Woytinsky, der berühmte Nationalökonom und Statistiker, Autor des Werkes „Die Welt in Zahlen“ bringt mit diesem Buch den zahlenmäßigen Beweis für die wirtschaftlichen Notwendigkeiten des europäischen Zusammenschlusses.

Neue Freie Presse, Wien.

Man wird es als äußerst verdienstvoll anerkennen müssen, daß wichtige Zahlen zusammengestellt sind, die unsere wirtschaftliche Einsicht auch unabhängig von paneuropäischen Plänen bereichern. Das statistische Tafelwerk stützt sich größtenteils auf die offiziellen Quellen staatlicher und zwischenstaatlicher Statistik und findet in leichtfaßlichen Schaubildern eine eindrucksvolle Ergänzung.

Berliner Börsen Zeitung.

Der bekannte Statistiker Wladimir Woytinsky beschäftigt sich in dem 210 Seiten starken Buch, das neben einer großen Anzahl von Tabellen und zahlenmäßigen Aufstellungen außerordentlich inter-

essante graphische Darstellungen enthält, mit einem Teil der wirtschaftlichen Probleme, die sich bei der Durchführung der Paneuropa-Projekte des Grafen Coudenhove-Kalergi ergeben, bzw. ergeben würden.

Der Deutsche, Berlin.

Der Leser findet in diesem Werke keine Schilderungen über Schrecken des Krieges, keine Aufzählung über Vorteile des Friedens: statt dessen wird hier von Weizen, Roggen und Gerste, Fleisch und Milchprodukten, Baumwolle, Steinkohle, Eisen und Stahl, Ausfuhr und Einfuhr, Produktion und Absatz gesprochen, kurz über alles, was den materiellen Inhalt des Wirtschaftslebens der Völker ausmacht.

Journal de Genève

Wir glauben, daß es künftig unmöglich sein wird, nützlich über Europa und die neuen politischen Einrichtungen, die man ihm geben will, zu sprechen, ohne ständig die wichtigsten Ziffern des Buches von Woytinsky gegenwärtig zu haben.

Ich bestelle

**TATSACHEN UND
ZAHLEN EUROPAS**

VON

WLADIMIR WOYTINSKY

Ganzleinen M 8.50
Broschiert M 6.-

Name: .....

.....

Adresse: .....

.....

An den

Paneuropa-Verlag

W I E N

Hofburg

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ:

57

OSASTO:

C 12

ASIA:

Ministeri: Wuorimaan rep. N: 93.

Tallinn

8/9 - 1931

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, syysk. 8 p:nä 1931.

N:o 766.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
25/219 Sac D. 1031		
11/9-31	9	L.H. 1
A	OSASTO	ACIA
5	C 12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia ohaisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 93, joka käsittää seuraavan tiedoituksen:

Viron vanhimman hypoteekkipankin uudistaminen,
(siv. 1-4).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Carl Gustaf Rossmann

Herra Ministeri A. K u k k o n e n,
v.t. Ulkoasiainministeri,

HELSINKI.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 93 - 1931.

Viron vanhimman hypoteekkipankin uudistaminen.

Kun viime heinäkuussa Riigikogu hyväksyi lain huollon alla olleen vanhan hypoteekkiyhdistyksen, "Eestimaa mõisate maakrediit-selts", uudistamisesta, ja kun Virossa jo ennestään on yksi valtion tukema hypoteekkipankki, Maapank, sekä koska lisäksi rahalaitosten lukumäärä maassa tuntuu kovin suurelta toimintamahdollisuuksien kuitenkin ollessa rajoitetut sekä vaikeudet tuntuvat, olen koettanut tutustua niihin syihin, jotka aiheuttivat mainitun rahalaitoksen henkiinherättämisen, mikä toisilla tahoilla on herättänyt kovaakin arvostelua, sitä kun on pidetty puoluelpelinä. Seuraavassa muutama sana asian kehityksestä.

"Vironmaan kartanonomistajain maaluottoyhdistys" ("Eestimaa mõisate maakrediit-selts") on laitos, joka on toiminut yli 125 vuotta. Se oli pankki, joka jäsentensä vastavuoroisella vastuulla antoi rahaa hypoteekkilainoiksi maan panttausta vastaan. Peruspääomaa sillä ei ollut, vaan hankki se rahaa panttikirjojaan vastaan, joiden vakuudeksi sillä oli maa-obligatiot. Lainoja annettiin sekä aateliskartanoille että talonpoikaistaloille, mutta Maaluottoyhdistyksen jäsenenä saivat olla ainoastaan pantattujen aateliskartanoiden omistajat. Täten hallitsivat yhdistystä kartanonomistajat ja vaikkakin tuhannet talonpojat sieltä saivat lainoja, jäivät he yhdistyksen elinten vaaleissa kokonaan syrjään.

Senjälkeen kuin maalaki vieraannutti kartanot niiden omistajilta, eivät entiset kartanonomistajat enää voineet olla Maaluottoyhdistyksen jäseninä, koska jäseninä saattoivat olla vain pantattujen kartanoiden omistajat, jota he eivät enää olleet. Kun yhdistyksellä näin ei enää ollut jäseniä, ei se voinut myöskään toimeenpanevia elimiäänkään valita ja jäi niinaollen ilman johtokuntaa, neuvostoa ja vuosikokousta. Siitä syystä määräsi oikeus yhdistykselle huoltokunnan, joka yhdistyksen panttikirjoista maksoi korkoa, velallisiltaan kantoi maksuja j.n.e.

Huoltokunta on yhdistyksen toimintaa hoitanut useita vuosia, m.m. likvidoinut yhdistyksen Saksasta saaman lainan, ostamalla Mendelsohnin pankin kautta kaikki Saksassa olleet yhdistyksen panttikirjat. Tämän toimenpiteen kautta olivat kaikki yhdistyksen ulkomaiset velvollisuudet selvitettyt ja oli lopullisesti päätettävä, pitikö tämä jäsenetön yhdistys laillista tietä lakkauttaa, vai oliko peruskirjaa niin muutettava, että yhdistys uudella pohjalla voi omaa toimintaansa jatkaa.

Lopettamista vastaan esitettiin seuraavat perusteet: yhdistyksen varat, jotka vuosisadan kuluessa olivat kokoontuneet, eivät ole kerääntyneet yksinomaan kartanoiden veloista, vaan ovat sinne maksaneet tuhannet talonpojat, niin että toimintaa lopetettaessa myös talonpojilta kootut varat siirtyisivät valtiolle.

Jos kartanonomistajat ennen Maalakia olisivat antaneet talonpojille jäsenoikeuden peruskirjan mukaan, ei yhdistyksen lakkauttamisesta olisi voinut olla puhettakaan, sillä yhdistys oli maareformin aikaan memessä antanut lainoja yli 7.000 talonpojalle, jotka olisivat voineet päästä sen jäseniksi ja yhdistys niin ollen edelleen jatkaa toimintaansa.

Kun asiain tila oli tällainen, otti peltomiespuolue ohjelmaansa Maaluottoyhdistyksen sääntöjen muuttamisen siten, että yhdistys voi toimintaansa jatkaa. Nykyinen peltomies-sosialistinen koalitio antoikin Riigikogulle lakiesityksen asiassa, mikä hyväksyttiin 9 p:nä heinäkuuta 1931 ja tuli voimaan 24 p:nä samaa kuuta. Lain teksti seuraa suomennoksena tämän raportin liitteenä.

Uusi laki ei lopeta yhdistystä eikä siirrä sen varoja (talot) valtionomaisuudeksi, vaan antaa mahdollisuuden muuttaa yhdistyksen peruskirjaa niin, että kaikki maanomistajat, jotka ovat yhdistykselle maansa pantanneet, maan suuruuteen katsomatta saavat yhdistyksessä jäsenoikeuden. Näinollen voi yhdistys jatkaa toimintaansa muutetussa kokoonpanossa. Uutta rahalaitosta ei siis ole perustettu, vaan Viron vanhimmalle hypoteekkilaitokselle luotu mahdollisuus toimia.

Tiedustellessani, millä tämän toimenpiteen tarpeellisuutta on perusteltu, kun yksi hypoteekkipankki (Maapank) jo on olemassa ja rahalaitoksia yleensäkin liika paljon ja heikkoja, on minulle selitetty, että yhdistyksen lopettaminen olisi ollut historiallisen kohtuuttomuuden oikeaksitunnustaminen. Maanviljelijäin kannalta katsottuna olisi tällainen varojen siirtäminen valtiolle myös ollut kohtuuttomuus, sillä tässä ei ole kysymys maasta, joka vieraannettiin maanälän tähden. Peltomiesten kongressit ovat vuosittain vaatineet yhdistyksen toiminnan jatkamista.

Toiselta puolen on muistettava, että noin 6-7000 vanhaa talonpoikaistilaa on yhdistyksen velallisia. Näin voi yhdistys aluksi rajoittaa toimintansa niihin ja lisätä lainanantoaan vasta sitten, kun tilanne rahamarkkinoilla paranee.

Yhdistyksellä ei koskaan ole ollut, eikä se tulevaisuudessakaan tarvitse peruspääomaa, sillä se on hankkinut tarvitsemansa rahan panttikirjoja vastaan, mikä vastaisuudessakin tulee olemaan sen rahanhankintakeinona.

Nykyään toimii Virossa hypoteekkilalla ainoastaan valtion tukema "Maapank". Kun ottaa huomioon, että tämän pankin on hoidettava kymmenet tuhannet pikkutilallisten-uudisasukkaiden tilit, heidän säännöllisiä suorituksiaan valvottava j.n.e., on eräiden tšekäläisten piirien käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista, että vanhat talonpoikaistalot koettavat vastavuoroisuuden perusteella oman yhdistyksensä kautta antaa lainoja.

Valtion kannalta lienee kylläkin suotavaa, ettei valtio ole ainoa lähde, josta hypoteekkilainoja annetaan. Yhdistys kasvattaa talonpojissa itsensäauttamista ja tässä pyrkimyksessä on valtion sitä tuettava.

Talinnassa, syyskuun 8 p:nä 1931.

Runeberg

Riigikogun 9.VI.1931 hyväksymä laki entisen Eestimaan kartanonomistajain maaluottoyhdistyksen peruskirjan uusimisesta.

§ 1. Tasavallan Hallituksella on oikeus tämän §:n 1-9 kohtien perusteella tehdä muutoksia, täydennyksiä ja poistoja huollonalaisena olevan Eestimaan kartanonomistajain maaluottoyhdistyksen peruskirjaan:

1) yhdistyksen nimi on Eestin maaluottoyhdistys;
2) yhdistyksen toimintapiirinä on Eestin Tasavalta;
3) kaikki pientilalliset, jotka tähän mennessä ovat saaneet lainoja edellämainitusta maaluottoyhdistyksestä, tunnustetaan omasta toivomuksestaan yhdistyksen jäseniksi;

4) yhdistyksen jäseniksi tulo ei ole riippuvainen yhdistykselle pantatun maa-alan suuruudesta;

5) jäsenet vastaavat yhdistyksen sitoumuksista, paitsi antamallaan vakuudella, myöskin lainaansa vastaavalla summalla;

6) yhdistyksen jäsenten yleiskokouksen sijalle tulee jäsenten edustajain kokous, jonka jäsenten lukumäärä ja valintajärjestys määrätään peruskirjassa;

7) Talusministerin luvalla ja sanotun ministerin panttikirjain markkinakurssin nojalla määrättävistä kurssista voidaan yhdistyksen panttikirjoja ottaa vastaan hallitusviramomaisten kanssa tehtävien sopimusten samoin kuin aksiisi- ja tullimaksujen vakuudeksi; näihin panttikirjoihin on lupa sijoittaa myöskin orpojen ja yhdistysten sekä itsehallintolaitosten varoja;

8) Tasavallan Hallituksella on oikeus uusittuun peruskirjaan ottaa nykyiseen peruskirjaan sisältyviä poikkeuksia yleisistä laista;

9) toimintansa helpottamiseksi yhdistys voi Talusministerin luvalla perustaa asioimistoja.

Uusittu peruskirja tulee voimaan heti kun se julkaistaan Riigi Teatajassa.

§ 2. Senjälkeen kuin uusi peruskirja on julkaistu, asettaa Talusministeri, sopien asiasta Maatalusministerin kanssa, Eestin maaluottoyhdistykselle kolmijäsenisen johtokunnan, jolle Eesti-

maan kartanonomistajain maaluottoyhdistyksen huoltohallinto sekä entisen Liivinmaan kartanonomistajain maaluottoyhdistyksen huoltohallinto luovuttavat asiain hoidon kokonaisuudessaan sekä kaiken niille uskotun omaisuuden, varat ja velat, minkä jälkeen molempain huoltohallintojen toiminta lopetetaan siviililakien mukaisessa järjestyksessä. Entiseltä Liivinmaan kartanonomistajain maaluottoyhdistykseltä lainoja saaneet pientilalliset otetaan omasta toivomuksestaan Eestin maaluottoyhdistyksen jäseniksi.

§ 3. Väliaikainen johtokunta hoitaa yhdistyksen toimintaa väliaikaisen talousarvion perusteella, jonka vahvistaa Talousministeri sopien asiasta Maatalousministerin kanssa, kunnes uusitun peruskirjan nojalla valitut yhdistyksen elimet ryhtyvät toimintaan. Väliaikaisen johtokunnan toimintakertomukset vahvistaa Talousministeri yhdessä Maatalousministerin kanssa. Yhdistyksen peruskirjassa määrätään, miten asiain hoidon luovutus väliaikaiselta johtokunnalta peruskirjan nojalla valituille yhdistyksen elimille tapahtuu.

— — —
— — —

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: *f*

OSASTO: *C12*

ASIA:

Ministeriön Wastorinassa Rap. N: 92.

Tallinn

4/9-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, syyskuun 4 p:nä 1931.

No 746.

aa 10/9/31 NW
10/9/31 Taly. Sitiaiaiministeriille kiitos.
NW

Herra Ministeri,

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 24/219 sad. 1031		
7/9-31	2	172
RYHMÄ	Luokka	ASIA
0-	C12	

Tied.

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 92, joka käsittää seuraavan tiedoituksen:

Salakuljetus (siv. 1-5).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Rannekoski

Herra Ulkoasiainministeri
A. S. Yrjö-Koskinen,
HELSINKI.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 92 - 1931.

Salakuljetus.

„ Näennäisesti päivän polttavaksi kysymykseksi kehitty-
nyttä salakuljetusta pyydän seuraavassa muutamalla sanalla saada
kosketella.

Viime aikoina, kun salakuljetuskesä jälleen näyt-
tää vilkastuneen, on Suomen lehdistö verrattain lukuisissa kirjoi-
tuksissa hyökännyt Viroa vastaan, syyttäen, että Viron viina vir-
taa Suomeen, että virolaiset toimivat salakuljettajina, ettei Viro
pidä kiinni salakuljetussopimuksesta, vieläpä että Viron viranomai-
set salakuljetusta suosivat. Kaikki tämä on herättänyt Virossa
paljon pahaa verta, erittäinkin sen jälkeen, kun sekä Suomen että
varsinkin Ruotsin pääministerit haastatteluissa koskettelivat Viron
salakuljetusta. Paitsi sitä, että miltei kaikki tšekäläiset lehdet
uutisia selostaessaan liittäivät niihin omat paheksuvat lausuntonsa,
katsoen syytöksiä aiheettomiksi, kirjoitti peltomiespuolueen pääleh-
ti "Kaja" 16.8. asiasta pääkirjoituksen, jonka jälkimmäinen osa
(alku on selostusta tapahtumista) on suomennettuna seuraavanlai-
nen:

"Tällainen suhtautuminen Viroon on äärimmäisen perus-
telematon ja silminnähtävästi puolueellinen. Viro kärsii itse pir-
tun salakuljetuksesta. Talouselämämme johtajat ovat useasti kiin-
nittäneet huomiota siihen, että valtion viinakauppatulot tuntuvas-
ti ovat vähentyneet salaisen pirtuntuonnin takia. Joka vähänkin
seuraa Viron sanomalehdistöä, huomaa kuinka kovaa taistelua raja-

vartiosto käy maahantunkeutuvaa ulkolaista viinaa vastaan. - - - Tätä eivät näe Suomen eikä Ruotsin syyttäjät. Meitä oudostuttaa tämä Viron omituinen käsitteleminen. Itämeren salakuljettajat kuuluvat kaiken todennäköisyyden mukaan kansainväliseen järjestöön, joka on kokoonpantu usean maan kansalaisista ja joka todennäköisesti kuljettaa usean maan pirtua. Jos tästä runsaslukuisesta joukosta löydetään joku virolainen nimi, ei siitä saa mitenkään tehdä Viroa vastuunalaiseksi.

Ei ole kuulunut, että toisella puolen merta olisi samassa äänilajissa puhuttu muista maista, jotka valmistavat viinaa, niinkuin esim. Saksasta, Unkarista j.n.e., kuin mitä Viron suhteen on tapahtunut. Ei myöskään ole kuultu siitä, että Danzigin, Stettinin tai Kielin satamia olisi saman itsestään selvänä pidetyn näkökohdan perusteella käyty revidoimassa, niinkuin äskettäin tapahtui Tallinnan sataman suhteen.

Olisiko niin, että Viro on nuorempi ja pienempi valtio, jonka suhteen erinäiset vapaudet olisivat ikäänkuin paremmin sallitut?

Pirtun salakuljetus on kansainvälinen pahe, jota vastaan voidaan taistella ainoastaan lukuisten valtioiden yhteistyöllä. Tämä yhteistyö on liika kallis ja kaikille tarpeellinen, ja varomatonta olisi sitä himmentää ja rikkoa mielialoista johtuvilla kirjoituksilla ja tarkistamattomilla haastatteluilla."

Tätä kirjoitusta voisi myös sanoa "mielialoista johtuneeksi", mutta kuvastaa se käsittäakseni täällä yleisesti vallitsevaa käsitystä niistä syytöksistä, joita Viroa vastaan Suomen ja Ruotsin puolelta on esitetty. Erikoisen jyrkästi on lehdistö reagoinut, todennäköisesti viralliselta taholta annettujen ohjeiden mukaan, sitä syytöstä vastaan, ettei Viro olisi täyttänyt salakuljetussopimusta, kieltäen kategorisesti näiden syytösten oikeutuksen.

Kun lähetystö viime toukokuun 12 p:nä saamiensa ohjeiden mukaisesti jätti salakuljetusta jättäen koskevan nootin Viron ulkosiainministeriölle, ei siihen tullut vastausta, ennenkuin

lukuisat syytöskirjoitukset Suomessa oli julkaistu ja merivartiotaluk-
sen käynnistä Tallinnan satamassa katsottiin tarpeelliseksi tehdä
esitys Suomelle. Vastaus saapui elokuun 5 p:nä ja huomauttaa Vi-
ron hallitus siinä viinanviemistä m.m. seuraavaa:

"Samoin tulee mainita, että sprin valmistaminen vientiä var-
ten ja sen vienti ei ole valtion monopoli, vaan kuuluu Eestin pe-
runakasvattajain järjestöille. Sitä on kyllä laillisesti rajoitettu
Helsingissä 30 p:nä marraskuuta v. 1925 allekirjoitettuun konventioon
sisältyvien ohjeiden mukaisesti. Spritiä, voi Eestistä viedä jos
on täytetty kaikki konvention vaatimukset viennin suhteen, mikä
onkin aina tapahtunut."

Kun Ruotsin pääministeri Ekmanin haastattelu täällä oli
herättänyt suurta huomiota ja ankaraa arvostelua, tuntui Ruotsin tä-
käläinen asiainhoitaja siitä jonkun verran hermostuneen ja tuli
m.m. luokseni tiedustelemaan, mikä käsitys minulla Viron viinan
salakuljetuksesta on. Samalla mainitsi hän pääministeri Ekmanin
olevan fanaattisen raittiusmiehen, mikä seikka tekee ymmärrettäväksi
hänen lausuntansa. Huomautin puolestani, ettei minulla ole mitään
syytä olettaa Viron hallituksen suosivan viinan vientiä salakulje-
tustarkoituksessa, vielä vähemmän siitä syystä, että ulkoministeri
Tönisson on vakavuksellinen absolutisti, joka sellaiseen koskaan ei
suostuisi. Ilmoitin samalla saattavani tämän käsitykseni hallitukseni
tietoon, kun asiaa tulen käsittelemään. Ruotsin asiainhoitaja sanoi
oman käsityksensä täysin käyvän yhteen minun ajatukseni kanssa ja
lienee hallitukselleen myös siitä tiedoittanut.

Rannikkovalvontaviranomaiset taas huomauttavat, että heille
on mahdotonta kontrolloida, mihin lastit menevät, kun ne ilmoitetaan
vietäviksi satamiin, joihin vienti on luvallinen. Useimmat laivat si-
täpaitsi ottavat pirtulastinsa vasta merellä. Mahdollista, ehkäpä to-
dennäköistäkin voi olla, että jotkut paikalliset viranomaiset, joko
välittömän tai välillisen intressinsä kannustamina, katsovat toisia
laivoja ja niiden toimia sormiensa läpi, mutta tällaisia tapauksia
on tietenkin varsin vaikeaa todeta. Tosiasia sen sijaan on, että

pirtun salakuljetus Viroon on tuntuvasti kasvanut ja viranomaisilla kova työ sen valvonnassa. Innokkaita näyttävät viranomaiset asiassa olevankin, minkä osottaa runsaat ja tiheät moottori- ja toisten veneiden kiinniottamiset ja niiden henkilökuntain vangitsemiset. Lukuisia suomalaisia salakuljettajia on vangittu ja sitten maasta karkoitettu, kuten sanomalehdistö meilläkin on kertonut. Rannikkovartioston innostusta etsikelyissä ja vartiointissa kiihoittaa tietysti se seikka, että takavarikoidusta tavasta, niinhyvin pirtusta kuin sen kuljetusvälineistä, saa kiinniottaja itselleen korvauksen, joka vastaa 50 % pidätyksen arvosta.

Edelläoleva oli sanottavana virallisista ja viranomaisten piiristä. Mainitsen vielä joitain huomioita "tavallisen kansan" ajatuksista. Kun puolitoista vuotta sitten neuvoteltiin kauppasopimuksen maataloudellisesta osasta ja mielet täällä olivat kiihtyneimmillään, sain miltei joka puolella kuulla siitä, että koska Viron peruna ei kelpaa suomalaisille sellaisenaan, ei ole muuta keinoa kuin toimittaa sitä Suomeen jalostetussa muodossa. Näitä lausuntoja kuuli sekä kauppa- että sanomalehtimiespiireissä. Aika on kumminkin tyyntynyt mielialat ja pitkiin aikoihin ei tästä enää ole mainittu. Äskettäin keskustellessani erään tšekäläisen huomattavan talous-ehkilön kanssa siirtyi puhe myös salakauppaan, jolloin valitin sitä, että virolaista pirtua taas on runsaammin alkanut valua Suomeen sekä huomautin Suomen lehdistössä tämän tähden julaistuista hyökkäyksistä Viroa vastaan. Tällöin lausui hän, että kun kumminkin viinaa salakuljetetaan Suomeen ja muut ansaitsevat pirtunvedosta, niin miksei Virokin voisi sitä tehdä ja saada maahan rahaa, joka muuten menisi Saksaan, Unkariin ynnä muualle. Viron pidätyminen salakuljetuksesta ei sitä lopettaisi eikä vähentäisi. Omituista on myös hänen mielestään se, että Suomessa hyökätään salakuljetuksesta niin ankarasti Viron kimppuun, kun muualta kuitenkin tuodaan suunnattomasti paljon enemmän Suomeen kuin Virosta. Miksei samanlaisia kirjoituksia julaista Saksa, Tšekkoslovakiaa, Unkaria y.m. vastaan ja mistä syystä Viro on rikollisempi kuin toiset. Huomautettuani, että pirtulaivojen miehistö on suurelta osalta virolaista, mikä tekee asian ikävämmäksi ja vaikuttaa yleisessä mielipiteessä sellaisen käsityksen, että viinkin

on Virosta, sanoi hän laivamiehistöjen virolaisuuden olevan verrattain luonnollisen, koska virolaiset parhaiten tuntevat Suomenkin vedet. Vetoisin vielä asian moraalisena puoleen, minkä hän myönsikin oikeaksi, mutta lisäsi: miksi Suomessa virolaisilta vaaditaan korkeampaa moraalista kuin saksalaisilta y.m. Luulen, että nämä käsitykset suuressa määrin vastaavat laajojen piirien mielipiteitä täällä. Keskustelutoverini ei suinkaan ole salakuljetuksen kamattaja ja puoltaja, päinvastoin, vaan oli hänen tarkoituksensa kiinnittää huomiotani kuulemiinsa mielipiteisiin. Hänen käsityksensä mukaan ei Viron hallitus myöskään missään muodossa ole viinan salakuljetusta suosinut.

Edelläolevat huomiot olen katsonut tarpeelliseksi saattaa Hallituksen tietoon viimeaikaisten tapahtumien selvittämiseksi ja valaisemiseksi tältäkin tarkastelukulmalta."

Talinnassa, syyskuun 4 p:nä 1931.

Arne Worsma

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ:

5.

OSASTO:

E12.

ASIA:

Ministeri Vuorimaan rap. no 94.

Tallinna.

24/9-36.

Tallinnassa, 24 p. syysk. 1931.

No 847.

Herra Ministeri,

26 / 220 Sal . 31		
28/9-31	7 -	LII -
RYHMÄ	1 - 3	ALIA
5	6/2.	

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 94, jo-
ka sisältää seuraavat osastot:

- 1). Sisäpoliittinen tilanne Virossa (siv.1-6)
- 2). "Sovfrachttransport" Virossa. (siv.7-8).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Cauno Kivimäki

Herra Ministeri A. Kukkonen,
v.t. Ulkoasiainministeri,

HELSINKI.

Tallinnassa.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 94 - 1931.

	26	220 Sal	. 31
	28/9-31	?	- 1/11 -
REKLAAMI			ASIA

Sisäpoliittinen tilanne Virossa.

Viime helmikuussa muodostettiin Virossa uusi hallitus, joka kokoonpanossaan ensi kertaa yhdisti oikeiston (peltomiehet) ja vasemmiston (sosialistit) keskustaryhmää vastaan. Hallitukseen liittyivät vielä lähellä oikeistoa olevat kansanpuolue ja talouspuolue. Jännityksellä odotettiin, millaiseksi yhteistyö tällaisessa kokoonpanossa muodostuu, eikä sitä odotettu yksin oppositioryhmissä, vaan myös hallitusryhmissä. Kun nyt yli puoli vuotta jo on yhteistyötä tehty, lienee mielenkiintoista luoda katsaus sen tuloksiin ja jatkuviin edellytyksiin.

Jo hallitusta muodostettaessa käytiin neuvotteluja ja sovittiin hallitusohjelman pääkohdista^{x)}. Hallituksen ryhdyttyä toimeensa alettiinkin sekä maatalous- että sosialilainsäädännöllisiä toimenpiteitä valmistella. Maatalousministeriö valmisti lakiesitykset Maatalouskamarista ja Eestimaa luottoyhdistyksestä sekä sosialimisteriö esitykset 8-tunnin työaikalaista ja laista teollisuusyritysten työväestön elimistä. Heinäkuun keskipäikelle saakka istunut Riigikogu hyväksyikin ankarien riitojen ja erinäisten muutosten jälkeen kaikki mainitut lait.^{xx)}

Kun kerran Riigivanem Pätsiltä tiedustelin, miten hallituksessa ja hallitusryhmissä suhtaudutaan verrattain vastakkaisia intressejä edustaviin lakiehdotuksiin, selitti hän, että molemmat hallituspuolueet ovat luvanneet kannattaa toistensa ehdotuksia sel-

x) katso raporttiani no. 80 helmik. 16 p:ltä 1931.

xx) maataloutta koskevat lakitekstit on lähetystö jo toimittanut Hallitukselle tiedoksi ja samanaikaisesti tämän raportin kanssa lähetetään molemmat edellämainitut sosialilait.

laisessa muodossa, minkä ne Riigikogun käsittelyssä saavat, joten lakien hyväksytyksituleminen on taattu. Yhteistyön hallituksessa saanoi hän olevan erittäin hyvän ja tätä ovat minulle vakuuttaneet myös sosialistiset hallitusjäsenet, lisäten, ettei missään edellisessä hallituksessa ole sovinnollisuus ollut niin suuri kuin nykyisessä. Syrjästä katsellen näyttää siltä kuin valvoisivat molemmat päähallituspuolueet tarkoin sitä, ettei toinen omalla alallaan saa tehdä suurempia ehdotuksia kuin toinenkaan ja että pyritään ylläpitämään vastavuoroisuutta (maataloushuolto - työväestön huolto). Sitä osottaa viimekeväinen menettely, 2 maatalouslakia, 2 sosialilakia.

Maatalouslakeja olen jo aikaisemmin käsitellyt niissä kirjoituksissa, joiden yhteydessä ne toimitin Ministeriölle. Mitä sosialilakeihin tulee, ovat ne pää-asiaassa Genève'n sopimuksen täyttämistä edustavia. 8-tunnin työaika on käytännössä jo ollut voimassa, nyt se on lailla vahvistettu ja tiukennettu, niin että se työläisissäkin on herättänyt tyytymättömyyttä ja on työläislähetystöjä käynyt puoluejohdolle sitä valittamassa, että lukuisat työläiset ovat menettäneet aikaisemman ylityöansiomahdollisuuden. Laki työväestön elimistä, joka teollisuuslaitoksiin määrää asetettavaksi työläisvanhinten neuvostoja, sisältää uutuuden, mikä, jos se hallituksen esityksen muodossa olisi hyväksytty, olisi saattanut teollisuuslaitokset työläisten valvonnan alaisiksi. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan saatiin lakia niin paljon muutetuksi, etteivät työläisvanhimmat voi vaikuttaa tehtaan hallintaan, vaan ainoastaan esiintyä työväestöä koskevilla kysymyksissä neuvoa-antavina ja toivomuksia esittävinä eliminä.^{x)} Teollisuuslaitokset, jotka alkuperäistä lakiehdotusta eivät voineet ollenkaan hyväksyä, pitivät lakia sen lopullisessa muodossa siedettävänä, joskaan ei hyvänä. Sosialiministeri, sosialisti Johanson, taas lausui, ettei työväestö ole saavuttanut sitä, mitä se tahtoi, mutta että on parempi ottaa se, mikä voidaan saada, kuin jäädä kokonaan ilman.

Kun sovinto ja yhteistyö hallituksessa siis on näin hyvä, näyttää hallituksen asemakin ulkonaisesti lujalta. Onko se todella niin luja, on toinen kysymys, johon vaman vastauksen

^{x)} katso raporttiani no. 85 kesäk. 12 p:ltä 1931, sivut 2-3.

voinee saada ensi lokakuun kuluessa, jolloin Riigikogu jälleen on kokoontunut ja hallitus saanut kosketusta vastaaviin ryhmiinsä. Johtajat näyttävät olevan kovinkin halukkaat jatkamaan nykyistä yhteistyötä, mutta ovatko massojen edustajat, ryhmät, siihen yhtä valmiit, selviää myöhemmin. Lisäksi on otettava huomioon, että uudet Riigikogun vaalit tulevat tapahtumaan ensi vuoden huhtikuussa ja että sosialistit yleensä tahtovat vaalikiihoitusaikana olla vapaat hallitusvastuusta. Toiseksi lienee sosialistien aikomuksena vielä syksyllä ottaa esille sairausvakuutuslain laajentaminen myöskin kauppa- ja palvelijoita koskevaksi, se kun nykyään käsittää vain teollisuustyöväen. Maataloustyöväki jätettäne toistaiseksi lain ulkopuolelle, todennäköisesti toivossa täten paremmin saada peltomiesten kannatus. Onko peltomiehillä jokin lakiesitys suunnittelun-alaisena, jossa sosialistit voisivat suorittaa vastapalveluksen, ei ole tiedossani, samoin kuin ei sekään, miten he suhtautuvat ylläesitettyyn ehdotukseen. Suurta hälinää tulee tällainen ehdotus joka tapauksessa synnyttämään, varsinkin kun se esitetään näin vaikeana taloudellisena aikana.

Peltomiespuolueen näinä päivinä pitämässä puoluehallinnon kokouksessa on lähiaikojen tärkeimpinä, ratkaisua odottavina kysymyksinä pidetty talonpoikien lyhytaikaisten lainojen muuttamista pitkäaikaisiksi ja lainauskoron alentamista. Valtiotaloudessa on entistä suurempaa säästäväisyyttä noudatettava ja tarpeen vaatiessa ryhdyttävä valtionvirkailijain palkkojen alentamiseen. Näihin kysymyksiin tulee todennäköisesti hallituksen peltomiespuolueen edustajien huomio kiintymään alkavana Riigikogun syysistuntokautena.

Päiväjärjestyksessä oleva presidenttikysymys on nykyään, kuten jo olen tiedottanut, Riigikogun ryhmäinvälisen valiokunnan käsiteltävänä. Ryhmien enemmistö asettui jo keväällä myönteiselle kannalle presidenttikysymyksessä. Nyt on ollut koossa ryhmäedustajain asettama 3-henkinen alavaliokunta (prof. Uluots, peltomies, A. Rei, sosialisti ja H. Kukke, kansanpuolue) ryhmien edustajille teknillisesti valmistamassa jonkunlaista luonnosta, johon liitetään myös kaikki enemmistön mielipiteistä eriävät käsitykset. Tässä alavaliokunnassa

on todettu, ettei Virossa sovi ottaa käytäntöön Yhdysvaltain Presidentti-systeemiä, ja päätetty ettei presidentti-instituutin luomisen yhteydessä Valtion menot saa nykyisestään kasvaa. Alavaliokunta jatkaa kysymysten käsittelyä edelleen tarkoituksella saada lausuntonsa Riigikogun ryhmille valmiiksi ensi lokakuun alkupuolella. Saamani tietojen mukaan lienee kuitenkin aikomuksena kysymyksen käsittelyn venyttäminen yli Riigikogun vaalien, joiden jälkeen se aiotaan heti ajaa läpi. Aktiivinen toiminta asiassa lykkäytynee näin ollen ensi kevääseen. Minulle on selitetty, että sosialistitkin olisivat suopeita presidentti-instituutin luomiselle, vaikka he julkisesti eivät voikaan sitä kannattaa. Samoin on vakuutettu, että esitys asiassa tulee varmasti hyväksytyksi, sillä kaikkialla alkaa jo käsitys siitä olla selvä, että on luotava Riigikogun rajattomalle vallalle ja puoluepelille vastapaino, joka on pystyvä vastakohtia tasottamaan ja liiallista puolueintoilua hillitsemään.

Paitsi näitä parlamentaarisella pohjalla tapahtuvia keskusteluja presidenttikysymyksestä ja erinäisistä muista perustuslain muutoksista, on asiaa käsitellyt m.m. Rintamamiesten liitto, jonka ultimaattumista hallitukselle viime keväänä lähetystä aikanaan laajemmin raportoi. Tämän kokouksen jälkituloksena lienee syntynyt nyt salaisesti mutta energisesti presidentin hyväksi toimiva kopla, jota johtaa neljä miestä, Suojeluskunnan ylipäällikkö kenraali Roska, kenraalit Larka ja Pöder ja amiraali Pitka. Tätä toimintaa pidetään visusti salassa, eikä siitä lehtien palstoillekaan ole viittauksia-kaan päässyt. Järjestö ajaa m.m. Riigikogun jäsenten vähentämistä 50 %:lla. Enempää en sen tarkoituksista enkä toiminnasta ole toistaiseksi onnistunut saamaan tietooni.

Viittaa vielä erääseen sisäpoliittisesti tärkeään uudistusehdotukseen. Paljon arvostelua on saanut osakseen nykyinen maakunnallinen itsehallintolaitos, jota pidetään liian kallina ja epä-tarkoituksenmukaisena. Jo Riigivanem Pätsin hallitusohjelmaan on otettu kysymys maakunnallisen itsehallintolaitoksen uudistamisesta, mutta keväällä esitti pienviljelijäpuolueen nyttemmin eronnut edustaja Maaker kansanäänestykseen alistettavaksi koko mainitun itsehallintolaitoksen lakkauttamisen 1 p:stä huhtikuuta 1933 ja sen tehtävien

siirtämisen kunnallishallinnoille ja valtion viranomaisille. Esitykselle on hän nyt saanut niin suuren kannatuksen, että kysymys on alistettava kansanäänestykseen. Yleinen käsitys näyttää olevan, että asia äänestyksessä tulee saamaan Maakerin ehdottaman ratkaisun. Peltomiehet ovat Maakerin ehdotuksen suhteen jakautuneet, luullakseni enemmistön kannattaessa nykyisen systeemin voimaanjäämistä erinäisin uudistuksin, niinkuin Pätsin hallitusohjelmakin edellyttää. Tulen asian edelleen kehittyessä laajemmin palaamaan tähän kysymykseen.

Paljon mustetta on lehtien palstoille juoksuttanut keskustapuolueiden yhtymiskysymys. Asiaa on suurella tarmolla ajanut työpuolue, mutta näyttää yrittys valuvan hiekkaan. Oikeisto-vasemmistohallituksen syntyminen herätti eloon tämänkin kysymyksen, jolloin pyrittiin yhden katon alle ajamaan talouspuolue, kansanpuolue, työpuolue ja kristilliset, vieläpä pientilallisetkin. Mutta asia tuntui jo alusta alkaen kovin heikolta siitä, joka paikallisia oloja tuntee. Kristilliset voivat hyvin helpostikin sulautua johonkin toiseen puolueeseen, kun sen sijaan kansanpuolueen ja työpuolueen tai pientilallisten yhtyminen tuntuu miltei mahdottomalta. Tšekäläinen saksalainen lehti onkin tässä asiassa puolueettomana mielestäni verrattain hyvin esittänyt esteet puolueiden yhtymiselle. Se sanoo, että yhtymisen esteenä on kolme tekijää: on löydettävä voimakas ja ylempänä seisova johtaja, voimakas, yhteinen etu ja uusi voimakas ja luova poliittinen idea. Näistä ei nykyään ole yhtäkään olemassa, joten yhtymismahdollisuus on enemmän kuin kysymyksenalainen. "Postimiehen" mukaan on keskusryhmien liitto tarpeellinen ammattipuolueiden politiikan vastustamiseksi. Saksalaisen lehden mukaan ei tämä ole uusi eikä luova aate, vaan puhtaasti kielteinen, sillä kokemus on osoittanut, ettei tällaisilla liitoilla voi olla kestävyyttä, korkeintaan voi niillä saavuttaa tilapäisiä etuja.

Niin poliittisesti tervehdyttävä kuin puolueiden väheneminen olisikin, on tuskin luultavaa, että yhtyminen voi täällä kehittyä pitemmälle kuin mahdollisesti vaaliliittoon joidenkin puolueiden kesken ensi kevään Riigikogun vaaleissa. Että työpuolue erikoisesti tätä yhtymistä koettaa ajaa, johtunee lähinnä siitä, et-

tä se pelkää ja sen oletetaan ensi vaaleissa entistä enemmän menettävän kannattajia, kun sen sijaan peltomiesten ja ehkä kansanpuolueenkin arvellaan vahvistuvan. Puolueettomat arvostelijat ovat sitä mieltä, että myöskin pientilalliset tulevat menettämään peltomiehille ja niinollen viimeainitut keskustaryhmien kustannuksella tulevat vaalien varsinaisiksi voittajiksi, sosialistien jäädessä jokseenkin entiselleen. Vaaleihin on vielä aikaa, joten tapahtumat ja olosuhteet saattavat niin montakin asiaa muuttaa, joten ei ole syytä liikoja ennustella. Vaalitoiminta on jo käynnissä ja peltomiehillä lienee siinä suhteessa sekä paras organisaatio että suurimmat taloudelliset mahdollisuudet.

Talinnassa, syysk. 24 p:nä 1931.

Aune Kivimäki

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

ASIA		
	№	LÄH.
		ADIA

Ministeri Wuorimaan

raportti no. 94-1931.

"Sovfrachttransport"

Virossa.

Kaikille asianomaisille yllätyksenä ilmestyi Viron virallisessa lehdessä no. 72-1931 syyskuun 10 päivälle 1931 päivätty Talousministerin allekirjoittama "tiedonanto", jolla neuvostovenäläinen liikejärjestö "Sovfrachttransport" oikeutetaan toimimaan Virossa. Tiedonanto myötäseuraa liitteenä suomenmennettuna.

Siitä käy m.m. ilmi, että "Sovfrachttransport" saa kuljettaa tavaroita, matkatavaroita ja matkustajia Venäjältä Viroon ja päinvastoin sekä transiittona Viron kautta molempiin suuntiin ja lisäksi "toimittaa kaikenlaisen tavaran kuljetusta Viron satamista ulkomaan satamiin S.N.T.L:n kauppalaivaston laivoilla". Toisin sanoen, jos venäläiset ryhtyvät harjoittamaan rahtidumpingia, voivat he saada koko Viron rahtivedon ja speditionin haltuunsa.

Tästä omituisesta ja odottamattomasta myöntävyydestä olen koettanut ottaa selvää ja kuullut seuraavaa.

Venäläiset ovat jo vuosikautia pyrkineet hankkimaan itselleen nyt saamiaan etuja, mutta on se aina kategorisesti kielletty, sillä kauppakamari, jonka lausuntoa on vaadittu, on aina jyrkästi venäläisten ehdotukset torjunut. Nyt ilmestyy "tiedonanto" täytenä yllätyksenä koko kauppamaailmalle ja on synnyttänyt suurta levottomuutta. Kauppakamarin mielipidettä ei ole kysytty, vaan koko asia ratkaistu täysin salassa.

Ministeri Hellat, jolta m.m. asiaa tiedustelin, oli siitä ihmeissään ja sanoi "pesevänsä kätensä". Ulkoasiainministeriö oli Talousministeriön asiaa koskevaan tiedusteluun kuulemma vastannut ainoastaan, että kysymys näyttää siksi tärkeältä; ettei sitä ministeriöiden kesken voida ratkaista, vaan on alistettava hallituksen harkintaan. Toiselta taholta kuulin, että hallitus olisi kysymystä käsitellyt ja jättänyt päätöksen teon talousministerille, joka sen sitten ratkaisi tällä yllätystä ja kiukkua herättäneellä tavalla.

On hyvin epätodennäköistä, että asiaa enää voidaan parantaa. On vaarallista antaa venäläisille, sillä mitä heille kerran on antanut, sitä ei juuri koskaan saa takaisin. Tyytymättömyys kauppapiireissä on suuri ja voi mahdollisesti odottaa niiden puolelta tai kauppakamarin kautta joitain toimenpiteitä, mutta tuskin ne pystyvät enää asiaintilaa muuttamaan.

Talinnassa, syyskuun 24 p:nä 1931.

Aune Kivimäki

(R.T. Lisa No. 72-1931).

Talousministeriön TIEDONANTO.

Talousministeriö tiedottaa, että S.N.T.L:n yleisliitollisella, "Sovfrachttransport"-nimisellä yhtymällä Tasavallan Hallituksen l.X. 1921 hyväksymän ja Riigikogun 25.X.1921 vahvistaman ulkomaisten yhdistysten ja yhtiöiden toimintaa koskevan lain nojalla on oikeus ryhtyä toimimaan Virossa "Sovfrachttransportin Viron-osasto" nimisenä, noudattamalla jällempänä mainittuja velvoituksia ja ehtoja

1. "Sovfrachttransportin Viron osasto" on toiminnassaan Virossa voimassaolevien ja voimaantulevien lakien ja määräysten sekä Viron oikeuslaitosten alainen.

2. "Sovfrachttransportin Viron osaston" tarkoituksena on:

a) toimittaa kaikenlaisten tavarain, matkatavarain ja matkustajain kuljetusta S.N.T.L:sta Viroom ja Virossa S.N.T.L:oon, samoin S.N.T.L:sta Viron kautta ulkomaille ja päinvastoin, meritse tai muuten vesiteitse sekä rautateitse.

b) toimittaa kaikenlaisen tavarain kuljetusta Viron satamista ulkomaan satamiin S.N.T.L:n kauppalaivaston laivoilla.

3. 2-kohdassa mainitun tarkoituksen toteuttamiseksi "Sovfrachttransportin Viron osastolla" on oikeus rakentaa, omakseen hankkia ja vuokrata tarvittavia tavarasuojia, elevaattoreita, jäähdyttämöjä, satamia, konttoreita y.m. kuljetustoimintaa varten tarvittavia välineitä ja maa-alueita; hankkia omakseen ja vuokrata kuljetusvälineitä; suorittaa lastaus- ja purkaustöitä ja ottaa käytäntöön kaikenlaisia koneellisia välineitä tavarain lastaamiseksi ja purkamiseksi, mikäli tällainen toimenpide ei ole ristiriidassa satamissa vallitsevain yleisten säännösten tai virossaisten yleisten määräysten kanssa; tehdä rautateiden, kuljetus- ja muiden liikkeiden ja järjestöjen kanssa sopimuksia tavarankuljetuksesta, säilytystä ja käsittelyä koskevista seikoista; vastaanottaa tavarain kuljetettaviksi sekä samalla säilytettäväksi varastosuojissa ennen lastausta ja purkamisen jälkeen; antaa vuokralle varastosuojiaan ja ottaa

tavaroita säilytettäväksi; antaa siirtokuitteja säilytettäväksi otetuista tavaroista; toimittaa tavaranhaltijan laskuun tullikäsittelymuodollisuuksia mitä tulee tavarain tullimaksujen sekä valtion ja paikallisten verojen suorittamiseen; toimittaa tavaravakuutuksia tavaranylähettäjän toimeksiammosta ja kustannuksella.

4. "Sovfrachttransportin Viron osaston" ja sen täysivaltaisten valtuutettujen toimipaikka on Tallinna.

5. "Sovfrachttransportin Viron osastolla" on lupa perustaa asioimistoja Viron satamakaupunkeihin ja rajapaikkoihin; asioimiston perustaminen on saatettava yleiseen tietoon ilmoittamalla siitä Riigi Teatajassa ja vähintään kahdessa Virossa ilmestyvässä sanomalehdessä. Muihin paikkoihin voidaan asioimistoja perustaa ainoastaan Talousministerin luvalla.

6. "Sovfrachttransportin Viron osaston" pääoma on 200.000 kruunua; sitä voidaan vähentää tai lisätä ainoastaan Talousministerin luvalla.

7. "Sovfrachttransportin Viron Osaston" toimivuosi laskeetaan tammikuun 1 p:stä joulukuun 31 päivään. Sen kirjanpito-keskuksena on Tallinna.

8. "Sovfrachttransportin Viron osaston" täysivaltaisena valtuutettuna on Josif Illarionovitsh Parhailo, jonka kotipaikka on Tallinna, Baikovin silta.

9. "Sovfrachttransportin Viron osasto" on velvollinen ilmoittamaan täysivaltaisen valtuutetun vaihdoksesta Talousministeriölle ja julkaisemaan sen yleiseksi tiedoksi Riigi Teatajassa ja vähintään kahdessa Virossa ilmestyvässä sanomalehdessä; täysivaltaisen valtuutetun kotipaikan tulee olla Virossa.

Tallinnassa 10.IX.1931. No. 6184.

Talousministeri M. PUNG.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Wuorimaan raportti no 95.

Tallinna.

12/10-31.

Tallinnassa, lokak. 12 p:nä 1931.

No 937.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
27/220/31		
14/10-31	31	31
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 95, joka käsittelee

Pankin G. Scheel & CO:n sulkemista (siv.1-5).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Yrjö-Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

Tallinnassa.

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 95 - 1931.

ULKOASIA-MINISTERIÖ		
No. 27/220 ae. D. 10 31		
14/10-31	ELM	
	ACIA	
5	C12	

Pankin G. Scheel & Co. sulkeminen.

Kuluvan lokakuun 8 p:nä suljettiin suurin Viron yksityispankki G. Scheel & Co. sisä- ja oikeusministerin määräyksestä. Mainitun ministerin toimintavaltuudet johtuvat siitä, että Tallinnan kaupunki kuuluu sotatilanalaisiin alueihin, joissa sisä- ja oikeusministerillä on laajat toimintavaltuudet.

Scheelin pankin sulkeminen tuli yllätyksenä kaikille, eikä pankin vaikeasta tilanteestakaan laajemmissa asiaintunteisissa piireissäkään ollut tietoa kuin edellisenä päivänä, jolloin pankki pyysi hallitukselta 2 milj. kruunun luottoa velkojain vaatimusten tyydyttämiseksi. Pankin vaikeudet johtuivat pääasiassa siitä, että sen ulkomaiset luotonantajat yht'äkkiä supistivat luottoaan. Niinpä lienee pankin englantilainen luotonantaja supistanut 80 tuhannen punnan luoton 35 tuhanteen. Mikäli olen kuullut olisi hallitus ollut taipuvainen mainitun 2 milj. kruunun luoton antamiseen, mutta kun asia alistettiin Eesti pankin harkittavaksi, jonka olisi pitänyt luotto myöntää, tuli sieltä jyrkkä kielteinen vastaus, koska pankki ei voinut esittää mitään garantioja pyytämälleen lainalle, mikä taas pakotti hallituksen harkitsemaan toisenlaisia toimenpiteitä pankin pelastamiseksi. Hallitus päättikin pariksi päiväksi sulkea pankin ja esittää riigikogulle lakiehdotuksen moratoriumin myöntämisestä pankille.

Hallituksen toimenpiteistä antoi 8/10 talousministeri lehdistölle selostuksen, jonka pääkohdat olivat seura-

vat. Scheelin pankin kriisi on johtunut sen laajoista suhteista ulkomaihin, joiden pääomilla pankki pääasiassa toimi. Scheelin pankilla on kyllä olemassa suuret aktivat, jotka täysin riittävät pankin sitoumukset kattamaan, mutta nämä aktivat eivät suurelta osalta ole vapaat. Pankin piti olla tietoinen, että se tästä syystä saattoi joutua suuriin vaikeuksiin. Siksi oli löydettävä pääsytie vaikeuksista, sillä Scheelin pankin laatuksen laitoksen luhistuminen, johon virolainen talouselämä mitä läheisimmin on sidottu, olisi tuonut mukanaan mitä vakavimpia seurauksia. Sotatilalaki antoi tähän mahdollisuudet ja pankki voitiin hallinnollista tietä välittömästi sulkea. Pankki ei ole maksukyvytön, mutta sille on annettava aikaa asiointensa selvittämiseen. Tästä syystä on hallitus päättänyt hankkia sille moratorion.

Riigikogu kutsuttiin kiireesti koolle 9.10. ja piti samana päivänä 3 istuntoa, joissa moratorioesitys erinäisin muutoksin hyväksyttiin ja samana iltana saatettiin voimaan. Oppositio käytti tilaisuutta hyväkseen hyökätäkseen ankarasti hallituksen kimppuun. En katso tarpeelliseksi keskusteluja sen laajemmin selostaa, vaan suomennan tähän moratoriolain sellaisena, millaisena se julaistiin.

1 §. Talousministerillä on oikeus saattaa voimaan moratorio O.Y. G. Scheel & Co:n suhteen. Moratorion voimassaolon määrää talousministeri.

2 §. O.Y. G. Scheel & Co. ei moratorion voimassaoloaikana saa täyttää niitä rahallisia velvoituksia, jotka ovat syntyneet ennen moratorion voimaantuloa, ja on sen realisoitava aktivansa ja sijoitettava realisoidut summat Talousministerin määräämiin rahalaitoksiin, jonka yhteydessä tarpeen vaatiessa, Talousministerin määräämillä perusteilla, pankki voi pidentää ja uudistaa realisoitavia vaatimuksia.

Poikkeuksena tästä voi Talousministeri sallia O.Y. G. Scheel & Co:n osittain täyttää rahallisia velvoituksiaan Talousministerin määräämän suhdeluvun mukaan.

Moratorion aikana voi O.Y. G. Scheel & Co. toimittaa uusia peruskirjan mukaisia operaatioita. Nämä operaatiot eivät kuulu tämän lain alaisuuteen.

3 §. Moratorion voimassaoloaikana eivät kredittorit ole oikeutetut pakkokeinoin toimeenpanemaan vaatimuksiaan niiden velvoitusten suhteen, jotka ovat syntyneet pankkia kohtaan ennen moratorion voimaantuloa. Poikkeuksena tästä ovat valtion vaatimukset, jotka voidaan vaatia suoritettaviksi koko määrässään.

4 §. Moratorion voimassaoloaikana on Talousministerillä oikeus järjestää valvonta pankin toimintaan nähdessä, samoin poistaa toimestaan joko kaikki tai yksityiset O.Y. G. Scheel & Co:n johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenet sekä määrätä heidän sijaansa uudet henkilöt, jotka Talousministerin määräyksen mukaan saavat korvausta O.Y. G. Scheel & Co:n varoista ei kuitenkaan enempää kuin erotetut pankin johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenet.

5 §. Talousministeri oikeutetaan tämän lain perusteella saattamaan voimaan moratorion myös Pärnun kredittipankin ja Tarton teollisuuspankin suhteen.^{x)}

6 §. Tämä laki tulee voimaan heti sen julkaisemisen jälkeen.

Laki julaistiin samana iltana (9.10) virallisessa lehdessä.

Heti lain tultua voimaan antoi Talousministeri tarpeelliset määräykset. Moratorio määrättiin 3 kuukaudeksi. Pankin hallintoneuvostosta erotettiin C. Gahlnbäck, paroni Rosen, Paul Scheel ja Georg Stude. Heidän sijaansa määrättiin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi pankin tähänas-

^{x)} Lähetystön huomautus: molemmat pankit ovat itse asiassa Scheelin pankin haarakonttoreita.

tinen johtaja Klaus Scheel ja jäseniksi pääkonsuli Joachim Puhk, riigikogun jäsen Jõeäär ja "Estonian" johtaja K.Unt. Entisistä jäsenistä jäivät hallintoneuvostoon edelleen Luther Forsman, H. Koch ja Witte.

Johtokunnasta erotettiin tähänastiset johtajat Klaus Scheel ja Zoega-Manteuffel. Uuteen johtokuntaan tulivat johtajaksi Pikalaenupankin johtaja P. Kurvits ja jäseniksi tähänastinen jäsen Koch ja entisen Kommertspankin Tarton osaston johtaja Sternfeldt.

10.10. aamulla avasi pankki uusine johtajineen ovensa, mutta ei tällöin suoritettu mitään maksuja vaan otettiin aincaastaan suorituksia vastaan.

Edelläolevaan asialliseen tapahtumaselostukseen pyydän seuraavassa tehdä eräitä reumamuistutuksia.

Olen ollut keskusteluissa eräiden asiaa läheltä seuranneiden henkilöiden kanssa ja ovat he tällöin huomauttaneet, että Scheelin pankin asiainhoito on täysin kunnossa ja että vaikeudet ovat johtuneet ulkomaisesta rahakriisistä, kun englantilaiset rahanantajat ja saksalainen Mendelsohn-yhtymä, jonka kanssa Scheel on ollut läheisessä yhteydessä, ovat vaatineet saataviaan pois. Scheel puolestaan on finansioinut useita Viron suuria teollisuusyrityksiä, joissa pankin rahoja runsaasti on sijoitettuina eikä kädenkäänteessä takaisinsaataavissa. Lisäksi lienevät säästöönpanijat viime aikoina tavallista runsaammin pyrkineet saataviaan nostamaan, joten kassa alkoi tyhjetä. Kaikki nämä tekijät yhdessä vaikuttivat tilanteen kärjistymiseen, mikä lopuksi johti hallitusvallan sekaantumiseen.

Mitä johtaja Klaus Scheel'iin itseensä tulee, ei hän koskaan liene ollut, niin väitetään, erikoinen Viron ystävä. Kuluneina vuosina on usein puhuttu "Scheelin ryhmästä", joka on pyrkinyt saamaan käsiinsä jonkunlaisen fi-

nanssidiktatuurin hallitakseen Viroa. Eräs lehti ennätti jo pilakuvassakin esittämään hra Scheelin kantamassa moratooriota lausuen: " Kolme kuuta moratooriota, nyt täytyy tasa-valtaakin tunnustaa kolme kuukautta". Ei ole siis ihme, vaikka Scheelin pankin katastroofia eräissä virolaisissa piireissä tyydytyksellä seurattaisiin, mutta Viron teollisuuden suojaamisen kannalta on valtiiovallan sekaantuminen asiain pelastamiseksi ollut välttämätöntä. Useat tapaamani henkilöt ovat kuitenkin verrattain skeptillisesti suhtautuneet näiden toimenpiteiden menestyksellisyyteen.

Johtaja Klaus Scheel matkusti eilen Riigan kautta Berliniin ja Lontooseen, jossa hänen arvellaan yrittävän järjestää asioitaan päästäkseen moratooriosta ja valtion valvonnasta, mikä häntä ei ollenkaan miellyttäne.

Tallinnassa, 12 p:nä lokakuuta 1931.

Arne Wronski

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Vuorimaan rap. no 96.

Tallinna.

20/10-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESICKNING

Tallinnassa, lokak. 20 p. 1931.

N:o 975.

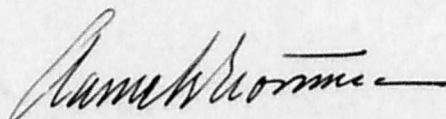
Herra Ministeri,

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
28 / 220 Saf. 1931		
21/10-31	No - 127 -	
RYHMÄ	OSA-AIK.	ALUE
5	C12	

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 96, joka käsittelee

Viron kruunun asemaa (siv. 1-4).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinna.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
№ 28 / 220 Sal . 31	
21/10-31	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 96 - 1931.

Viron kruunun asemasta.

Kultavaluutasta luopuminen useissa maissa ja erikoisesti Suomessa on Virossa aiheuttanut mielipiteiden vaihtoa kruunun asemasta. Hallitus-, pankki-, teollisuus- ja kauppapiirien kesken on tilanteen johdosta pidetty useitakin neuvotteluja. Voitaneen sanoa, että vaikkakin osassa vientipiirejä on esitetty ajatuksia kultakannasta luopumiseksi, kuitenkin suuri enemmistö eri piireissä edustaa, ainakin toistaiseksi, kultakannan säilyttämistä.

Seikat, joilla kruunun arvon säilyttämistä puolelataan ja pidetään tarkoituksenmukaisena ovat lyhyesti esitetyinä seuraavat.

Rahakannan asemaan vaikuttavat kolme päätekijää: maksubilanssi, valtiotalous ja emissionipolitiikka. Jos näitä tekijöitä tarkastellaan, huomataan Viron suhteen tilanne seuraavanlaiseksi.

Maksubilanssin tärkeimmän osan muodostaa kauppavaihto ulkomaiden kanssa. Viron ulkomaankauppabilanssi on kuluavana vuonna huomattavasti aktiivinen. Tämän vuoden 8 ensimmäisenä kuukautena oli tuonti arvoltaan 41,1 milj. kruunua ja vienti 49,4 milj. kruunua. Näinollen on kauppa 8,3 milj. kruunulla vientivoittainen, jota vastaan esiintyy viime vuotinen 5 milj. kruunun tuontienemmyys. Toiselta puolen on selvää, että punnan lasku tulee loppuvuonna vaikuttamaan bilanssiin.

Jos v. 1930 mukaan tilannetta arvioidaan, käy ilmi, että pyöreän luvuin 24 % Viron tuonnista tapahtui maista, joissa nyt devalvatio on toimeenpantu. 76 % on tullut korkeavaluuttaisista maista. Vienti sensijaan jakautuu jokseenkin tasan molempien maaluokkien kesken. Muissa maissa toimeenpantu devalvatio tulee kuitenkin vahingoittamaan vientiä määrässä, jota ei myöskään halvempi tuonti tule korvaamaan. Kun Viro on maa, joka pääasiassa vie maataloustuotteita ja teollisuuden raaka-aineita (voi, bacon, pellava, puu) sekä puolivalmisteita (selluloosa) ja tuo valmistuotteita, halpenee vienti enemmän kuin tuonti. Aktiivisen kauppabilanssin säilyttämiseksi on näin ollen välttämätöntä huolehtia tuonnin vähentämisestä. Millä tavalla se tapahtuu, krediittirajoituksin tai tullikorotuksin, on olosuhteista riippuva, pääasia on kauppabilanssin aktiivisuuden säilyttäminen. Viennin vähenemisen estämiskeinona taas on tuotantokustannusten alentaminen nykyään ainoa mahdollinen.

Toinen tärkeä tekijä maksubilanssissa on ulkomaisien pääomien esiintyminen. Devalvatiomaihin verraten on Virolla toisenlainen asema, maassa kun ei juuri ollenkaan ole sellaisia ulkomaisia pääomia, joiden poisvientä tarvitsisi peljätä. Ulkomaista pääomaa on nim. investoitu Viron talouteen osittain kiinteästi, osittain luottaina, jotka luonteeltaan ovat pitkäaikaisia, koska niiden poisvienti luotonantajille itselleen aiheuttaisi vahinkoja. Varsinaiset lyhytaikaiset luotot koskevat tavaravarastoja ja ovat ulkomaankauppaan sidotut. Jos vielä ottaa huomioon, että Hoover-suunnitelman mukaan Viron sotavelat nauttivat moratooriota, syntyy täten aktiivisen kauppabilanssin säilymisen edellytyksellä aktiivinen maksubilanssi, joten rahakamman vakavuuden ensimmäinen ehto on täytetty.

Mitä valtiotalouteen tulee, on todettava, etteivät ~~edellytykset~~ edellytetyt tulot ole valtion kassaan kerääntyneet siinä määrin kuin oli arvioitu. Talousvuoden 1931/32^{x)} neljänä ensi kuukautena olivat vakinaiset tulot 34,5 milj. kruunua, vastaten

x) talousvuosi lasketaan huhtikuun 1 p:stä.

edellisen vuoden 35, 5 milj. kruunua. Tähän saakka noudatettu finanssipolitiikka antaa kuitenkin olettaa, että menoarviovuosi loppuu ilman tappiota, edellyttäen, ettei Riigikogu hyväksy uusia, suurempia menoja vaativia lakeja, mikä tuskin on nykyisissä oloissa oletettavissa. Viron talousbudjetti on riittävän notkea salliakseen tarpeellisia supistuksia ja hallitus on saamiensa tietojen mukaan tätä keinoa käyttäväkin tai pyrkii ainakin siihen.

Eestipankin emissionipolitiikka on ollut varovaista huolimatta esiintyneistä vaikeuksista. Koko vuoden on pankki pyrkinyt lisäämään setelivarastojaan. Tilannetta kuvaa se seikka että vaikka pankki punnan kurssin laskusta kärsi noin 4 milj. kruunun tappion, sillä nyt kullassa ja kultavaluutoissa on suurempi kate kuin vuosi sitten. Tämä setelikatteen luominen on ollut mahdollinen luotonannon rajoituksen kautta.

Kun näinollen kaikki pääedellytykset kultakannan säilyttämiseksi ovat olemassa, katsotaan Virossa kruunun olevan vaaran ulkopuolella eikä ole aikomusta sen nykyisestä arvosta luopua. Sitäpaitsi peljätään sekä hallitus- että talouspiireissä enemmän kuin niitä vaikeuksia, jotka kultakannan pysymisestä aiheutuvat, sitä, että jos kultakannasta luovutaan, kruunun asemaa ei enää pystyittäisi hallitsemaan. Tästä seikasta on minulle huomauttanut m.m. riigivanem Päts.

Pari päivää sitten piti hallitus ja muutamat johtavat talouspolitikot uuden salaisen neuvottelukokouksen. Siellä oltiin edelleen vakavasti sillä kannalla, ettei ole kultakannasta luovuttava. Samalla tehtiin salainen päätös jo edellisen hallituksen aikana suunnitellun tupakkamonopolin voimaansaatamisesta. Monopoli annetaan eräälle kreikkalaiselle yhtiölle, jolla on takanaan englantilaista kapitalia. Monopoli-oikeudesta maksaa yhtiö huomattavan summan joko kullassa tai hyvässä ulkomaan valuutassa. Tämä monopolimaksu annetaan Eestipankille katteen lisäämiseksi, joten kruunu, tupakkamonopolin tultua järjestetyksi, tulee olemaan entistä vahvempi.

Tullienkorotuskysymystä on niinkään harkittu, mut-

ta ainakin toistaiseksi siitä luovuttu, sen jälkeen kuin tupak-
kamonopoliajatus hyväksyttiin.

Tässä yhteydessä lienee mielenkiintoista mainita
kahdesta parin viime viikon ilmiöstä yleisön keskuudessa. Kun
yksi maa toisensa jälkeen luopui kultakannasta, herätti se ylei-
sön keskuudessa pelkoa ulkomaisen valuutan luotettavuudesta, josta
syytä sitä tarjottiin runsaasti pankkeihin. Täten m.m. lisääntyi,
niin minulle kerrottiin, Eesti pankin ulkomainen valuuttavarasto
sievoisilla määrillä, m.m. 30.000 punnalla. Toinen ilmiö on taas
hallituspiireissä herättänyt määrättyä levottomuutta. Vaikkei min-
käänlaista paniikkia ole ollutkaan, on ympäri maan pankeista
hiljaksen otettu pois runsaasti säästöjä, arvattavasti siinä
pelossa, että pankit saattaisivat lakkauttaa maksunsa. Tämäkin
ilmiö kuuluu jo osottavan vähentymistä ja rahan takaisintuonti-
akin on jo tapahtunut.

Talinnassa, lokakuun 20 p:nä 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 612.

ASIA: _____

Ministeri Vuoimaan raportti no 97.

Tallinna.

5/11-31.

Tallinnassa, marrask. 5 p. 1931.

No 1039.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
29	1220	Pal. 1931
9/11-31	2	- 112 -
5	C12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia ohellisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 97,
joka käsittelee

Taloudellista ja poliittista tilametta
Vrossa. (siv. 1-5).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aune Wirtanen

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinnassa.

29 / 220 Sal. 1931		
9/11-31		
5	C12	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 97 - 1931.

Taloudellinen ja poliit-
tinen tilanne Virossa.

Minulla on kunnia seuraavassa esittää eräitä seikkoja ja tietoja otsakeasiassa niiden selostusteni täydennykseksi, joista olen maininnut raporteissani Viron kruunun asemasta ja sisäpoliittisesta tilanteesta Virossa (raportit 96 ja 94).

Taloudellisia seikkoja.

Niinkuin raportissani Viron kruunun asemasta mainitsin, on täällä katsottu kaikkien tekijöiden olevan, ainakin teoreettisesti, olemassa kruunun kultakannan säilyttämiseksi ja sen pysyväisyydestä oltu lujassa uskossa. Viime päivinä olen kumminkin keskusteluissa huomannut pientä vivahdusta epäilykseen tässä suhteessa. Keskustellessani muutama päivä sitten riigivanem Pätsin kanssa, huomautti hän, että hallitus tulee tekemään kaikkensa kultakannan säilyttämiseksi ja toivoo siinä onnistuvansa, mutta että saattaa ilmetä tekijöitä, varsinkin psykologisia, jotka lopuksi saattavat pakottaa hallituksen luopumaan tähänastisesta kannastaan. Pääkonsuli Puhk, joka tähän saakka on ollut hyvin optimistinen, osotti eilen jonkunlaista pidättyväisyyttä lausunnoissaan, arvelen kuitenkin selviydyttävän, varsinkin jos eräät seikat, joista alempana mainitsen, toteutuvat ja joista hän erittäin luot-

tamuksellisesti minulle kertoi.

Pankinjohtaja Scheel, joka on ollut ulkomailla järjestääkseen moratorion alaiseksi asetetun pankkinsa asioita ja nyt palannut, oli Englannista ilmoituksensa mukaan saanut 200.000 puntaa käytettäväksi Viron teollisuuden finanssiointia varten ehdolla, ettei Viro luovu kultakannasta. Samoin on Tartu Pank, jonka takana on englantilainen Overseas bank, ilmoittanut voivansa asettaa käytettäväksi 2 miljoonaa kruunua vastaavan erän samalla ehdolla. Nämä kaksi seikkaa kuuluvat olevan varmoja, mikäli lopullinen järjestely saadaan aikaan ja takeet pysymisestä uskalletaan antaa.

Kolmas seikka on edellisessä raportissani mainitsema tupakkamonopolin myöntäminen eräälle kreikkalaiselle yhtiölle, jonka asiamies muutamia päiviä sitten kävi täällä ja jolloin alustavasti ehdoista oli keskusteltu. Yhtiö maksaisi monopolin saannista 4 milj. kruunua Ranskan seteleissä tai kultaharkoissa ja sen jälkeen vuosittain 6 milj. kruunua. Samoin sitoutuisi se ostamaan Viron tupakkatehtaat, mutta saisi samalla tupakan varastoimisoikeuden Virossa Ruotsia, Suomea, Latviaa ja Liettuaa varten. Myöskin on Kreikan hallitus luvannut, mikäli tupakkamonopoli myönnetään, antaa Viron tuotteille m.m. tekstiilille, puulle ja paperille tupakantuontia vastaavia erikoisia etuja Kreikassa. Tämä kysymys on vielä alkuvaiheellaan ja vaatii pitemmän aikaa, ennenkuin se kaikinpuolin on selvitetty, joten sen ei voida katsoa vaikuttavan ensi hätään, mikäli suurempia vaikeuksia syntyy.

Hallitus aikoo järjestää erikoisen keskuskomitean huolehtimaan ja valvomaan ulkomaankaupan ja maksubilanssin tasapainoa. Tässä tarkoituksessa on se valmistanut kiireellisen lakiesityksen tärkeimpien tarveaineiden oston siirtämisestä valtionmonopoliksi. Kysymyksessä ovat vilja, sokeri,

suola, sillit, kivihiili, koksi, nafta, bensiini, petroli ja öljyt. Lakiesitys tulee tänään Riigikogun käsiteltäväksi ja todennäköisesti myös pääasiassa hyväksytyksi. Myötäliitän liitteeksi suomennettuna laki- sekä asetusehdotukset. Huomautan lisäksi, että raha-asiaain valiokunnassa oppositio ankarasti vastusti tällaisten valtuuksien antamista hallitukselle, vedoten siitä syntyvään monenlaiseen korruptioonin. Tämän toimenpiteen kautta toivoo hallitus voivansa ylläpitää ulkomaankaupan, joka tähän saakka on ollut huomattavasti aktiivinen, edelleenkin sellaisena.

Mitä valtion menoarvioon tulee, joka vasta kevättalvella joutuu käsiteltäväksi riigikogussa, talousvuosi kun Virossa alkaa huhtikuun 1 p:nä, pyrkii hallitus saamaan supistuksia aikaan. Virkamiesten palkkojen alentamista on peltomiesten ja pikkutilallisten puolelta jyrkästi vaadittu, mutta on toistaiseksi kysymyksenalaista, tuleeko siitä mitään, virkamiesten palkkathan Virossa nykyäänkin ovat kovin alhaiset. Ainakaan ei riigivanem Päts puolla alennuksia. Sen sijaan koetetaan muilla valtion menoaloilla supistuksia tehdä ja erittäin luottamuksellisesti kerrottiin minulle, että m.m. sotalaitoksen menoista aiotaan vähentää 2 milj. kruunua. Menoarvion käsittelyyn on kuitenkin vielä pitkä aika ja olot päivästä päivään niin muuttuvat, joten paljon uusia menoarvion kokoonpanoon vaikuttavia tekijöitä ensi kevättalveen mennessä saattaa ilmetä.

Hallituksen asema.

Toissapäivänä pitivät hallitusryhmän (peltomiehet ja sosialistit) edustajat neuvottelukokouksen tutkiakseen hallituskokoomuksen jatkuva mahdollisuutta. Tällöin todettiin, että virkamiesten palkkakysymys oli pääkysymys, jossa erimielisyyttä oli olemassa. Peltomiehet vaativat, kuten mainittu, palkkojen alentamista, kun sen sijaan sosialistit sellaista vastusta-

vat. Hallituskokoomus päätettiin edelleen säilyttää, jättämällä virkamiesten palkkakysymys avonaiseksi ja siis todennäköisesti siitä riippuvaksi, mitä riigikogu aikanaan asiasta päättää.

Sen sijaan on lähiaikoina odotettavissa eräitä muutoksia hallituksen henkilökökonpanossa. On ilmennyt tyytymättömyyttä talousministeri Pung'in toimintaan, josta syystä tälle paikalle on aiottu siirtää toinen hallituksen jäsen, maatalousministeri Jürman. Tässä tapauksessa siirtyisi nyk. oikeus- ja sisäministeri Hünerson maatalousministeriksi ja Pung oikeus- ja sisäministeriksi. Ellei taas hra Pung haluaisi tätä paikkaa ottaa vastaan, vaan eroaisi, tulisi paikkojen järjestely toisenlaiseksi, sillä silloin eroaisi hra Pung'in ryhmä koalitiosta ja sen sijaan astuisi siihen viikko sitten kansanpuolueeseen (Tönissonin puolue) yhtyneen kristillisen puolueen edustaja. Hallituksen ohjelmaan ja toimintaan eivät nämä muutokset tulisi mitään vaikuttamaan.

Viime viikon huomattava poliittinen tapahtuma oli kristillisen puolueen yhtyminen kansanpuolueeseen, joka näin suureni neljällä edustajalla. Yhtymisen perusteena oli se, ettei kristillisellä puolueella enää ollut erikoista ohjelmaa sen jälkeen kun kirkollismaiden kysymys oli saatu järjestetyksi ja se pelkäsi ensi vaaleissa kadottavansa kaikki mahdollisuudet. Yhtymällä kansanpuolueeseen voitti se niin paljon, että kansanpuolue on ensi vaaleissa listoilleen luvannut ottaa pari tähänastisen kristillisen puolueen miestä. Kaikkien keskustapuolueiden yhtymisestä on tänä vuonna lehdistössä pidetty paljon melua ja olen eräässä aikaisemmassa raportissanikin asiasta maininnut, mutta vähän todennäköiseltä näyttää, että yhtyminen laajenisi tätä enemmän. Vaaliliitto keskustapuolueiden kesken ensi kevään vaaleissa sittenkin on suurempi mahdollisuus kuin puolueiden yhteensulaminen.

Se, joka hallituskokoomuksessa voisi aiheuttaa se-
kaannusta, on ulkoministeri Jaan Tönnisson. Kerrotaan jo, sen
jälkeen kuin hänen puolueensa nyt on vahvistunut kristil-
lisillä ja lisäksi hänen lehtensä Postimiehen heikossa kun-
nossa olleet asiat myös viime aikoina saatu järjestetyiksi,
että hän on osottanut liikehtimisen merkkejä toivossa ai-
heuttamalla kriisin saada valtionpäämiehen paikka puolueel-
leen, siis itselleen, ja muodostetuksi hallitusblokki kes-
kusta-oikeisto tai keskusta-vasemmisto. Kuinka vakavasti nä-
mä tiedot on otettava, en voi sanoa, mutta todennäköistä on,
että suurin vaara nykyiselle hallituskokoomukselle piilee
juuri tällä taholla.

Talinnassa, 5 p:nä marraskuuta 1931.

Raimo Miettinen

Tavarain maahantuonnin järjestelyä koskeva lakiesitys.

§ 1. Tasavallan hallituksella on oikeus saattaa määrättyjen tavarain maahantuonti valtion yksinoikeuden alaiseksi.

§ 2. Maahantuonnin yksinoikeutta valtio voi käyttää joko omain elintensä kautta tai myöntämällä määrätuille itsehallintolaitoksille, yksityishenkilöille ja yksityisille yrityksille tuontioikeuden käyttämisen Tasavallan hallituksen määräämin perustein.

§ 3. Sellaisten tavarain tuonnista, joita maahantuonnin yksinoikeus koskee, huolehtii asianomainen elin, jonka järjestysmuodon ja toimivallan Tasavallan hallitus vahvistaa.

§ 4. Joka tahallisesti esittää väärän todistuksen saadakseen luvan sellaisen tavaran tuontiin, jonka maahantuonti on yksinoikeuden alainen, rangaistaan korkeintaan 6 kk. vankeudella tai korkeintaan 3000 kruunun sakolla.

§ 5. Samoin rangaistaan henkilö, joka tavaraa maahantuotaessa tahallisesti esittää väärän todistuksen tavaran alkuperästä.

Tässä pykälässä määrättyihin rangaistuksiin sovelletaan uuden rikoslain yleisen osan määräyksiä.

§ 5. Yksinoikeuden lopettamisesta päättää Tasavallan hallitus.

§ 6. Tämä laki tulee voimaan heti, kun se asetuskokoelmassa julkaistaan.

Asetus tavarain maahantuonnin järjestelyä koskevan lain täytäntöönpanosta.

§ 1. Seuraavien tavarain maahantuonti määrätään valtion yksinoikeudeksi:

1. Vilja (jyvät ja jauho), mikäli sen tuonti on erikoislaein säännöstelemättä, 2. Sokeri, 3. Suola, 4. Sillit, 5. Kivihiili, 6. Koksi, 7. Nafta ja kaasuöljy, 8. Bensiini, bensiinin ja benzolin sekoitukset, 9. Paloöljy.

§ 2. 1 §:ssä mainittujen tavarain maahantuomin järjestelyä hoitaa yksinoikeuden täytäntöönpanoneuvosto, jonka kokoonpano on seuraava:

1. Talousministeri; 2. ulkoministeri; 3. maatalousministeri; 4. kulkulaitosministeri; 5. Eesti Pankin presidentti; 6. pankkineuvoston esimies; 7. kauppaja teollisuuskomitean esimies; 8. pörssikomitean esimies.

Muist. 1. 2 §:ssä mainituilla hallituksenjäsenillä on oikeus ottaa osaa neuvoston toimintaan apulaisministeriensä edustamina.

Muist. 2. Neuvoston toimintaan ottavat neuvottelevina jäseninä osaa: 1. Ulkoministeriön ulkomaankauppaosaston päällikkö. 2. Talousministeriön kauppaja teollisuusosaston päällikkö, Eesti Pankin komissaari. 4. muut neuvoston kutsumat henkilöt.

§ 3. Yksinoikeuden alaisten tavarain tuontioikeuden neuvosto voi luovuttaa itsehallintolaitoksille, yksityishenkilöille ja ^(yrityksille) ~~yksityisille~~ Antaessaan jonkun 1 §:ssä mainitun tavarain tuontioikeuden neuvosto voi rajoittaa tuontimäärää eri maiden mukaan ja tarpeen vaatiessa määrätä muita maahantuontia ja markkinoille saattamista koskevia ehtoja.

§ 4. Yksinoikeuden täytäntöönpanoneuvosto toimii talousministerin tai hänen poissaollessaan ulkoministerin johtamana. Neuvoston töiden käytännöllinen hoito on Talousministeriön kauppaja teollisuusosaston tehtävänä.

Töiden käytännöllistä hoitoa koskevan järjestyksen vahvistaa neuvosto itse.

§ 5. Tämä asetus saatetaan voimaan sähköteitse.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Kuorevaaran raportti no 98.
Tallinna.

9/11-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, marrask. 9 p. 1931.

N:o .....1051.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
80 1220 he. D. 13 31		
11/11. 31	2	L.M.
.....A	.....O	.....IA
5	612	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 98, joka sisältää seuraavaan tiedoituksen:

Vieläkin salakuljetuksesta. (siv.1-3)

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aamettoinen

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSSTO

Tallinna.

30/220 Pelt. 1931		
" " - 31	2	121
5	012	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 98 - 1931.

Vieläkin salakuljetuksesta.

Ministeriön viime lokakuun 24 päivälle päivätyn otsakeasiaa koskevan kirjeen no. 12864 johdosta lähettämäni puhelinsanomaman no. 89 täydennykseksi on minulla kunnia esittää seuraavaa.

Sen jälkeen kun yllämainitun puhelinsanomani olin lähettänyt, on luonani käynyt sekä Ruotsin asiainhoitaja että Latvian lähettiläs tiedustelemassa, miten Suomi suhtautuu niihin paljastuksiin, jotka Riigikogun keskusteluissa esitettiin salakuljetuskysymystä käsiteltäessä.

Ruotsin asiainhoitaja sanoi asiasta lähettäneensä selostuksen hallitukselleen ja saaneensa vastauksen, josta ilmenee, että Ruotsissa on kiinnitetty asiaan suurta huomiota ja pyydetty häneltä eräitä lisätietoja. Hän sanoi lähipäivinä saavansa kysymyksenalaiset lisätiedot ja lupasi minullekin selostaa niitä siltä varalta, että niissä esiintyisi jotain, joka olisi uutta tai mielenkiintoista. Omasta puolestaan piti hän nyt ilmitulleita seikkoja suorana skandaalina, kun hallituksen tietien, vaikkeakaan myötävaikutuksella, pirtua on maasta viety salakaupittavaksi ja kun Paldiskin satamassa m.m. on sallittu suuremman emälaivan lastata salakauppa-pirtua pienempiin laivoihin viranomaisten asi-

aan sekaantumatta. Tällainen teko on hänen mielestään ilmeisesti Helsingin sopimuksen 4 artiklan vastainen. Samoin sanoi hän olevansa vakuutettu siitä, vaikkei asiaa voitaneakaan saattaa todistetuksi, että O.Y. "Owon" salakauppapirtusta saama puhdas tulo on mennyt peltomiespuolueen puoluekassaan tulevien vaalien agitatiota varten. Oppositiolehdet nimittäin laskivat eräitä päiviä sitten, kuinka paljon Owo oli ansainnut pirtusta, kuinka paljon talonpojille perunoista oli maksettu ja kysyivät, mihin voitto, 2-3 miljoonaa kruunua, on joutunut, huomauttaen samalla, että Perunaviljelijäin liiton johdossa, joka Owolle myö pirtua, ovat suuret peltomiesten "tuusat", Suursööt, kenraali Soots y.m.

Latvian lähettiläs taas kertoi hallituksensa toimeksiannosta käyneensä huomauttamassa ulkoministeri Tönossonille siitä, että virolaista viinaa on huomattu salakauppana virtaavan myös Latviaan. Ministeri Tönisson oli ollut verrattain hermostunut ja pyytänyt saada tietää konkreettisia tapauksia syytöksen perusteluiksi ja oli Latvian lähettiläs luvannut palata asiaan niin pian kuin hän Rigasta saa lähempiä yksityiskohtaisia tietoja.

Molemmille lähettiläille huomautin, että Suomessa myös asiaan on kiinnitetty huomiota, mutta etten vielä tiedä, mitä ohjeita tulen saamaan. Heidän pyynnöstään lupasin heille ilmoittaa, mihin toimenpiteisiin ryhdyn, saatuani hallitukseni ohjeet asiassa. He lupasivat samoin vastavuoroisesti minulle tiedottaa saamistaan ohjeista.

Täydennykseksi puhelinsanomassani ilmoitettuun laiva-ilmoitusmäärään myötäliitän yksityiskohtaisen, lähetystössä laaditun taulukon tehdyistä laiva-ilmoituksista, josta käy ilmi ilmoitettujen laivojen lukumäärä, lastien laatu, ilmoituksien saapumisaika lähetystöön laivojen lähtöpäivästä, alkoholijuomien määrä, ilmoitukset laivojen miehistöistä.

Riigkogussa tapahtuneiden keskustelujen aikana huomautti kenraali Soots lehtien mukaan m.m. että jos Suomi halua rajoittaa pirtukauppaa, ostakoon yksinkertaisesti meidän liiat perunat. Oppositioryhmistä esitti, luonnollisesti opposition kannalta, ent. sisä- ja oikeusministeri Kalbus tapahtumien yhteenvedon, joka kokoo esitetyt syytökset ja on siksi mielenkiintoinen, että liitän siitä tähän suomennoksen sellaisena kuin Päevaleht mainitun lausunnon on referoinut.

Samoin myötäliitän Viroon "pirtusotaa" seuraamaan saapuneen amerikalaisen sanomalehtimiehen Donald Day'n (joka Suomessakin lienee omalla tavallaan tunnettu), Chicago Tribune'ssa julkaiseman sisäministeri Hünersonin haastattelun, joka lievimmin sanoen on omituinen laadultaan.

Edelläolevat lisähuomautukset lienevät lähetystön aikaisemmin esittämien selostusten lisäksi riittävät kysymyksen yksityiskohtaiseemmaksi selvittämiseksi.

Tallinnassa, 9 p:nä marraskuuta 1931.

Armedon

Lähetystölle vuonna 1931 (touko-lokakuussa) Viron satamista lähteneiksi ilmoitettuja pirttualuksia:

	Yhteensä:	Pirttulas- tissa ilmoitettuja	Polttoaine- lastissa:	Ilmoitettu tyhjänä lähteneiksi:	Ilmoitus lastista puuttam:
toukokuussa	3	-	-	3	-
kesäkuussa	7	-	-	5	2
heinäkuussa	31	10	-	9	12
elokuussa	39	9	-	11	19
syyskuussa	27	11	-	11	5
lokakuussa	35	3	3	12	17
Yhteensä	142	33	3	51	55

Alkoholijuomia on laivoilla ollut lastina Virossa lähtiessä:

	spritiä ltr.	spritiä kg.	muita väkijuomia laat.	viinejä laat.
toukokuussa	-	-	-	-
kesäkuussa	-	-	-	-
heinäkuussa	161.340	67.600	390	55
elokuussa	211.065	-	786	104
syyskuussa	173.590	42.416	231	48
lokakuussa	58.127	-	324	-
Yhteensä	604.122	110.016	1.731	207
josta laivoil- la takaisin sa- tamaan tulles- sa	192.250	-	480	-
Jää	411.872	110.016	1.251	207

Ilmoitukset saapuneet lähetystölle:

Laivojen lähdöstä:	seur.päivänä:	2 päivää myöhäst.	3 päivää myöhäst.	4 pv. myöh.	5 pv. myöh.
heinäkuussa	1	10	5	3	12
elokuussa	4	25	6	4	-
syyskuussa	6	12	8	1	-
lokakuussa	8	24	3	-	-
Yhteensä	19	71	22	8	12

Miehistö on pirttulas-
tissa ilmoitetuista laivoista jätetty mainitse-
matta:

heinäkuussa	lähteneestä	10	laivasta:	7:ssä
elokuussa	"	9	"	4 "
syyskuussa	"	11	"	5 "
lokakuussa	"	3	"	2 "
Yhteensä	"	33	"	18 "

Erityisesti on Mars-nimisen moottoripurjelaivan miehistö johdonmukaisesti jätetty ilmoittamatta.

Riigikogun kokouksissa esitettyihin tietoihin, varsinkin oikeus- ja sisäministerin selityksiin, sekä asiakirjoihin katsoen ei voi uskoa, että viranomaisillamme ei ole ollut mitään yhteyttä pirtunkuljettajain kanssa. On selvää, että sellainen yhteys on ollut. Täällä esitetyistä asiakirjoista selviää seuraavaa: 24.IV.1929 solmittiin surullisen kuuluisa "Tapan" sopimus, joka järjestee virolaisen spriiin vientiä Viroota. Tämän sopimuksen 14 art:n mukaan "Owo" sitoutuu ryhtymään hallitusviranomaisissamme toimenpiteisiin, jotta Kronström saisi tulla sotatila-alueelle, Tallinnaan. Näemmekin, että sisäministeri Hünerson tämän jälkeen, 13.V.1931, antaa Kronströmille väliaikaisen luvan tulla Tallinnaan järjestämään asioitaan. Minkälaisia asioita oli järjestettävänä, sen tiedämme sopimuksesta. Sisäministeri lausui, että tätä sopimusta ei ole hänelle esitetty. Hän ei tiedä siitä mitään. Oppositiolla ei ole mahdollisuutta asiakirjoin todistaa, että viranomaisilla ei ole ollut tekemistä sanotun asian kanssa. Mutta me emme ole lapsia, emme niin naiveja, että voisimme uskoa täällä paitsi hallitusviranomaisia olevan muita vallankäyttäjiä, jotka voisivat tämän saada aikaan.

Asia tulee yhä kiintoisammaksi. 15.VIII. tehdään uusi sopimus, joka koskee Unkarista tai Kielistä tuotavan ulkomaisen spriiin myynnin järjestämistä ja toimeenpanoa Suomen lahdella. Luuletteko meitä niin naiveiksi, että uskoisimme, että kyseessäoleva, Taranin ryhmältä tuleva sprii, on tarkoitettu ainoastaan Suomeen vietäväksi? Sitä tuodaan varmasti Viroonkin. Meidän aksii-siviranomaisemme ovat kuulemani mukaan kyllin päteviä voidakseen analyyssein todeta, onko kyseessä virolainen vai ulkomainen sprii. Ja se sprii, joka on tullut maahan trustin toimesta, on suurimaksi osaksi ollut ulkolaista. Myöskin toista ryhmää varten lienee määrätty tietty prosentti, minkäverran se saa myydä pirtua Itämerellä. Se lienee kuitenkin pian myynyt koko sallitun pro-

senttimäärän, ja laivat seisovat tyhjinä Itämerellä. Tähän ryhmä ei ollut alistunut. Se oli ajatellut, että sopimuksesta ei väli-
tetä, ostetaan "Owolta" pirtua ja aletaan myydä sitä Itämerel-
lä. Tämä oli tietenkin vastoin "Owon" etuja, sillä mihin jäi-
vät silloin voitot, jotka Taranin ryhmän piti saada? Sopimus
oli rikottu, Kronströmiä ei enää tarvita asiain järjestämiseen,
ja 10.IX. hänet karkoitetaan Tallinnasta. Asia on järjestetty.

Edelleen: 18.IX. pidätetään "Hullan" pirtulastei-
neen. Laivan kapteenina on Kato, joka ensi sijassa on vastuussa
tapahtuneesta. Yhden päivän hän liikuskelee Tallinnassa (välihuu-
to), niin se tiedetään, minä puhun saatujen tietojen nojalla.
Kapteeni Kato antaa valtuutuksen erälle tallinnalaiselle asian-
ajajalle, jonka pitää puolustaa laivaa, sillä pidätystä ei katso-
ta oikein tapahtuneeksi. Yhden päivän hän liikuskelee Tallinnas-
sa, vaihtaa jossakin pankissa 50.000 Suomen markkaa, ja senjäl-
keen hän katoaa. Meidän viranomaisiamme ei kiinnosta, mitenkä sel-
lainen henkilö katoaa, jonka ensi sijassa pitäisi vastata kaikista
teoista.

Lauantaina 19.IX. on Paldiskin satamassa Düben-lai-
va. Ministeri lausui aluksi, että tämä on suuri lainrikkomus ja et-
tä jos näin on tapahtunut, syylliset on saatettava edesvastuu-
seen. Mutta tänään hän sanoo, että asia ei kuulu hänelle. 19.IX.,
lauantaina, lastataan spriiitä koulupoikien avulla "Dubenista" toi-
siin laivoihin. Paldiskin tapaus on niin pätevästi todistettu,
että minkäänlainen kieltäminen ei auta. Ja nyt ministeri yrittää
sivuuttaa asian kevyesti: katsokaa, se asia ei kuulu minun toi-
mintapiiriini. - Minun käsitykseni mukaan minkä virkakunnan hyvänsä,
joka tapauksen näki, olisi ollut puututtava asiaan. Mutta miten-
kämpä voitaisiin pidättää, kun laivat "Tugev" ja "Duben" - ovat kyl-
jitysten, - ei ole ihmistä, joka pidättäisi!

Oikeus- ja sisäministeri lausui, että "kaikki, jotka ta-
vataan harjoittamassa salakauppaa Viron rannikolla, aluevesillä tai
tullivyöhykkeessä, saatetaan lailliseen edesvastuuseen, poikkeuksia

ei tehdä." Pirtulaivasto oli Paldiskin satamassa, oli aluevesillä ja toimitti uudestilastausta - mihin nähden ministeri lausui, että se on rikos - mutta pidätettiinkö? Ei. Tämä osottaa, että asiat eivät ole järjestyksessä.

Edelleen ministeri sanoo, että maahantulo Viroon on kielletty ulkomaalaisilta, jotka käyvät Virossa organisoinnissa spriin salakuljetusta. Kuitenkin tiedetään, että samana päivänä, jona "Hullan" pidätettiin, oli Tallinnassa johtaja Tarani, joka järjestää kaikki asiat "Owon" kautta. Viranomaiset tiesivät, että hän oli toiminnassa täällä. Kyllä sen ministerikin tietää. Missä on siis nyt ministerin kanta, että hän ei päästä Viroon henkilöitä, jotka toimivat tällaisissa asioissa?

Kaikkein kiintoisin on 15.VIII tehty sopimus, joka järjestele salapirtun myyntiä Suomen lahdella. Viranomaisten tiedossa on, että pirtuasää Virossa hoitaa "Owo", mutta sen sallitaan tapahtua ja katsellaan vaitiollen sivusta.

Me teemme yleissopimuksen Itämeren valtioiden kanssa, ja perustamme omassa maassamme järjestöjä, jotka järjestävät spriin salamyyntiä Itämerellä. Se on joka tapauksessa sellainen tosiseikka, josta ei osaa totista sanaa sanoa. Toisaalta me viranomaisten tietien järjestelemme saksalaisen ja unkarilaisen spriin myyntiä järjestöjen kautta, jotka ovat valtiiovallan suojeluksessa. Tällainen asiointi pitäisi lopettaa.

Viro sallii alkoholia vietävän kuiviin naapurimaihin.

Miksi ei? Meidän on parasta, julistaa kansa.

kirj. Donald Day.

Tallinna, Viro, 18.X. - Samalla kuin Suomen, Ruotsin ja Latvian hallitukset vuosittain kuluttavat tuhansia dollareita vastustaakseen väkijuomain salakuljetusta, esiintyy Viro nykyään eräänä spriiin päähankkijana. Tietojen mukaan Viron salakuljetusjärjestöt ahkerasti käyvät tuottoisaa kauppaa Suomen lahdella ja Itämeren pohjoisosissa.

Vaikkakin kieltäen, että hallitus suoranaisesti olisi osallisena väkijuomain salakuljetuksessa, Viron sisäministeri Jaan Hünerson selitti, että hänen hallituksensa sallii alkoholia myytävän salakuljettajille, joilla, niinkauan kuin he eivät yritä myydä sitä sisäisille markkinoille, on lupa pitää toiminnassa järjestöjä, jotka varustavat spriiillä suomalaisia, virolaisia ja latvialaisia salakuljettajia.

Virolaisen spriiin ylistys. Ministeri Hünerson on innoissaan virolaisen spriiin korkeasta laadusta. Hän väittää sen olevan niin paljon parempaa verrattuna Danzigin vapaakaupoista tulevaan unkarilaiseen paloviinaan, että Viron naapurien pitäisi olla kiitollisia saadessaan muiden salakuljetettujen tavaroiden ohessa niin hyvin puhdistettua ja miellyttävän makuista perunaspriitä.

Virolainen vodka, hän väittää, on makunsa vuoksi hyvässä maineessa Itämeren maissa, kun taas whisky hänen selityksensä mukaan pahan makunsa vuoksi ei ole suosittua. Kaiken huipuksi ministeri Hünerson selittää, että hän henkilökohtaisesti on raitis ja juo väkijuomia vain muodon vuoksi juhlatilaisuuksissa.

Hallituksen politiikka - sulkea silmänsä näkemästä spriiin salakuljetusta - on aiheuttanut parlamentissa keskustelun, joka osoitti, että Viron Perunanviljelijäin liitto, jolla myöskin on spriiitehtaita, antoi vienti konsessionsa Owo-nimiselle yhtiölle,

joka näennäisesti on perustettu munainvientiä varten, mutta joka myy spriiitä Suomen ja Ruotsin markkinoita varustaville n.k. spriin maastaviejille.

Spriikaupan puolustus. Nykyinen kokomushallitus, jonka muodostavat peltomiesten ja sosialistien puolueet, puolustaa alkoholi-kauppaa. Talousministeri Pung selittää, että hallituksen antama spriinvientilupa ei loukkaa Helsingin sopimusta, koska siinä ei mainita spriinvientiä; Viro kieltäytyy avustamasta naapuriaan salakuljetuksen vastustamisessa, perustellen tätä sillä, että jokaisen valtion velvollisuus on yksin taistella salakuljettajia vastaan.

Toinen humoristinen seikka tilanteessa on, että Viron vienti osotetaan Danzigiin, joka on Europan suurin salaväkijuomain vientipaikka.

Hünerson lausui: "Hallituksella ei ole mitään yhteyttä Ovon ja spriinvientiä ei kontrolloida. Me emme aiokaan toimeenpanna väkijuomain vientimme kontrollia. Virolla on ainoastaan kaksi päätuotetta, ruis ja peruna, ja meidän on vietävä maasta spriiitä turvataksemme olemassaolomme. Suomi ymmärtää tämän, eikä ole koskaan virallisesti eikä epävirallisesti moittinut menettelyämme."

"Hallituksella on yksi ainoa rannikkovartiolaiva, ja viime kesänä perunanviljelijäin liitto tarjosi käytettäväksemme lisälai-
van. Se oli halukas hankkimaan polttoaineen ja maksamaan palkan osalle miehistöä. Liiton, samoin kuin hallituksen, etujen mukaista on estää maastaviedyn spriin takaisinmyynti Viroon, sillä valtion monopoliviinan hinta on verrattain korkea - 60 centtiä tuoppi - ja me voimme ryhtyä toimenpiteisiin ainoastaan niitä maastaviejiä vastaan, jotka salakuljettavat Viroon spriiitä, minkä he ovat ostaneet myytäväksi Suomeen ja Ruotsiin."

Salakuljetuslainan takavarikointi. "Äskettäin annoin määräyksen Hullan-nimisen höyrylaivan sekä sen 140.000 litran (noin 148.000 tuoppia) suuruisen spriiilastin ottamisesta takavarikkoon; olin nimittäin saanut tietää, että laivan omistaja ja suuri salakuljettaja Kronström, oli salakuljettanut väkijuomia Viroon."

KOSKI O.Y. 1930

"Suomen kieltolaki ja Ruotsissa voimassaolevat alkoholi-
myynnin rajoitukset kiihottavat salakuljetusta Itämeren pohjois-
osissa; tämä salakuljetus tulee epäilemättä jatkumaan, kunnes suo-
malaiset onnistuvat kumoamaan kieltolain. Vastoin oletuksia illegaa-
linen spriikauppa ei ole vahingollisesti vaikuttanut virkamies-
temme moraaliin, ja minun toimiaikani, ollessani sisäministerinä
kolmessa hallituksessa, ei ole sattunut ainoatakaan lahjomistapaus-
ta, ei edes rajavartiain joukossa, joilla on palkkaa 12-18 dolla-
ria kuussa ja joille lisäksi annetaan asunto ja vaatteet, mutta
joiden on itse maksettava ruokansa."

Nº 3

KOSKI O.Y. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C^o₁₂.

ASIA:

Ministeri Wuorimaan Raportti no 99.
Tallinna.

11/11-31.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Talinnassa, marrask. 11 p. 1931.

N:o 1069.

ULKOASIAINMINISTERI		
No 31/220 p. D. 13 31		
12/11. 31	2	Litt.
FINLAND	RUUSU	ASIA
5	e 12	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 99, joka
käsittelee

Ulkomaankaupan monopolisointia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Arne Siivola

Herra Ulkoasiainministeri A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHEFYSTÖ

Talinnassa.

ULKOASIAINMINISTERI		
K: 81/220 h. D. 15. 81		
12/4. 81	2	Liit.
RYHMÄ	LUOKA	ASIA
5	C12	

Ministeri Wuorimaan
raportti no. 99 - 1931.

Ulkomaankaupan monopolisoiminen.

Raporttini no. 97 yhteydessä lähetin Viron hallituksen lakiehdotuksen ulkomaankaupan valvontaoikeuden myöntämisestä hallitukselle. Tämän lakiehdotuksen hyväksyi riigikogu sellaisenaan ja saatettiin se heti voimaan. Nyt on hallituksen tehtävänä antaa lain edellyttämät asetukset ja muodostettiin tarkoitusta varten alakomissioni, joka nyttemmin on tehnyt tarpeelliset ehdotukset ja hallitus ne hyväksynee tänään kahtena asetuksena.

Ensimmäinen asetus järjestee tavarain oston ulkomailta, periaatteena, että ostetaan pääasiassa sieltä, minne voidaan myydä omia tuotteita. Asetus sisältää myös luettelon n.s. monopolisoiduista tavaroista. Luettelo käsittää nelisenkymmentä tuotetta jokapäiväisistä kulutusaineista hajuvesiin saakka. Tällöin ei ole tarkoitus rajoittaa välttämättömien tarveaineiden tuontia (sokeri, suola, petroli y.m.) vaan voidaan niitä vapaasti maahan kuljettaa, mutta on hallituksen tarkoituksena kontrolloida mistä niitä tuodaan, siis valvoa, että tuonti tapahtuu maista, joihin virolaisia tuotteita ostetaan. Samoin tahdotaan täten valvoa, ettei liika suuria määriä kerrallaan tuoda. Loisto- ja muut luettelossa olevat tuotteet, jotka eivät ole suuria kulutusaineita ja joita kotimaassa tuotetaan, jäävät tuontiin nähden valtion

täydellisen valvoman alaisiksi. Rajoitukset koskevat m.m. kosmeettisia aineita, silkkiä, maataloustuotteita, polkupyöriä, radio-koneita, grammofooneja, karvanahkoja y.m. Tuonti tulee tapahtumaan niiden liikkeiden kautta, joille hallitus myöntää tuontioikeuden. Rajoituksetta voidaan maahan tuoda raaka-aineita teollisuuden tarpeiksi. Tuotteet on asetuksessa jaettu kolmeen eri ryhmään, joiden kunkin suhteen erilaiset määräykset tulevat olemaan voimassa.

Toinen asetus koskee tavarain tuomin teknillistä järjestelyä. Lain käytännöllinen toimeenpano ja valvonta jäänee talousministeriölle.

Edelläolevat tiedot olen saanut ministeri Tönissonilta. Asetukset ovat hallituksen tämännäpäiväisessä istunnossa käsiteltävinä ja julaistaan todennäköisesti huomenna. Heti saatuaan ne, tulee lähetystö toimittamaan niistä suomennoksen Ministeriölle.

Yhteydessä monopolilain kanssa hyväksyi riigikogu lain liike - maksun muuttamisesta. Tämän muutoksen kautta halutaan vähentää niiden liikkeiden ja firmojen määrää, jotka tuovat ulkomaisia tuotteita. Lakimuutoksessa määrätään, että ainoastaan I luokan liikemaksun suorittaneet firmat voivat tuoda ulkomaisia tuotteita. Kun I luokan liikemaksu on verrattain korkea, tulee lainmuutos vaikuttamaan sen, että tuojaliikkeiden lukumäärä huomattavasti supistuu. M.m. on tämän lain johdosta Suomen paperituontiagentti Karien lähetystössä kertonut, ettei hän voi lunastaa itselleen I luokan liikeoikeutta. Tässä suhteessa ei lähetystö luonnollisestikaan voi ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin.

Tallinnassa, 11 p. marraskuuta 1931.

Arne W. Kinnunen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Ministeri Vuosiinraan raportti no 100.

Tallinna.

13/11-31.

Tallinnassa, marrask. 13 p. 1931.

No 1073.

Herra Ministeri,

ULK.		
32	221	SalD. 1931
16/11-31	2	-
FINL.	RUSS.	ASIA
5	C12.	

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 100, joka
sisältää seuraavan tiedoituksen:

Vieläkin tuonnin monopolisoimisesta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erino-
maisen kunnioitukseni vakuutus.

Aune Wronm

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSSTÖ

Tallinnassa.

Ministeri Vuorimees
raportti no. 100 - 1931.

32 / 221 SalD. 1931		
16/11-31	2 -	LIVL
TEMA	UASTO	ASIA
5	C12	

Vieläkin tuonnin
monopolisoimisesta.

Lähehtämäni raportin no. 99 lisäksi otsakeasiassa, jossa selostin suunnitellun tuontivalvonnan periaatteita, on minulla kunnia esittää seuraavaa.

Kuten tuossa raportissani mainitsin, vahvisti hallitus tuontimonopolia koskevan asetuksen eilen, 11.XI. Suomenos asetuksesta myötäseuraa liitteenä. Niinkuin siitä ilmenee, on valtionvalvonnan alaisiksi toistaiseksi määrätty kolmisenkymmentä tavaraluokkaa. Näistä lienee Suomelle merkityksellisempiä sillit ja saippua sekä mahdollisesti joku kangaslaji.

Kuten jo olen maininnut, ei yleisten tarveaineiden tuontia aiota rajoittaa muuta kuin sellaisissa tapauksissa, että maassa niitä on varastoissa pitemmäksi aikaa tai että pyritään kerralla tuomaan liian suuria määriä. Toisiin tuotteisiin nähden saattavat suoranaiset tuontikiellotkin tulla kysymykseen. Erikoisesti on näin ylellisyystavaroihin nähden. Kaikkien monopolin alaiseksi saatettujen tavaroiden tuontiin on saatava talousministeriön antama lisenssi, jota ilman tavaroita ei tullista anneta.

Niinkuin ministeri Tönisson minulle huomautti, on yleisten tarveaineiden tuonnin kontrollia pidetty suotavana m.m. siitä syystä, että täten hallitukselle tarjoutuu mahdol-

lisuus valvoa, ettei Venäjä pääse tuomaan tuotteitaan (viljaa, sokeria, suolaa, petrolia, bensiiniä y.m.) liian suurissa määrissä ja ettei se tuo enempää kuin se ostaa tai että kielloilla ja rajoituksilla ainakin voi käyttää painostusta Venäjään päin pakottaakseen sen ostamaan myös Virosta.

Täten on siis luotu Neuvosto-Venäjällä olevaa järjestöä vastaava järjestely ulkomaankauppaa varten, joka koskee kaikkia maita, joten Venäjäkään ei voi kieltäytyä sellaista tunnustamasta, niinkuin se tekee yksinomaan sen suhteen suunniteltujen keskusorganisaatioiden johdosta. Ja jos tällainen organisaatio onnistutaan luomaan kyllin joustavaksi muihin n.s. kapitalistisiin maihin nähden, niin ettei se todellisuudessa häiritse vapaata kaupankäyntiä, on Venäjän kauppa (ostot ja myynnit) täten verrattain suuressa määrässä hallittavissa.

Kun tässä yhteydessä ministeri Tönissonilta tiedustelin, kuinka paljon perää niissä muutamia päiviä sitten lehdissä olleissa uutisissa on, joiden mukaan Venäjä tulisi Viros-
ta ostamaan miljoonan kruunun arvosta maataloustuotteita Pietaria varten, sanoi hän tässä olevan esillä vanhan kysymyksen, josta vuosittain on puhuttu, mutta mistä tähän saakka ei ole tullut mitään. Hän suhtautui edelleen epäillen tämän kysymyksen positiiviseen ratkaisuun, ollen sitä mieltä, että Venäjä on halukas myymään tuotteitaan rahaa vastaan, mutta paljon pidättyvämpi, jos sen on tehtävä vaihtokauppaa saamatta valuuttaa, jota se kipeästi tarvitsee. Eihän kuitenkaan ole aivan mahdotonta, että Venäjä jotain ehkä ostaakin Virosta, jos täällä Venäjän tuontia nyt saaduilla valtuuksilla ryhdytään vahvasti rajoittamaan, mutta kuten sanottu, ministeri Tönisson tuntui suhtautuvan näihin mahdollisuuksiin hyvin skeptillisesti. Tässä yhteydessä voiven mainita, että Venäjä kuluvana vuonna on Viros-
ta ostanut 5000-6000 kpl. eläviä rotusikoja siinä kasvatustaan varten.

Monopoliluetteloon otettujen tavarain tuonti edusti v. 1930 noin 40 % Viron koko tuonnista.

Asetus lisenssien antamisjärjestyksestä ei vielä ole valmis, mutta julaistaneen lähipäivinä. Anomukset tuontiluvan saamiseksi jätetään Talousministeriölle, mutta päätökset niihin antaa hallituksen keskundestaan asettama komitea, johon kuuluvat talousministeri puheenjohtajana ja jäseninä ulkoasiain- maatalous- ja kulkulaitosministerit. Kun anomuksia todennäköisesti tulee jätettäväksi suuria määriä, ei mainittu komitea ryhdy tietenkään jokaista anomusta erikseen käsittelemään, vaan tullee valmistamaan yleiset ohjeet Talousministeriötä varten anomusten ratkaisemiseksi.

On huomattava, että laki hallitukselle myönnettyistä valtuuksista tuonnin valvontaa varten on hyvin laaja, niin etteivät nyt annettujen asetusten suinkaan tarvitse olla lopullisia, vaan voi hallitus valvonnan alaisiin tuotteisiin nähden tehdä muutoksia ja lisäyksiä sen mukaan, kuin olosuhteet vaativat. Edellämainittu ministerikomitea taas puolestaan ratkaisee, mitä monopolisoituja tuotteita sallitaan vapaasti tuoda, minkä suhteen tuontirajoituksia määrätään ja mitkä kokonaan kielletään.

Hallituksen monopolilakisuunnitelmat ovat saaneet opposition puolelta runsaasti arvostelua, vaikka monopolilakia hyväksyttäessä oppositio ilmoittikin, ettei se tule äänestämään lakia vastaan, koska sen mielestä tilanne vaatii erikoisvaltuuksien myöntämistä hallitukselle. Hallitus ei ilmeisesti itsekään ole kaikissa suhteissa ollut selvillä tavasta, miten kysynykset on järjestettävä ja ottanut osittain huomioon opposition puolelta tehtyjä muistutuksia. Vielä lienee syytä mainita, että talousministeri Pung oli koko järjestelyä vastaan, joten lakiesitystä riigikogussa puolusti ulkoasiainministeri, eikä talousministeri. Talousministeriö olisi halunnut päästä vapaaksi lain toi-

meenpanosta ja lykätä sen ulkoministeriön kauppaosastolle, jossa ei edes olisi ollut riittäviä työvoimia, mutta hallitus päätti asiainhoidon jätettäväksi talousministeriölle. Ministeri Hellat huomautti myös, että koko laki tehtiin sellaisella kiireellä, että siihen ei ennätetty kunnollisesti syventyä, ja että se sisältää puutteellisuksia, joita olisi ollut syytä välttää. Nyt on sitä koettava käyttää sellaisena, millaiseksi se jäi ja katsottava, mitä tuloksia siitä on. Ulkoasiainministeriö olisi halunnut tuontivalvonnan rajoitettavaksi vain 6-8 tavaraan, joita olisi voitu käyttää kauppapoliittisena painostusvälineenä ulkomaankaupassa.

Nämä viimeksi esitetyt seikat osottavat, ettei asian suhteen edes hallituksessa täyttä yksimielisyyttä ole vallinnut. Oppositiolehdistö on jo tehnyt ja tulee edelleen tekemään huomautuksiaan ja muistutuksiaan ja todennäköisesti hallituskin saa useampaan kertaan muuttaa ja tarkistaa antamiaan asetuksia ja ohjeita. Kauppapiireissä on paljon tyytymättömyyttä ilmennyt ja tulee arvattavasti sieltäpäin hallitukselle satamaan valituksia. Myötäliitän "Revalsche Zeitungin" talousasiain erikoistuntijan tri von Schulmannin artikkelin asiasta. Tri Schulmann on alusta asti ollut sillä kannalla, että E.kriannon olisi pitänyt luopua kullasta.

Samanaikaisesti kuin edelläselostettu tuontivalvonta on pantu toimeen, on Eesti Pank myös antanut uusia rajoittavia määräyksiä valuuttakaupalle. Nämä rajoitukset ovat todennäköisesti Suomessa jo tunnetut, mutta mainitsen niistä siitä huolimatta seuraavassa muutamalla sanalla.

Ulkomaanvaluuttaa myydään: 1) Viron kansantalouden välttämättömiin tarpeisiin, 2) ennen 26.10.31 tehtyjen sitoumusten suorittamiseksi ~~kauppa-asioita~~ vekseleihin, jälkivaatimuksiin, rahtikirjoihin, konossementteihin, laskuihin y.m. - mutta vain, jos näistä asiakirjoista selvästi ilmenee, että kauppatoimi on päätetty ennen 26.10.31, 3) valtiolaitosten, diplomaattisten ja konsulaariedustus-

ten tarpeiksi, ulkomaisiin kauppamatkoihin (500 kr.), opintomat-
koihin (200 kr. kuussa), terveyshoitomatkoihin (500 kr. kuussa),
avustuksiin y.m. (200 kr. kuussa).

Ei-välttämättömien tavarain ostoon ei rahaa myönnetä
toistaiseksi. (Sellaisia tavaroita ovat radiokoneet tarpeineen,
gramofoonit, -levyt, polku- ja moottoripyörät, autot, valokuvausko-
neet, separaattorit, maanviljelyskoneet, lastenvaunut, kosmetiikka,
kenkävoiteet, muste, kengät, krominahka, kuivat ja tuoreet hedelmät,
konservit, snapsit ja viinit, essensit, mineraalivedet, margariini,
juusto, kukansiemenet, tekstiilituotteet ja galanteria, paitsi sel-
laiset joita kotona ei valmisteta ja välttämättä tarvitaan, kaiken-
laiset koristeet ja ylellisyystavarat y.m.) Kysymys omaisuuksien,
dividendien, vuokrien y.m. siirrosta ulkomaiseen valuuttaan rat-
kaisee yksinomaan Eesti Pank.

Eesti Pankin kirjeenvaihtajille on myös lähetetty il-
moitus, jonka mukaan Eesti Pank rajoittaa ulkomaille virranneit-
ten kruunujensa ostoa määräpäivästä lähtien. "Revalsche Zeitungin"
julkaisema Eesti Pankin kirje ulkomaisille kirjeenvaihtajilleen
myötäliitetään.

Tiedustellessani Eesti Pankista edellämainittujen tie-
tojen paikkansapitäväisyyttä, ilmoitettiin ne oikeiksi ja valitet-
stiin niiden julkisuuteen tuloa sekä huomautettiin, että ne oli
tarkoitettu ainoastaan ohjeeksi tšekäläisille pankeille ja Eesti
Pankin ulkomaisille kirjeenvaihtajille. Toimenpiteiden julkisuu-
teen tulon johdosta on eräs Eesti Pankin johtajista antanut
sanomalehdistölle selostuksia, joissa m.m. huomautetaan menettelyn
olevan samanlaisen kuin mitä Suomen pankki noudattaa sekä että
E.kruunuja on ulkomailla hyvin pienet määrät. Kysymykseen tuleeko
tämä vaikuttamaan kruunun kurssiin huomautti haastateltu, ettei
E.kruunua todennäköisesti tämän jälkeen ulkomailla noteerata,
mutta kurssiin sen ei pitäisi vaikuttaa, kun kerran kruunuja
ulkomailla on niin vähän. "Ja jos nyt kruunujen vaihtaminen
ulkomailla on estynyt, ei sillä seikalla ole suurta merkitystä,

mikä kurssi siellä kruunulle määrätään. Pääasia on, että me itse kotona pystymme rahamme kurssin säilyttämään."

Nämä ilmiöt osottavat, että tilanne Virossa myös on vaikeutunut, kun yhä jyrkemmät toimenpiteet katsotaan tarpeelliseksi, mutta hallituksen pyrkimyksenä on viimeiseen saakka yrittää pitää E.kruunu kultakannalla. Kuitenkin olen viime päivinä yksityisillä tahoilla kuullut yhä useampia epäilyksiä ilmaistavan, kyetäänkö ajamittaan kultakantaa säilyttämään.

Talinnassa, 13 p:nä marraskuuta 1931.

Raimund Kivimäki

Tavarain maahantuonnin järjestelyä koskevan lain täytäntöönpano-
asetus.

§ 1. Tavarain maahantuonnin järjestelyä koskevan lain no-
jalla pannaan jällempänä mainittujen tavarain suhteen voimaan seu-
raava järjestys: (suluissa perustullitariffin §§):

Vilja ja jauhot, mikäli ne voimassaolevien lakien mukaan
vielä ovat monopolisoimatta (§ 1 kk. 1-5 ja § 3 kk. 1-4).

Rusinat ja viikunat (§ 7 k. 3).

Sokeri (§ 22).

Sprii, väkevät alkoholijuomat ja viinit (§§ 27 ja 28).

Suola (§ 33).

Margariini ja keinotekoinen ruokarasva (§ 36 k. 4).

Sillit (§ 37 k. 4).

Keinotekoiset lannoitusaineet (§ 41).

Kaikenlaiset siemenet (§ 62 k. 4-d).

Tukit, pölkyt ja kaikenlainen pyöreä puutavara, myös kuorittuna
(§ 58 k. 2).

Kivihiili ja koksi (§ 79 kk. 1 ja 3).

Nafta ja kaasuöljy (§ 84).

Petrooli ja fotogeeni (§ 85 k. 2).

Bensiini sekä bensiinin ja bensoolin sekoitus (§ 85 k.3).

Hajuvedet ja kosmeettiset valmisteet (§ 119 kk. 1 ja 2).

Saippua (§ 120).

Maanviljelyskoneet (§ 167 kk. 13 ja 14).

Radiokojet ja niiden osat (§ 169 k. 10 ja 11).

Gramofonit ja niiden osat (§ 172 k. 4).

Polkupyörät (§ 173 k. 4-a).

Moottoripyörät (§ 173 k. 5).

Henkilöautobiilit (§ 173 k. 6-a).

Puuvillakankaat, valmistamattomat (§ 187 kk. 1-a, 2-a ja 3-a).

Silkki- ja tekosilkkikangas; silkistä, tekosilkistä sekä puolisiilkistä ja puolitekosilkistä valmistettu seulaharso, shenilli, sametti- ja nukka-verkakangas; silkistä ja tekosilkistä valmistetut puolisiilk-

kikankaat; silkistä ja tekosilkistä valmistettu vahakangas, samoin silkistä ja puolitekosilkistä valmistettu (§ 195-197).

Villakankaat (§§ 199-200).

Villaiset sametti- ja nukka- ja villakankaat (§ 201).

Virkatut tavarat, kudotut ja trikookankaat ja valmisteet ja vaatekappaleet, mikäli ne on valmistettu silkistä ja tekosilkistä (204k.1)

Silkistä, tekosilkistä, puolisilkistä ja puolitekosilkistä valmistetut punontavalmisteet (§ 204 kk. 1 ja 2).

Alusvaatteet ja vaatteet, valmiit ja puolivalmiit (§ 209 kk.1-9)

Lyhyttavara, toilettiesineet ja leikkikalut (§ 215 kk. 1-3).

§ 2. Joka tahtoo tuoda maahan 1 §:ssä mainittuja tavaroita, kääntyköön luvan saamiseksi talousministeriön kauppa- ja teollisuusosaston puoleen, josta hänelle annetaan tuontitodistus. Anomuksessa on mainittava tavaran nimitys, määrä, alkuperä ja ostomaa sekä aika, jolloin tuonti tapahtuu.

§ 3. Tulliviranomaiset päästävät 1 §:ssä mainitun tavaran maahan ainoastaan mikäli asianmukainen tuontitodistus ja selvitys alkuperästä tai ostomaasta esitetään.

§ 4. Ulkomaiden lähetystöt saavat omaa tarvettaan varten ilman lupaa tuoda maahan 1 §:ssä mainittuja tavaroita.

§ 5. Matkustajat saavat ilman lupaa tuoda mukanaan 1 §:ssä mainittuja tavaroita ne määrät, jotka heillä tullilain nojalla on oikeus tuoda mukanaan.

§ 6. Tullin pidättämiin tavaroihin sovelletaan tullilain §§ 258, 274-292, 293 ja 294, seuraavin poikkeuksin:

1/. Paitsi 276 §:ssä määrättyjä ehtoja vaaditaan, jotta huutokauppa jätettäisiin pitämättä, tuontilupa esitettäväksi.

2/. Huutokauppaan eivät saa ottaa osaa henkilöt ja laitokset, joilla ei ole tarpeellista tuontilupaa.

§ 7. Talousministerillä on oikeus esittää Tasavallan Hallitukselle, että henkilöiltä ja laitoksilta, jotka omasta syystä ovat jättäneet täyttämättä asianomaiset tuontiehdot, kielletään 1 §:ssä mainittujen tavarain tuontioikeus.

Tällainen oikeuden rajoittaminen on henkilökohtainen eikä, yrityksen siirtyessä toisiin käsiin, koske uutta omistajaa.

§ 8. 1 §:ssä mainitut tavarat, jotka tulli ennen asetuksen voimaantuloa on tarkastanut, eivät ole tuomnin yksinöikeuden alaiset, vaikka ne asetuksen voimaantullessa ovat tullivarastossa.

Tavaraille, jotka on ostettu ennen asetuksen voimaantuloa, mutta joita tulli ei vielä ole tarkastanut, on hankittava asiamukainen tuontitodistus.

§ 9. Tämä asetus tulee voimaan marraskuun 11 päivänä klo 24.

(Riigi Teataja No. 92, 1931).

Außenhandelsmonopol.

Bei einem Studium der Presseberichte über die Beratung des Gesetzentwurfs über die „Organisation des Einfuhrhandels“ kommt man nicht um die Fragestellung herum, was eigentlich die Regierung mit diesem Gesetz zu erreichen sucht. Nach Aussagen der Regierungsvertreter, unter denen der Wirtschaftsminister bezeichnenderweise die Rolle eines Statistiker und Statistikers spielte, soll das Gesetz über die Monopolisierung des Einfuhrhandels einen doppelten Zweck verfolgen. Einmal soll es dazu dienen, den Warenimport einzuschränken und zweitens soll mit seiner Hilfe die Einfuhr so organisiert werden, daß wir unsere Waren dort einkaufen, wohin wir unseren Export lenken. Weiter geht aus den Verhandlungen hervor, daß die Regierung die Absicht hat, zunächst nur den Import von Gütern des Massenkonsums, Getreide, Mehl, Zucker, Salz, Serringe, Steinkohle, Koks und Öle, zu monopolisieren. Die Einführung eines Importmonopols für gewisse Waren ist zwar als ein Mittel anzusehen, um die Einfuhr dieser Waren einzuschränken, — das Monopol gibt dem Staat aber auch die Möglichkeit, ein Mittel anzuwenden, um seinerseits daraus zu profitieren. Dieses Mittel ist die Preiserhöhung. Das Monopol würde also genau dieselbe Wirkung haben, wie eine Zollerhöhung. Wenn man den Zuckerkurs erhöht, steigt der Zuckerpreis um den Betrag der Erhöhung. Monopolisiert man den Zuckereimport und läßt nicht 30.000 Tonnen ins Land wie bisher, sondern weniger, so wird der Zuckerpreis proportional steigen. Gewiß, bei einer Zollerhöhung wird der Import nicht eingeschränkt, doch weiß man dann wenigstens genau, daß die Staatskasse erhöhte Einnahmen erhält. Wie gut aber der Nährboden für die Korruption auf Kosten der Staatskasse im Falle der Vergebung des Monopolrechts an Privatunternehmer ist, davon weiß die Wirtschaftsgeschichte Estlands genug zu erzählen. In der Finanzkommission ist erklärt worden, daß Zollerhöhungen oft nicht die gewünschten Erfolge zeigen und Konflikte mit anderen Ländern hervorrufen können. Wir glauben mit Recht, daran zweifeln zu müssen, daß das Ausland über die Monopolisierung unserer Einfuhr in freudige Ekstase geraten wird.

Die Erklärung dieses Regierungsschritts scheint uns zunächst in folgendem zu liegen. Die Sozialisten können sich in keinem Fall mit einer Erhöhung der Rölle einverstanden erklären, denn eine solche steht nicht im Programm der 2. Internationale. Da aber etwas geschehen muß, haben sie mit Freuden ihre Stimmen dem Monopolplan gegeben, denn die Verstaatlichung der Wirtschaft steht in dem erwähnten Programm an erster Stelle.

Sehen wir uns die einzelnen Waren an, deren Einfuhr monopolisiert werden soll. Da ist zunächst der

schon erwähnte Zucker. Eine der Haupteinnahmen des Staates bildet der Zuckerkurs. Durch eine Einschränkung der Einfuhr werden d. Summen aus dieser Einnahmequelle zurückgeben. Das Minus muß durch eine Erhöhung des Preises wettgemacht werden, damit im staatl. Budget kein Loch entsteht. Das gleiche ist der Fall bei der Monopolisierung der Getreide- und Mehleinfuhr. Was mit der Monopolisierung des Salzimports erreicht werden soll, ist unklar. Salz ist jedenfalls ein Artikel, der in der Menge importiert wird, die unbedingt notwendig ist. Eine Einschränkung der Einfuhr kommt also nicht in Frage. Es bleibt also nur ein Geschäft durch die Preiserhöhung übrig. Der Import von Serringen ist bereits stark zurückgegangen (von 5680 auf 3021 Tonnen in den ersten 9 Monaten 1930 resp. 1931). Ein gefährliches Experiment ist die Monopolisierung des Kohlenimports. Durch Erhöhung des Preises soll hierbei ein Druck auf alle Konsumenten ausgeübt werden, den Brennschiefer in Gebrauch zu nehmen, wodurch die Rentabilitätsrechnung so mancher industrieller Unternehmungen in Frage gestellt wird. Durch Monopolisierung der Einfuhr von Ölen, Benzin und Petroleum werden ebenfalls industrielle Betriebsmittel verteuert.

Der zweite Zweck des Gesetzes soll ein handelspolitischer sein: wir sollen in dem Lande einkaufen, das unsere Waren kauft. Wir werden also polnischen Zucker, amerikanisches Öl und Weizenmehl in London kaufen, norwegische Serringe in Schweden, russisches Getreide in Hamburg usw. und dadurch unsere Einfuhr künstlich verteuern. Dieser Plan ist durchaus schleierhaft und kann bei jedem Kaufmann nur ein Kopfschütteln hervorrufen.

Mit souveräner Gleichgültigkeit setzt sich das Gesetz über die Interessen der Kaufmannschaft hinweg. Immer ist dieser Stand bei uns als etwas vollkommen Nebensächliches behandelt worden, obwohl er als Warenverteiler eine sehr bedeutende Rolle spielt, obwohl er dem Staat das Gros der direkten Steuern zahlt. Durch die Monopolisierung der Einfuhr wird ihm sein Tätigkeitsgebiet unter den Füßen weggezogen, er wird bestraft und weiß es selbst nicht, wofür. Das schlimmste aber ist der Umstand, daß es bei der Vergebung der Privatmonopole resp. Lizenzen ohne Privatprofit nicht geht, wie es zahllose Beispiele aus der Wirtschaftsgeschichte aller Länder beweisen. Der Vertreter der Landwirte, Prof. Muots begann seine heutige Rede im Parlament mit den Worten: „Durch dieses Gesetz wird dem freien Außenhandel ein starker und entscheidender Schlag versetzt.“ Wenn die rechtsbürgerliche Partei dieser Überzeugung ist und für das Gesetz stimmt, so zeigt das deutlich, auf welcher Bahn sich unser ganzes Staatswesen befindet.

Einstellung des Ankaufs von Estkronen aus dem Auslande.

Die Eesti Bank hat ihren ausländischen Korrespondenten ein Rundschreiben folgenden Inhalts versandt:

"Um einem möglichen Devisenabschluss vorzubeugen, hat die Eesti Bank zusammen mit den Privatbanken bezüglich des Devisenhandels im Inlande Einschränkungen in Kraft gesetzt. Im Zusammenhang damit halten wir es für notwendig auch den Ankauf von Estkronen im Auslande einzuschränken. Auf Vorgesagten fussend teilen wir Ihnen mit, dass wir von nun ab Estkronenbeträge, die bei unseren Korrespondenten oder auf Konten unserer Korrespondenten bei uns eingehen, nicht mehr frei in Auslandvaluta einwechseln. Bis zu dem bestimmten Termin bei Ihnen eingezahlte und von Ihnen angekaufte Kronenbeträge werden von uns jederzeit anstandslos in Aussenvaluta zu den amtlichen Kursen eingewechselt."

Die Termine sind folgende: Riga 10. November, Kowmo 12. November, Berlin 13. November, Helsingfors 13. November, Stockholm 14. November, London 15. November 1931.

- - - - -

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: *D.*

OSASTO: *C12.*

ASIA: _____

Tallinnassa olevan lähetystön rap. n:o 144.

Ministeri Wuorimaa.

29/xi 1982.

1

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICNING

Tallinnassa, jouluk. 1 p:nä 1932

No 1295.

ULKOASIAINMINISTERI		
30/220/21. 1932		
3/12.32	3	LML
FINLA	ESTON	ADIA
5 C12		

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, seuraavat tiedoitukseni:

- No. 44. Salakuljetuksesta,
- " 45. Hallituksen valtuudet Virossa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Aune Mörö

Herra Ulkoasiainministeri

A. S. Yrjö-Koskinen,

Helsinki.

Salainen.

Tallinna SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 44.

Tallinna - ssa 29 p:nä marraskuuta 19 32.

30 220 p.e.	12
5/12.32.	
5	C12

Asia: Salakuljetus.

Muutama päivä sitten keskustelin Viron sisäasiainministerin herra Anderkopp'in kanssa m.m. otsakeasiasta. Tällöin mainitsi hän m.m. seuraavaa, mikä lienee mielenkiintoista meillekin panna merkille. Ministeri oli erikoisen tyytyväinen siitä mainitusta yhteistyöstä, joka vallitsee niin Viron ja Suomen poliisin, kuin Merivartiolaitostenkin välillä, ja jota ilman vartiotoiminta ei tuottaisi läheskään niitä tuloksia, mitä se nykyisissä olosuhteissa aikaan saa. Hän toivoi, että tämä yhteistyö edelleenkin jatkuisi yhtä kiinteänä ja menestyksellisenä.

Tiedustellessani viinan salakuljetuksesta mainitsi ministeri virolaisten salakuljettajien kertoneen markkinain Suomessa olevan varsin hyvän maaseudulla, siitä syystä ettei siellä ole alkoholiliikkeen myyntipaikkoja vaan on tarvittava laillinen juomatavara hankittava pitkien matkojen päästä, mikä vaatii sekä aikaa että kuluja. Tästä syystä voivat salakuljettajat menestyksellisesti toimia sisämaassa.

Englantilaisella lipulla Suomenlahdella purjehtineen laivan suhteen kertoi ministeri Viron hallituksen kääntyneen tšekäläisen Englannin lähetystön puoleen huomautuksella asiassa, mutta ei toistaiseksi saaneensa vastausta. Hän oletti, ettei Englanti tule asiaan vastaamaan, vaan laivan kiinni joutuessa esittämään protestin

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

selittäen samalla, ettei ole syytä sitä niin vakavasti ottaa, niinkuin Englanti Amerikassakin on tehnyt.

Vielä kertoi ministeri nykyoloissa korkeiden tullien ja tuontikieltojen Virossa vallitessa salakuljetusta Suomestakin päin tapahtuvan verrattain huomattavissa määrin. Viroon tuodaan Suomesta pääasiassa tupakkaa, kahvia, hedelmiä y.m.

Raimund Kormma

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri Vuorimaan raportti no 102.

Tallinna.

7/12-31.

mbi

Talinnassa, jouluk. 7 p:nä 1931.

N:o 1198.

Herra Ministeri,

ULKOASIAINMINISTERIÖN		
33 / 221 Lat. 1.31		
9/12-31	2 -	0 -
5	0/2	

Minulla on kunnia oheisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, raporttini no. 102, joka käsittelee

Kauppasopimusta (siv. 1-4).

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

Aamett Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

35/221 Lat 31		
9/12-31	10 -	111 -
RÄHKÄ		

Ministeri Wuorimaan
raportti no.102 - 1931.

Kauppasopimuksesta.

Suomen-Viron kauppasopimuksen A-lliitteessä on nimikkeeseen 13 kohdalla seuraavanlainen muistutus:
"Huomautus II. Suomen hallitus sitoutuu vuotena 1931 olemaan korottamatta Suomessa nykyään Estin suhteen voimassaolevaa 1:20 Smk:n suuruista lihatullia (Suomen tullitariffin nimike 13) Estistä tuotavan lihan suhteen. Jos tätä tullia Suomessa nostetaan tammikuun 1 päivästä 1932, on Suomen hallitus valmis viipymättä tässä kysymyksessä ryhtymään neuvotteluihin Estin Hallituksen kanssa, jolloin kumpikin hallitus pidättää itselleen oikeuden, ellei yksimielisyyttä saavuteta, sanoa sopimus irti kolmen kuukauden irtisanomisajalla."

Tähän määräykseen viitaten tehtiin minulle t.k. 5 päivänä tšekäläisessä ulkoasiainministeriössä seuraava ehdotus:

Virosta saapuvan lihan tulli vahvistetaan edelleen Smk. 1:20. Sen sijaan alemmeltaisiin nykyinen 700.000 kg. kontingentti, joka saadaan tuoda 70 pennin tullilla, 600.000 kg. kuitenkin niin, ettei silloin rajoituksia kuukausien suhteen tehdä, vaan saadaan liha lähettää milloin tahansa, aikamääristä riippumatta.

Tässä yhteydessä olisi Viro valmis myöntämään Suomelle kristallituotteissa uuden edun, nimittäin 75 % alennuksen

koristeellisesti hiotulle lasille, niin että luettelo B:n § 77 k. 5 tulisi kuulumaan seuraavasti: "erikseen mainitsemattomat teokset kaikenlaisesta lasista, koristetut hapoilla poltetuilla tai hiotuilla kuvioilla - 75 %." Samoin luvattaisiin Suomen saippualle tähänastista keskimääräistä tuontia vastaava kontingentti sopimuksessa nykyään olevalla tullilla, jonka tuontia maahan ei saisi estää minkäänlaisilla tuontikielloilla tai rajoituksilla, saippua kun nykyään kuuluu monopolisoituihin tuotteisiin ja sen maahantuloa ei sallita.

Vaikka jo aikaisemmin olin tietoinen siitä, että virolaiset halusivat kuukausikontingentoinen saada poistetuksi lihan suhteen, olin jossain määrin yllätetty ehdotuksesta, koska Viro siinä itsestään on valmis luopumaan 1/7 osasta kontingenttietuaan. Tätä perustelevat he sillä, että sekä viime että tämä vuosi ovat osottaneet, ettei kysymyksenalaista kontingenttimäärää voida viedä ainakaan nykyisillä ehdoilla kuin osaksi. Niinpä on koko tämänvuotinen vienti joulukuuhun saakka kaikkiaan noussut 250.000 kiloon, mikä siis edustaa noin 1/3 osaa koko kontingentista. Jos kuukausi-systeemi lopetetaan ja sovittu kontingentti annetaan vapaasti maahantuotavaksi, on tietysti todennäköistä että se täyteen määräänsä saadaan sijoitetuksi. Mitä taas Smk. 1:20 tulliin kontingentin ulkopuolella tulee, on puolentoista vuoden kokemus osoittanut, ettei sillä ole saatu lihaa viedyksi. Ja niin kauan, kuin Viron kruunu pysyy kultakannallaan on täysin epäilyksenalaista, pystyykö se edes kontingenttitullillakaan lihaa myymään.

Tämä ehdotus on siksi mielenkiintoinen, että sitä on syytä mitä huolellisimmin harkita. Kun virolaisten taholta osotetaan ilmeistä sovinnollisuutta, on samoin koetettava tehdä meidänkin puoleltamme. En luulisi aiheuttavan kovinkaan suuria vaikeuksia sen, jos tuon pyydetyn 600.000 kilon kontingentin voisimme jättää 600.000:ksi rajoittamalla tuontia niinä kuukausina jolloin tuotanto kotimaassa on suurin, johonkin yhteisesti sovittavaan

määrän. Tällöin tulisi tietysti kysymykseen rajoitettujen lihamäärien tuonti elo-, syys-, loka- ja marraskuussa.

Smk. 1:20 tullilla on lihaa tullut niin pienet määrät, ettei sillä näytä olevan mitään merkitystä, joten on oletettavissa ettei tällä tullilla, vaikka se edelleen jätettäisiinkin, lihaa pystytä tuomaan Suomeen. Kuluvana vuonna on nimitäin meikäläisen tilaston mukaan elo- lokakuulla tuotu Suomeen n. 22.000 kiloa lihaa, josta todennäköisesti suurin osa Virosta. Elo-marraskuulla 1930 on lihaa tuotu Suomeen n. 174.000 kiloa, todennäköisesti myös suurin osa Virosta.

Ne vastaedut, joita virolaiset meille tarjoavat, ovat myöskin huomattavia. Nykyisen kauppasopimuksen mukaan ovat pääpiirteittäin Viron lasimarkkinat joutuneet Suomen käsiin, ja nyt ehdotettu lisäetu syrjäyttäisi ulkomaisen kristallin jokseenkin täydellisesti. Yksinkertaisempi kristalli saapuu nyt jo tullittomana Suomesta. Saippuakysymys taas puolestaan on tärkeä nykyisen monopolisysteemin voimassaollessa, jolloin sitä verrattain suuren kotimaisen tuotannon tähden yleensä ei haluta maahan päästää. Kuitenkin on virolaisten pyytämä etu lihassa siksi suuri, etteivät mielestäni heidän vastatarjouksensa sitä korvaa, vaan voisimme, mikäli lihassa virolaisten toivomuksiin voidaan myöntyä, pyytää mainittujen tarjottujen etujen lisäksi alennuksia kirveille ja kumikannoille ja -pohjille. Mikäli taas suurempia rajoituksia Viron ehdotuksiin lihakymyksessä on tehtävä, on luonnollisesti omiakin vaatimuksiamme supistettava.

Edelläolevaan viitaten ja koska kysymys olisi tämän vuoden kuluessa ratkaistava, pyydän kunnioittaen ensi tilassa ohjeita asian edelleen hoitamiseksi.

Samalla huomautan, että Viron uusi tullitariffi todennäköisesti vielä ennen joulua tulee lopullisessa kunnossaan valmistumaan riigikogussa, jossa eräitä muutoksia hallituksen ehdotukseen, joka nykyään on voimassa, on tehty, mutta jotka tietääkseni eivät välittömästi koske kauppasopimustamme. Niinpä on ehdo-

tettu sementintulli valiokunnassa poistettu ja kirveiden tulli alennettu 35 sentistä 25:een. Lähetystö tulee muutoskysymyksestä erikseen tiedottamaan, senjälkeen kun niistä lähempiä tietoja on saatavissa. Kun näin ollen uusi tullitariffi lopullisessa muodossaan valmistuu vuoden vaihteessa, ja kauppasopimuksessamme virolainen tariffi on vanhan mukaan laadittu, olisi syytä, ja tätä ehdottavat virolaiset itse, että koko tariffi muutettaisiin uutta tariffia ja sen pykälää vastaavaksi.

Vielä viittasivat virolaiset siihen, että he sovinnollisesti ja ilman minkäänlaisia vastavaatimuksia olivat suostuneet järjestämään shevroc-nahkoja koskevan sopimuksen kohdan, luottaen siihen, että Suomen puolelta sovinnollisesti suhtauduttaisiin virolaisten toivomuksiin.

Talinnassa, joulukuun 7 p:nä 1931.

Arne Worsman

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ:

5.

OSASTO:

C12.

ASIA:

Ministeri Vuorimaan raportti no. 103.

Tallinna.

11/12-31

Tallinnassa, jouluk. 11 p. 1931.

No 1232.

Herra Ministeri,

ULKO	
No	36 / 221 Sal. . 31
14/12-31	1 - -
5 C12	

Minulla on kunnia cheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no 103, joka
sisältää seuraavaa:

- 1) Taloudellinen tilanne Virossa, (siv.1-9)
- 2) Poliittinen tilanne Virossa. (siv. 10-15)

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Aarne Piironen

Herra Ulkoasiainministeri

A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Tallinnassa.

36 221 Lit. 1331		RIO
14/12-31	?	Lit.
		ALA

Ministeri Wuorimaan

raportti no. 103 - 1931.

Taloudellinen
tilanne Virossa.

Koetan seuraavassa lyöda kuvan taloudellisen tilanteen kehityksestä ja toimenpiteistä sen parantamiseksi Virossa viimekuluneiden viikkojen aikana.

Bestin kruunu.

Ensinnä on syytä seurata valuuttatilanteen kehitystä. Kruunu on edelleen onnistunut pysymään kultakannalla, vaikka olosuhteet päivä päivältä ovat muodostuneetkin yhä vaikeammiksi ja useilla huomattavillakin tahoilla epäilyksiä näyttää olevan siitä, onko noudatettu politiikka ollut viisasta. Kysyin muutamia päiviä sitten riigivanem Pätsiltä hänen käsitystään kruunun tulevaisuudesta ja vastasi hän kuten ennenkin, että hallitus tulee kohdistamaan kaikki ponnistuksensa kultakannan säilyttämiseksi, mutta onnistutaanko siinä, on avoin kysymys. Samalla lausui hän, että Eesti Pankin johtajat tekivät kohtalokkaan virheen, kun eivät heti vaihtaneet varmoihin valuuttoihin suurta puntakatetta, mikä pankilla on hallussaan. Tämän virheen kautta ja punnan viimeisten laskujen johdosta, on kate entisestään vähentynyt. Katteen muutokset käyvät ilmi seuraavista virallisesti julaistuista prosenttiluvuista.

Katteen määrä prosenteissa on eri päivinä ollut:

<u>15.9</u>	<u>23.9</u>	<u>30.9</u>	<u>7.10</u>	<u>15.10</u>	<u>23.10</u>	<u>31.10</u>	<u>7.11</u>
59,81%	49,28%	50,74%	49,83%	47,64%	47,06%	47,03%	47,01%
<u>23.11</u>	<u>30.11</u>						
45,56%	43,19%						

Jos vertaa tilannetta 30.11 tilanteeseen ennen punnan laskua 15.9, ilmenee, että 6,55 milj. kruunua edustavan kultakatteen jäädessä muuttumattomaksi, setelikatteen arvo on vähentynyt 6,75 milj. kruunulla. Juoksevain sitoumusten summa on noussut 45,5 milj. kruunusta 47,5 milj. kruunuun ja lainojen summa 18,8 milj. kruunusta 23,2 milj. kruunuun. Punnan viimeinen lasku on marraskuun viimeisen viikon aikana aiheuttanut ulkomaanvaluutan katteen vähenemisen 790,000 kruunun arvosta.

Pari päivää sitten matkusti Eesti Pankin pääjohtaja Jaakson Lontooseen koettaakseen järjestää puntakatteen muuttamista johonkin toiseen pysyvään valuuttaan. Tuleeko hän tässä onnistumaan ilman suurempia tappioita, on kysymyksenalaista.

Viron rahan lähettämistä ulkomaille on entisestään rajoitettu. Aikaisemmin sai kerrallaan postitse lähettää korkeintaan 50 kruunua, mutta kun lähettäminen osotti normaalioloihin kohtuuttoman suurta nousua, kasvaen viisikertaiseksi, rajoitettiin muutama päivä sitten lähetysoikeus 10 kruunuun.

Ulkomaankauppa.

Viron ulkomaankauppa on kuluvana vuonna pysynyt huomattavasti vientivoittoisena. Vaikka marraskuussa tuonti ennakkotietojen mukaan onkin jonkun verran vientiä suurempi, on koko vuoden kauppavaihto sittenkin useita miljooneja kruunuja vientivoittainen. Numerotiedot marraskuulta puuttuvat vielä, sen sijaan ovat ne saatavissa 10 kuukaudelta. Ulkomaankauppa on ollut vientivoittainen syyskuulla 2,152,000 kr. ja lokakuussa 475,000 kr. Lokakuun kauppa osottaa siis huomattavaa pienty-

mistä, johon ei läheskään yksin ole vaikuttanut normaali-
nen kaupan vähentyminen, vaan tapahtunut punnan ja toisten
valuuttain lasku. Elintarpeiden vienti laski 4,03 milj. kr:sta
3,16 milj. kruunuun, raaka-aineita ja puolivalmisteita vietiin
1,27 milj. kr. arvosta aikaisempaa 1,70 milj. kr. vastaan. Val-
mistuotteita vietiin 1,48 milj. kr. arvosta edellisen kuukauden
1,63 milj. kr. vastaan, jolloin tekstiilituotteitten viennin vä-
heneminen on silmiinpistävä.

Tuonnissa ovat elintarpeet ja useimmat raaka-aineet
vähentyneet. Lisäystä on huomattavissa kemiallisissa raaka-
aineissa, metalleissa, sähkökoneissa ja -laitteissa. Verrattu-
na ulkomaankauppaan lokakuussa 1930 on viime lokakuun kaupp-
vaihto arvoltaan vähentynyt 37,5 %, viennin vähennyksen olles-
sa suuremman kuin tuonnin.

Kuluvan vuoden 10 kuukauden tilasto osottaa, ver-
rattuna edelliseen, seuraavaa:

	1931 (10 kk.)	1930 (10 kk.)
Tuonti	52,0 milj.kr.	85,3 milj. kr.
Vienti	63,0 " "	82,8 " "
Vaihto	115,0 " "	168,1 " "
Bilanssi	+11,0 " "	-2,5 " "

Niinkuin tästäkin taulukosta ilmenee, on tuonnin
vähennys ollut viennin vähennystä suurempi.

Monopolilait.

Monopolin alaiseksi ei ole asetettu uusia tavara-
luokkia senjälkeen kuin sitä koskeva asetus annettiin, josta
lähetytö jo on lähettänyt selostuksen. Toimenpiteen tarkoi-
tuksenmukaisuutta sen sijaan on runsaasti arvosteltu. Tasa-
puolisimpia arvostelijoita on ollut tri von Schulmann, joka
28.11 selosti tilannetta tavalla, joka on syytä tulla huo-
matuksi. Hän sanoi m.m.:

"Tänään enemmän kuin koskaan ennen vallitsee tunne,
että talous- ja finanssipolitiikaltamme puuttuu suuntaviivo-

ja. Nykyään ei tosin voida ehdottomia suuntaviivoja vetää, on liian paljon tuntemattomia tekijöitä. Voidaan kuitenkin vaatia talouspolitiikkaa johtavilta laitoksilta yhdenmukaistuttua toimintaa. Besti Pank ja Talousministeriö kulkevat kukin omia teitään, sen sijaan että työskentelisivät käsi-kädessä.^{x)} Parlamentti välittää vähän valtion eduista ja eri virastotkin toimivat eri suuntiin. Kun toiselta puolen tehdään suurimpia ponnistuksia valtion menoarvion tasapainoon saattamiseksi, pyritään toiselta puolen erilaisilla toimenpiteillä tuloja rajoittamaan. On hyvin todennäköistä, että tuontirajoitukset vähentävät tullituloja, niin että vaivoin koottu menoarvio 2,5 miljoonine vajauksineen ei edes sellaisena pysy, vaan vajaus suurenee. Välittömien verojen tuotto tulee epäilemättä vaikeiden olosuhteiden pakosta pienemään. Väkijuomamonopolin tuotto tulee samoin väheneään sekä pienemmän kulutuksen että pysähdytetyn viennin kautta. Rautateiden tuotto samoin vähenee liikenteen pienentyessä ja Besti Pankin voitto supistuu punnan kurssin laskun aiheuttamien poistojen johdosta."

Kaikki edelläolevat hra Schulmannin huomautukset pitävät jokseenkin tarkoin paikkansa. Yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi toimintatavoissa neuvotellaan kuitenkin Besti Pankin ja Talousministeriön välillä ja hallituksessa ovat huomattujen epäkohtien korjaamiset neuvottelujen alaisina. Mitä valtion menoarvioon tulee, on se vielä valmistusasteella, sillä menoarviovuosi alkaa vasta huhtikuun alusta. Suuria ja todennäköisesti yhä suurenevia vaikeuksia tasapainon saavuttamiseksi tulee olemaan, josta syystä virkamiesten palkkojen huomattava alentaminen (puhutaan 20 %:sta) liepee välttämätön. Kuluva vuoden lisämenoarvion laatiminen näyttää jo tuottavan miltei voittamattomia vaikeuksia.

x) Olen kuullut mainittavan tapauksia, jolloin Talousministeriö on antanut tuontiluvan, mutta Besti Pank kieltänyt valuutansaannin. Kirjoittajan huomautus.

Venäjän kauppa.

Ehdotukset kaupan järjestämiseksi Venäjän kanssa, joista raportissani no. 101, osa 2, kerroin, pitävät ministeri Virgon maininnan mukaan paikkansa. Täten olisi Venäjä periaatteessa suostunut vaihtokauppanasetelmään. Keskustelut eivät vielä ole sen pitemmällä, mutta asiaa Moskovassa valmistamassa käynyt venäjän tšekäläinen kauppavaltuutettu Klinger on nyt palannut matkaltaan ja oletan keskustelujen lähipäivinä jatkuvan. Lehdet jo huomauttavat, että on toivetta olemassa virolaisten elintarpeiden myynnistä Pietariin samoinkuin eräiden rauta- ja nahkatuotteiden myynnistä Venäjälle, Viron vastaavien ostojen mukaisesti. Ministeri Virgon maininnan mukaan on tähänastisissa neuvotteluissa kompastuskivenä ollut venäläisten vaatimus 9 kk. luotosta, johon virolaiset ovat ilmoittaneet suostuvansa vain vastavuoroisesti. Venäjä ei tähän ole suostunut, vaan vaatinut itselleen käteismaksua. Kuinka asiat nyt hra Klingerin palatua edistyvät, jää nähtäväksi.

Scheelin pankin moratorio.

Herra Scheelin tuotua ulkomailta 2 milj. kruunun arvosta ulkomaista valuuttaa, jotka hän 8/12 (dollareina) on vaihtanut Eesti Pankissa kruunuiksi, lopetetaan pankin ja sen haarakonttorien moratorio 10/12 ja ne alkavat toimia entiseen tapaan. Mikäli kerrotaan, on Scheelin tuoma raha hänen omaansa, ulkomailta ollutta pääomaa. Ettei pankki uudelleen joutuisi vaikeuksiin, on hra Scheel, kertoman mukaan, sopinut suurimpien säästäjiensä kanssa, etteivät ne ota rahojaan pois lähiaikoina, joten pienempien saajan vaatimukset vaaratta voidaan täyttää.

"Rautainen varallisuus.

Taloudellisten kysymysten ryhmään kuuluu vielä äsken hyväksytty laki "rautaisesta varallisuudesta". Laki koskee heikossa taloudellisessa asemassa olevia talonpoikia ja määrittelee sen varallisuuden, johon konkurssi- ja ulosottotapauksissa ei saa koskea. Sen mukaan ei takavarikkoon saa

panna eikä huutokaupalla myydä:

a) 200 kg. viljaa kutakin kylvöhehtaaria kohti, jolloin kylvömaan normiksi lasketaan $\frac{4}{5}$ koko peltomaasta;

b) 32 kvintaalia siemenperunoita kutakin kylvöhehtaaria kohden, jolloin kylvömaan normiksi lasketaan $\frac{1}{5}$ koko peltomaasta;

c) taloissa, joiden peltomaan suuruus on korkeintaan 8 ha. - 1 hevonen, 2 lehmää, 2 sikaa, 1 yhden hevosen aura, 1 peruna-aura, 1 äes, 1 vieteriäes, 1 jyrä, 1 työrattaat, 1 reki;

d) taloissa, joiden peltomaan suuruus on 8 - 20 ha. - 2 hevosta, 4 lehmää, 3 sikaa, 1 kahden hevosen aura tai 2 yhden hevosen auraa, 1 peruna-aura, 1 vieteriäes, 2 äestä, 1 jyrä, 2 työrattaat ja 2 rekeä;

e) taloissa, joiden peltomaan suuruus on yli 20 ha. - 3 hevosta, 6 lehmää, 4 sikaa, 1 kahden tai 2 yhden hevosen auraa, 1 peruna-aura, 1 vieteriäes, 3 äestä, 1 jyrä, 3 työrattaat ja 2 rekeä.

Lain yksityiskohtat selviävät liitteestä, jossa se kokonaisuudessaan on suomennettuna.

Talonpoikien rahallisen aseman parantamiseksi on Riigikogu samoin hyväksynyt lain lyhytaikaisten yksityisvelkojen muuttamisesta pitkäaikaisiksi. Tämäkin laki myötäliitetään suomennettuna.

Välillisesti talousosaan kuuluu talousministeri Pung'in ero, vaikkakin asia toiselta puolelta on vaikutteiltaan poliittinen. Kuukauden päivät ennen eron tapahtumista tiedoitin siitä jo hallitukselle, nyt on minun jälkepäin syytä selostaa eräitä yksityiskohtia, jotka ilmenivät tämän asian yhteydessä.

Erottuaan toimestaan selosti ministeri Pung eronsa syytä, joiksi hän mainitsi, ettei voinut hyväksyä hallituksen noudattamaa talouspolitiikkaa. Hän oli monopolilakia vas-

taan, kannattaen tullikorotuksia, hallituksen ottamaa asennetta tupakkamonopolikysymyksessä ei hän myöskään hyväksynyt, ~~xx~~ vaan ehdotti aksiisin korottamista. Nämä ovat kylläkin tosiasioida, mutta lisäksi tulee vielä se, että Ulkoministeriön kaupp-osaston tultua perustetuksi ja ministeri Virgon sitä energisesti johtaessa, siirtyi kaupallisten asiain käsittely enemmän viimeksimainitun ja ministeri Tönnisonin käsiin, joten Talousministeriö jäi varjoon, mikä loukkasi ministeri Pungia siinä määrin, ettei hän enää halunnut olla mukana näyttelemässä statistin osaa. Aktiivisesta toiminnastaan on ministeri Virgo joutunut ankaran arvostelun ja pilkan alaiseksi. Hän on yrittänyt joka puolelle laajentaa Viron markkinoita, koettaen milloin toisen milloin toisen, pienenkin, maan markkinoilla hakea menekkiä virolaisille tuotteille, vieläpä tavalla, joka väkisinkin hnyilyttää. Siteeraan jälleen tri v. Schulmannia, joka tyynimmin arvostelee min. Virgon toimintaa.

" Mitä varten meillä vielä talousministeriö on olemassa, ei ole täysin selvä, sillä ulkoministeriö ulkomaankauppa-osastoinen on ottanut käsiinsä talouspolitiikan johdon. Senjälkeen kuin hra Virgo ei onnistunut parantamaan taloudellista asemaamme sienien ja puolukkain viemillä x), on hän kääntänyt katseensa takaisin voimarkkinoille, kääntyen Brysselin pääkonsulin puoleen, joka lupasikin ottaa Viron voinviennin agentuurin. Tšekäläisten viejain taholta sai hra Virgo kuitenkin vähän ymmärtämystä osakseen, niin että hän ryhtyi etsimään toisia menetelmiä voinviennille. Äskettäin lähetti hän asiantuntijan kahdeksi kuukaudeksi tutkimaan markkinoita Tšekkoslovakiassa ja Italiassa. Vahinko, että asiantuntija jo on lähtenyt, sillä aikakauslehti "Maatalousmarkkinoissa" on julaistu kirjoitus, jossa tilastotietojen perusteella osotetaan, ettei meillä ole mitään mahdollisuutta voimme sijoittamiseksi noihin maihin ja kysytään aivan oikein, miksi huomiota ei kiinnitetä enemmän entisiin voinvientimaihimme Englantiin ja Saksaan. Itse asiassa on tänä vuon-

x) Muistutus. Hra Virgo kävi Parisissa ja Belgiassa näitä markkinoita tutkimassa.

na koko voinviennistämme, käsittäen 135248 kvintalia, viety 62005 kvintaalia Saksaan ja 55695 kvintalia Englantiin. Näiden markkinain oikealla hoitamisella, joihin meillä on suhteita jo vuosikausia, voidaan sinne aina sijoittaa meidän suhteellisen pienet tuotantomäärät ja näyttää suorastaan vaarallista, jos hra Virgon johdolla siirrymme uusille pienille markkinoille, joilta meidät helposti myöhemmin voidaan syrjäyttää."

Talousministerin paikalle siirtyi, kuten aikoinani ennustin, ent. maatalousministeri Jürman, joka on aktiivinen puoluepolitikko, kun sen sijaan min. Pung enemmän oli katsottava talouspolitikoksi. Kuinka talouspolitiikka nyt tulee kehittymään, jää nähtäväksi; käsittääkseni tulee se jatkumaan jo aletussa suunnassa, josta edellä olen koettanut viime viikkojen tapahtumain perusteella luoda yleiskuvan. Olotilan ollessa niin epäselvän, kuin nykyään, voi muutoksia tapahtua päivästä toiseen.

x x
x

Sen jälkeen kuin edellä oleva oli kirjoitettu, sain tietää, että uusi talousministeri on valmistanut useita lakiehdotuksia, joita hallituksessa parhaillaan käsitellään ja jotka osittain sisältävät muutoksia voimassaoleviin lakeihin, joilla valtion menoja on sidottu määrättyihin tarkoituksiin ja osittain esittävät uusia tulolähteitä. Yksityiskohtaisia tietoja ei näistä ehdotuksista vielä ole saatavissa, mutta kertoi ministeri Tönisson minulle seuraavista seikoista.

Korotettavaksi aiotaan tupakka-aksiisia ja -tullia. Tupakkamonopolikysymys on vielä lähemmän tutkimisen alaisena ja vaatii pitempää aikaa, ennenkuin sen suhteen voidaan kantaa määrätä. Bensiinimaksua (aksiisia) korotetaan enemmän ulkomaiselta, vähemmän kotimaiselta bensiiniltä. Ensikäden tar-

veaineiden tulleja korotetaan hiukan, loistotavarain ja koti-
maassa valmistettavien tuotteiden tulleja runsaammin, kuitenkin
huomioonottaen Suomelle kauppasopimuksessa myönnettyjen etujen
säilyttäminen. Virkamiesten palkkoja tullaan kategorioittain
ehdottamaan alennettaviksi tammikuun alusta lähtien.

Talinnassa, joulukuun 11 p:nä 1931.

Aune Kivimäki

Laki Eestin maapankin 8-prosenttisten vakauttamispanttikirjain
antamisesta.

I.

PANTTIKIRJAIN ANTAMINEN.

1 §. Eestin maapankilla on oikeus lyhytaikaisten maataloudel-
listen velkojen vakauttamiseksi antaa 8-prosenttisia vakauttamis-
panttikirjoja yhteensä korkeintaan 15 miljoonan kruunun arvosta.
Nämä panttikirjat emittoidaan kurssiin 100 ja lunastetaan vii-
meistään v:n 1955 loppuun mennessä.

2 §. Panttikirjat setetaan haltijalle, mutta haluttaessa ne
voidaan muuttaa määrätyle henkilölle maksettaviksi. Panttikirjain
muuttamisen määrätyle henkilölle maksettaviksi ja määrätyle hen-
kilölle maksettavien panttikirjain siirtämisen toiselle henkilöl-
le, milloin tällainen panttikirja toiselle luovutetaan, toimittaa
Eestin maapankki.

3 §. Panttikirjain korkojen maksupäiväksi määrätään kunkin
vuoden kesäkuun 1 päivä sekä joulukuun 1 päivä.

4 §. Panttikirjain pääoman ja korkojen vakuutena ovat kiin-
teistöt, jotka Eestin maapankin peruskirjan mukaisesti on pantat-
tu tämän lain nojalla annettujen lainain vakuudeksi.

5 §. Eestin maapankki poistaa joka vuosi liikkeestä pantti-
kirjoja vähintään niin suuren nimellissumman arvosta, että tämä
summa on yhtä suuri kuin se summa, joka lainojen määräaikaise-
na kuoletuksena on kertynyt velallisilta, ynnä summa, jonka ver-
ran lainoja on suoritettu ennen määräaika. Panttikirjain liik-
keestä poistaminen tapahtuu arvannon tai takaisinoston kautta.

6 §. Arvonta tapahtuu kahdesti vuodessa, huhtikuun kahden
viimeisen viikon sekä lokakuun kahden viimeisen viikon aikana.

7 §. Arvottujen panttikirjain numerot sekä päivät, joina ko-
ronmaksu niiltä loppuu, julkaistaan asetuskokoelmassa.

8 §. Arvotut panttikirjat Bestin maapankki lunastaa nimellisarvosta, huhtikuussa arvotut panttikirjat seuraavan kesäkuun 1 päivästä ja lokakuussa arvotut seuraavan joulukuun 1 päivästä alkaen.

Koron maksaminen arvotuilta panttikirjoilta loppuu panttikirjain lunastamisajan alkamispäivänä.

9 §. Lunastettaviksi esitetyissä arvotuissa panttikirjoissa samoin kuin takaisinostetuissa panttikirjoissa tulee olla kaikki kupongit, jotka eivät vielä ole langenneet maksettaviksi.

Puuttuvain kuponkien arvo vähennetään panttikirjan lunastussummasta.

10 §. Arvotut panttikirjat ja langenneet kupongit voidaan esittää pankin lunastettaviksi 10 vuoden kuluessa suoritusajan alkamisesta lukien.

Sellaisten kuponkien ja arvottujen panttikirjain arvo, joita ei 10 vuoden kuluessa ole esitetty lunastettaviksi, tulee Bestin maapankin hyväksi.

11 §. Panttikirjoja otetaan vastaan kaikkien valtionlaitosten kanssa tehtyjen sopimusten ja valtiolaitoksille annettujen sitoumusten vakuudeksi. Panttikirjoihin on lupa sijoittaa myös holhous-, huolto- ja itsehallintolaitosten pääomia. Niillä voidaan asianosaisten sopimuksesta suorittaa myöskin lainoja, jotka Besti Pank peruskirjansa 82 §:n nojalla on luovuttanut Pikalae-
nu pankille.

II.

LAINOJEN ANTAMINEN.

12 §. Maatalouden harjoittajille annetaan heidän lyhytaikaisten velkojensa suorittamiseksi Bestin maapankista lainoja tämän lain 1 §:ssä mainituissa panttikirjoissa. Lainat annetaan korkeintaan 20 vuodeksi.

Lainoina annetaan kiinteistöpanttia vastaan korkeintaan 60 % kiinteistöjen arvosta, joka määrätään Besti Maapankin arvion perus-

talla.

13 §. Lainan vakuudeksi kiinnitetään panttina oleva kiinteistö Bestin maapankin peruskirjan edellyttämän velkasitoumuksen perustalla.

14 §. Jos lainaehtoja ei täytetä tai jos lainaan liittyviä määräaikaista maksuja ei ajallaan suoriteta, Bestin maapankki ryhtyy perimään takaisin koko velkaa. Jos tämän lain nojalla annetun lainan vakuudeksi myönnetty kiinnitys on ensimmäisenä tai jos ensimmäisenä on Eesti maapankin antaman muun lainan vakuudeksi myönnetty kiinnitys, Eesti maapankki suorittaa velan perimisen peruskirjansa nojalla. Muissa tapauksissa velan perintä tapahtuu yleisessä järjestyksessä.

15 §. Lainat annetaan ehdolla, että Bestin maapankille viimeistään silloin, kun laina määrätään, esitetään todistus siitä, että lainanhakijan velkoja suostuu velan suoritukseksi ottamaan vastaan vakauttamispanttikirjoja niiden nimellisarvosta tai että lainanhakijalla muuten on mahdollisuus sijoittamalla panttikirjat suorittaa lyhytaikaista velkaansa määrä, joka vastaa pankin sanottuun tarkoitukseen antamain panttikirjain nimellisarvoa. Todistuksessa mainittakoon vastaanotettavain panttikirjain nimellisarvo.

16 §. Lyhytaikaisten velkojen suoritukseksi voidaan 12 §:ssä mainittuja alinoja antaa ainoastaan, milloin suoritettava velka on syntynyt ennen elokuun 1 päivää 1931.

17 §. Lainasta lainansaaja maksaa vuosittain 5,5 % korkoa, 0,5 % hallintokuluihin ja kuoletusta laina-ajan pituuden mukaan.

18 §. Lainoiksi annetuilta panttikirjoilta maksettavan koron ja lainansaajille näiden panttikirjojen muodossa annetuista lainoista perittävän koron välinen ero maksetaan Bestin maapankille asutusrahastosta, jota tarkoitusta varten asutusrahaston tulo- ja menoarvioon vuosittain, kunnes panttikirjat lopullisesti on lunastettu, merkitään tarvittava määräraha.

19 §. Lainan vakuudeksi pantattavan kiinteistön arvioimiskulut

suorittaa lainansaaja, maksaen ne rahassa Eesti maapankin vaatimusten mukaan.

20 §. Lainan määräaikaisten maksujen suorittamisen Estin maapankki poikkeustapauksissa voi lykätä korkeintaan vuodeksi, ei kuitenkaan kahta maksupäivää pitemmälle.

21 §. Panttikirjain antamisjärjestyksen, muodon, arpomis- ja konvertoimisjärjestyksen, maataloudenharjoittajille annettavien lainojen vähimmät määrät ja lainojen kuoletuksen sekä korkojen maksamisen määräajat määrää Tasavallan hallitus.

Laki irtaimiston ulosmittausta ja myyntiä koskevain, siviliprosessilakiin sisältyväin säännösten muuttamisesta ja täydentämisestä.

Siviliprosessilain 973 §:n 8 ja 10 kohdat, 974 § ja 1070 § muutetaan ja saatetaan voimaan näin kuuluvina:

973 § k. 8. Esineet, jotka ovat velalliselle itselleen tarpeen hänen henkilökohtaisessa, jokapäiväisessä toiminnassaan ammatin, palveluksen, käsityön tai teollisuuden alalla, mikäli näiden esineiden arvioitu yhteisarvo ei ylitä 500 kruunua.

973 § k. 10. a) 200 kg. viljaa kutakin kylvöhehtaaria kohti, jolloin kylvömaan normiksi lasketaan 4/5 koko peltomaasta; b) 32 kvintaalia siemenperunoita kutakin kylvöhehtaaria kohden, jolloin kylvömaan normiksi lasketaan 1/5 koko peltomaasta; c) taloissa, joiden peltomaan suuruus on korkeintaan 8 ha - 1 hevonen, 2 lehmää, 2 sikaa, 1 yhden hevosen aura, 1 peruna-aura, 1 äes, 1 vieteriäes, 1 jyrä, 1 työrattaat, 1 reki; d) taloissa, joiden peltomaan suuruus on 8-20 ha. - 2 hevosta, 4 lehmää, 3 sikaa, 1 kahden hevosen aura tai 2 yhden hevosen auraa, 1 peruna-aura, 1 vieteriäes, 2 äestä, 1 jyrä, 2 työrattaat ja 2 rekeä; e) taloissa, joiden peltomaan suuruus on yli 20 ha. - 3 hevosta, 6 lehmää, 4 sikaa, 1 kahden tai 2 yhden hevosen auraa, 1 peruna-aura, 1 vieteriäes, 3 äestä, 1 jyrä, 3 työrattaat ja 2 rekeä.

974 §. muun irtaimen omaisuuden puuttuessa voidaan maatalouksista ulosmitata seuraavanlainen omaisuus, ei kuitenkaan edellisen §:n 9 ja 10 kohdissa mainittua irtainta omaisuutta:

- 1) maanviljelyskalut, koneet ja kaikenlaiset maataloudessa tarvittavat työkalut;
- 2) työ- ja kotieläimet;
- 3) vilja- ja muut maatuotevarastot, jotka ovat tarpeen ihmisten ja työeläinten elatukseksi uuteen satoon saakka.

1070 §. Uusi huutokauppa pidetään omaisuutta uudelleen arvioimatta ja toimitetaan ensimmäistä huutokauppaa koskevain säännösten mukaan sillä erotuksella, että toinen huutokauppa alkaa puolesta arvioinnasta.

1070,¹ §. Milloin uutta huutokauppaa ei ole toimitettu, haki-

jalla on oikeus kuukauden kuluessa huutokaupasta lukien ilmoittaa ulosoton toimittajalle, että omaisuus on luovutettava hänelle puolesta arvohinnasta.

Kuukauden kuluttua ulosoton toimittaja luovuttaa omaisuuden hakijalle, mikäli tämä sitä on pyytänyt; muussa tapauksessa ulosoton toimittaja vapauttaa omaisuuden ulosmittauksesta.

Jos hakija, vaikka hän on esittänyt mainitun pyynnön, ei ulosoton toimittajan kutsusta saavu tämän määrämänä päivänä ottamaan omaisuutta haltuunsa ulosoton toimittajalta, omaisuus vapautetaan ulosmittauksesta.

Tämä laki tulee voimaan heti, kun se on julkaistu.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Talinnassa.

LEKAS AINWIB	
/	
1931	
VIINA	...

10.

Ministeri Wuorimaan
raportti no.103 - 1931.

Poliittinen tilanne Virossa.

Hallituksen asema.

Hallituksen asema näyttää edelleen ulkonaisesti lujalta, kuitenkin on olemassa erinäisiä merkkejä siitä, ettei pohja enää ole yhtä vahva kuin aikaisemmin. Mainitsen seuraavassa eräitä huomioita.

Mitä sosialisteihin tulee, on minulle vakuutettu paikkansapitäviksi tiedot siitä, että heidän ryhmässään on ollut huomattavaa tyytymättömyyttä johtajien noudattamaan hallituksessaolopolitiikkaan ja vaadittu vaalien valmisteluksi vapaita käsiä. On moitittu sitä, ettei osallistumisella hallitukseen ole saavutettu sellaisia tuloksia, joita heidän kannaltaan pitäisi saavuttaa ja että olisi parempi siirtyä oppositioon. Toistaiseksi ovat kuitenkin johtavat ainekset saaneet puolueen sisäisen tilanteen hallituksi, joten ulospäin terävämpiä vastakohtia ei ole ilmennyt.

Peltomiesten ryhmässä näkyy myös entisen riigivanem Teeman'in johdolla muodostuneen sisäinen oppositio, joka hallituksen esitysten yhteydessä valuuttakysymyksiä käsiteltäessä terävällä tavalla ilmeni riigikogun keskusteluissa. Teemant syytti hallitusta siitäkin, että se olisi antanut perustuslain vastaisiakin ehdotuksia. Sivulta olen kuullut, että Teemant on varsin tyytymätön yhteistoimintaan sosialistien kanssa, haluten sen lopetettavaksi. Peltomiesryhmän enem-

mistö lienee kuitenkin hallituksen kannattamisen puolella, joten toistaiseksi hajoamista ei tarvinne pelätä.

Sosialisteilla on, kuten ennen olen maininnut, eräiden heidän kannaltaan tärkeä lakiehdotus, työläiskamari, aikaansaamatta, mikä heitä sitoo yhteistoimintaan, sillä he tietävät, että toisenlaisen kokoomuksen syntyessä jäisi se heiltä saamatta. Sosialiministeri on tätä koskevan ehdotuksensa jo esittänyt hallitukselle, mutta on minulle luottamuksellisesti kerrottu, että hallituksen ei-sosialistiset jäsenet viivyttelivät ehdotuksen valmistumista sitoakseen sosialistit.

Nämä seikat eivät kuitenkaan estä hallituskriisin syntymistä aikaisemminkin kuin yleensä oletetaan, sillä tällaisina vaikeina aikoina saattaa syntyä kysymyksiä, joissa äärimmäisyyksien on vaikea saavuttaa sovintoa. Edellä kertomani sisäiset erimielisyydet ovat jo merkkejä siitä, ettei yhteistoiminta enää suju yhtä vaivattomasti kuin alkuaikoina.

Hallituksen
osittainen
uudistaminen.

Taloudellisessa katsauksessani jo mainitsin niistä syistä, jotka aiheuttivat talousministeri Pung'in eron. Niihin lienee vielä lisättävä, että toiset hallituspuolueet pitivät häntä liian passiivisena ja mielellään näkivät hänen lähtevän. Uusi talousministeri Jürman on tunnettu johtava puolue-mies ja lisäksi energinen. Hänen paikalleen maatalousministeriksi siirtyi oikeus- ja sisäministeri, agronomi Hünerson, joka nyt joutui oikealle kohdalle. Viimemainitun paikalle tuli poliittisena tekijänä tuntematon, oikeusministeriön kodifikatio-osaston päällikkö Reinhold. Hänen pyrkimyksensä näyttää olevan oikeudenkäynnin uudistaminen ja parantaminen, jossa vielä noudatetaan Venäjän aikaisia lakeja ja asetuksia. Herra Reinholdia onkin enemmän pidettävä ammattiministerinä, kuin jonkun puolueen edustajana, vaikka hän lukeutuneekin kansanpuolueeseen. Hallituksen toimintaohjelmaan ja menettelytapoihin eivät kysymyksenalaiset muutokset tule millään tavoin vaikuttamaan, vaakuutti minulle riigivanem Päts.

N.s. uussaksalais-
ten korvaus.

Lähetystö on aikanaan lähettänyt selostuksen siitä sopimuksesta, mikä n.s. uussaksalaisten (s.o. Saksaan muuttaneitten ja Saksan alamaisiksi tulleiden balttilaisten) korvauskysymyksessä on saatu aikaan. Korvauskysymys oli päätetty antaa sovintotuomioistuimen ratkaistavaksi, ellei t.k. 5 päivään mennessä vapaaehtoista sopimusta riitapuolten välillä saada aikaan. Sopimus saatiinkin ennen määräpäivää lopullisesti valmiiksi, kun metsäpalstoista vihdoinkin oli sovittu, mutta vasta määräpäivän edellisenä päivänä. Hallitus taas puolestaan ei uskaltanut sitä allekirjoittaa ennenkuin se oli saanut Riigikogun suostumuksen ja esitti sen siinä tarkoituksessa 4.12. riigikogulle toivossa saada sen hyväksyminen samana päivänä. Tällöin tapahtuikin odottamatonta. Sosialistien johtaja Rei ilmoitti, että koska he periaatteessa ovat kaikkia korvauksia vastaan, tulevat he tässä kysymyksessä jättämään puolueettomiksi ja jättämään vastuun asian ratkaisemisesta porvarillisille puolueille. Tässä on kysymys valtiokassan rasittamisesta vuosikausia.^{x)} Oppositio taas ei suostunut kysymystä heti ratkaisemaan, vaan vaati perehtymisaikaa. Näin lykkäytyi asian käsittely yli määräpäivän ja on hallitus pyytänyt sovintotuomioistuimen puheenjohtajalta (hollantilainen van Slooten) lykkäystä vastauksensa antamiseksi tammikuun 15 päivään. Saksan hallitus on puolestaan suostunut vain viikon lykkäykseen. Tiedossani ei vielä ole, miten tämä kysymys ratkeaa. Mainitsen sivumennen, että sovintotuomioistuimen jäsenenä on myös ministeri Talas. Kysyessäni asiaa ministeri Tõnissonilta, huomautti hän, että riigikogun on tahtoehtaisesti tai tahtomattaan annettava suostumuksensa tähän sopimukseen, sillä jos se joutuu sovintotuomioistuimen ratkaistavaksi, tulee se varmasti paljon raskaammaksi Bestille kuin nyt saavutettu vapaaehtoinen sopimus. Riigikogu on niin ollen aika vaikeassa asemassa, varsinkin sosialistien deklaration jälkeen, joka pakottaa

^{x)}Huomautus. Kysymyksessä on, paitsi metsää, rahallinen korvaus määrältään 17.242.658 kruunua, jakautuen 9 vuodelle 2,66 % korolla. Ensi vuonna olisi suoritettava 600.000 kruunua.

opposition kannattamaan hallitusta tai kantamaan vastuun mahdollisesti paljon raskaammista ehdoista. Todella kiusallinen tilanne. Oppositiolehdet jo ennustivat hallituskriisiä, mutta mikäli minulle on kerrottu, eivät sosialistit, huolimatta ottamastaan kannasta tässä kysymyksessä, aio jättää paikkojaan hallituksessa.

Perustuslain
muuttaminen.

Kysymys perustuslain muutoksesta, s.o. presidentti-instituutista on tavallaan uudessa vaiheessa. Sanon tavallaan, sillä asiallisesti tilanteessa ei ole muutosta tapahtunut. Vapaussoturien liitto on ryhtynyt aktiivisesti tätä asiaa ajamaan, pitäen sen ratkaisua kiireellisenä. Se aikoo omasta aloitteestaan saattaa kysymyksen lain edellyttämän kansanäänestyksen kautta ratkaisuun, kun puolueet sen käsittelyä venyttelevät ja olivat aikoneet ryhtyä siihen käsiksi vasta keväällä vaalien jälkeen, niinkuin aikaisemmin olen raportoinut. Tämä vapaussoturien liiton suunnitelma, johon myös sisältynee nyt istuvan riigikogun valtuuksien pidentäminen 6 kuukaudella, eli siksi, että presidentti-kysymys on ratkaistu, on pannut presidentti-kysymystä ajavat puolueet myös liikkeelle, saadakseen asian käsitellyksi ~~riigikogussa~~ riigikogun kautta, ennenkuin sitä ulkopuolelta ryhdytään toteuttamaan. Siksi ovat peltomiehet ja kansanpuolue pitämässään neuvotteluissa viime päivinä päässeet yksimielisyyteen presidentin valtuuskysymyksistä ja saanevat lähiaikoina valmiiksi tätä tarkoittavan lakiesityksen, jossa Suomen perustuslaki ja siinä määritellyt presidentin valtuudet ovat olleet pohjana. Miten asia edelleen tulee kehittymään, jää nähtäväksi. Kehitystä on myös tapahtunut sosialistien keskuudessa, koskapa heidän johtajansa Rei minulle äskettäin kertoi, ettei heillä ole mitään presidentti-instituuttia vastaan, mutta että tärkeämpää on, millaiset valtuudet hänelle annetaan, samoin kuin se, ettei riigikogun jäsenmäärää liiaksi supisteta, kysymys, mikä perustuslain muutoksen yhteydessä myös on esillä. Joka tapauksessa näyttää vapaussoturien liiton aktiivisuus panneen liikkeelle myös poliittiset ryhmät.

"Linjasoturien
liitto."

Vapaussoturien liiton aktiivisuus näyttää hermostuttaneen koko lailla sosialisteja, koska heidän lehdessään on pidetty suurta porua mainitun liiton muka suunnittelema valtiokaappauksesta. Suojeluskuntien ylipäällikköä, kenraali Roskaakin, syytettiin osallisuudesta mainittuun liittoon ja vaadittiin hänen erottamistaan, mutta on toimitettu tutkimus osottanut syytökset perusteettomiksi. Sosialistit järjestivät muutamia päiviä sitten suuren kokouksen perustaakseen Vapaussoturien liiton vastapainoksi "Linjasoturien" liiton, mutta meni koko kokous täydelliseksi hulinaksi, jossa vähän lienee tapeltukin. Tuskinpa tuosta suunnitelmasta sen vakavampia tuloksia tuleekaan.

Keskustapuolueiden
yhtyminen.

Kysymys keskustapuolueiden yhtymisestä, josta aikaisemminkin olen raportoinut, näyttää edelleen pysyvän vireillä, vaikkei siitä julkisuudessa enää paljoakaan ole puhuttu. Tiedustelin asiaa ministeri Tönissonilta, ja tuntui hän olevan verrattain optimistinen yhtymisen mahdollisuuksiin nähden, vaikka lisäksi, että tuskin on luultavaa, että yhtymisestä ensi vaaleihin ~~liik~~ tulee valmista, korkeintaan päästään vaaliliittoon ja vasta myöhemmin yhteen keskustapuolueeseen. Työpuolueen piireissä taas näyttää kysymyksen suhteen oltavan enemmän pessimistejä ja väitetään henkilökysymysten olevan suurimpana esteenä yhtymiselle. Kukaan entinen johtaja ei tahdo luopua johtajapaikaltaan.

Maatalouska-
marin vaalit.

Ensimmäiset maatalouskamarin vaalit tapahtuvat 13-14.12. Suurta agitatiota on niiden yhteydessä harjoitettu. Mielenkiintoisiksi tulee nähdä niiden tulokset, sillä mikäli osanotto on runsas, voinee niistä jo osittain päätellä puolueiden suhteita ensi keväisissä vaaleissa riigikogua varten. Vaalitulosten tultua tunnetuiksi, palaan niihin.

Yleiskuva.

Selostettuani edellä sekä taloudellista että poliittista tilannetta, voi yhteenvetona lausua, että niin poliittisella kuin varsinkin taloudellisella alalla suuria vaikeuksia ja lukuisia ratkaisemattomia kysymyksiä on olemassa, jotka askarruttavat mieliä. Kruunun kurssin ylläpitäminen, ulkomaankaupan

järjestely, menoarvion tasapainoon saattaminen, korvaus saksalaisille, työttömyys ja perustuslain muutoskysymys ovat seikkoja, jotka eivät suinkaan ole helppoja ratkaista. Ja vaikkakin mieliala maassa yleensä on rauhallinen, ei määrätynlaista levottomuutta asianomaisissa piireissä kuitenkaan puutu siitä, miten parhaimmalla tavalla tästä kaikesta selvittää. Kaikilta tullaan vaatimaan uhrauksia ja esimerkkiä ovat osottaneet peltomiespuolueen edustajat riigikogussa, jotka vapaaehtoisesti ovat luopuneet 20 % palkastaan valtion hyväksi. Työttömyyden vähentämiseksi on riigikogu jo kuluvana vuonna myöntänyt käytettäväksi suurempia summia teiden korjauksiin, pienen jäämurtajan rakentamiseen Tallinnan telakalla, tiekoneiden tekoon ja sataman parannustöihin. Kaupungeilla on suuret vaikeudet menoarvioidensa tasapainoonsaattamisesta ja lehtien mukaan jo kolme pienempää kaupunkia on ilmoittanut itsensä maksukyvyttömiksi. Lohduttaudutaan sillä "ettei kenelläkään ole helppo olla" ja pyritään asioita järjestämään käsillä olevien mahdollisuuksien piirissä.

Tallinnassa, jouluk. 11 p:nä 1931.

Raimo Korte

järjestely, menoarvion tasapainoon saattaminen, korvaus saksalaisille, työttömyys ja perustuslain muutoskysymys ovat seikkoja, jotka eivät suinkaan ole helppoja ratkaista. Ja vaikkakin mieliala maassa yleensä on rauhallinen, ei määrätynlaista levottomuutta asianomaisissa piireissä kuitenkaan puutu siitä, miten parhaimmalla tavalla tästä kaikesta selvittää. Kaikilta tullaan vaatimaan uhrauksia ja esimerkkiä ovat osottaneet peltomiespuolueen edustajat riigikogussa, jotka vapaaehtoisesti ovat luopuneet 20 % palkastaan valtion hyväksi. Työttömyyden vähentämiseksi on riigikogu jo kuluvana vuonna myöntänyt käytettäväksi suurempia summia teiden korjauksiin, pienen jäämurtajan rakentamiseen Tallinnan telakalla, tiekoneiden tekoon ja sataman parannustöihin. Kaupungeilla on suuret vaikeudet menoarvioidensa tasapainoonsaattamisesta ja lehtien mukaan jo kolme pienempää kaupunkia on ilmoittanut itsensä maksukyvyttömiksi. Lohduttaudutaan sillä "ettei kenelläkään ole helppo olla" ja pyritään asioita järjestämään käsillä olevien mahdollisuuksien piirissä.

Tallinnassa, jouluk. 11 p:nä 1931.

Raimo Korte

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ:

I.

OSASTO:

C12.

ASIA:

Ministeri Vuorimaan rap. no 104.

Fattinna.

17/12-31.

Talinnassa, jouluk. 18 p. 1931.

No 1252.

MINISTERIÖ		
37	221	21.12.1931
21/12-31	—	LIL—
5.	812.	

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia oheisena lähettää
Teille, Herra Ministeri, raporttini no. 104, joka
käsittelee

Non-agressioneuvotteluja Moskovan kanssa.

Vastanottakaa, Herra Ministeri erino-
maisen kunnioitukseni vakuutus.

Raimo Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri
A.S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Talinnassa.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
37 221 Pa / E. 1931		
21/2-4	9 -	LII -
RYHMÄ		

Ministeri Wuorimaan
raportti no.104 - 1931.

Non-agressioneuvottelut
Moskovan kanssa.

Mitä otsakeasiassa täällä on tapahtunut, siitä olen 3.XII. tiedottanut puhelinsanomalla no. 122 ja 11.XII. puhelinsanomalla no. 128. Sitäpaitsi olen puhelimitse kansliapäällikkö Valvanteelle useamman kerran antanut täydentäviä tietoja sen mukaan kuin tarve on vaatinut. Tahdon seuraavassa lyhyesti mainita tapahtumain kulusta tähän päivään saakka.

Sen jälkeen kun Puolan lähettiläs oli ilmoittanut Litvinovin huomautuksesta Patek'ille, että Venäjän ehdotus v:lta 1926 reunavaltioihin nähden edelleen on voimassa, mutta etteivät nämä siihen ole vielä vastanneet, lähetti Viron hallitus tahallisesti avonaisessa kirjeessä "Tšekan" luettavaksi, ensimmäiset ohjeensa lähettiläälleen Moskovassa. Kirjeessä lausutaan, että koska Litvinov on tällaisia huomautuksia tehnyt, on hänelle vastattava, että Viro ei ainoastaan ole vastannut venäläisten ehdotukseen v:lta 1926, vaan että sen suhteen käytiin pitkiä neuvotteluja, joten Litvinovin väite ei ole oikea, sekä että Viro on valmis näitä neuvotteluja jatkamaan.

Myöhemmin annettiin Viron lähettiläälle salaiset ohjeet, joiden mukaan Viro Puolan ehdotuksen perusteella on valmis ryhtymään neuvotteluihin. Tähän on Litvinov ilmoittanut, että neuvotteluja olisi käytävä Moskovassa ja samalla annettu ymmärtää, ettei venäläisiä miellytä virolaisten muoto ryhtyä neuvot-

telemaan Puolan ehdotuksen pohjalla, vaan olisi jätettävä virolaisten oma ehdotus, jossa Puolaa ei mainita. Tällöin oli virolaisten tarkoitus jättää puolalais-venäläinen teksti mutatis mutandis omana ehdotuksenaan venäläisille.

Tällä välin ilmoitti kuitenkin Latvia ryhtyneensä myöskin asiassa toimenpiteisiin ja tiedottaneensa Moskovalle olevansa halukas ryhtymään mainitunlaisiin neuvotteluihin. Samalla ilmoitti se Viron hallitukselle toivomuksensa yhdenmukaistuttaa tehtävät ehdotukset mahdollisimman paljon, sekä että sen aikomuksena oli ottaa ranskalais-venäläisen sopimuksen alkulause ja puolalais-venäläisen sopimuksen artikkelit, säilyttäen ehdotuksessaan sekä arbitragen että conciliationin. Viron puolelta huomautettiin tällöin ettei arbitragea ole syytä sopimukseen jättää, koska ei ole olemassa mitään mahdollisuuksia siihen, että Venäjä sen hyväksyisi, vaan olisi se aiheuttomana kompastuskivenä ja häiritsevänä momenttina neuvotteluissa. Tällöin lienee Latvia arbitrage-esityksestään luopunut ja tarkistaa nyt ehdotusluonnostaan, joka perjantaina 18.XII. on luvattu toimittaa Tallinnaan, jonka jälkeen yhdenmukaisesta ehdotuksesta lopullisesti sovittaneen.

Edellä olevan selostuksen antoi minulle eilen ministeri Hellat, joka samalla tiedusteli Suomen suhtautumista asiaan. Sanoin tällöin, että kysymys saamieni tietojen mukaan vielä on hallituksen käsiteltävänä eikä siitä ole tehty päätöstä, johon Hellat tokasi: "aikooko Suomi rikkoa yhteisrintaman?" Huomautin tähän, ettei niin ole asianlaita, vaan että meillä jonkunverran on odotettu nähdäksemme puolalais-venäläisten neuvottelujen kehityksen.

Mitä itse asiaan tulee, olisi tietysti tärkeää että mikäli sopimukset toteutuvat, ne saataisiin aikaan Venäjän ja kaikkien sen naapurien välillä, sillä olisi tärkeää Venäjälle osottaa, että se yhteisrintama, joka sillä v. 1926 oli neuvotteluissa vastassaan, edelleen on murtumaton noudattaen yhdenmukaista menettelyä, ja että Venäjälleⁿ kaikista yrityksistään huolimatta kuluneina vuosina ei ole onnistunut tätä rintamaa hajotta.

Tallinnassa, jouluk. 17 p. 1931.

Raimo Kinnunen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA:

Ministeri: Nuorimiesraportit 105, 106, 107, 108 ja 109.
Tallinna.

28/12 1981.

Talinnassa, jouluk. 28 p. 1931.

No 1268.

Herra Ministeri,

39/222/12.31		
31/12.31	2	31
5	E12	

Minulla on kunnia ohellisena lähettää Teille,
Herra Ministeri, seuraavat tiedoitukseni:

- No. 105: Viron taloudellisesta asemasta,
- " 106: Virolais-venäläiset kauppaneuvottelut,
- " 107: Maatalouskamarin vaalit,
- " 108: Keskustelu Riigivanem Pätsin kanssa,
- " 109: Virolais-latvialaiset suhteet.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, erinomaisen
kunnioitukseni vakuutus.

A. S. Yrjö-Koskinen

Herra Ulkoasiainministeri
A. S. Yrjö-Koskinen,

HELSINKI.

RAPORTTI n:o 105.

Tallinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

39/222 heik. 11 31	
31/12.31	11
5	012

Asia: Viron taloudel-
lisesta asemasta.

Täydennykseksi ja jatkoksi kuluvaan joulukuun 11 päivälle päivättyyn raporttiini no. 103 on minulla kunnia esittää seuraavaa.

Viron valtio-
lat.

Ennenkuin selostan niitä uusia toimenpiteitä, joihin on ryhdytty Eestikruunun aseman turvaamiseksi, merkitsen eräitä tietoja, joita luottamuksellisesti olen saanut Viron valtioveloista ja jotka osaltaan voivat valaista nykyistä tilannetta.

Viron valtion ulkomaiset velat olivat 30.9.1931 seuraavat:

5 % British Relief debt	£ 218.156.16/9
" War "	" 897.048.11/11
3 - 3½ % velka Yhdysvaltain hallitukselle	\$ 16.466.012.87
Ruotsin hallituksen kauppaluotto	Kr. 723.575.45
" tikkustrustille	" 7.600.000.
7 % Kansainvälinen laina:	
Englamin osa	£ 680.000
Yhdysvaltain osa	\$ 3.883.000
5 % Rautatielaina	£ 65.000
5 % Vickers Ltd:n laina	" 15.000

Mainittuna päivänä oli siis velkoja yhteensä:

Puntavelkoja	1.875.205:8/8
Dollarivelkoja	20.349.012:87
Kruunuvelkoja	8.323.575:45.

1931/32 menoarviovuoden menoarvioon oli mainittujen lainojen korkoihin ja kuolelutukseen merkitty menevän:

British Relief debt	Ekr. 555.067:63
" War "	" 730.400:-
Velka Yhdysvaltain hallitukselle	" 2.325.232:88
Ruotsin hallituksen kauppaluotto	suorittaa todennäköisesti
" tikkustrustille	" 461.472:- Pikalaenupankki
Kansainvälinen laina:	
Englannin osa	" 958.650:-
Yhdysvaltain osa	" 1.128.000:-
Rautatielaina	" 298.642:30
Vickers Ltd:n laina	" 50.671:50

Yhteensä Ekr. 6.508.136:31.

Tästä summasta jäävät ensi vuoden heinäkuun 1 päivään saakka Hooverin moratoorian perusteella maksamatta noin Ekr.3.600.000.

E.kruunun
puntakatteen
turvaaminen.

Niinkuin mainitsin raportissani no. 103, matkusti Eestipan-kin johtaja Jaakson Lontooseen koottaakseen järjestää pankin punta-
katteen vakauttamista. Matkansa tuloksista on hän kertonut m.m.
seuraavaa:

"Sain aikaan Midland Bank'in kanssa seuraavan sopimuksen Viron hallitus ostaa vuosittain Midland Bank'ilta juoksevien maksu-
jensa ja korkojensa katteeksi tarpeelliset puntamäärät kurssiin 1 £
= 4 kultadollaria (Yhdysvaltain). Samaan kurssiin myy Eesti Pank pun-
tansa Midland Bank'ille. Tämän sopimuksen kautta paralysoidaan ne ul-
koiset voimat, jotka voisivat vaikuttaa E.kruunun kateserviin ja
Eesti Pank olisi tämän kautta turvattu punnan kurssin horjumista
vastaan. Kurssitappiot, jotka Viron hallitukselle voivat aiheutua,
jos ostojen tapahtuessa faktillinen kurssi olisi matalampi kuin 4
dollaria, korvaa Eesti Pank vuoden lopussa valtiolle voittovaroistaan,
kun taas voitot, siinä tapauksessa että punnan kurssi olisi korkeampi kuin
4 dollaria, lankeavat Eesti Pankin hyväksi."

Herra Jaakson jatkaa: "Mitä tulee kurssiin 1 £ =
4 kultadollaria, on se noin 20 % alle punnan pariteetin. Täl-
laista kurssia suosittelivat minulle useat Englannin finanssi-

auktoriteetit, joiden käsityksen mukaan tämä kurssi on pidettävä sinä rajana, mihin punnan sisäinen ostokyky voi langeta ja että se siksi likipitään voisi vastata punnan lopullista vakiinnuttamiskurssia. Kun punnan kurssi kerran lopullisesti stabilisoidaan, on Eesti Pankilla ja Viron hallituksella aina mahdollisuus luopua tästä sopimuksesta, joka määrää punnan kurssin kiinteäksi ja siirtyä punnan uuteen, tosiasialliseen kurssiin. Kun tämän sopimuksen perusteella ulkopuolinen vaikutus kruunun katteen horjumiseen on estetty, voin vakuuttaa, että Eesti Pank tulevaisuudessa ilman erikoisia ponnistuksia voi ylläpitää E.kruunun kurssia. - - - - - Eesti Pankin kate-reservit vastaavat vieläkin 60 % liikkeellä olevasta setelistöstä. - - - - - ja Eesti Pank'ia voidaan nykyään pitää, huomioonottaen sen kateservimäärä, yhtenä Euroopan vahvimista emissionipankeista."

Tämän yleisen tiedoituksen lisäksi olen saanut kuulla, että sopimus on tehty 12 vuodeksi, ollen aluksi voimassa kaksi vuotta ja senjälkeen 6 kuukauden irtisanomisella.

Tämän sopimuksen tuloksena saa Eesti Pank vuodenvaihteessa punnanlaskun johdosta tileistään poistaa kurssitappi-
oina noin 3-4 miljoonaa kruunua, joka siis edustaa osaa punnan laskusta johtuneesta tappiosta. Toinen osa tästä tappiosta korvataan vähitellen ensi vuoden voitosta, ellei se itsestään katoaisi ~~vähitellen~~ punnan kurssin nousun kautta 4 dollariin. Koko sopimus on niin ollen teknillis-kirjanpidollinen sopimus, mikä tekee mahdolliseksi tappion jakamisen pitemmälle ajanjak-solle. Eesti Pankin katetta se siis ei lisää eikä vahvista, vaan välttää Pankki sen sijaan suuremman kirjanpidollisen tappion. Kuinka suuri käytännöllinen merkitys sopimuksella lopul-ta tulee olemaan, sen näyttää vasta tulevaisuus.

Taloudellisia
toimenpiteitä.

Niinkuin jo raporttini No. 103 lopussa mainitsin, oli hallituksella uusia esityksiä tekeillä taloudellisen aseman turvaamiseksi. Raporttissani mainitut seikat ovat nyt tote-

utuneet ja siten monopoliluetteloa laajennettu, tulleja ja aksiiseja korotettu ja virkamiesten palkkoja alennettu. Monopoli-, tulli- ja aksiisikysymyksistä on lähetystö jo kirjeissään Ministeriölle yksityiskohtaisesti tiedottanut, enkä niihin sen enempää tässä kajoa. Virkamiesten palkat alennettiin kategorioittain ja eri paikkakuntien hintatason mukaan. Jos kuukausipalkka on 500 kruunua ja yli, vähennetään 15 ja 20 %, 300-500 kr. 10 ja 15 %, 260-300 kr. 8 ja 13 %, 200-260 kr. 6 ja 11 %, 170-185 kr. 5 ja 9 %, 140-155 kr. 4 ja 8 %, 120-130 kr. 3 ja 6 % 90-110 kr. 2 ja 4 %. 90 kruunua pienempää palkkaa ei vähennetä. Suurempi alennusprosentti lasketaan maaseudulla ja maaseutukaupungeissa, pienempi Tallinnassa ja sen esikaupungeissa. Palkkojen vähentämisellä on laskettu säästettävän 1,1 milj. kruunua.

Olin pari päivää sitten keskustelussa riigivanem Pätsin kanssa, jolloin kosketeltiin myös taloudellisia kysymyksiä. Herra Päts on jyrkästi sillä kannalla, että kruunun kurssi on säilytettävä ja sanoi jättävän paikkansa, jos tässä suhteessa toisellaan suunta pääsisi vallalle. Kruunun kultakanasta luopumisen kannattajia on hra Pätsin omassa puolueessakin, mutta eivät kuitenkaan uskalla ottaa vastuuta tästä toimenpiteestä eikä sen puolesta julkisesti esiintyä. Sama lienee asema muissakin ryhmissä.

Uusista suunnittelemissaan toimenpiteistä kertoi hra Päts m.m. että kun rahakanta jää näin korkeaksi, on välttämätöntä korkoja alentaa. Nykyään onkin korkokanta Virossa hyvin korkea ja mikäli olen kuullut, lainojenantoprosentti 12-15. Siksi suunnittelee hallitus lähiaikoina lainsäädännöllistä tietä alentaa korkokantaa. Samoin kertoi hra Päts olevan mahdollista, että rahan korkean arvon ja palkkojen laskun johdosta hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin hintatason alentamiseksi saksalaiseen tapaan. Täyttä selvyttä ei vielä liene, miten tässä suhteessa olisi meneteltävä.

Tallinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

Aune Kivimäe

RAPORTTI n:o 106.

Tallinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

31/12-31	39	222	he	31
	5			

Asia: Virolais-venä-
läiset kauppaneuvottelut.

Lisäksi siihen, mitä otsakeasiasta raportissani n:o 103, sivu 5 olen kertonut, voin mainita seuraavaa.

Kauppavaltuutettu Klingerin palattua Moskovasta saamine ohjeineen, määräsi Viron hallitus erikoisen valtuuskunnan, johon kuuluvat ulkoasiain-, maatalous-, kulkulaitos- ja kauppaministeriöiden edustajat, tutkimaan ja neuvottelemaan kaupankäynnin edistämisestä Venäjän kanssa. Neuvottelukuntaa johtaa ulkoasiainministeriön edustaja, ministeri Virgo. Pari päivää ennen joulua kertoi hän minulle seuraavaa:

Kun nyt monopolilait Virossa on saatettu voimaan, voi Viro Venäjän kanssa neuvotella yhtäläisellä pohjalla. Perustettu neuvottelukunta vastaa venäläistä "vneshtorg'ia" ja on sillä valtuudet, todennäköisesti kuitenkin hallituksen hyväksymisen edellytyksellä, tehdä sopimuksia Venäjän kauppavaltuutetun kanssa. Kysymyksessä on vaihtokaupan järjestäminen, ostamalla raaka-aineita ja myymällä maatalous- ja teollisuustuotteita. Hra Virgon mukaan, joka ei vielä keskustelun tapahtuessa sanonut tuntevansa venäläisten ehdotuksia, on suurimpana vaikeutena luottokysymys, venäläiset kun vaativat 9 kk - 2 vuoden luottoa. Virolaiset ovat valmiit tähän suostumaan ehdolla että heille myös myönnetään vastaavasti luottoa tai että ainakin he saavat maksaa laskunsa venäläisten antamalla tratoilla. Edelläolevan kertoi ministeri Virgo luottamuksellisesti, eikä

suostunut enempää asiasta mainitsemaan.

Toiselta taholta olen kuitenkin saanut tietää venäläisten ehdotukset. He ovat halunneet saada yksinomaan naftatuotteiden monopolin Virossa, jota vastaan he ostaisivat virolaisilta 25-35 % naftatuontimäärää vastaavalla summalla maataloustuotteita Pietaria varten. Kun kuitenkin venäläiset monopolin saatuaan tulisivat myymään Viroon naftaa 25-35 % korkeammalla hinnalla, kuin mitä sen yleinen markkinahinta on, ei Viro tällaisesta sopimuksesta hyötyisi käytännöllisesti katsoen mitään, mutta sen sijaan Venäjä kaikki, ei Viron hallitus ole ehdotusta hyväksynyt, vaan tarjonnut venäläisille 2 milj. kruunua vastaavan naftakontingentin sitä vastaan, että Viro saa Venäjälle viedä 1 milj. kruunun arvosta maataloustuotteita. Tämän ehdotuksen oli venäläisten kauppavaltuutettu sanonut olevan mahdolloman hyväksyä. Asia lienee nyt tässä pisteessä ja vaikea on arvioida kuinka se kehittyy.

Ministeri Virgo ei ainakaan sanonut olevansa erikoisen optimisti neuvottelujen tuloksiin nähden, mutta näytti kuitenkin siltä, kuin luottaisi hän kuitenkin jotain saatavan syntymään.

Rautatievaunutilauksista lienevät venäläiset myös jotain puhuneen, mutta vaativat siinäkin niin pitkäaikaista luottoa, että virolaiset tuskin pystyvät sitä myöntämään.

Kuriositeettina mainitsen lopuksi, että Venäjän täkäläinen lähettiläs eräissä kutsuissa sanoi virolaisille, että nyt kaupallisen monopolin tultua voimaan Virossa, systeemi Venäjällä ja täällä alkaa olla hyvin samanlainen, ero vain on siinä, että Venäjällä on diktatuuri ja järjestys, Virossa demokratia ja epäjärjestys.

Arvo Miettinen

RAPORTTI n:o 107.

Tallinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

39/222 h. 31	31
31/12 31	31
5	C12

Asia: Maatalous-
kamarin vaalit.

Viime kesänä hyväksytyin, maatalouskamarin perustamista koskevan lain mukaisesti toimitettiin Virossa kuluvan joulukuun 13-14 päivinä ensimmäiset maatalouskamarin vaalit. Näissä vaaleissa esiintyi kolme ryhmitystä: peltomiespuolue, joka oli tehnyt tavattoman energistä kiihoitustyötä, keskustapuolueiden (pikkutilalliset, kansanpuolue ja työpuolue) blokki ja sosialistit. Vaalien tuloksena oli, että 60 valittavasta edustajasta peltomiehet saivat 37 paikkaa, keskustablokki 22 ja sosialistit 1.

Vaikka peltomiehet näin saivat ehdottoman enemmistön, näyttään yleensä heidän voittoaan pidettävän paremminkin tappiona. Tätä seuraavista syistä. Sosialistien avulla saivat peltomiehet lain maatalouskamarista sellaiseksi, että se juuri heidän puolueelleen oli edullisin. Niinpä eivät maatalouskamarin ja sen vaaleihin saa ottaa osaa 5. ha. pienemmät taloudet, mitkä edustavat vähintään neljättä osaa maatalouden alalla toimivista talouksista. Vaalit oli toimitettava maakunnittain, eikä koko maan käsittävänä yhtenä vaalipiirinä, niinkuin riigikogun vaalit, seikka, mikä aina hyödyttää suurempia puolueita. Kun näistä seikoista huolimatta peltomiehet eivät pystyneet saamaan enemmän edustajia ja kun vaaleihin osaaotto oli hyvin heikko, keskimäärin alle 50 % äänioikeutetuista, toisin paikoin vain 20%, kun siis maamiehet itse osottivat koko hommaan harrastuksen puuttetta, pidetään tätä peltomiespuolueelle tappiona ja enteensä heikkenemisestä tulevissa riigikogun vaaleissa. Kuinka todellisuudessa tässä suhteessa tulee käymään, on tietenkin mah-

dotonta arvioida. Lienee kuitenkin pidettävä varmana, että peltomiespuolueen kannattajat lukuisimmin vaaleissa kävivät ja että harrastus juuri keskustablokin kannattajissa oli heikko.

Harrastuksen puutetta maatalouskamarin vaaleihin se-
littävät useimmat lehdet sillä, että maatalouskamari, jonka luon-
teeltaan pitäisi olla ammatillinen, puolueeton, on jo näissä
ensimmäisissä vaaleissa tehty poliittiseksi laitokseksi. Poliitti-
set puolueet ovat etukäteen ottaneet asiain hoidon käsiinsä
ja arvellaan tämän seikan valitsijoita vieroittaneen.

Mutta vaikkakin peltomiesten asemaa yleensä pide-
tään vaalipoliittisesti heikontuneena, on tämä vaali eräessä
suhteessa tuonut puolueelle huomattavan edun. Peltomiehet ovat
jo aikoja tahtoneet murskata kilpailijansa asunikut (pikkuti-
lalliset), jotka pitämällä vuosikautia maatalousministerin salkkua
hallussaan ja luomalla agronomisen neuvontatoimiston, hallitsi-
vat valtion maatalousalalle myöntämiä varoja ja käyttivät nii-
tä erikoisesti puolueensa etuja silmälläpitäen. Nyt ovat pelto-
miehet saaneet maatalousministeriön haltuunsa, maatalouskamarissa
enemmistön ja asunikkujen perustaman agronomisen neuvottelutoi-
miston lakkautetuksi ja sen tehtävät siirretyksi maatalouskama-
rille. Näin ovat he onnistuneet kilpailijalleen antamaan tukevan
iskun, mikä ajan mittaan poliittisella alalla epäilemättä tulee
jättämään jälkiä, huolimatta siitä, ettei iskusta tullutkaan
niin musertava, kuin miksi sitä toivottiin peltomiespuolueen
keskuudessa.

Nämä ovat mielestäni ne johtopäätökset, joita ma-
talouskamarin vaaleista voitaisiin vetää.

Aune Holm

TALLINNASSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 108.

Talinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

39/222/ae	
31/12-31	1931
5	0/12

Asia: Keskustelu Riigivanem Pätzin kanssa.

Keskustellessani t.k. 26 p:nä riigivanem Pätzin kanssa, tiedustelin hänen käsityksiään eräistä sisäpoliittisista kysymyksistä, joista jo useamminkin olen hallitukselleni tiedottanut. Mainitsen seuraavassa hra Pätzin esittämiä käsityksiä.

Perustuslainmuutoksesta (presidentti-instituutti) tulee tosi ennemmin kuin poliittiset ryhmät olivat suunnitelleet. Vapausoturien liiton aktiivinen ja ultimatiivinen toiminta on tehnyt vaikutuksensa ja kuten hra Pätz sanoi, "on parempi, että hallinnolliset ja lainsäädännölliset elimet ottavat asiain johdon ennenkuin sivulta nousevat liikkeet kasvavat yli pään." Siksi tulee perustuslainmuutosehdotus nopeasti lopullisesti valmistettavaksi peltomies- ja kansanpuolueiden kesken ja heti vuoden alussa esitettäväksi kansanäänestykseen annettavaksi. Samassa lakiehdotuksessa esitetään myös, että riigikogun vaalit lykätään, kunnes perustuslain muutos on toimeenpantu. Hra Pätz arveli kansanäänestyksen voivan tapahtua huhtikuun alussa, siis juuri silloin, kuin riigikogun vaalien pitäisi olla.

Keskustapuolueiden yhtymisestä käy keskustelu vilkkaana, mutta tuntui hra Pätz epäilevän asian toteutumista lähiaikoina. Sekä kansanpuolueen, että työpuolueen keskuudessa on voimakas pyrkimys yhtymiseen, mutta Tõnisson pelkää menettävänsä johtajapaikkansa, sillä työpuolue ja kansanpuolueeseen jo yhtynyt kristillinen puolue yhdessä muodostaisivat enemmistön. Mitään lopullista ei tällä hetkellä kuitenkaan voida sanoa, vaan on odotettava tammikuun lopulle, sillä mainitun kuukauden keskipaikkeilla on molempien puolueiden kongressit, joissa yh-

tymiskysymys ratkaistaan. Ministeri Tõnisson pitää edelleen kiinni vaaliblokista ilman yhtymistä ennen riigikogun vaaleja ja vasta niiden jälkeen harkita lopullisesti, onko yhtyminen toimeenpantava vai ei.

Tässä yhteydessä lienee mainittava, että luotettava yksityistaholta sain kuulla, että ministeri Tõnisson on tarjonnut lähettilään paikan Berliinissä työpuolueen johtajalle, ent. riigivanem Strandmanille, ja että viimeainittu on valmis ottamaan paikan vastaan. Berliinin lähettiläs Menning siirrettäisiin todennäköisesti Riigaan, mikä paikka jo kuukausia on ollut ministeri Virgon jälkeen avoin. Näin poistuisi yksi johtaja tieltä, tasoittaen puolueiden yhdistymismahdollisuuksia. Poistetaanko samalla keinoin, kuten eräät lehdet väittävät, lähettämällä ^{Tõnisson} lähettilääksi, jää nähtäväksi; hra Pätsin mukaan ei hra Tõnisson halua sen paremmin lähettilääksi kuin hallituksestaan pois ja onhan sitäpaitsi hän jokseenkin varmasti yksi tulevista presidenttiehdokkaista.

Arne Wierme

RAPORTTI n:o 109.

Tallinnassa, 28 p:nä joulukuuta 1931.

Asia: Virolais-
latvialaiset suhteet.

Näin vuoden päättyessä lienee ehkä syytä muutamalla sanalla mainita, miltä syrjäisestä tarkastelijasta Tallinnasta käsin näyttävät virolais-latvialaiset suhteet.

Päättyvän vuoden huomattavin saavutus on epäilemättä alennustariffin aikaansaaminen kauppasopimukseen. Alku on tosin varsin vaatimaton, jos ottaa huomioon, että lähtökohtana oli tullunionin aikaansaaminen. Mutta kun siitä kerran ei tullut mitään, on kuitenkin pohja luotu, jolle voidaan laajentamalla edelleen rakentaa. Pientä kahinaa on tosin nykyisestäkin sopimuksesta rajalla jo ollut, kun sopimuksessa luvataan Virolle sementtikontingentti tynnyreissä ja virolaiset ovat osittain lähettäneet säkeissä, joita ei ole tullitta päästetty Latviaan. Asian selvittely jatkuu. Tariffisopimusta aiotaan pyrkiä laajentamaan lähiaikoina aloitettavissa neuvotteluissa, mutta ei tässä suhteessa yksityiskohtaisempia tietoja ole saatavissa.

Alkuaan kuukausittaisiksi sovitut ulkoasiainministerien vuorottaiset vierailut ovat jääneet verrattain harvoiksi, tänäkin vuonna lienee niitä ollut 3-4. Ministeri Zarine valitti täällä ollessaan ministeri Virgon esiintyvän kovin mahtavasti ja määrällävän, mitä Latviassa on tehtävä ja virolaisella taholla valitetaan sitä, että latvialaiset tahtovat yksin määrätä, miten on meneteltävä. Siis edelleen tuo sama, sanoisinko kateus siitä, kumpi on suurempi, josta jo useampaan kertaan olen rapor-

toinut. Eikä kaikista julkisista toimenpiteistä ja puheista huolimatta virolaisten keskuudessa ilmenevä antipatia latvialaisia kohtaan näytä katoamisen oireita. Ja kuitenkin olisi molempien kansojen turvallisuudelle niin tärkeitä olla mahdollisimman luotamuksellisessa ja kiinteässä yhteistyössä.

Suhteiden tilaan vaikuttanee osittain myöskin kummankin liittolaismaan suhtautuminen Neuvostovenäjään. Tallinnasta käsin arvioidessa näyttää siltä, kuin olisi taipuvaisuus Venäjän vaatimuksiin suurempi Latviassa kuin Virossa. Niinpä äskettäin Latvian edustajan käydessä täällä neuvottelemassa yhdenmukaisesta teksti-ehdotuksesta non-agressioniasiaassa Moskovalle, ei Latvia halunnut tehdä sopimustaan riippuvaksi toisten naapurien ratifioinnista, jonka taas Viro jättäneesi ensi ehdotukseensa samanlaisena kuin Suomen ja Puolan ehdotuksissa (art. 6). Ministeri Helat erikoisesti painosti tätä Latvian menettelyä, viittaillen että Latvia pyrkii sillä etsimään etuja Moskovassa. Latviassa taas viime keväänä, ministeri Zarinen mukaan, oltiin kovin intressoituja, ja ymmärrettävistä syistä, siitä transiittia koskevasta rautatietariffien alemmussopimuksesta, mikä Viron ja Venäjän välillä solmittiin (kts. raporttini no. 83, 27/3.31) ja joka on kuluvana vuonna ylittänyt kaikki arviot, epäilemättä vähentäen Venäjän kauttakuljetusta Latviassa. Kun Viro teki venäläisen "Sovfrachttransportin" kanssa sopimuksen (raporttini no. 94, 24/9.31), kiiruhti Latvia pari päivää myöhemmin solmimaan samanlaisen sopimuksen.

Näistäkin esimerkeistä ilmenee, että "liittolaiset" kilpailevat keskenään sen sijaan, että lojaalisesti toisiaan tukisivat. Tällä en suinkaan halua kieltää yhteistyötä monessa suhteessa, joissa taloudelliset edut eivät mene ristiin, tehtävän ja yritettävän, mutta tuntuu joskus siltä, kuin tuo kilvoittelu menisi pitemmälle kuin mitä lojaaliselle liittosuhteelle ehkä olisi edullista. Ja tämä lienee pohjimmaltaan selitettävissä

sen antipatian seurauksena, joka ainakin Virossa eri piireissä tulee ilmi eteläistä naapuriaan kohtaan.

Toivottavaa kuitenkin olisi, että yhteistyö Viron ja Latvian välillä kehittyisi edullisemmassa suunnassa ja syvenisi luottamuksen kasvaessa ja kummankin maan yleisen olotilan kehittyessä.

Raimo Wironmaa